สำนักงาน...ทิตศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ระ...ประเมินคุณภาพ
☐ ดีเยี่ยม ☐ ดีมาก
☑ ดี ☐ ปานกลาง

การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติ เทศบาลเมืองลำพูน

ว่าที่พันตรี เกรียงไกร กาญจนคูหา

ดุษฎีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการท่องเที่ยว
สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2553

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองดุษฎีพนธ์

สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการท่องเที่ยว

ชื่อเรื่อง

การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติ
เทศบาลเมืองลำพูน

โดย

ว่าที่พันตรี เกรียงไกร กาญจนดูหา

พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา .....
(รองศาสตราจารย์ ดร.วีระพล ทองมา)
วันที่ 3 เดือน ธ.ค. พ.ศ. 53

กรรมการที่ปรึกษา .....
(ศาสตราจารย์ ดร.นำชัย ทนุผล)
วันที่ 3 เดือน ธ.ค. พ.ศ. 35

กรรมการที่ปรึกษา .....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทพ พงษ์พานิช)
วันที่ 3 เดือน ธ.ค. พ.ศ. 53

ประธานกรรมการประจำหลักสูตร .....
(รองศาสตราจารย์ ดร.วีระพล ทองมา)
วันที่ 3 เดือน ธ.ค. พ.ศ. 53

สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการรับรองแล้ว

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร ยศราช)
ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
วันที่ 13 เดือน ธ.ค. พ.ศ. 53

ชื่อเรื่อง การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ชื่อผู้เขียน ว่าที่พันตรี เกรียงไกร กาญจนคูหา

ชื่อปริญญา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการท่องเที่ยว

ประธานกรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.วีระพล ทองมา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน 2) เพื่อวิเคราะห์หารูปแบบการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน 3) เพื่อเปรียบเทียบลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยก่อนและหลังการเสริมสร้างให้มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนหลังการเสริมสร้างให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จำนวน 385 คน ซึ่งได้มาโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Taro Yamane) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จำนวน 2 ฉบับ และแบบทดสอบ 1 ฉบับ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ครั้ง คือ ก่อนที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนและหลังจากที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบค่าที (t-test) และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. ลักษณะทางจิตพิสัยมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ลักษณะทางพุทธิพิสัยไม่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเสริมสร้างให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. รูปแบบการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน คือ 3 AI Model

3. ลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยก่อนและหลังการเสริมสร้างให้มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนเป็นการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเมือง

ลำพูน การกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่สมควรดำเนินการโดยเร็ว การส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และควบคุมอาคารในจังหวัดลำพูนทำให้เมืองมีสภาพแวดล้อมโดดเด่น สมาชิกในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการออกเทศบัญญัติเป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย เทศบาลเมืองลำพูนเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความเห็นต่อการร่างเทศบัญญัติต่าง ๆ อย่างดียิ่ง การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและโบราณสถานเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่ควรอนุรักษ์ไว้ให้คนรุ่นต่อไป เมืองลำพูนควรเติบโตเป็นเมืองอุตสาหกรรมที่ทันสมัยเท่านั้น กฎหมายควบคุมอาคารเป็นข้อบังคับที่ขัดขวางการเติบโตทางเศรษฐกิจ ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติควรจะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติไม่ได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนท้องถิ่น และความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน

4. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีความพึงพอใจร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในระดับมากทั้งฉบับ

5. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการเสริมสร้างให้มีส่วนร่วมในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในระดับมากเกือบทุกประเด็นยกเว้น 1) การใช้คัตเอาท์และเว็บไซต์เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ วางแผน ดำเนินงาน และประเมินผล 2) การใช้การวิพากษ์เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และ 3) การใช้การอบรม และสัมมนาเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผนอยู่ในระดับปานกลาง

Title The Enhancement of People Participation in the Development of Municipal Law in Lamphun Province

Author Acting Major Kheingkhai Kanjanakuha

Degree of Doctor of Philosophy in Tourism Development

Advisory Committee Chairperson Associate Professor Dr. Weerapon Thongma

ABSTRACT

The purposes of this study were to explore the following :- 1) cognitive and affective domain related to the people participation in the development of municipal laws, Muang Lamphun municipality 2) the enhancement pattern of people participation; 3) cognitive and affective domain comparison before and after the people participation; and 4) needs of the people participation in the development of municipal laws. The samples consisted of 385 people living in Muang Lamphun municipality obtained by Taro Yamane Formular. Research instruments were two sets of questionnaires and one set of tests. The researcher collected data twice : before and after the people participation in the development of municipal laws. Obtained data were analyzed for finding frequency, percentage, mean, and standard deviation. Pearson Product Moment Correlation Coefficient and t-test were also used in the statistical treatment. Results of the study revealed the following:

1. The affective domain .05 significantly related to the people participation in the development of municipal laws, Muang Lamphun municipality, but the cognitive domain .05 significantly unrelated to the people participation in the development of municipal laws, Muang Lamphun municipality.

2. The enhancement pattern used for people participation in the development of municipal laws was 3AI Model.

3. The .05 significantly difference in affective domain before and after the people participation in the development of municipal laws were: 1) the environmental conservation of Lamphun town helps develop the economy and tourism of Lamphun town; 2) the development of building construction and demolishing is worthwhile to be implemented as soon as possible; 3) the promotion of building conservation and control makes Lamphun town be prominent; 4) people ought to conserve the Lamphun town environment; 5) people participation in the

development of municipal laws is easy to do; 6) Muang Lamphun municipality provides an opportunity for its people to express their opinions about the preparation of various municipality laws; 7) the conservation of arts, culture, and sanctuaries in Lamphun town should be done for the benefits of new generations; 8) Lamphun town should only be a modern industries town; 9 the building control law is the regulation hindering economic growth of Lamphun town; 10) the representatives of people living in Muang Lamphun municipality must prepare the public hearing venue; and 11) the representatives of people living in Muang Lamphun municipality do not realize the benefits of local people.

4. There was a .05 significant difference of knowledge in municipality laws and environmental conservation of people living in Muang Lamphun municipality before and after participating in the development of municipality laws.

5. Most of the people living in Muang Lamphun municipality had a moderate level of satisfaction with the preparation of Muang Lamphun municipality laws.

6. Most of the people living in Muang Lamphun municipalty had a high level of satisfaction with their participation in the preparation of Muang Lamphun municipality laws except the following: 1) cut-out and website for promoting the participation in thinking, decision-making, planning, proceeding, and evaluation; 2) criticism for promoting the participation in decision-making; and 3) training for promoting the participation in planning was found at a level of satisfaction.

กิตติกรรมประกาศ

ดุษฎีนิพนธ์เรื่อง การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน กรณีศึกษาเขตพื้นที่เทศบาลเมืองลำพูน ได้รับความสำเร็จเรียบร้อยด้วยได้รับความกรุณาจากคณบดี คณะพัฒนาการท่องเที่ยว รองศาสตราจารย์ ดร.วีระพล ทองมา ประธานกรรมการที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร.นำชัย ทนุผล รองศาสตราจารย์ ดร.เทพ พงษ์พานิช กรรมการที่ปรึกษาทั้ง 3 ท่าน ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำอย่างดียิ่งมาโดยตลอด ข้าพเจ้าจึงขอขอบพระคุณอย่างสูง

ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.มนัส สุวรรณ ประธานคณะกรรมการสอบดุษฎีนิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย ปัญญาดี กรรมการสอบดุษฎีนิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำตลอดจนช่วยตรวจสอบแก้ไขจนกระทั่งสำเร็จเป็นดุษฎีนิพนธ์อย่างสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณนายประภัสร์ ภู่เจริญ นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองลำพูน นายบุญเลี้ยง คุ้มอรุณรัตนกุล รองนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองลำพูน สมาชิกสภาเทศบาลเมืองลำพูน 17 ท่าน เจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองลำพูนทุกฝ่าย และประธานคณะกรรมการชุมชน ทั้ง 17 ชุมชน ตลอดจนประชาชน 385 คน ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ที่ให้ความร่วมมือในการทำการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.เกรียงกมล ศรีมา นายอรุณ บุญสวัสดิ์ หัวหน้าการประถมศึกษา ตลอดจนนางเครือวัลย์ กาญจนคูหา ภรรยา นายวุฒิโรจน์ กาญจนคูหา บุตรชาย รวมไปถึงพี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ ที่ให้กำลังใจ และมีส่วนช่วยเหลือในการวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขออุทิศคุณความดีแก่นายไท นางบุญอยู่ กาญจนคูหา บิดา-มารดา ผู้ล่วงลับไปแล้ว

ว่าที่พันตรี เกรียงไกร กาญจนคูหา

ธันวาคม 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(11)
สารบัญภาพ	(12)
สารบัญภาพผนวก	(13)
บทที่ 1 บทนำ	1
ปัญหาการวิจัย	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตในการวิจัย	5
ข้อจำกัดในการวิจัย	7
นิยามศัพท์	7
บทที่ 2 การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง	8
ทฤษฎีว่าด้วยอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน	8
ทฤษฎีนิติศาสตร์เชิงสังคมวิทยา	10
ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน	14
กรอบทฤษฎีในการวิจัย	24
แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน	25
แนวคิดในการตราเทศบัญญัติ	37
แนวคิดการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน	67
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	68
ภาคสรุป	77
กรอบแนวความคิดในการวิจัย	83
สมมติฐานการวิจัย	84

หน้า

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย 85
รูปแบบการวิจัย 85
ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และการสุ่มตัวอย่าง 85
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 88
วิธีการสร้างเครื่องมือ 91
การเก็บรวบรวมข้อมูล 93
การวิเคราะห์ข้อมูล 93
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 96
บทที่ 4 สถานภาพส่วนตัวและลักษณะทางพุทธพิสัยและจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน 100
สถานภาพส่วนบุคคลของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน 101
ลักษณะจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนก่อนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน 109
ลักษณะทางพุทธิพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนก่อนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน 118
ลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน 133
บทที่ 5 รูปแบบการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน 135
บทที่ 6 เปรียบเทียบระหว่างลักษณะทางพุทธพิสัยและจิตพิสัยก่อนและหลังการใช้การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน 140
ลักษณะทางจิตพิสัยหลังการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน 141
ลักษณะทางพุทธิพิสัยหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน 148
เปรียบเทียบลักษณะทางจิตพิสัยก่อนและหลังการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน 151

หน้า

เปรียบเทียบลักษณะทางพุทธิพิสัยของประชาชนเกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนก่อนและหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน 159
บทที่ 7 ผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน 164
ความพึงพอใจของประชาชนต่อการร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูน 169
ความพึงพอใจของประชาชนต่อการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูน 169
บทที่ 8 สรุปผลการวิจัย 179
สรุปผลการวิจัย 179
อภิปรายผล 186
ข้อเสนอแนะ 195
บรรณานุกรม 199
ภาคผนวก 206
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม 207
ภาคผนวก ข การทดสอบค่าอำนาจจำแนกจากผู้ทรงคุณวุฒิ 243
ภาคผนวก ค ค่าความยาก-ง่าย และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ 260
ภาคผนวก ง ร่างพระราชบัญญัติ 263
ภาคผนวก จ ภาพประกอบการวิจัย 279
ภาคผนวก ฉ ประวัติผู้วิจัย 282

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชุมชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน	87
2	จำนวนและร้อยละของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล	107
3	ค่าเฉลี่ย และระดับของลักษณะทางจิตพิสัยก่อนเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	115
4	ค่าร้อยละและคะแนนเฉลี่ยของผู้ให้ข้อมูลแยกตามความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนก่อนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	118
5	ค่าเฉลี่ยและระดับของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	122
6	ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	134
7	ค่าเฉลี่ย และระดับของลักษณะทางจิตพิสัยหลังการเสริมสร้างมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	145
8	ค่าร้อยละและคะแนนเฉลี่ยของผู้ให้ข้อมูลแยกตามความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	148
9	เปรียบเทียบลักษณะทางจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนก่อนและหลังการเสริมสร้างมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติทศบาลเมืองลำพูน	153
10	ค่าร้อยละและคะแนนเฉลี่ยของผู้ให้ข้อมูลแยกตามความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนเปรียบเทียบก่อนและหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	160
11	ค่าคะแนนเฉลี่ย และระดับความพึงพอใจของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเกี่ยวกับร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	165
12	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเกี่ยวกับการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	170

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	แผนที่เขตเทศบาลเมืองลำพูน	5
2	กรอบทฤษฎีในการวิจัย	24
3	แสดงระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชน	28
4	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน (public participation spectrum)	30
5	แสดงรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่น	31
6	การมีส่วนร่วมเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542	38
7	การมีส่วนร่วมเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาเทศบาล หรือผู้บริหารเทศบาล พ.ศ. 2542	42
8	อำนาจในการออกเทศบัญญัติของเทศบาล	58
9	กระบวนการตราเทศบัญญัติ	64
10	กรอบแนวความคิดในการวิจัย	83
11	3 A I Model	136
12	การสร้างความตระหนักให้แก่ผู้นำชุมชนทั้ง 17 ชุมชน ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน	137
13	การจัดประชุมชี้แจงผลดี ผลเสียของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาล เมืองลำพูน	138
14	การจัดประชุมเพื่อวิพากษ์เนื้อหาในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	138
15	หลังจากการทำวิพากษ์แล้วทำให้เกิดการยอมรับว่าเป็นภาระหน้าที่และบทบาทสำคัญที่จะให้เทศบาลเมืองลำพูนออกเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนเพื่อการอนุรักษ์เมืองลำพูน	139

สารบัญภาพผนวก

ภาพผนวก		หน้า
1	เข้าพบนายกเทศมนตรีและรองนายกตลอดจนที่ปรึกษาเกี่ยวกับหัวข้อการวิจัย	280
2	ให้สัมภาษณ์นักข่าวเพื่อประชาสัมพันธ์งานวิจัย	280
3	ออกพื้นที่เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติเทศบาลเมือลำพูน ร่วมกับหัวหน้ากองช่างเทศบาลเมืองลำพูน	281

บทที่ 1
บทนำ

จังหวัดลำพูน เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญของล้านนา หรือเดิมเรียกว่า "นครหริภุญชัย" มีประวัติยาวนานที่สุดในภาคเหนือ มีอายุการก่อสร้างเมืองเป็นเวลา 1,300 ปีเศษ จึงถือเป็นแหล่งรวมประเพณีวัฒนธรรม ล้านนา มีโบราณสถานอันเก่าแก่ เป็นแหล่งอารยธรรมโบราณ มีผลงานที่แสดงถึงอัจฉริยภาพ และการสร้างสรรค์มนุษยชาติ สะท้อนถึงการแลกเปลี่ยน และสืบทอดคุณค่าของมนุษย์ที่สำคัญยิ่งตลอดอดีตกาลที่ผ่านมา ทั้งด้านประวัติศาสตร์ อักขระจารึก เอกสารตำนาน โบราณคดี โบราณวัตถุ-ศิลปวัตถุ และโบราณสถาน จังหวัดลำพูนเป็นชุมทางวัฒนธรรมล้านนา ล้านช้าง และสิบสองปันนา กล่าวคือ เป็นจุดเปลี่ยนและจุดเริ่มต้นของทุกลัทธิศาสนาในภาคเหนือ เป็นอาณาจักรที่รวมศูนย์แห่งชาติพันธุ์ของกลุ่มชนที่มีความหลากหลายมากที่สุดในอุษาทวีปจากอดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นต้นกำเนิดของวัฒนธรรมประเพณีทุกอย่างในภาคเหนือ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และโบราณสถานที่สะท้อนความเป็นมาอันเก่าแก่ และเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศนั้น ส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน อาทิ เช่น วัดพระธาตุหริภุญชัย พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติหริภุญไชย ในความเป็นเมืองประวัติศาสตร์ที่ยาวนานนั้น บรรยากาศของบ้านเรือน อาคารเก่าแก่ ลักษณะสถาปัตยกรรมในอดีตจึงสามารถพบเห็นได้ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน อย่างไรก็ตาม พบว่า การพัฒนาภูมิทัศน์ (landscape) เมืองที่มองข้าม (overlooked) การนำเอาเอกลักษณ์ทางด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และฐานองค์ความรู้ทางด้านภูมิปัญญาสถาปัตยกรรมดั้งเดิมผนวกเข้าไปในแนวคิดของการตกแต่งภูมิทัศน์วัฒนธรรมเมือง (cultural landscape) อาคารเก่าแก่มีการสร้างและรื้อถอนอาคารมีการสร้างรูปแบบอาคารไม่เหมือนกันรูปแบบป้ายยังไม่เหมาะสม กับความเป็นเมืองประวัติศาสตร์ นอกจากนี้ ผลสรุปโครงการจัดทำประชาพิจารณ์ร่างแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาเฉพาะกลุ่มพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ณ ห้องประชุม พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติหริภุญไชย อำเภอเมืองจังหวัดลำพูน เมื่อวันศุกร์ที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 นั้น พบว่าประชาชนเมืองลำพูนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การอนุรักษ์ความเป็นเมืองประวัติศาสตร์อันเก่าแก่เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้นั้น จำเป็นจะต้องมีการควบคุมอนุรักษ์อาคารเก่าแก่ป้องกันห้างร้านค้าใหญ่เข้ามาเปิดที่ภายในเขตเทศบาล และมีการสร้างตึกที่มีขนาดใหญ่และกระทบต่อรูปแบบของเมืองลำพูน และ เทศบาลเมืองลำพูนและชาวลำพูนจึง ต้องการที่จะมีข้อบังคับตามเทศบัญญัติเพื่ออนุรักษ์ดูและและควบคุมอาคารในจังหวัดลำพูนให้มีสภาพแวดล้อมที่เป็นของเก่าให้โดดเด่น เพราะปัจจุบันนี้มีการสร้างอาคารใหม่ ๆ ขึ้นมาและดังนั้นเครื่องมือกลไกในการควบคุมคือ

“กฎหมาย” เพื่อที่จะเป็นกลไกในการสร้างเทศบัญญัติ ขึ้นมาควบคุมดูแลเกี่ยวกับเรื่องเอกลักษณ์ดังกล่าว เพื่อป้องกันห้างใหญ่ศูนย์การค้าเข้ามาในเขตจังหวัดลำพูน โดยมีการกำหนดความสูง พื้นที่ โครงหลังคา ป้าย ไม่ให้กระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเอกลักษณ์ของตัวเมืองในเขตเทศบาลเมืองลำพูน เพราะว่าจังหวัดลำพูน มีแนวโน้มที่จะได้เป็นมรดกโลกเพราะมีของโบราณที่ควรจะได้รับอนุรักษ์ เช่นพระพุทธรูปเก่าแก่ พระธาตุเก่าแก่ฯประวัติศาสตร์เก่าแก่ โดยเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้ หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ดังกล่าว จะต้องมาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในพื้นที่เทศบาลเมืองลำพูน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในประเด็นดังกล่าวคือ “การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน” ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาเมืองลำพูนซึ่งถือเป็นเมืองท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์สำคัญของล้านนา ต่อไปอย่างยั่งยืน

ปัญหาการวิจัย

เมืองลำพูนเป็นเมืองท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่มีโบราณสถาน ศาสนสถานที่มีเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมอันทรงคุณค่าแบบดั้งเดิม มีวิถีชีวิตที่สุขสงบท่ามกลางเมืองใหญ่ 2 เมือง คือ เชียงใหม่และลำปาง มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม มีบ้านเรือนที่มีเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมเมืองลำพูนที่เก่าแก่และหาได้ยาก เมืองลำพูนจึงอยู่ในระหว่างขึ้นทะเบียนเป็นเมืองมรดกโลก

ปัจจุบัน ในเขตเทศบาลจังหวัดลำพูนมีการรื้อถอนอาคารเก่าแก่ และสร้างอาคารใหม่ ตามแบบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่แบบชาวตะวันตก เพื่อให้เป็นเมืองที่พัฒนาแล้ว ซึ่งมีผลกระทบต่อการพิจารณาขึ้นทะเบียนเป็นเมืองมรดกโลก เพื่อธำรงรักษาไว้ซึ่งคุณค่าของเมืองลำพูน และสนับสนุนให้เมืองลำพูนได้รับการพิจารณาขึ้นทะเบียนเป็นเมืองมรดกโลก จึงควรมีกฎหมายเกี่ยวกับการปลูกสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารบ่งชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน

การดำเนินการใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2550: 12) ได้บัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา 42 ได้บัญญัติไว้ว่า “การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนายตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะกิจการของรัฐเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภค.... การผังเมือง การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม .....การอนุรักษ์โบราณสถานและแหล่งทางประวัติศาสตร์หรือเพื่อสาธารณะประโยชน์อย่างอื่น.....”

มาตรา 57 ได้บัญญัติไว้ว่า "บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชนท้องถิ่น และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาในเรื่องดังกล่าว

การวางแผนพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ การวางผังเมือง การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ในที่ดินและการออกกฎหมายที่อาจมีผลกระทบต่อส่วนได้เสียสำคัญของประชาชน ให้รัฐจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างทั่วถึงก่อนดำเนินการ"

มาตรา 58 ได้บัญญัติไว้ว่า "บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน"

ลัดดาวัลย์ ตันติวิทยาพิทักษ์ (2546ก: 6) ได้สรุปไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา และแก้ไขปัญหาของชุมชน ตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดโครงการ โดยประชาชนมีส่วนในการค้นหาปัญหา กำหนดเป้าหมาย กำหนดนโยบาย การวางแผน และการดำเนินการโครงการพัฒนาตลอดจน ประชาชนได้รับประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน

จากสภาพการณ์ดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน รูปแบบการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเป็นอย่างไร และประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีความพึงพอใจหลังการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนเพียงใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน
2. เพื่อศึกษารูปแบบการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

3. เพื่อเปรียบเทียบลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนก่อนและหลังการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนหลังการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

2. ได้รูปแบบการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

3. ได้ผลการเปรียบเทียบลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนก่อนและหลังการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

4. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนหลังการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

5. ได้ร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ซึ่งเทศบาลเมืองลำพูนโดยนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองลำพูน และสมาชิกเทศมนตรีเทศบาลเมืองลำพูนจะนำเข้าสู่กระบวนการออกเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนเพื่อการบังคับใช้ต่อไป

1. นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองลำพูน และเทศมนตรีเทศบาลเมืองลำพูนมีแนวทางในการเสริมสร้างให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน โดยส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความตระหนักที่จะต้องมีเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน ให้ความสนใจในการออกเทศบัญญัติเมืองลำพูน ยอมรับและปฏิบัติตามข้อกำหนดในเทศบัญญัติเมืองลำพูน เพื่ออนุรักษ์และส่งเสริมเมืองลำพูนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการประกาศไว้ “เมืองลำพูนเป็นมรดกโลก”

2. หน่วยงานที่ต้องการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนจะมีรูปแบบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เกิดจากผลการวิจัยครั้งนี้

3. สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน เช่น การกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่สมควรดำเนินการ โดยเร็ว เมืองลำพูนควรเติบโตเป็นเมืองอุตสาหกรรมที่

ทันสมัยเท่านั้น กฎหมายควบคุมอาคารที่บัญญัติขึ้นจะทำให้เกิดผลดีแก่ประชาชนและสังคม ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติเป็นผู้ที่มีสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม

4. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนอย่างแท้จริง

ขอบเขตในการวิจัย

ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตด้านพื้นที่เป็น 3 บริเวณ คือ

บริเวณที่ 1 คือ

1. พื้นที่ในบริเวณที่วัดจากริมคูเมืองลำพูนด้านในเข้ามาเป็นระยะทาง 20 เมตร
2. พื้นที่ในบริเวณที่วัดจากริมคูเมืองลำพูนด้านนอกออกไปเป็นระยะทาง 10 เมตร
3. พื้นที่ในบริเวณที่วัดจากกึ่งกลางเกาะกลางถนนของถนนรอบเมืองเข้ามาด้านในเป็นระยะทาง 10 เมตร

บริเวณที่ 2 คือ พื้นที่ที่ถูกล้อมรอบโดยบริเวณที่ 1

บริเวณที่ 3 คือ พื้นที่นอกจากบริเวณที่ 1 และบริเวณที่ 2

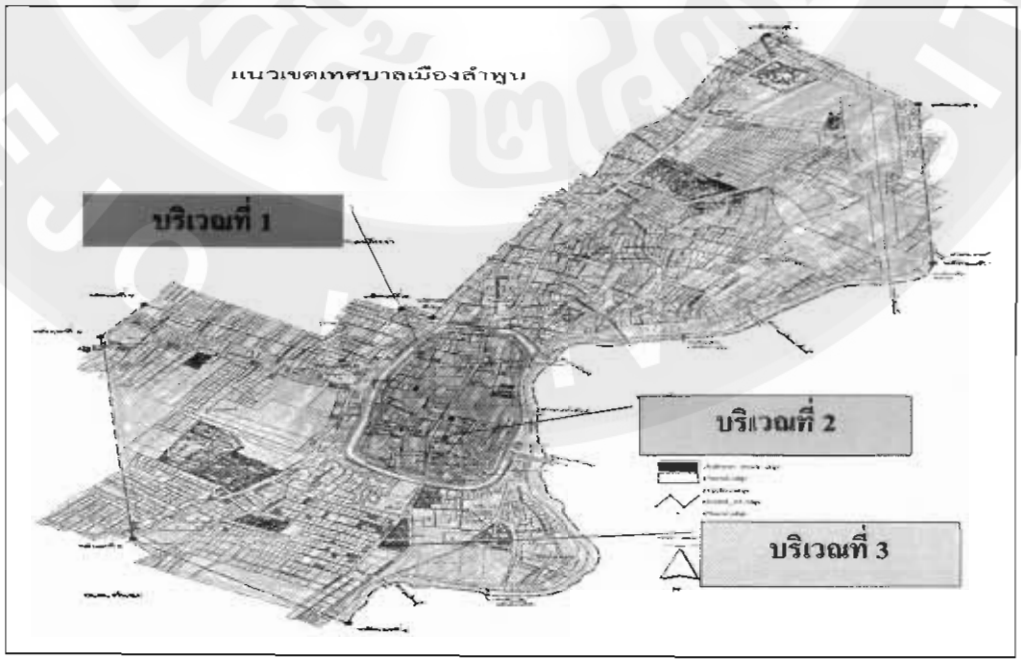

ภาพ 1 แผนที่เขตเทศบาลเมืองลำพูน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตด้านเนื้อหา ดังนี้ คือ เป็นการร่างเทศบัญญัติเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนเกี่ยวกับการปลูกสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารบ่งชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน รูปแบบการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน และความพึงพอใจของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนหลังการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จำนวน 10,411 คน

ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยดำเนินการระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2551 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2552 เป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 11 เดือน โดยสามารถแบ่งการวิจัยออกได้เป็น 4 ช่วง คือ

ช่วงที่ 1 ระหว่างวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2551 ถึง วันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2551 เป็นช่วงของการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน

ช่วงที่ 2 ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 ถึง วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2551 เป็นช่วงของการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ช่วงที่ 3 ระหว่างวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2551 ถึง วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2551 เป็นช่วงของการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ช่วงที่ 4 ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 ถึง 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 เป็นช่วงของการวิพากษ์เทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนโดยประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน

ช่วงที่ 5 ระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2551 ถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2551 เป็นช่วงของการเก็บข้อมูลหลังการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ช่วงที่ 6 ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ถึง วันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 เป็นช่วงของการวิเคราะห์ข้อมูลและเขียนรายงานการวิจัย

ช่วงที่ 7 ระหว่างวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2552 ถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2552 เป็นช่วงของการสอบดุษฎีนิพนธ์

ข้อจำกัดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดดังนี้ คือ ทนายความซึ่งเป็นคณะกรรมการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนไม่ใช่ชาวลำพูนทั้งหมดจึงให้ความสำคัญกับการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนไม่มากนัก และประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการเปลี่ยนแปลงในจังหวัดลำพูนจึงให้ความสำคัญกับร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนไม่มากนัก รวมทั้งยังไม่เห็นความสำคัญของการเป็นมรดกโลกของเมืองลำพูนอย่างเป็นรูปธรรม

นิยามศัพท์

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา และแก้ไขปัญหาของชุมชน ตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดโครงการ โดยประชาชนมีส่วนในการค้นหาปัญหา กำหนดเป้าหมาย กำหนดนโยบาย การวางแผน และการดำเนินการโครงการพัฒนาตลอดจน ประชาชนได้รับประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน (ชัยพร พานิชอัตรา , 2543: 11)

การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การทำให้ประชาชนได้รับโอกาสในการเข้าไปมีส่วนร่วมหรือแสดงสิทธิ และเสรีภาพที่พึงมีพึงได้ในการออกเทศบัญญัติ (ปาริชาติ วลัยเสถียร, 2548: 198-199)

เทศบัญญัติ หมายถึง ข้อบังคับที่เทศบาลตราออกใช้บังคับเพื่อประโยชน์ของประชาชนในเขตเทศบาล (ยุทธนา พูนทอง, 2538: 28)

บทที่ 2
การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐาน และแนวทางการศึกษาวิจัย ดังนี้ 1) ทฤษฎีว่าด้วยอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน 2) ทฤษฎีนิติศาสตร์เชิงสังคมวิทยา (sociological jurisprudence) 3) ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน (people participation theory) 4) ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (theories of social change) และ5) ทฤษฎีการติดต่อสื่อสาร (communication theory)

ทฤษฎีว่าด้วยอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน

ทฤษฎีว่าด้วยอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน หมายความว่า ประชาชนทุกคนใช้อำนาจอธิปไตยเองในกิจการทั้งปวงโดยตรง หรืออาจจัดการปกครองเป็นแบบประชาธิปไตยโดยอ้อม คือประชาชนเลือกผู้แทนขึ้นทำการแทนตน จอง จาคส์ รุสโซ (Jean Jacques Rousseau) ผู้สร้างทฤษฎีสัญญาประชาคม (social contract) เห็นว่า สังคมเกิดจากความยินยอมพร้อมใจกันของมนุษย์ การที่มนุษย์ทุกคนยินยอมมารวมเป็นสังคมนั้นก่อให้เกิดสัญญาประชาคมขึ้น สัญญานี้เป็นสัญญาที่สมาชิกแต่ละคนทำสัญญากับคนอื่น ๆ ทุกคนว่า "เราทุกคนยอมมอบร่างกาย และอำนาจทุกอย่างที่มีอยู่ร่วมกัน ภายใต้อำนาจสูงสุดของเจตนารมณ์ร่วมกันของสังคม และเราก็จะได้รับส่วนในฐานะที่เป็นสมาชิกที่แยกจากกันมิได้ของส่วนรวม ผู้เข้าร่วมแต่ละคนรวมกับทุกคนไม่ใช่กับใครคนใดคนหนึ่ง โดยนัยนี้ เขาผู้นั้น ไม่ต้องเชื่อฟังใครนอกจากตัวเอง และยังคงมีเสรีภาพเหมือนเมื่อก่อน" (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2547: 66)

ตามทฤษฎีสัญญาประชาคมของ รุสโซ นั้น ผู้แทนราษฎรเป็นผู้แทนของประชาชน การที่ประชาชนมอบอำนาจให้ผู้แทนเป็นการมอบในลักษณะที่ผู้แทนต้องอยู่ภายใต้อาณัติของประชาชน ผู้เลือกตั้ง ผู้แทนแต่ละคนไม่ถือว่าเป็นผู้แทนของราษฎรทั้งหมด แต่เป็นผู้แทนของราษฎรในเขตเลือกตั้งของตน ผู้แทนต้องอยู่ภายใต้คำสั่ง และการควบคุมจากผู้เลือกตั้ง (สมคิด เลิศไพฑูรย์, 2542: 12-13 อ้างใน มานิตย์ จุมปา, 2546: 18)

ซีเอเยส์ (Sieyes) นักปรัชญาชาวฝรั่งเศส ผู้เสนอทฤษฎีว่าด้วยอำนาจอธิปไตยเป็นของชาติ เห็นว่า เจตนารมณ์ของชาติจะแสดงออกได้ก็แต่โดยชาติโดยผ่านผู้แทนราษฎรที่เลือก โดยประชาชนนั้น เมื่อได้รับเลือกแล้วไม่ใช่ผู้แทนของราษฎรที่เลือก แต่เป็นผู้แทนของชาติ จึงเป็น

อิสระไม่ถูกผูกมัด โดยสัญญาใดๆ กับประชาชนผู้เลือก แต่มีอิสระที่จะทำแทนชาติได้เต็มที่ (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2547: 72)

วิษณุ เครืองาม (2530: 221 อ้างใน มานิตย์ จุมปา, 2546: 19) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า ตามทฤษฎีนี้อำนาจอธิปไตยเป็นของชาติไม่ใช่ประชาชน ฉะนั้น ประชาชนจะเสนอร่างกฎหมาย ออกเสียงแสดงประชามติ หรืออ้างอำนาจว่าเป็นเจ้าของประเทศไม่ได้ แม้ประชาชนจะเป็นผู้เลือกผู้แทนราษฎร แต่เมื่อเลือกได้แล้วก็จะเป็นผู้แทนของชาติ การออกกฎหมายก็ถือว่าเป็นของชาติ (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2547: 72-73)) ปรมาจารย์ทางกฎหมายมหาชนของฝรั่งเศสได้ ชี้ให้เห็นว่าทฤษฎีอำนาจอธิปไตยเป็นของชาติก่อให้เกิดอำนาจอิสระของผู้แทนราษฎรที่จะทำแทนชาติโดยไม่ถูกผูกมัดด้วยพันธะใด ๆ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติไว้ว่า "อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาลตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้" (มาตรา 3) จากบทบัญญัติ ดังกล่าว ประชาชนชาวไทยใช้อำนาจอธิปไตยโดยอ้อม คือ ผ่านองค์กรต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นรัฐสภา คณะรัฐมนตรีและศาล ผู้แทนราษฎรไม่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของประชาชนแห่งเขตเลือกตั้ง ของตน และไม่ถือว่าเป็นผู้แทนของเขตเลือกตั้งนั้น แต่ถือว่าเป็นผู้แทนของประชาชนทั้งประเทศตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2550 มาตรา 122 บัญญัติว่า "สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาย่อมเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์"

มาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 บัญญัติว่า "สมาชิกสภาเทศบาลย่อมเป็นผู้แทนปวงชนในเขตเทศบาลนั้น และต้องปฏิบัติหน้าที่ตามความเห็นของตนด้วยความบริสุทธิ์ใจไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายใด ๆ"

ตามความเห็นของนักปรัชญาทางกฎหมาย และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าว จึงสรุปได้ว่า ประชาชนเป็นผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนราษฎร เมื่อได้รับเลือกเข้ามาแล้วไม่ใช่ผู้แทนของราษฎรที่เลือกแต่ถือว่าเป็นผู้แทนของประชาชนทั้งประเทศ ผู้แทนราษฎรมีความเป็นอิสระไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติ หรือความครอบงำใด ๆ มีสิทธิเสนอร่างกฎหมายต่อสภาได้

ในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะเทศบาล ซึ่งมีหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของท้องถิ่น มีสภาเทศบาลที่นายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาลมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในเขตเทศบาล ดังนั้นนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาลในฐานะผู้แทนของประชาชนในเขตเทศบาลจึงมีอำนาจที่จะตราเทศบัญญัติตามที่กฎหมายเทศบาลให้อำนาจ

ไว้เท่ากับว่าประชาชนใช้อำนาจออกเทศบัญญัติ โดยผ่านผู้แทนของตน ประชาชนไม่มีอำนาจโดยตรง แต่ประชาชนก็มีสิทธิเสนอร่างเทศบัญญัติ โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลจำนวนไม่น้อยว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลนั้นเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาเทศบาล เพื่อดำเนินการให้สภาเทศบาลพิจารณาออกเทศบัญญัติได้ (มาตรา 61 ทวิ (3) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 และมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542) แต่ในการดำเนินการตามหลักกฎหมายดังกล่าวเป็นเรื่องที่มีความยุ่งยาก มีขั้นตอนมากมายใช้เวลาในการทำงานมาก ทำให้ความเป็นไปได้ในการจะเสนอร่างเทศบัญญัติมีน้อยมาก ทางที่กระทำได้ง่ายกว่า คือ ประชาชนในเขตเทศบาลสามารถร้องขอนายกเทศมนตรี หรือสมาชิกสภาเทศบาลเสนอร่างเทศบัญญัติแทนตนได้ (มานิตย์ จุมปา, 2546: 307)

ประเวศ วะสี กล่าวว่า เมื่อพูดถึงการมีส่วนร่วมต้องทราบว่าร่วมตรงไหน ไม่ร่วมตรงไหน ไม่ร่วมกันทุกเรื่อง ยกตัวอย่างเช่น ถ้าจะตัดสินใจว่าจะผ่าตัดหัวใจหรือไม่ ต้องร่วมกันตัดสินใจระหว่างคนไข้ พ่อแม่ ลูกเมีย ญาติ แพทย์ เป็นต้น นี้เรียกว่าการมีส่วนร่วมตัดสินใจ (เชิงนโยบาย) ว่าจะผ่าหรือไม่ผ่า ถ้าทุกคนมีส่วนร่วมในการผ่าคนไข้ก็จะตาย เรื่องการปฏิรูปการเมืองนั้น ในการตัดสินใจเชิงนโยบายควรให้การมีส่วนร่วม การที่จะรับหรือไม่รับยกร่างรัฐธรรมนูญควรใช้การมีส่วนร่วม ส่วนงานเขียนรัฐธรรมนูญนั้น ต้องการความเข้าใจเรื่องโครงสร้าง และกลไกการทำงานขององค์กรทางการเมือง เป็นงานเทคนิคที่ละเอียด และยากมาก ต้องการผู้มีความเชี่ยวชาญสูง ไม่ใช่การมีส่วนร่วมของผู้แทนวิชาชีพ ตัวแทนวิชาชีพร่วมตัดสินใจทางนโยบายได้ แต่เป็นผู้ยกร่างรัฐธรรมนูญทางเทคนิคให้มีการปฏิรูปการเมืองไม่ได้ (ประเวศ วะสี, 2540: 69)

ทฤษฎีนิติศาสตร์เชิงสังคมวิทยา

ทฤษฎีนิติศาสตร์เชิงสังคมวิทยา เป็นแนวคิดที่เน้นบทบาทความสัมพันธ์ของกฎหมายที่มีต่อสังคมในลักษณะเป็นความสัมพันธ์ในด้านบทบาทหน้าที่ หรือกระบวนการในการปฏิบัติงานของกฎหมายยิ่งกว่าจะพิจารณาถึงแต่เฉพาะการพิจารณาเฉพาะเนื้อหาสาระของกฎหมายเท่านั้น ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญต่อบทบาทของกฎหมายในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการจัดระเบียบหรือผลประโยชน์ของสังคม (functional approach) เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม นอกจากนั้นยังมุ่งเน้นถึงการสร้างกลไกในทางกฎหมาย เพื่อที่จะปกป้องผลประโยชน์ของมหาชนมากกว่าการคุ้มครองประโยชน์ของปัจเจกบุคคล

ทฤษฎีนิติศาสตร์เชิงสังคมวิทยา เป็นทฤษฎีกฎหมายที่ประสานประโยชน์ระหว่างประโยชน์ของปัจเจกบุคคล และประโยชน์ของมหาชนรวมทั้งประโยชน์ของสังคม สำหรับนักปราชญ์

สำคัญที่มีส่วนวางรากฐานทฤษฎีนี้ ได้แก่ รูดอล์ฟ ฟอน เยียริง (Rudolf von Jhering) ลีออง ดิวกี (Leon Duguit) รอสโก พาวนด์ (Roscoe Pound) และปรีดี เกษมทรัพย์ (เฉลิม อยู่บำรุง, 2547: 23)

รูดอล์ฟ ฟอน เยียริ่ง (Rudolf Von Jhering) นักนิติศาสตร์ผู้ยิ่งใหญ่ของเยอรมัน ผู้ให้กำเนิดทฤษฎีนิติศาสตร์เชิงสังคมวิทยา เชื่อว่า ต้นกำเนิดทางกฎหมายวางอยู่ที่เงื่อนไขทางสังคมวิทยา วัตถุประสงค์เป็นผู้สร้างกฎหมายทั้งหมดไม่มีกฎเกณฑ์ทางกฎหมายใด ๆ ที่ไม่มีวัตถุประสงค์ ต้นเหตุสำคัญของกฎหมายอยู่ที่การเป็นเครื่องมือ เพื่อสนองตอบความต้องการของสังคม วัตถุประสงค์ของกฎหมายอยู่ที่การปกป้องหรือขยายการปกป้องผลประโยชน์ของสังคม ปัญหาสังคมอยู่ที่การไกล่เกลี่ยวัตถุประสงค์ของมนุษย์ที่เห็นแก่ตัวเข้ากับความไม่เห็นแก่ตัว และต้องถือวัตถุประสงค์ที่ไม่เห็นแก่ตัวเป็นใหญ่ กรณีที่มีความขัดแย้ง เยียริ่ง เน้นว่า กฎหมายมิได้ดำรงอยู่โดยจุดมุ่งหมายเพื่อปัจเจกบุคคล ทว่าดำรงอยู่เพื่อรักษาผลประโยชน์ของปัจเจกบุคคลพร้อมกับผลประโยชน์ของสังคม (julius stone อ้างใน จรัล โฆษณานันท์, 2541: 234) สำหรับการไกล่เกลี่ยผลประโยชน์ของปัจเจกบุคคล เข้ากับสังคมจำเป็นต้องมีการถ่วงดุลผลประโยชน์ต่าง ๆ คือ ผลประโยชน์ของปัจเจกบุคคล ของรัฐ และของสังคม ดังนั้น ปัญหาสำคัญในเชิงทฤษฎีนิติศาสตร์จึงอยู่ที่การสร้างความกลมกลืนในผลประโยชน์ต่างๆ ดังกล่าว และเป็นปัญหาใหญ่ของนักปรัชญากฎหมายทุกคนในการหาคำตอบเกี่ยวกับความเป็นไปได้ และวิธีการไกล่เกลี่ยผลประโยชน์ของเอกชนเข้ากับผลประโยชน์ของส่วนรวม (รัฐ และสังคม) เยียริ่ง เห็นว่า การประสานผลประโยชน์ต่างๆ เพื่อสร้างความสมานฉันท์ หรือการดำรงอยู่ได้ของสังคม จำเป็นต้องอาศัยทั้งความเห็นแก่ตัวและการเห็นแก่ผู้อื่นประกอบคู่กันไปต้องยึดมั่นหลักการให้รางวัลตอบแทน หลักการข่มขู่ลงโทษ หลักการปฏิบัติหน้าที่ และหลักความรักความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ทั้งสี่หลักเป็นเสมือนเครื่องมือที่ช่วยผลักดันสังคมให้ก้าวหน้าต่อไปได้อย่างราบรื่นในลักษณะที่ความต้องการของมนุษย์ได้รับการตอบสนอง (จรัล โฆษณานันท์, 2541: 234-235)

นักกฎหมายประเทศฝรั่งเศส คือ ลีออง ดิวกี (Leon Duguit) เสนอความคิดทางกฎหมายว่า เนื้อแท้ของกฎหมายเป็น “Social Solidarity” หรือหลัก “ความสมานฉันท์ของสังคม” ตามความคิดของ ดิวกี (Duguit) เห็นว่า กฎหมายนั้นแท้จริงเป็นเรื่องสังคม หรือก็คือความสมานฉันท์ของสังคม คนกับสังคมนั้นเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ออก และความเป็นคนนั้นผูกผันอยู่กับการอยู่รวมกันเป็นสังคมเป็นกลุ่มเป็นก้อนเป็นปึกแผ่น คนนั้นแท้จริงแล้วดำรงอยู่ได้เพราะการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมทุกคนจึงต้องขึ้นต่อสังคม โดยส่วนรวม ทุกคนมีภาระที่จะต้องปฏิบัติตามหน้าที่ของตนในสังคมกฎหมายก็คือสิ่งที่ทำหน้าที่บังคับให้ทุกคนปฏิบัติตาม หน้าที่ของตัวกฎหมายจึงเป็นระบบของหน้าที่ไม่ใช่ระบบของสิทธิ และถ้าคนจะมีสิทธิใดก็ตาม สิทธิอันนั้นแท้จริงแล้วก็คือสิทธิที่ว่าทำตามหน้าที่ของคนเท่านั้น (สมยศ เชื้อไทย, 2548: 141-142)

ยูยีน เอียร์ลิค (Eugen Ehrlich) นักนิติศาสตร์ประเทศเยอรมันผู้เสนอทฤษฎีกฎหมายที่มีชีวิต (living law) ได้อธิบายกฎหมายว่าแยกได้เป็น 2 ส่วน state law หรือรัฐบัญญัติ และ living law กฎหมายที่มีชีวิต คือ กฎหมายที่ปฏิบัติอยู่จริงในสังคม ตามแนวคิดของเขา กฎหมายของรัฐ (state law) หรือกฎหมายที่เป็นทางการ (official law) คือ กฎหมายที่รัฐรับรู้ เช่น กฎหมายที่รัฐสภาออกมา หรือระบบกฎหมายที่วิชานิติศาสตร์พัฒนาขึ้นมา และรัฐรับรู้ คือ ที่ปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมาย เป็นกฎหมายทางการของรัฐ แต่ในรัฐ หรือสังคมมีกฎหมายอีกชุดหนึ่งที่เรียกว่าเป็นกฎหมายที่มีชีวิต ซึ่งมีอยู่ในความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมจริง ๆ เรียกว่า living law ข้อสรุปต่าง ๆ เหล่านี้ เอียร์ลิค ได้มาจากการไปศึกษาสังคมในตำบลต่าง ๆ ที่อยู่ในชนบท แล้วสรุปว่าแต่ละตำบลชาวบ้านมีชีวิตของเขาเอง มีความสัมพันธ์ความถูกผิดของเขาเอง และพบว่ามันมิใช่เรื่องเดียวกับที่มีอยู่ในหนังสือตัวบทกฎหมาย และเรียกร้องว่านักกฎหมายต้องสนใจชีวิตอย่างนี้ กฎหมายที่เป็นกฎหมายของชีวิตเหล่านี้เป็นกฎหมายที่มีชีวิต (living law) (สมยศ เชื้อไทย, 2548: 142-143)

รอสโค เปานด์ (Roscoe Pound) นักนิติศาสตร์คนสำคัญของประเทศสหรัฐอเมริกา เสนอความคิดที่เรียกว่า นิติศาสตร์ทางสังคมวิทยา (sociological jurisprudence) กล่าวคือ กฎหมายเป็นวิศวกรรมสังคม (social engineering) โดย เปานด์ เสนอว่า สังคมมนุษย์นั้นเมื่อมีความรู้ในด้านกฎหมาย และในด้านอื่น ๆ ก็สามารถปรุงแต่งสังคมได้ โดยความพยายามที่จะใช้ความรู้ที่มีอยู่มาทำให้เป็นประโยชน์ และแก้ไขสังคมให้เป็นสังคมที่ดีขึ้น สังคมที่ดี และน่าอยู่ คือสังคมที่มีความกลมกลืน (harmony) แต่สังคมจะไม่กลมกลืน เพราะว่ามีความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์กันเอง ระหว่างเอกชนกับกลุ่มเอกชน จึงเป็นหน้าที่ (function) ของกฎหมายที่จะปรับผลประโยชน์ที่ขัดกันในสังคมเหล่านั้นให้สมดุลจนอยู่ด้วยกันได้ด้วยดี โดยให้แต่ละฝ่ายก็ไม่เสียประโยชน์นัก ต่างก็รักษาประโยชน์ไว้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ทำให้มีความขัดแย้งน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้โดยอาศัยกฎหมายเป็นเครื่องมือ กฎหมายที่เป็นเครื่องมือเหล่านี้จึงมีลักษณะเสมือนเป็นเครื่องจักรมาปรับผลประโยชน์ของมนุษย์ให้กลมกลืน หรือถ้าเปรียบกฎหมายเป็นเครื่องจักรของสังคม และนักกฎหมายเป็นวิศวกร นักกฎหมายก็ต้องทำการปรับเครื่องจักรของสังคม คือ ใช้กฎหมายให้ทำหน้าที่ปรุงแต่งสังคมให้ดีขึ้นเพื่อทำให้สังคมนั้นน่าอยู่ขึ้น (สมยศ เชื้อไทย, 2548: 144-145)

ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่าบ่อเกิดของกฎหมายที่แท้จริงจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขทางสังคมวิทยา และอยู่ภายใต้รากฐานของเรื่องสิทธิ กฎหมายเป็นเพียงกลไกที่มีหน้าที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์จึงเป็นผู้สร้างกฎหมาย เพื่อสนองความต้องการของสังคมเท่านั้น โดยยึดหลักความสมานฉันท์ของสังคม (principle of social solidarity) ซึ่งถือว่าเป็นบรรทัดฐานที่ใช้ในการตรวจสอบความสมบูรณ์ของกฎหมายต่าง ๆ เพื่อถ่วงดุลผลประโยชน์ทางกฎหมายอันเป็นคุณูปการสำคัญต่อสังคมโดยรวม (เฉลิม อยู่บำรุง, 2547: 23-24)

ปรีดี เกษมทรัพย์ ได้เสนอทฤษฎีกฎหมายสามชั้น (three layer of law) ว่า กฎหมายนั้นมีความซับซ้อนหลายประการเพราะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากเหตุผล (reason) ความสะดวกของสถานการณ์ก่อให้เกิดการปฏิบัติซ้ำ ๆ (expidency) กฎหมายจึงหมายถึง จารีตประเพณี หมายถึงหลักกฎหมายที่นักกฎหมายปรุงแต่งขึ้น และยังหมายรวมถึงกฎเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นโดยรัฏฐาธิปัตย์ เพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะทางเทคนิค ดังนั้นกฎหมายจึงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้หลายทาง และหลายรูปแบบ

กระบวนการนิติบัญญัติจึงค่อย ๆ พัฒนาขึ้นมา กฎเกณฑ์ที่บัญญัติขึ้นโดยกระบวนการนิติบัญญัตินี้เป็นกฎเกณฑ์ที่เกิดขึ้นโดยเจตจำนงของมนุษย์ตามความมุ่งหมายบางประการ เช่น กฎหมายจราจร ก็เพื่อความสะดวก และปลอดภัยในการเดินทาง กฎหมายป่าไม้ก็เพื่อการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และแหล่งต้นน้ำลำธาร ทฤษฎีกฎหมายสามชั้นเรียกกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเช่นนี้ว่า “กฎหมายเทคนิค” (technical law) คือ เป็นกฎหมายที่บัญญัติโดย “เหตุผลเทคนิค” (technical reason) (ปรีดี เกษมทรัพย์, 2548: 156)

เพื่อให้กฎหมายเกิดประสิทธิภาพจึงต้องอาศัยการปฏิบัติของฝ่ายรัฐที่จะดำเนินการบางอย่างให้กฎหมายเกิดความศักดิ์สิทธิ์เหมือนว่าเป็นขนบธรรมเนียมประเพณี ทำให้ประชาชนรู้สึกว่าต้องปฏิบัติตามกฎหมายนั้น ดังนั้นเพื่อให้กฎหมายเทคนิคมีประสิทธิภาพ ทฤษฎีกฎหมายสามชั้นจึงมีข้อเสนอดังต่อไปนี้

1. กฎหมายที่บัญญัติขึ้นนั้นจะต้องมีข้อความชัดเจนแน่นอนพอสมควร
2. ข้อความของกฎหมายนั้นจะต้องไม่ฝ่าฝืนธรรมชาติ หรือหักหาญต่อความรู้สึกของคนที่ถูกบังคับมากเกินไป
3. กฎหมายนั้นจะต้องไม่ทำให้เสียผลประโยชน์แก่ผู้ที่ถูกบังคับให้ปฏิบัติตามมากมายจนเกินไป เพราะถ้าเขียนกฎหมายให้เขาเสียประโยชน์มากเกินไปเขาก็จะหลีกเลี่ยงประสิทธิภาพของกฎหมายก็จะเสียไป ฉะนั้นความผิดกับโทษที่ลงต้องได้ส่วนสัมพันธ์กันกับการห้าม การห้ามที่ทำให้คนปฏิบัติตามต้องเสียประโยชน์มากเพียงใด และโทษที่จะลงแก่คนที่ฝ่าฝืนนั้นก็ต้องหนักขึ้นเพียงนั้น
4. ต้องคำนึงถึงกระบวนการ (process) องค์กร (organ) และกลไก (mechanism) ในการบังคับตามกฎหมาย เมื่อจะออกกฎหมายใดที่เป็นกฎหมายเทคนิคแท้ๆ รัฐหรือฝ่ายนิติบัญญัติต้องเขียนกระบวนการให้ชัดเจน เขียนคำจำกัดความ กำหนดขั้นตอนสิทธิหน้าที่ให้ชัดเจน และมีองค์กรที่จะบังคับการตามนั้นด้วยจะต้องคำนึงถึงบรรยากาศในสังคมที่เอื้ออำนวยให้มีการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายอย่างจริงจัง (ปรีดี เกษมทรัพย์, 2548: 161-162)

ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน

นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์ (2527: 20) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเกี่ยวข้องทางจิตและอารมณ์ (mental and emotion involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์ (group situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นสิ่งเร้าให้กระทำการ (contribution) ให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น ทำให้เกิดความรู้ร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย ส่วน สุรีย์ ตัณฑ์ศรีสุโรจน์ (2531: 30) ได้สรุปถึงการมีส่วนร่วมไว้ว่า เป็นการร่วมมือร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นของปัจเจกบุคคล หรือของกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการดำเนินการพัฒนา และการมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา และการลงมือปฏิบัติการตามที่ได้ตัดสินใจสำหรับมิติที่สาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงาน และในการประเมินผล อนึ่ง องค์การสหประชาชาติ (United Nations, 1978: 4) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในฐานที่เป็นกระบวนการพัฒนาว่า "การเข้าร่วมอย่างกระตือรือร้น และมีพลังของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจ เพื่อกำหนดเป้าหมายของสังคม จัดทรัพยากรเพื่อบรรลุเป้าหมายนั้น และเป็นการปฏิบัติตามแผนการ หรือโครงการต่าง ๆ โดยสมัครใจ" แต่การเข้าไปมีส่วนร่วมในทางสังคมด้วยความสมัครใจ ควรเป็นไปในลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่อกลุ่มคน และระหว่างกลุ่มต่อกลุ่ม ซึ่งถือว่าเป็นส่วนประกอบของกิจกรรมของกลุ่มนั้น ๆ ซึ่งอาจจะเป็นทางการ หรือไม่เป็นทางการก็ได้

ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์ (2531: ระบบออนไลน์) ที่เห็นว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการดำเนินงานรวมพลังประชาชนกับองค์กรของรัฐ หรือองค์กรของเอกชน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนา หรือแก้ไขปัญหาของชุมชน โดยยึดหลักการว่า สมาชิกในชุมชนนั้น ๆ จะต้องร่วมมือกันวางแผน และการปฏิบัติงาน เพื่อสนองความต้องการ หรือแก้ปัญหาของประชาชนในชุมชน

คณะทำงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน (ม.ป.ป.: 4) ได้ให้คำจำกัดความของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า "การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่กลุ่มประชาชน หรือขบวนการที่สมาชิกของชุมชนที่กระทำการออกมาในลักษณะของการทำงานร่วมกันที่จะแสดงให้เห็นถึงความต้องการร่วม ความสนใจร่วม มีความต้องการที่จะบรรลุถึงเป้าหมายร่วมทางเศรษฐกิจและสังคม หรือการเมือง หรือการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองอำนาจมติชนไม่ว่าจะเป็นทางตรง หรือทางอ้อม หรือการดำเนินการเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ การปรับปรุงสถานภาพทางสังคมในชุมชน"

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546: 4) ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วม คือ การที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่ไม่เคยได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ หรือเข้าร่วมการตัดสินใจ หรือเคยเข้ามาร่วมด้วยเล็กน้อยได้เข้าร่วมด้วยมากขึ้น เป็นไปอย่างมีอิสรภาพ เสมอภาค มิใช่เพียงมีส่วนร่วมอย่างผิวเผิน แต่เข้าร่วมด้วยแท้จริงยิ่งขึ้น และการเข้าร่วมนั้นต้องเริ่มตั้งแต่ขั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้ายของโครงการ

WHO – UNICEF (ลัดดาวัลย์ ดันติวิทยาพิทักษ์, 2546ก: 6) ได้ขยายความการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าครอบคลุมประเด็น ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนครอบคลุมถึงการสร้างโอกาสที่เอื้อให้สมาชิกทุกคนของชุมชน และของสังคมได้ร่วมกิจกรรมซึ่งนำไปสู่ และมีอิทธิพลต่อกระบวนการพัฒนา และเอื้อให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียม

2. การมีส่วนร่วมสะท้อนการเกี่ยวข้องโดยสมัครใจ และเป็นประชาธิปไตยในกรณีต่อไปนี้

2.1 การเอื้อให้เกิดความพยายามพัฒนา

2.2 การแบ่งสรรผลประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน

2.3 การตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมาย กำหนดนโยบาย การวางแผน และการดำเนินโครงการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม

3. การมีส่วนร่วมเป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างส่วนที่ประชาชนลงแรง และทรัพยากรเพื่อพัฒนากับประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุนลงแรงดังกล่าว กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจไม่ว่าจะระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และระดับชาติ จะช่วยก่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่ประชาชนลงทุนลงแรงกับประโยชน์ที่ได้

4. ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน อาจผิดแผกแตกต่างกันไปตามสภาพเศรษฐกิจของประเทศ นโยบาย และโครงสร้างการบริหาร รวมทั้งลักษณะเศรษฐกิจสังคมของประชากร

จากความหมายของการมีส่วนร่วม ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา และแก้ไขปัญหาของชุมชน ตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดโครงการ โดยประชาชนมีส่วนในการค้นหาปัญหา กำหนดเป้าหมาย กำหนดนโยบาย การวางแผน และการดำเนินการโครงการพัฒนาตลอดจน ประชาชนได้รับประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน

ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน (people participation theory) มี 7 ทฤษฎี สรุปได้ดังนี้

1. ทฤษฎีการเกลี้ยกล่อมมวลชน (mass persuasion)

การเกลี้ยกล่อม หมายถึงการใช้คำพูด หรือการเขียน เพื่อมุ่งให้เกิดความเชื่อถือและการกระทำ ซึ่งการเกลี้ยกล่อมมีประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาการขัดแย้งในการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดผลดีผู้เกลี้ยกล่อมต้องมีศิลปะในการสร้างความสนใจในเรื่องที่จะเกลี้ยกล่อมให้เข้าใจแจ่มแจ้ง ให้เกิดศรัทธาตรงกับความต้องการของผู้ถูกเกลี้ยกล่อม โดยเฉพาะในเรื่องของความต้องการของตนเอง ตามหลักทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow's Theory) ที่เรียกว่าระดับชั้นของความต้องการ (hierarchy of needs) คือ ความต้องการของตนเป็นไปตามลำดับจากน้อยไปหามาก มีทั้งหมด 5 ระดับ ดังนี้ คือ

1. ความต้องการทางด้านสรีระวิทยา (physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (survival needs)

2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยของชีวิต (safety and security needs) ได้แก่ ความต้องการที่จะอยู่อย่างมีความปลอดภัยจากการถูกทำร้ายร่างกาย

3. ความต้องการทางด้านสังคม (social needs) ความต้องการความรัก ความต้องการที่จะให้สังคมยอมรับว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

4. ความต้องการที่จะมีเกียรติยศชื่อเสียง (self esteem needs) ได้แก่ ความภาคภูมิใจ ความต้องการดีเด่นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งของสังคม

5. ความต้องการความสำเร็จแห่งตน (self actualization needs) เป็นความต้องการในระดับสูงสุด ซึ่งเป็นความต้องการที่อยากจะให้เกิดความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่างตามความนึกคิดของตนเองเพื่อจะพัฒนาตนเองให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

2. ทฤษฎีการระดมสร้างขวัญของคนในชาติ (national moral)

คนเรามีความต้องการทางกาย และใจ ถ้าคนมีขวัญดีผลการทำงานก็จะสูงตามไปด้วย แต่ถ้าขวัญไม่ดี ผลงานก็จะต่ำไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจากว่าขวัญเป็นสถานการณ์ทางจิตใจที่แสดงออกในรูปพฤติกรรมต่าง ๆ นั่นเอง การสร้างขวัญให้ดีต้องพยายามสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงาน เช่น การไม่เอารัดเอาเปรียบ ให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงาน เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น เป็นต้น และเมื่อใดก็ตาม ถ้าคนมีขวัญดีจะเกิดมีสำนึกในความรับผิดชอบอันจะเกิดผลดีแก่หน่วยงานทั้งในส่วนที่เป็นขวัญส่วนบุคคล และเป็นขวัญของกลุ่ม

3. ทฤษฎีการสร้างความรู้สึกชาตินิยม (nationism)

ปัจจัยประการหนึ่งที่จะนำไปสู่การมีส่วนร่วม คือ การสร้างความรู้สึกชาตินิยมให้เกิดขึ้น หมายถึง ความรู้สึกเป็นตัวของตัวเอง ที่จะอุทิศ หรือเน้นค่านิยมเรื่องผลประโยชน์รวมของชาติ มีความพอใจในชาติของตัว พอใจในเกียรติภูมิ จงรักภักดีผูกพันต่อท้องถิ่น

4. ทฤษฎีการสร้างผู้นำ (leadership)

การสร้างผู้นำจะทำให้ประชาชนทำงานด้วยความเต็มใจ เพื่อบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน ทั้งนี้เพราะผู้นำเป็นปัจจัยของการร่วมกลุ่มคน จูงใจคนไปยังเป้าประสงค์ ทำให้เกิดการระดมความร่วมมือปฏิบัติงานอย่างมีขวัญ งานมีคุณภาพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และร่วมกันรับผิดชอบ

5. ทฤษฎีการใช้วิธี และระบบทางการบริหาร (administration and method)

การใช้ระบบบริหารในการระดมความร่วมมือเป็นวิธีการในการระดมความร่วมมือที่ง่ายที่สุด เพราะใช้กฎหมาย ระเบียบแบบแผน เป็นเครื่องมือในการดำเนินการ แต่อย่างไรก็ตาม ผลของความร่วมมือยังไม่มีระบบใดดีที่สุดในเรื่องการบริหาร เพราะธรรมชาติของคนถ้าทำงานตามสมัครใจอย่างไม่มีใครบังคับก็จะทำงานด้วยความรัก แต่ไม่ได้ควบคุมเลย ก็ไม่เป็นไปตามนโยบายและความจำเป็นร่วมกันของรัฐ เพราะการใช้ระบบบริหารเป็นการให้ปฏิบัติตามนโยบายเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมาย ระบบการบริหารแบบกระจายอำนาจ ถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาที่มุ่งให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในการตัดสินใจ การประเมินโครงการ

6. ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกิดขึ้นเสมอในทุกสังคม แต่อาจจะเร็วหรือช้าก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกาลเวลา ไม่มีสังคมใดหยุดนิ่งอยู่กับที่อย่างแท้จริง เพราะการเปลี่ยนแปลงเป็นลักษณะธรรมดาของมนุษย์ และมนุษย์มีลักษณะพิเศษบางอย่างของตนเอง ประกอบกับสภาพแวดล้อมทางสังคมและภูมิศาสตร์มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจึงไม่เหมือนแม้จะคล้ายกันมากพียงใดก็ตาม

คำว่าการเปลี่ยนแปลงทางสังคมหมายถึงการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านสังคม (social change) วัฒนธรรม (cultural change) และลักษณะทางชีววิทยา (biological change) ของประชากร ดังนี้

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบสังคมในด้านโครงสร้างและการทำงานของสังคม กล่าวคือ เป็นการเปลี่ยนแปลงในระเบียบกฎเกณฑ์ และแบบความสัมพันธ์ในสังคม ตลอดจนสถานภาพ บทบาท อำนาจ หน้าที่ และลักษณะความเกี่ยวข้องพึ่งพาอาศัยกันระหว่างบุคคลกลุ่มต่าง ๆ และสถานภาพต่าง ๆ ในสังคมซึ่งมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของสมาชิกในสังคมและเกี่ยวข้องกับการปรับตัวของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ และสถาบันต่าง ๆ ให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป และการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมเป็นการเปลี่ยนแปลงในแบบสถาปัตยกรรม ศิลปกรรม ดนตรี และรสนิยมทางสุนทรียศาสตร์ (aesthetics) และการเปลี่ยนแปลงทางเทคนิค (technical change) เกี่ยวกับวิธีการทำงาน การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมอาจจะค่อยเป็นค่อยไปตามความเหมาะสมของเหตุการณ์ (สนิท สมัครการ, 2525: 1-3)

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมมี 2 ประเภท คือ 1) การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีสาเหตุมาจากตัวการภายนอกสังคม (exo-genius change) เป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีสาเหตุมาจากการบุกรุกจากต่างชาติ การล่าอาณานิคม การอพยพย้ายถิ่นเนื่องจากภัยสงคราม การติดต่อทางวัฒนธรรม และโรคภัยต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในลักษณะนี้ไม่สามารถทำนายหรือคาดการณ์ล่วงหน้าได้ 2) การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีสาเหตุจากตัวการภายในสังคม (endo-genius change) ซึ่งแบ่งเป็น 2 แบบ คือ 2.1) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราว (episodic change) เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเนื่องจากมีเหตุการณ์บางอย่างเกิดขึ้นและมีผลต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมอย่างมากมาย เช่น การค้นพบแหล่งน้ำมัน พลังงานปรมาณูและแสงเลเซอร์ (lasers beams) เป็นต้น ถึงแม้ว่าการค้นพบจะเป็นเรื่องกลาง ๆ (neutral) คือ ไม่ดี ไม่เลว แต่การนำเอาสิ่งค้นพบนั้นไปใช้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ และเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ไม่สามารถทำนายได้ 2.2) การเปลี่ยนแปลงที่มีรูปแบบ (patterned change) เป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดแผนไว้ล่วงหน้า และมีเป้าหมายในการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี เช่น การพัฒนาชนบท การพัฒนาอุตสาหกรรม เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้สามารถทำนายได้ (ถาวร เกิดเกียรติพงศ์ และวราคม ทีสุกะ, 2522: 207-208)

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมมี 2 ระดับ คือ 1) ระดับจุลภาค (micro scale) เป็นการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นอยู่เป็นปกติ ค่อยเป็นค่อยไปอย่างช้า ๆ แต่มีอัตราและปริมาณมากน้อยต่างกันตามท้องที่ โอกาส และเวลา เช่น การเปลี่ยนแปลงค่านิยม จริยธรรม การแต่งกาย มรรยาท และการใช้ภาษา เป็นต้น 2) ระดับมหภาค (macro scale) เป็นการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบของสังคมอันเกิดจากการสะสมของการเปลี่ยนแปลงในระดับจุลภาค เช่น การเปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรกรรมไปเป็นสังคมอุตสาหกรรม (ปพาณี ฐิติวัฒนา, 2523: 35)

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมมีกระบวนการ ดังนี้

1. การขอยืมจากวัฒนธรรมอื่น (borrowing from other culture) เป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดจากการรับเอาเทคนิค แนวความคิด และวัตถุของสังคมอื่นมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสังคมของตน

2. การค้นพบ (discovery) เป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดจากการค้นพบสิ่งที่มีอยู่แล้วและนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ เช่น การค้นพบแก๊สธรรมชาติ เป็นต้น การค้นพบนี้มีการนำเอาความรู้ใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนาเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อช่วยให้สิ่งที่ค้นพบมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. การประดิษฐ์ (invention) เป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดจากการนำเอาความรู้ทางวิทยาการ เทคนิควิธี หรือความคิดที่มีอยู่ก่อน และความรู้ใหม่มาทำสิ่งหนึ่งขึ้นมา เช่น การประดิษฐ์ยานโคลัมเบีย การสร้างพิธีกรรม การสร้างลัทธิใหม่ ๆ การเปลี่ยนแปลงรูปของ

สถานศึกษาจากวัดมาเป็นโรงเรียน เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเช่นนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ค่อยเป็นค่อยไป มีการผสมผสานและมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

4. การกระจาย (diffusion) เป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นจากการที่วัฒนธรรมของสังคมหนึ่งแพร่กระจายไปสู่อีกสังคมหนึ่งซึ่งอัตราการรับอาจจะไม่เท่าเทียมกันในแต่ละสังคม และการรับจะเป็นกระบวนการของการเลือก (selective process) กล่าวคือ แต่ละสังคมจะเลือกรับบางวัฒนธรรมเท่านั้นซึ่งไม่จำเป็นต้องเหมือนกันทุกสังคม โดยทั่วไปแล้วสังคมที่ไม่ซับซ้อนจะรับเอาวัฒนธรรมของสังคมที่มีความซับซ้อนกว่าและสังคมที่มีระดับต่ำกว่าจะรับเอาวัฒนธรรมของสังคมที่มีระดับสูงกว่า เช่น การรับเอาแบบการแต่งกายจากชาวตะวันตกของคนไทย และการรับเอาศาสนาพุทธจากอินเดียของคนไทย เป็นต้น

5. การคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ (innovation) เป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดจากการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงสิ่งที่มีอยู่แล้วให้เกิดสิ่งใหม่ขึ้นทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับความสามารถทางสมอง (mental ability) ความต้องการ (demand) และความรู้ที่มีอยู่ (existing knowledge)

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมมีปัจจัยที่เอื้อดังต่อไปนี้

1. สิ่งแวดล้อมทางสรีรธรรมชาติ (physical environment) สิ่งแวดล้อมทางสรีรธรรมชาติไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงเท่าใดนัก แต่หากเกิดมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นเมื่อใด จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างมากทีเดียว เช่น แถบทะเลทรายภาคเหนือของทวีปอัฟริกาที่ครั้งหนึ่งเคยเป็นดินแดนอันเขียวชอุ่ม เพาะปลูกได้ดี ต่อมาเมื่อดินถูกทำลาย หลายสิ่งหลายอย่างก็ได้เปลี่ยนแปลงไป เช่น ทะเลสาบกลายเป็นทะเลทราย น้ำไม่ค่อยมี ซึ่งทำให้สภาพความเป็นอยู่เปลี่ยนแปลงไปด้วย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นไปอย่างช้า ๆ จนแทบสังเกตไม่เห็น แต่ได้ทำความเสียหายแก่มนุษย์อย่างมาก

2. การเปลี่ยนแปลงด้านแประชากร (population change) การเปลี่ยนแปลงเรื่องขนาดและการกระจายของประชากรจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เช่น การที่ประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นก็คือ ประชากรส่วนหนึ่งจะอพยพไปสู่แหล่งใหม่หรือไม่ก็มีการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองให้ทันสมัยขึ้น การเพิ่มขึ้นของประชากรในขณะที่มีทรัพยากรจำกัดจะทำให้เกิดการรุกราน เช่น การรุกรานของพวกฮั่น เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม การเพิ่มขึ้นของประชากรมิได้ทำให้เกิดการรุกรานเสมอไป แต่ก็ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเสมอ เช่น การอพยพ หรือการย้ายถิ่นทำให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมหรือไม่ก็เกิดการรับเอาวัฒนธรรมใหม่ไปใช้

3. การอยู่โดดเดี่ยวและการติดต่อเกี่ยวข้อง (isolation and contact) สังคมที่มีการคมนาคมเจริญและทันสมัยมักจะเป็นศูนย์กลางของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสังคมใดที่

อยู่โดดเดี่ยวจะเป็นสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุดหรือมีวัฒนธรรมที่คงที่ เช่น ในสมัยโบราณที่มีแต่เฉพาะการคมนาคมทางบก บริเวณที่เชื่อมต่อระหว่างทวีปเอเชีย อัฟริกา และยุโรปจะเป็นศูนย์กลางการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม เช่น อียิปต์ เมโสโปเตเมีย ต่อมาเมื่อค้นพบเส้นทางการเดินเรือ ศูนย์กลางความเจริญได้ย้ายไปอยู่แถบเมดิเตอร์เรเนียนและยุโรป ตามลำดับ และในทางตรงกันข้ามก็พบว่ายังมีชาวอเมริกันที่ล้าหลังอยู่ในบริเวณหุบเขาในแถบเทือกเขาแอปปาเลเซียนซึ่งอยู่โดดเดี่ยวและยากแก่การติดต่ออีกด้วย

4. โครงสร้างของสังคมและวัฒนธรรม (structure of society and culture) โครงสร้างของสังคมและวัฒนธรรมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมาก เช่น ในสังคมที่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (homogeneity) กล่าวคือ มีการเคารพยกย่องผู้อาวุโส มีการสั่งสอนในทิศทางเดียวกัน มีค่านิยมเหมือนกันจะมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมน้อยกว่าสังคมที่มีความแตกต่าง (heterogeneity) กล่าวคือ เป็นสังคมที่มีการแข่งขันกัน มีความเห็นแก่ตัว มีค่านิยมแตกต่างกัน และมีการอบรมสั่งสอนแตกต่างกัน นอกจากนั้น สังคมที่มีความซับซ้อนจะมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมากกว่าสังคมที่ไม่ซับซ้อน

5. เจตคติและค่านิยม (attitude and value) เจตคติและค่านิยมเป็นตัวกำหนดว่าการเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด เช่น ชาวอเมริกันจะเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องปกติธรรมดา ในขณะที่ชาวเกาะบางเผ่าตามชายฝั่งนิวกินีจะไม่มีความคิดเกี่ยวกับเรื่องการเปลี่ยนแปลงเลย แม้แต่ในภาษาของเขาก็ไม่มีคำว่า “การเปลี่ยนแปลง” ทั้งนี้เพราะเขาจะผูกพันกับอดีต บรรพบุรุษ ให้เกียรติละเชื่อฟังคนชรา และยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณี สภาพดังกล่าวทำให้สังคมของเขาเป็นสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงช้ามาก หรือไม่สู้อยากจะเปลี่ยนแปลง ส่วนสังคมที่มีเจตคติต่อการเปลี่ยนแปลงหรือมีค่านิยมในการเปลี่ยนแปลงจะมีการวิพากษ์วิจารณ์วัฒนธรรมบางอย่างที่มีอยู่ในสังคม และพิจารณาทดลองใช้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ ทำให้มีการเสนอแนะ กระตุ้นและยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

6. ความต้องการที่รับรู้ (perceived needs) ความต้องการที่รับรู้หรือมองเห็นได้ของสมาชิกในสังคมจะเป็นเครื่องชี้ทิศทางและอัตราการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ เช่น ต้องการความปลอดภัยในการขับรถด้วยความเร็วสูง ก็อาจจะต้องมีการปรับปรุงหรือก่อสร้างถนนที่มีคุณภาพดีขึ้น หรือในสังคมที่มีโรงงานอุตสาหกรรมที่ทันสมัย คนในสังคมก็ต้องการให้มีสหพันธ์กรรมกรเพื่อทำหน้าที่ดูแลผลประโยชน์และสวัสดิการของกรรมกรหรือในสังคมที่มีแหล่งเสื่อมโทรม (Slum) มากก็มีความต้องการที่จะมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งก็ทำได้โดยการสร้างอาคารสงเคราะห์ให้อยู่อาศัย

7. พื้นฐานทางวัฒนธรรม (cultural base) พื้นฐานทางวัฒนธรรมเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างหนึ่ง เพราะถ้าสังคมใดมีความเจริญทางวัฒนธรรมสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ก็จะเกิดขึ้นเรื่อย ๆ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมมีอุปสรรค ดังนี้ คือ

1. เจตคติและค่านิยมเฉพาะ (specific attitudes and values) กล่าวคือ ในแต่ละสังคมจะมีเจตคติและค่านิยมเฉพาะซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมของคนในสังคม

2. การแสดงให้เห็นถึงคุณประโยชน์ของสิ่งใหม่ ๆ (demonstrability of environment) การเปลี่ยนแปลงสิ่งใดก็ตามจะเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายและรวดเร็วเพียงใดขึ้นอยู่กับการเห็นคุณค่าหรือประโยชน์ของสิ่งที่เปลี่ยนแปลงใหม่นั้น

3. ความสอดคล้องกับวัฒนธรรมที่มีอยู่เดิม (compatability with the existing culture) กล่าวคือ สิ่งใดก็ตามที่เป็นสิ่งเปลี่ยนแปลงใหม่จะได้รับการยอมรับมากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับความสอดคล้อง และความเหมาะสมกับวัฒนธรรมเติม การเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ จะไม่ได้รับการยอมรับก็เพราะความไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมเดิม 3 ประการ คือ

3.1 สิ่งที่เปลี่ยนแปลงใหม่อาจจะขัดแย้งกับแบบของความประพฤติแต่เดิม

3.2 สิ่งที่เปลี่ยนแปลงใหม่อาจจะสร้างแบบของความประพฤติใหม่ ซึ่งไม่เคยปรากฏในวัฒนธรรมเดิมที่ยึดถือปฏิบัติอยู่ ปกติสังคมจะยอมรับและใช้สิ่งใหม่ ๆ ก็ต่อเมื่อเป็นแนวทางที่ตนเคยปฏิบัติ แต่ถ้าการปฏิบัติตามสิ่งเดิมไม่ได้ผลสังคมก็จะพยายามหาสิ่งที่ดีกว่ามาใช้ให้เป็นประโยชน์

3.3 สิ่งเปลี่ยนแปลงใหม่ซึ่งนำไปแทนที่นั้นไม่ผสมผสานกับวัฒนธรรมที่มีอยู่เดิม ทั้งนี้เพราะถ้าสิ่งที่เปลี่ยนแปลงใหม่นั้นสามารถผสมผสานกับวัฒนธรรมเดิมได้เป็นอย่างดี ก็จะทำให้เกิดการยอมรับได้ง่าย

4. คุณค่าของการเปลี่ยนแปลงหรือคุณค่าของสิ่งที่เปลี่ยนแปลงใหม่ (costs of change) การเปลี่ยนแปลงใหม่ใด ๆ ก็ตามจะต้องเกี่ยวข้องกับคุณค่าซึ่งอาจคิดเป็นตัวเงินหรือไม่คิดเป็นตัวเงินก็ได้ สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านคุณค่ามีดังนี้

4.1 อุปสรรคทางเทคนิคในการเปลี่ยนแปลง (technical difficulties of change) กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ก็ตามไม่สามารถทำได้อย่างง่าย ๆ เสมอไป

4.2 อุปสรรคในด้านความแน่นแฟ้นของกลุ่มผลประโยชน์ (used interest) ทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ก็ตามจะเกิดขึ้นได้ยากมากถ้ากลุ่มผลประโยชน์มีความแน่นแฟ้นและคัดค้านการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากเกรงว่าจะเสียผลประโยชน์และจะสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงอย่างเต็มที่ถ้าการเปลี่ยนแปลงนั้นเอื้ออำนวยผลประโยชน์ในกลุ่มของตน

5. บทบาทของผู้นำการเปลี่ยนแปลง (roles of the change agent) กล่าวคือ ถ้าผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลหรือมีอำนาจก็จะทำให้การเปลี่ยนแปลงเป็นไปด้วยดี แต่ถ้าผู้นำการเปลี่ยนแปลงไม่มีอำนาจหรือไม่มีอิทธิพลการเปลี่ยนแปลงก็จะเป็นไปได้ยาก

7. ทฤษฎีการติดต่อสื่อสาร (communication theory)

สัญชัย สุลักษณานนท์ (2539: 6) ได้ระบุถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรับของใหม่กับกระบวนการติดต่อสื่อสารได้ว่า การที่บุคคลจะมีการรับของใหม่นั้น ขึ้นอยู่กับกระบวนการติดต่อสื่อสาร ช่องทางการสื่อสาร และปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะส่วนตัว ดังนี้

1. ปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะส่วนตัว ซึ่งได้แก่ อายุของบุคคล สถานภาพทางสังคม ฐานะทางเศรษฐกิจ ซึ่งรวมถึง รายได้ ขนาดที่ดิน การถือครองที่ดิน และความสามารถเฉพาะอย่าง ซึ่งรวมถึงระดับการศึกษา

2. ช่องทางการสื่อสาร ความรู้ หรือกระบวนการสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วยผู้สั่งการหรือแหล่งกำเนิดวารสาร ช่องทางการสื่อสาร และผู้รับสาร

ส่วนช่องทางการสื่อสาร ซึ่งเป็นวิธีการที่ผู้สื่อสารไปยังผู้รับสาร แยกได้ 2 ลักษณะ คือ

1. ช่องทางการสื่อสารมวลชน (mass media channel) เป็นวิธีการในการถ่ายทอดข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร หรือสิ่งตีพิมพ์อื่นๆ เช่นภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

2. ช่องทางสื่อสารระหว่างบุคคล (interperson channel) เป็นการดิดค่อระหว่างบุคคล เพื่อถ่ายทอดข่าวสารระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร

ยังได้กล่าวอีกว่า สื่อมวลชนมีความสำคัญในการเพิ่มความรู้ การแพร่กระจายข่าวสาร รวมทั้งสามารถในการปรับเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลได้ และสื่อบุคคลมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลได้มากกว่า (อคิน ระพีพัฒน์, 2527: 107-111)

อย่างไรก็ตามทั้ง 4 ทฤษฎีจะไม่เกิดประสิทธิผลเลยหากขาดทฤษฎีที่ว่าด้วยการติดต่อสื่อสาร (communication theory) ซึ่งถือเป็นทฤษฎีเสริมกับทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน

การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตราเทศบัญญัตินั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า หากนำทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งมาใช้ผลที่ได้รับคงไม่สมบูรณ์เท่ากับการนำทฤษฎีทั้งหมดมาผสมผสานกันตามความเหมาะสม ในกระบวนการตราเทศบัญญัติ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม ผู้วิจัยต้องใช้ทฤษฎีการเกลี้ยกล่อมมวลชน (mass persuation) โดยใช้ศิลปะในการพูด การเขียน เกลี้ยกล่อมประชาชนให้มี

ความเข้าใจในการที่จะตราเทศบัญญัติเพื่อควบคุมการก่อสร้างอาคารสูงที่จะไปบดบังอาคารเก่าวัดพระธาตุหริภุญไชย ซึ่งอันเป็นที่เคารพสักการะของชาวลำพูน ชาวล้านนา ตลอดจนคนไทยทั่วประเทศ อาคารสูงจะไปบดบังทัศนียภาพ ของเมืองที่เป็นต้นอารยธรรมของล้านนา เมืองที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ และมีประวัติศาสตร์ยาวนาน โดยอาศัยทฤษฎีแรงจูงใจ (Maslow's theory) ของมาสโลว์ ซึ่งอธิบายว่า การที่จะจูงใจคนนั้นจะต้องรู้ความต้องการตามลำดับขั้นของคน และการปฏิบัติการ เพื่อสนองตอบความต้องการเหล่านั้น ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีการระดมสร้างขวัญคนในชาติ (national moral) เพราะขวัญของคนเราเป็นสิ่งสำคัญ เพราะคนถ้ามีขวัญดีย่อมเป็นปัจจัยนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจการต่างๆ ได้ ผู้วิจัยต้องพยายามสร้างทัศนคติที่ดีต่อประชาชน และผู้มาร่วมในการตราเทศบัญญัติ ขจัดความกลัวของประชาชน กระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วม โดยอาศัยทฤษฎีการสร้างความรู้สึกชาตินิยม (nationism) คือ การสร้างความรู้สึกรัก หวงแหน และภูมิใจ ในเมืองหริภุญไชย ตามคำขวัญที่ว่า "พระธาตุเด่น พระรอดขลัง ลำไยดัง กระเทียมดี ประเพณีงาม จามเทวีศรีหริภุญไชย" (จังหวัดลำพูน, ม.ป.ป.) ส่วนทฤษฎีการสร้างผู้นำ (leadership) จะทำให้เกิดการระดมความร่วมมือในการปฏิบัติงานอย่างมีขวัญ งานมีคุณภาพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และร่วมกันรับผิดชอบ การสร้างผู้นำเป็นการส่งเสริมในการมีส่วนร่วมของประชาชน เพราะผู้นำที่ดีสามารถจูงใจให้คนคล้อยตาม และเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือด้วยดี อีกทฤษฎีหนึ่งที่ควรนำมาใช้ คือ ทฤษฎีการใช้วิธี และระบบทางการบริหาร (administrative and method) เพราะเป็นวิธีในการระดมความร่วมมือที่ง่ายที่สุดเพราะใช้ระเบียบแบบแผนในการดำเนินงาน เพื่อช่วยให้การดำเนินงานตราเทศบัญญัติเกิดความสำเร็จตามเป้าหมาย แต่ผู้วิจัยจะใช้เท่าที่จำเป็นเท่านั้น ผู้วิจัยจะพยายามให้ประชาชนที่เข้ามาร่วมทำงานด้วยความสมัครใจ ทำงานด้วยความรัก อันจะนำไปสู่ความภาคภูมิใจ ความสำเร็จของเทศบัญญัติที่จะอนุรักษ์ ความเป็นเอกลักษณ์ของลำพูนไว้ นอกจากนี้ ทฤษฎีการสื่อสาร (communication theory) มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับรู้ เข้าใจ สามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติของบุคคล โดยผู้วิจัยจะใช้วิธีการหลาย ๆ แบบ เช่น วิทยุชุมชน หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ การจัดนิทรรศการ เป็นต้น

จากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน ได้แก่ ทฤษฎีว่าด้วยอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ทฤษฎีนิติศาสตร์เชิงสังคมวิทยา (sociological jurisprudence) ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน (people participation theory) ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (theories of social change) และทฤษฎีการติดต่อสื่อสาร (communication theory)

ดังนั้น ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นกรอบทฤษฎีในการวิจัย (theoretical framework) ได้ดังนี้

กรอบทฤษฎีในการวิจัย

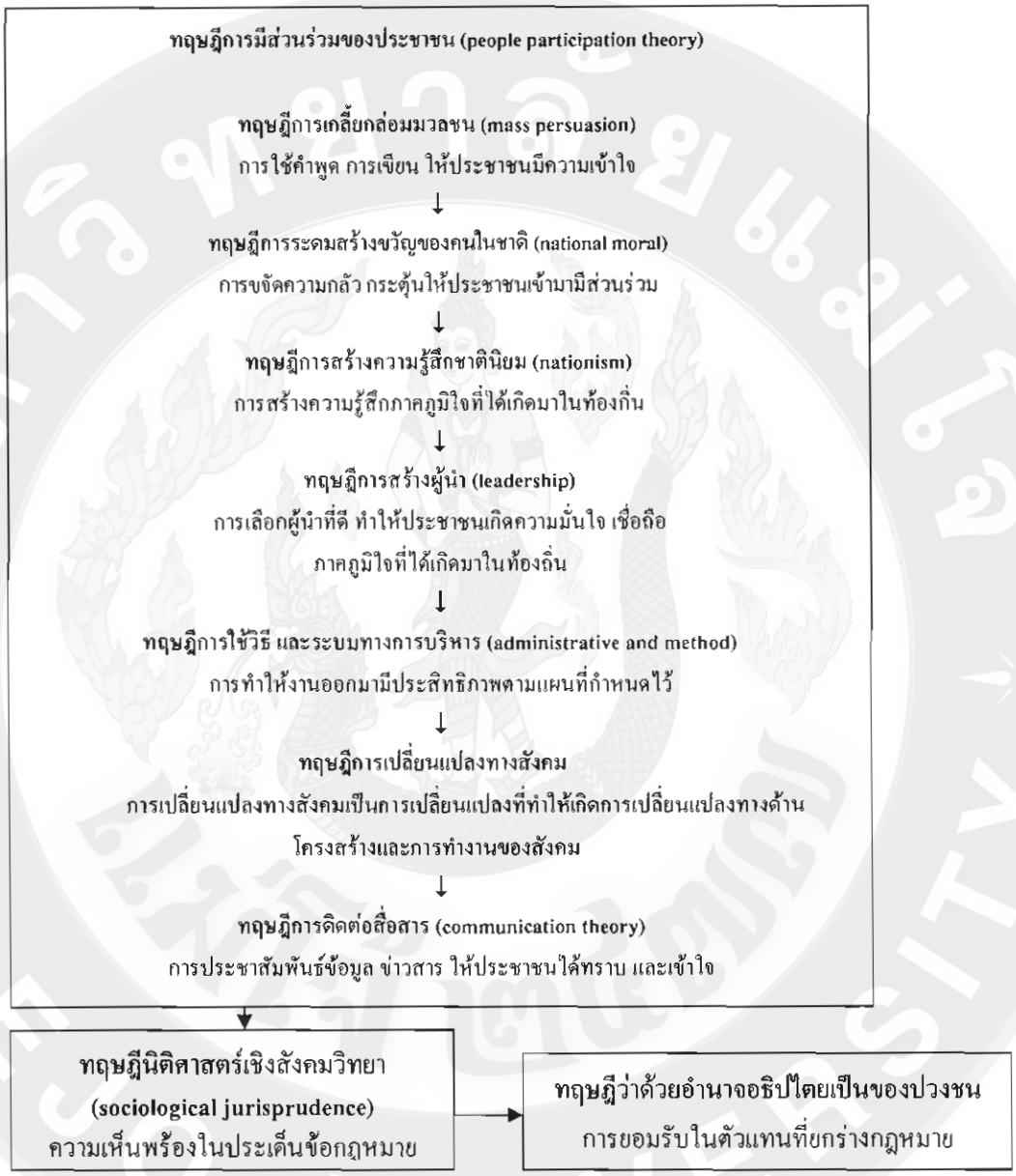

ภาพ 2 กรอบทฤษฎีในการวิจัย (theoretical framework)

แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้ 1) แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน 2) แนวคิดในการตราเทศบัญญัติ และ 3) แนวคิดการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน

แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน

เมื่อกล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานด้านการพัฒนาจะพบว่ามีรูปแบบ และขั้นตอนการมีส่วนร่วมหลายลักษณะ เช่น

โคเฮน และอัพฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1980: 213 – 218) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 แบบ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (implementation) ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหาร และการประสานขอความช่วยเหลือ

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (benefits) ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ด้านวัตถุ ผลประโยชน์ทางด้านสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation)

แนวคิดดังกล่าวนี้ มีสาระสำคัญสอดคล้องกับแนวคิดของอาลีน พอนอรอฟฟ์ (Alene Fonaroff, 1981: ระบบออนไลน์) ซึ่งเสนอว่ากระบวนการมีส่วนร่วมนั้น จะประกอบด้วยอย่างน้อย 1 ใน 4 ประเภทของการมีส่วนร่วม คือ

1. การวางแผน ซึ่งรวมถึงการตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมาย กลวิธีของทรัพยากรที่ต้องการใช้ ตลอดจนการติดตาม และประเมินผล

2. การดำเนินงาน

3. การใช้บริการจากโครงการ

4. การมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์

จำนงค์ บัวเนี่ยว (2550: 124 – 125) เห็นว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนชนบทในรูปกลุ่มองค์กรชุมชน สามารถจำแนกขั้นตอนต่าง ๆ ได้ ดังนี้

ขั้นตอนแรก ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาชุมชน วิเคราะห์ชุมชน ค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหาภายในชุมชนร่วมกัน

ขั้นตอนที่สอง ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นการวางแผน การพัฒนา โดยนำข้อมูลชุมชนมาอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกัน เพื่อกำหนดนโยบาย และวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการ แนวทางการดำเนินงาน กำหนดทรัพยากร และแหล่งทรัพยากรที่จะใช้

ขั้นตอนที่สาม เป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการพัฒนา หรือเป็นขั้นตอนปฏิบัติการตามแผนที่วางไว้ ขั้นตอนนี้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยการสนับสนุนด้านเงินทุน วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน รวมทั้งเข้าร่วมบริหารงาน การประสานขอความช่วยเหลือจากภายนอก

ขั้นตอนที่สี่ เป็นขั้นตอนที่ประชาชนนำเอาผลจากกิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

ขั้นตอนที่ห้า เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นฐานที่เท่าเทียมเสมอภาคกัน

ขั้นตอนที่หก เป็นขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการพัฒนาที่ได้ดำเนินการไปแล้วนั้นสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือไม่ มีปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดอย่างไร เพื่อนำไปแก้ไขต่อไป

กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชนทุกขั้นตอนในรูปขององค์กรชุมชน เป็นส่วนสำคัญที่จะสามารถพัฒนาชุมชนให้ถึงขั้นพึ่งพาตนเองได้ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะเสริมสร้างให้องค์กรชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถที่จะบริหารจัดการพัฒนาชุมชนชนบทได้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการเมือง (political participation)

การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการเมือง เป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบอบประชาธิปไตย ประชาชนควรมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจมีโอกาสแสดงความคิดเห็น และสนใจต่อผลที่จะเกิดจากการตัดสินใจนั้น ประชาชนควรมีโอกาสที่เพียงพอ และเท่าเทียมในการตั้งคำถามให้ความเห็นต่อการกำหนดนโยบาย

คำว่า ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (participatory democracy) หมายถึง การที่อำนาจในการตัดสินใจต่าง ๆ นั้น ไม่ควรเป็นของกลุ่มคนจำนวนน้อย แต่อำนาจดังกล่าว ควรได้รับการจัดสรรในระหว่างประชาชน เพื่อให้ทุก ๆ คนได้มีสิทธิ หรือมีโอกาสที่จะมีอิทธิพลต่อกิจกรรมส่วนร่วม (โครงการศึกษาวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน: ออนไลน์)

ถวิลวดี บุรีกุล (2547: ก-4) เห็นว่า ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมือง การปกครองในการตัดสินใจระดับต่างๆ มากขึ้น เช่น การเปิดช่องทางให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหว และความคืบหน้า การบริหารจัดการประเทศ หรือการเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็น และให้ข้อมูลแก่ผู้ที่ทำหน้าที่ผู้แทน เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ เป็นต้น

หลักการสำคัญของคำว่า ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม คือ

1. การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมือง และการบริหาร

2. เน้นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจ และการจัดสรรทรัพยากรในระหว่างประชาชนให้เท่าเทียมกัน

3. อำนาจในการตัดสินใจ และการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ นั้นจะส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

4. เพิ่มการคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพของประชาชน

5. มีความยืดหยุ่นได้ กล่าวคือ มีโครงสร้างการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้ มีความโปร่งใส และคำนึงถึงความต้องการทรัพยากรของผู้มีส่วนร่วม

6. การมีส่วนร่วมของประชาชนมีทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับชาติ

สำหรับการมีส่วนร่วมในความหมายที่เป็นนัยทางการเมือง ซึ่ง สายทิพย์ สุคติพันธ์ (2534: 92 อ้างใน ปาริชาติ วลัยเสถียร, 2548: 198-199) กล่าวว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงกลไกในการพัฒนาจากการพัฒนาโดยรัฐมาเป็นการพัฒนาที่ประชาชนมีบทบาทหลัก การมีส่วนร่วมของประชาชนจึง หมายถึง การคืนอำนาจ (empowerment) ในการกำหนดการพัฒนาให้แก่ประชาชน อย่างน้อยที่สุดประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการริเริ่มวางแผน และดำเนินการในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นอยู่ การพัฒนา และการกำหนดอนาคตของเขา

การมีส่วนร่วมในนัยทางการเมือง แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. การส่งเสริมสิทธิ และพลังอำนาจของพลเมืองโดยประชาชน หรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่ม ควบคุมการใช้ และการกระจายทรัพยากรของชุมชน อันจะก่อให้เกิดกระบวนการ และโครงสร้างที่ประชาชนในชนบทสามารถแสดงออกซึ่งความสามารถของตน และได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนา

2. การเปลี่ยนแปลงกลไกการพัฒนาโดยรัฐ มาเป็นการพัฒนาที่ประชาชนมีบทบาทหลัก โดยการกระจายอำนาจในการวางแผนจากส่วนกลางมาเป็นส่วนภูมิภาค เพื่อให้ภูมิภาคมีลักษณะเป็นเอกเทศ ให้มีอำนาจทางการเมือง การบริหาร มีอำนาจต่อรองในการจัดสรรทรัพยากรอยู่ในมาตรฐานเดียวกัน โดยประชาชนสามารถตรวจสอบได้ หรืออาจกล่าวได้ว่า เป็นการคืนอำนาจ (empowerment) ในการพัฒนาให้แก่ประชาชนให้มีส่วนร่วมในการกำหนดอนาคตของตนเอง ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงการพัฒนาที่เท่าเทียมกันของชาย และหญิง (gender) ในการดำเนินงานพัฒนาด้วย

แต่ นรนิติ เศรษฐบุตร (2550: 3 อ้างใน นรินทร์ชัย พัฒนพงศา, 2546: 1) กล่าวว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองต้องมีลักษณะ 7 ประการ ดังนี้

1. การกระทำนั้นต้องหวังผลในการที่จะมีอิทธิพลต่อการเลือกนโยบายของรัฐบาล หรือต่อการบริหารงานของรัฐ หรือต่อการเลือกผู้นำทางการเมืองของรัฐบาล ฉะนั้นผลที่หวังจึงอยู่ที่การเลือกนโยบาย หรือเลือกตัวบุคคล หรือเลือกทั้งนโยบาย และตัวบุคคล

2. ผลที่หวังจากการกระทำทั้งในเรื่องนโยบาย หรือตัวบุคคลนี้จะเป็นเรื่องการเมืองระดับท้องถิ่น หรือระดับชาติก็ได้

3. การกระทำใด ๆ ก็ตามที่เกิดขึ้นโดยความสมัครใจ และถือว่าความสมัครใจนี้เป็นเงื่อนไขที่สำคัญนั้น คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองจะมิใช่การกระทำที่เกิดจากการถูกบังคับ

4. การกระทำที่เกิดขึ้นนั้น ไม่เน้นผลลัพธ์ว่า ต้องประสบความสำเร็จเสมอไป

5. การกระทำจะจัดองค์กรขึ้นอย่างเป็นระบบ หรือไม่ก็ได้

6. การกระทำดังกล่าวนี้จะเกิดขึ้นเป็นครั้งคราว หรือเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องก็ได้

7. การกระทำที่ว่านี้ใช้วิธีการที่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมายก็ได้

สถาบันพระปกเกล้าได้ทำการศึกษา เรื่องแนวทางเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ และได้จัดทำระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังแสดงในภาพต่อไปนี้ (ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ, 2547: ก.8-ก.10)

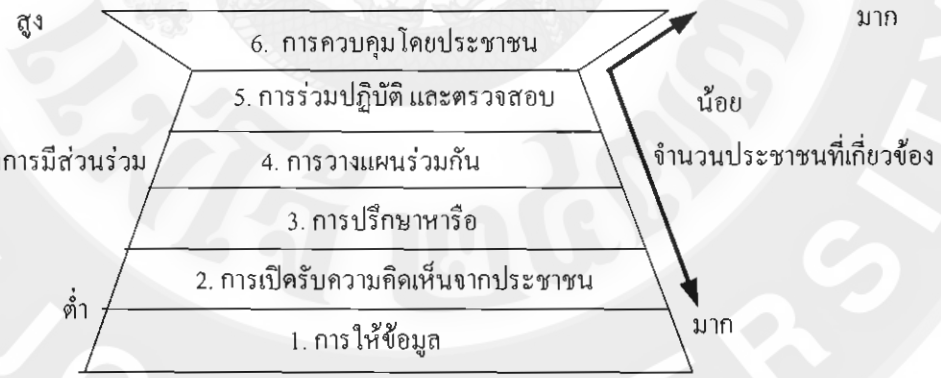

ภาพ 3 แสดงระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชน

ตามภาพ 3 นั้น ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน มี 6 ระดับ ดังนี้

1. ระดับการให้ข้อมูล เป็นระดับต่ำสุด และเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้วางแผนโครงการ และประชาชน เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้วางแผนโครงการ หรือในกิจกรรมนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับนี้ไม่เปิดโอกาสให้มี

การแสดงข้อคิดเห็น หรือเข้ามาเกี่ยวข้องใด ๆ การให้ข้อมูล เช่น การแถลงข่าว การแจกข่าว การแสดงนิทรรศการ การทำหนังสือให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ

2. ระดับการเปิดรับความคิดเห็นของประชาชน ผู้วางแผนโครงการเชิญชวนให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น เพื่อให้ได้ข้อมูลมากขึ้น เช่น การบรรยายให้ประชาชนทราบในโครงการต่าง ๆ แล้วขอความคิดจากผู้ฟัง เป็นต้น

3. ระดับการปรึกษาหารือ เป็นระดับที่ผู้วางแผนโครงการ และประชาชนได้เจรจากันอย่างเป็นทางการ เพื่อประเมินความก้าวหน้า หรือระบุประเด็นข้อสงสัยต่าง ๆ ในการประชุม การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ และการเปิดกว้างรับฟังความคิดเห็น เป็นต้น

4. ระดับการวางแผนร่วมกัน เป็นเรื่องการมีส่วนร่วมที่มีขอบเขตกว้างขวางมากขึ้น มีความรับผิดชอบในการวางแผน การเตรียมโครงการ และผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินการโครงการ เหมาะสมที่จะใช้สำหรับการพิจารณาประเด็นที่มีความยุ่งยากซับซ้อน และมีข้อโต้แย้งมาก เช่น การใช้กลุ่มที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่าง ๆ การใช้อนุญาโตตุลาการ เพื่อแก้ไขเพื่อแก้ปัญหาข้อขัดแย้ง และการเจรจา เพื่อหาทางประนีประนอมกัน เป็นต้น

5. ระดับร่วมปฏิบัติ ผู้รับผิดชอบโครงการกับประชาชนร่วมกันดำเนินโครงการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

6. ระดับการควบคุมโดยประชาชน เป็นระดับสูงสุดของการมีส่วนร่วมโดยประชาชนเพื่อแก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่มีอยู่ทั้งหมด เช่น การลงประชามติ การเลือกตั้ง เป็นต้น

แนวความคิดดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแนวความคิด ของ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม (กรมควบคุมมลพิษ, 2550) “ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน” ซึ่งได้แบ่งระดับของการมีส่วนร่วมเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1. การให้ข้อมูลข่าวสาร (inform) คือ เป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนระดับต่ำที่สุดแต่เป็นระดับที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นก้าวแรกของการที่ภาคราชการที่จะให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ ในการให้ข้อมูล เช่น เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อต่าง ๆ การจัดนิทรรศการ จดหมายข่าว การจัดงานแถลงข่าว การติดประกาศข้อมูลผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

2. การรับฟังความคิดเห็น (consult) เป็นกระบวนการที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และความคิดเห็น เพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

3. การเกี่ยวข้อง (involve) เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน หรือร่วมเสนอแนะทางที่จะนำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนว่า

ข้อมูลความคิดเห็น และความต้องการของประชาชนจะถูกนำไปพิจารณาเป็นทางเลือกในการบริหารงานของภาครัฐ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพิจารณาประเด็นนโยบายสาธารณะ ประชาพิจารณ์ การจัดตั้งคณะทำงาน เพื่อเสนอแนะประเด็น นโยบายสาธารณะ เป็นต้น

4. ความร่วมมือ (collaborate) เป็นการให้กลุ่มประชาชน ผู้แทนภาคสาธารณะมีส่วนร่วม โดยเป็นหุ้นส่วนกับภาครัฐในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เช่น คณะกรรมการที่มีประชาชนร่วมเป็นกรรมการ เป็นต้น

5. การเสริมอำนาจประชาชน (empower) เป็นขั้นที่ให้บทบาทประชาชนในระดับสูงที่สุด โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ เช่น การลงประชามติในผู้ตัดสินใจทั้งหมด เป็นต้น

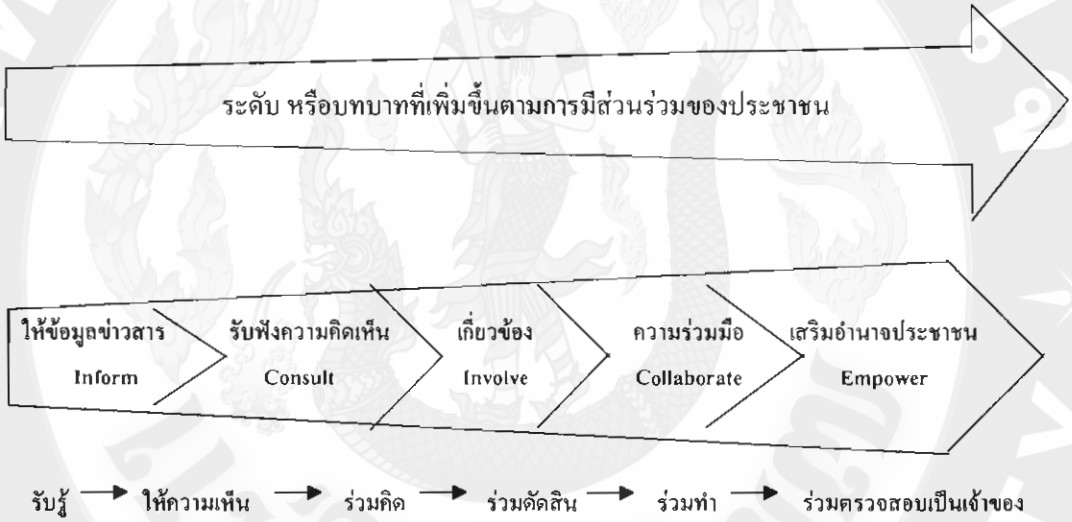

ภาพ 4 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน (public participation spectrum)
ที่มา: กรมควบคุมมวลพิษ (2550)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของท้องถิ่น

การบริหารงานเทศบาลมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในการดำเนินงานกิจการสาธารณะในชุมชน เพราะลักษณะเด่นของเทศบาลมีขนาดเล็กมีความใกล้ชิดกับประชาชนเป็นพื้นฐาน จึงสนับสนุนให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจการท้องถิ่นเป็นไปด้วยความสะดวกมากกว่าการปกครองในระดับประเทศ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจการท้องถิ่นนั้นอาจเกิดขึ้นได้ในหลายรูปแบบ แต่ละรูปแบบมีระดับของการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทางปกครองท้องถิ่นที่มี

ความเข้มข้นแตกต่างกันออกไป ซึ่ง วีรศักดิ์ เครือเทพ (2548: 201-204) ประมวลรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นบันได 5 ขั้น ดังนี้

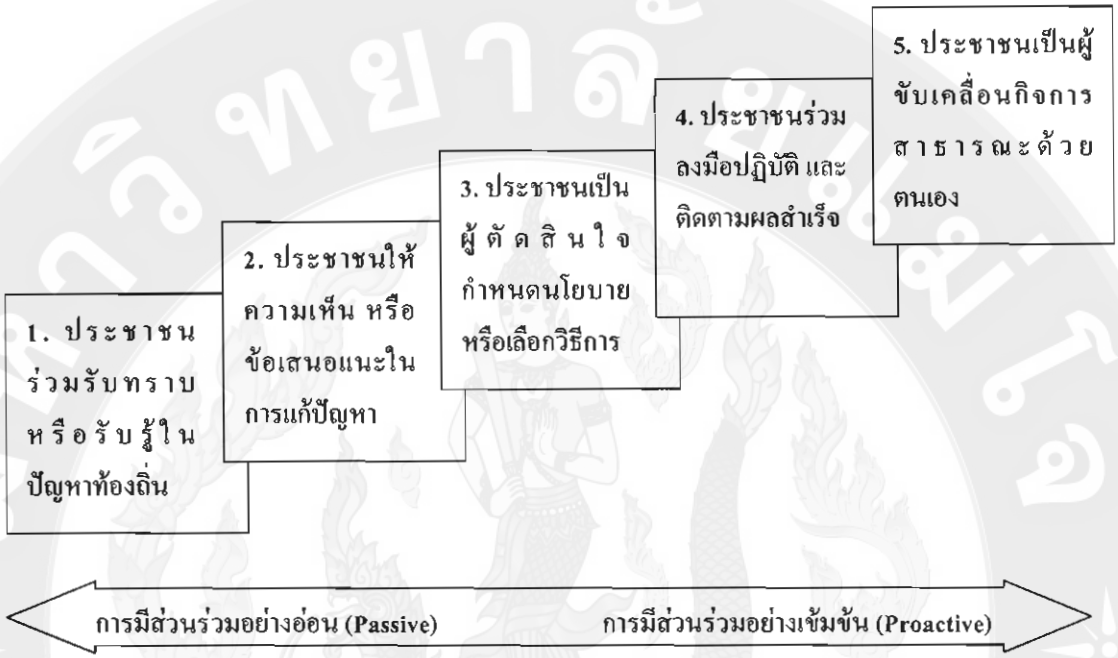

ภาพ 5 แสดงรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่น

ในชั้นต้น ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นอย่างอ่อน (public participation) ซึ่งอาจกระทำโดยการเข้าร่วมรับทราบ หรือรับฟังข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การมีส่วนร่วมเข้ารับฟังการแถลงผลงานในรอบปีที่ผ่านมา เป็นต้น การมีส่วนร่วมแบบนี้ ประชาชนมิอาจให้ความคิดเห็น หรือสะท้อนความต้องการของตนเข้าไปสู่กระบวนพิจารณาของผู้มีอำนาจในองค์กรปกครองท้องถิ่นเท่าใดนัก

ขั้นตอนที่สอง ประชาชนสามารถให้ความเห็น หรือข้อเสนอแนะในกิจการสาธารณะของท้องถิ่นได้ โดยการเปิดให้มีเวทีนโยบายสาธารณะ (policy window) จะต้องเปิดรับฟังความคิดเห็นหรือมุมมองของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงาน หรือโครงการต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในวงกว้าง การมีส่วนร่วมในรูปแบบนี้ ประชาชนมีโอกาสในการเสนอแนะความเห็นของตนเท่านั้น อำนาจตัดสินใจขั้นสุดท้ายยังเป็นของกระบวนการภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ระดับที่สาม เป็นรูปแบบที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีอำนาจตัดสินใจในการดำเนินกิจการของชุมชน แต่การดำเนินงานด่าง ๆ ตามมติที่ประชุมเป็นหน้าที่รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลอย่างมีส่วนร่วม เป็นต้น

ระดับต่อมา ประชาชนจะมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะเพิ่มมากขึ้น ถึงขั้นลงมือปฏิบัติในกิจการสาธารณะของชุมชนด้วยตนเอง ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในชุมชนอย่างแท้จริง รวมถึงติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าจะสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เช่น การให้ประชาชนเข้าร่วมตรวจรับงานหรือการจ้างเหมาชุมชนเข้าจัดการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล ราชเทวะ เป็นต้น

รูปแบบสุดท้าย เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในกิจการชุมชนอย่างเข้มข้น โดยปล่อยให้ประชาชนเป็นผู้ขับเคลื่อนการแก้ปัญหา หรือลงมือดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะทำหน้าที่เป็นเพียงผู้สนับสนุนให้การดำเนินงานของชุมชนเป็นไปได้อย่างต่อเนื่อง และราบรื่น อำนาจในการตัดสินใจตั้งแต่เริ่มต้น คิด และเลือกวิธีการแก้ไขปัญหา การบริหารทรัพยากรที่เกี่ยวกับการดำเนินการ และการลงมือปฏิบัติกิจการสาธารณะเหล่านั้น ล้วนเป็นการดำเนินงานภาคประชาชน เป็นรูปแบบที่ส่งเสริมการปกครองตนเองของประชาชนอย่างเข้มข้น และจริงจัง (proactive public participation) เช่น การบริหารจัดการป่าชุมชนลุ่มน้ำปิงตอนบนของเครือข่ายประชาชนอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ การกำจัดขยะในครัวเรือนขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น

ตามแนวความคิดของนักวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนจะเริ่มจากการศึกษาวิเคราะห์ชุมชน ค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหา จากนั้นประชาชนจะร่วมให้ข้อมูลเสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา เป็นการเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน แล้วนำข้อมูลรายละเอียดที่ได้รับมาปรึกษาหารือ เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาวางแผนร่วมกัน ในขั้นนี้ประชาชนจะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมกำหนดนโยบาย อันนำไปสู่การลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ เมื่อเกิดผลสำเร็จประชาชนก็จะได้รับผลประโยชน์จากกิจกรรมที่ได้กระทำ และเป็นการตรวจสอบการกระทำไปด้วยในตัว สุดท้ายก็จะมีการประเมินผลเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป ซึ่งมีความสอดคล้องกับความเห็นของประเวศ วะสี ซึ่งได้เสนอว่า เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการส่งเสริมการรวมตัวร่วมคิดร่วมทำวิจัยเรื่องชุมชนเอง ร่วมทำแผนแม่บทชุมชน และร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาตามแผนแม่บทชุมชนในทุกตำบลควรจะมีการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เพื่อจะช่วยให้คนภูมิใจในรากเหง้าของตน พยายามทำพิพิธภัณฑ์ตำบลในวัด เพื่อประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวชุมชน และเศรษฐกิจ วัฒนธรรมของชุมชน (ประเวศ วะสี, 2549: 30)

ในการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน เรื่องรัฐธรรมนูญ 2550 ประชาชนเสนอให้มีการรวมกลุ่ม เพื่อจัดตั้งเป็น “สภาประชาชน” หรือองค์กรชุมชนท้องถิ่น โดยภาครัฐต้องให้การรับรอง และสนับสนุนทั้งในด้านงบประมาณ ด้านวิชาการ และด้านอื่น ๆ ทั้งนี้ภาครัฐควรเพิ่มความ

เข้มแข็งให้แก่ภาคประชาชน เช่น เปิดโอกาสให้แกนนำชุมชนมีส่วนร่วมในการเป็นที่ปรึกษาแก่องค์กรปกครองท้องถิ่น นอกจากนี้ ภาครัฐควรสนับสนุนให้เกิดผู้นำชุมชน เช่น สนับสนุนการจัดเวทีผู้นำชุมชน เป็นต้น (เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา และคณะ, 2550) "บทสรุปความคิดเห็นประชาชนเรื่องรัฐธรรมนูญ 2550 จากเครือข่ายภาคประชาชน" จากความพยายามของประชาชนที่ ร่วมคิดร่วมทำพัฒนาชุมชนด้วยตนเอง ทำให้มีการเสนอพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน เพื่อให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนตำบล เพื่อท้องถิ่นตามความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริงจัดให้มีเวทีสมัชชาชุมชน เปิดโอกาสประชาชนได้แสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่จะส่งผลกระทบต่อตำบลของตนเอง แต่เป็นที่น่าเสียดายที่มีปัญหาบางประการ จึงทำให้คณะรัฐมนตรีมีมติไม่เห็นชอบในบางประการจึงทำให้คณะรัฐมนตรีมีมติไม่เห็นชอบในพระราชบัญญัติดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตามก็อาจมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยสภาองค์กรชุมชนขึ้นมาแทนที่ (สุวัฒน์ คงแป้น, 2550: 10)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเทศบาลตามกฎหมาย

การดำเนินการของเทศบาล หรือฝ่ายปกครองเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับประชาชนในเขตเทศบาล แม้ว่าเทศบาลจะบริหารโดยผู้แทนของประชาชน คือ นายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาลก็ตาม แต่ก็คงจะให้เกิดผลสำเร็จอย่างสมบูรณ์ครบถ้วนเป็นไปได้ยาก เพราะผู้บริหาร และสมาชิกสภาเป็นฝ่ายควบคุมนโยบายส่วนการปฏิบัติตามนโยบายเป็นของเจ้าหน้าที่เทศบาล จำนวนเจ้าหน้าที่เทศบาลตลอดจนงบประมาณที่ได้มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารเทศบาลเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจ การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนสามารถแยกได้ดังนี้

1. ประชาชนมีส่วนร่วมโดยตรง จำแนกได้ดังนี้

1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 87 กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังต่อไปนี้

1.1.1 ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย และวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม ทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น

1.1.2 ส่งเสริม และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมืองการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ

1.1.3 ส่งเสริม และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ในรูปแบบองค์กรทางวิชาชีพ หรือตามสาขาอาชีพที่หลากหลาย หรือรูปแบบอื่น

1.1.4 ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในทางการเมือง และจัดให้มีกฎหมายจัดตั้งกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง เพื่อช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชน รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายทุก รูปแบบให้สามารถแสดงความคิดเห็น และเสนอความต้องการของชุมชนได้

1.1.5 ส่งเสริม และให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาการเมือง และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริต และเที่ยงธรรม

การมีส่วนร่วมของประชาชนตามมาตรานี้ต้องคำนึงถึงสัดส่วนของหญิง และชายที่ใกล้เคียงกัน

มาตรา 287 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 บัญญัติว่า "ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวได้ด้วย" และมาตรา 287 วรรคสุดท้าย บัญญัติว่า "องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรายงานการดำเนินงานต่อประชาชนในเรื่องการจัดทำงบประมาณ การใช้จ่าย และผลการดำเนินงานในรอบปี เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และกำกับการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น"

1.2 พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 50 วรรคสุดท้ายบัญญัติว่า การปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผล การปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

จากบทบัญญัติของกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่บังคับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งเทศบาลต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานในการกำหนดนโยบาย การวางแผนพัฒนาเทศบาล การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานจัดซื้อจ้าง การควบคุมตรวจสอบการทำงาน การประเมินผลการทำงานของคณะผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาล ตลอดจนการบริหารด้วยความเปิดเผยโปร่งใส ประชาชนสามารถตรวจสอบได้

1.3 ประชาชนมีสิทธิได้รับทราบ และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะในความครอบครองของราชการส่วนท้องถิ่น คือ เทศบาลได้ (มาตรา 56 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร

ไทย พ.ศ. 2550) จากบทบัญญัติมาตราดังกล่าวทำให้เทศบาลต้องบริหารงานอย่างเปิดเผยให้ประชาชนทราบถึงกิจกรรม และการกระทำในทางปกครองต่าง ๆ ไม่ว่าจะโดยการแจ้งความ พิมพ์เผยแพร่ หรือการให้ประชาชนได้รับรู้ข้อความในเอกสารราชการ ความเห็นของฝ่ายปกครองในเรื่องที่กระทบต่อสิทธิของตน และฝ่ายปกครองต้องมีเหตุมีผลสามารถอธิบายทั้งในแง่ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายแก่ประชาชนได้ (โภคิน พลกุล, 2524: 48 อ้างใน บรรเจิด สิงคะเนติ, 2548: 80)

1.4 ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจโดยองค์กรของรัฐ สอดคล้องหลักการของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 57 ว่า "บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูลคำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาต หรือดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับตน หรือชุมชนท้องถิ่น และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาเรื่องดังกล่าว"

มาตรา 58 บัญญัติว่า "บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผล หรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิ และเสรีภาพของตน"

ในกรณีเทศบาลจะมีการอนุญาต หรือจะดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมใด ที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียที่สำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตน หรือชุมชนในเขตเทศบาล เทศบาลจะต้องเสนอข้อมูล คำชี้แจง เหตุผลให้ประชาชนได้รับทราบ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนพิจารณาของเจ้าหน้าที่เทศบาล และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนต่อเทศบาล เพื่อนำไปประกอบการพิจารณา สอดคล้องกับมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ซึ่งบัญญัติว่า "ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองอาจกระทบสิทธิของคู่กรณีเจ้าหน้าที่จะต้องให้คู่กรณีมีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ และมีโอกาสได้โต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตน" ความมุ่งหมายประการสำคัญก็เพื่อให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจมีข้อมูลอย่างเพียงพอก่อนที่จะตัดสินใจมาตรการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้เกิดความรอบคอบต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (บรรเจิด สิงคะเนติ, 2548: 78)

1.5 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ประชาพิจารณ์ และประชามติ การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนจะช่วยลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างเทศบาลกับประชาชน ตามหลักการในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 57 วรรคสอง ซึ่งบัญญัติว่า "การวางแผนพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ การวางผังเมือง การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ในที่ดิน และการออกกฎที่อาจมีผลกระทบต่อส่วนได้เสียสำคัญ

ของประชาชน ให้รัฐจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างทั่วถึงก่อนดำเนินการ"

มาตรา 287 วรรคสอง บัญญัติว่า "ในกรณีที่การกระทำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นในสาระสำคัญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องแจ้งข้อมูลรายละเอียดให้ประชาชนทราบก่อนกระทำการเป็นเวลาพอสมควร และในกรณีที่เห็นสมควรหรือได้รับการร้องขอจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องจัดให้การรับฟังความคิดเห็นก่อนการกระทำนั้น หรืออาจจัดให้ประชาชนออกเสียงประชามติเพื่อตัดสินใจก็ได้ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ"

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 32 ทวิ บัญญัติว่า "ในกรณีกิจการอื่นใดอาจกระทบประโยชน์ได้เสียของเทศบาล หรือประชาชนในท้องถิ่น สมาชิกสภาเทศบาลจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่ หรือนายกเทศมนตรีอาจเสนอต่อประธานสภาเทศบาลเพื่อให้มีการออกเสียงประชามติในท้องถิ่นได้ และประกาศให้ประชาชนทราบ"

ตามหลักกฎหมายดังกล่าว ในกรณีการกระทำของเทศบาลจะมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในสาระสำคัญ การวางแผนพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ การวางผังเมือง การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินกิจการอื่นใดของเทศบาลที่อาจกระทบประโยชน์ได้เสียของเทศบาล หรือประชาชนในท้องถิ่น และการออกเทศบัญญัติที่อาจมีผลกระทบต่อส่วนได้เสียของประชาชน เทศบาลต้องแจ้งข้อมูลรายละเอียดให้ประชาชนทราบก่อนกระทำการเป็นเวลาพอสมควร เพื่อเปิดโอกาสให้ประธานได้โต้แย้งคัดค้านและเสนอพยานหลักฐานต่อเทศบาล ในกรณีนี้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาล หรือสมาชิกสภาเทศบาลจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่ หรือนายกเทศมนตรีอาจเสนอต่อประธานสภาเพื่อจัดให้มีการออกเสียงประชามติเขตเทศบาลได้

1.6 การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยการเข้าชื่อเสนอเทศบัญญัติ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เปิดโอกาสให้ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นเพื่อให้สภาท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ (มาตรา 286)

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 กำหนดให้ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาล ตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติ มีสิทธิเสนอร่างเทศบัญญัติได้ (มาตรา 31 ทวิ(3))

โดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ ดังนี้

แนวคิดในการตราเทศบัญญัติ

คำว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความหมายรวมถึงเทศบาล คำว่า ข้อบัญญัติท้องถิ่น มีความหมายรวมถึงเทศบัญญัติ ซึ่งเป็นกฎที่ออกโดยอาศัยจำนวนนิติบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น

1. ผู้มีสิทธิเข้าชื่อเสนอเทศบัญญัติ

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเทศบาลใดมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเทศบาลนั้น มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาเทศบาลเพื่อดำเนินการให้สภาเทศบาลพิจารณาออกเทศบัญญัติได้ (มาตรา 4)

2. ลักษณะคำร้องขอให้ออกเทศบัญญัติ

2.1 ชื่อ ที่อยู่ และลายมือชื่อของผู้เข้าชื่อทุกคน พร้อมทั้งสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุ หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการที่มีรูปถ่ายสามารถแสดงตนได้

2.2 ร่างเทศบัญญัติซึ่งต้องมีข้อกำหนดที่ชัดเจนเพียงพอได้ว่ามีความประสงค์จะตราเทศบัญญัติในเรื่องใดที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลนั้น ในการนี้อาจมีสรุปสาระสำคัญและคำชี้แจงความมุ่งหมายของการกำหนดหลักการในแต่ละข้อกำหนดของร่างเทศบัญญัติที่เสนอให้เพียงพอที่จะเข้าใจเหตุผลที่กำหนดในแต่ละข้อกำหนดด้วยก็ได้

2.3 รายชื่อผู้แทนของผู้เข้าชื่อที่จะมีอำนาจดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเสนอและพิจารณาเทศบัญญัติ

2.4 คำรับรองของผู้แทนผู้เข้าชื่อตาม (3) ว่า ผู้เข้าชื่อทุกคนเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเทศบาลนั้น และเป็นผู้ร่วมลงชื่อด้วยตนเอง

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเทศบาลผู้ใดร่วมลงชื่อในการเข้าชื่อดังกล่าว โดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ถือว่าการเข้าชื่อนั้นมีผลสมบูรณ์ และจะถอนการเข้าชื่อในภายหลังอีกมิได้ (มาตรา 5)

3. การตรวจสอบการเข้าชื่อเสนอเทศบัญญัติ

เมื่อประธานสภาเทศบาลได้รับคำร้องแล้ว ประธานสภาเทศบาลจะตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารดังกล่าว ถ้าเห็นว่าครบถ้วนแล้ว ประธานสภาเทศบาลจะจัดให้มีการปิดประกาศรายชื่อผู้เข้าชื่อดังกล่าวไว้ ณ ที่ทำการของเทศบาลนั้น และเขตชุมชนหนาแน่นในเขตเทศบาลนั้น

ในกรณีผู้ใดมีชื่อเป็นผู้เข้าชื่อดังกล่าวตามประกาศโดยมิได้ร่วมเข้าชื่อด้วย ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อประธานสภาเทศบาล หรือบุคคลที่ประธานสภาเทศบาลแต่งตั้งเพื่อให้ขีดฆ่าชื่อตนเองออกจากบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อดังกล่าวได้ภายในยี่สิบวันนับแต่วันปิดประกาศ

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาคัดค้านแล้ว ถือว่ารายชื่อของผู้เข้าชื่อที่ไม่มีการคัดค้านเป็นรายชื่อที่ถูกต้อง ถ้ามีจำนวนครบตามหลักเกณฑ์แล้ว ประธานสภาเทศบาลจะจัดให้สภาเทศบาลดำเนินการพิจารณาออกเทศบัญญัติต่อไป แต่ถ้ามีจำนวนไม่ครบ ประธานสภาเทศบาลจะแจ้งให้ผู้แทนของผู้เข้าชื่อทราบเพื่อดำเนินการจัดให้มีการเข้าชื่อเพิ่มเติมให้ครบภายในสามสิบวันถ้าพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวมิได้เสนอการเข้าชื่อจนครบจำนวนประธานสภาเทศบาลจะจำหน่ายเรื่อง (มาตรา 6)

ภาพ 6 การมีส่วนร่วมเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542

ที่มา: พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 31 ทวิ(3)

พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542

1.7 การตรวจสอบการบริหารงานของเทศบาลโดยประชาชนลงคะแนนถอดถอนสมาชิกสภาเทศบาล หรือผู้บริหารเทศบาล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดให้สิทธิประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลงคะแนนถอดถอนสมาชิกสภาเทศบาล หรือผู้บริหารเทศบาลในกรณี สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป ให้มีสิทธิลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง (มาตรา 285)

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ได้กำหนดหลักเกณฑ์การถอดถอนสมาชิกสภา เทศบาล นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี ดังนี้

ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียง เห็นว่าสมาชิกสภาเทศบาล นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี ผู้ใดไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา 19(8), มาตรา 48 ปัญจทศ (8) และมาตรา 48 โสพส วรรคสาม)

พระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ที่สำคัญไว้ดังนี้

1. การเข้าชื่อร้องขอให้มีการลงคะแนนถอดถอน

การเข้าชื่อร้องขอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อดำเนินการให้มีการลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใด หรือผู้บริหารเทศบาลผู้ใดของเทศบาลนั้น เพราะเหตุไม่สมควรให้ดำรงตำแหน่งต่อไป ให้ถือเกณฑ์จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งของเทศบาล ดังนี้

1.1 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่เกิน 100,000 คน ต้องมีผู้เข้าชื่อไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเทศบาลนั้น

1.2 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกิน 100,000 คน แต่ไม่เกิน 500,000 คน ต้องมีผู้เข้าชื่อไม่น้อยกว่า 20,000 คน ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเทศบาลนั้น

1.3 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกินกว่า 500,000 คน แต่ไม่เกิน 1,000,000 คน ต้องมีผู้เข้าชื่อไม่น้อยกว่า 25,000 คน ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเทศบาลนั้น

1.4 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกินกว่า 1,000,000 คน ต้องมีผู้เข้าชื่อไม่น้อยกว่า 30,000 คน ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเทศบาลนั้น

การนับจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเทศบาล ถือตามจำนวนในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของเทศบาลนั้น ครั้งหลังสุดที่ใช้สำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล หรือผู้บริหารเทศบาล แล้วแต่กรณี (มาตรา 5)

2. เหตุในการร้องขอให้มีการลงคะแนนถอดถอน

เหตุในการร้องขอให้ถอดถอน กฎหมายกำหนดไว้แต่เพียงว่า สมาชิกสภาเทศบาล หรือผู้บริหารเทศบาล แล้วแต่กรณี (มาตรา 5)

คำว่า "ไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป" อาจเป็นข้อเท็จจริง หรือพฤติการณ์ที่ผู้ดำรงตำแหน่งมีการปฏิบัติหน้าที่ หรือมีความพฤติเสื่อมเสียอย่างใด ๆ ก็ได้ (มานิตย์ จุมปา, 2546: 156)

3. คำร้องขอให้มีการลงคะแนนถอดถอน

คำร้องขอให้มีการลงคะแนนถอดถอนสมาชิกสภาเทศบาล หรือผู้บริหารเทศบาลมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ชื่อ ที่อยู่ และลายมือชื่อของผู้เข้าชื่อทุกคน พร้อมทั้งสำเนาบัตรประชาชน บัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุ หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการที่มีรูปถ่ายสามารถแสดงตนได้

3.2 รายละเอียดของข้อเท็จจริง และพฤติการณ์ที่แสดง ให้เห็นว่าสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใด หรือผู้บริหารเทศบาลผู้ใดในเทศบาลที่ประสงค์จะให้ลงคะแนนเสียงถอดถอนนั้นมีการปฏิบัติหน้าที่ หรือมีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างใด จนเป็นเหตุไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป

3.3 รายชื่อผู้แทนของผู้เข้าชื่อจะมีอำนาจดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการจัดให้มีการลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาเทศบาล หรือผู้บริหารเทศบาล

3.4 คำรับรองของผู้แทนของผู้เข้าชื่อตาม (3) ว่าผู้เข้าชื่อทุกคนเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเทศบาลนั้น และเป็นผู้เข้าร่วมเข้าชื่อด้วยตนเอง (มาตรา 6)

4. การดำเนินการจัดให้มีการลงคะแนนถอดถอน

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับคำร้องขอให้ดำเนินการให้มีการลงคะแนนเสียงถอดถอนแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดจะส่งคำร้องนั้นไปให้สมาชิกสภาเทศบาล หรือผู้บริหารเทศบาลที่ถูกร้องขอให้ลงคะแนนเสียงถอดถอนภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้อง และสมาชิกสภาเทศบาล หรือผู้บริหารเทศบาลนั้นต้องจัดทำคำชี้แจงข้อเท็จจริง เพื่อแก้ไขข้อกล่าวหาตามคำร้องยื่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำร้อง

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับคำชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อแก้ข้อกล่าวหาของสมาชิกสภาเทศบาล หรือผู้บริหารเทศบาลแล้ว หรือเมื่อครบกำหนด 30 วัน ผู้ว่าราชการจังหวัดจะแจ้งให้คณะกรรมการเลือกตั้งทราบภายใน 7 วัน เพื่อดำเนินการจัดให้มีการลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาเทศบาล หรือผู้บริหารเทศบาลต่อไป (มาตรา 7)

คณะกรรมการเลือกตั้งเป็นผู้จัดให้มีการลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาเทศบาล หรือผู้บริหารเทศบาล โดยจะประกาศกำหนดวันลงคะแนนเสียงไม่เกิน 90 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากผู้ว่าราชการจังหวัด (มาตรา 8)

5. ผลการลงคะแนนเสียงถอดถอน

การลงคะแนนเสียงเพื่อให้สมาชิกสภาเทศบาล หรือผู้บริหารเทศบาลพ้นจากตำแหน่งหากมีผู้มาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงทั้งหมดในเทศบาลนั้น ถือว่าการเข้าชื่อถอดถอนบุคคลนั้นเป็นอันตกไป และจะมีการร้องขอให้มีการลงคะแนนเสียงถอดถอนบุคคลดังกล่าวโดยอาศัยเหตุเดียวกันอีกไม่ได้

ในกรณีมีผู้มาใช้สิทธิลงคะแนนเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงทั้งหมดในเทศบาลนั้น และมีคะแนนเสียงจำนวนไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียง เห็นว่าสมาชิกสภาเทศบาล หรือผู้บริหารเทศบาลผู้นั้นไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป บุคคลผู้นั้นต้องพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ลงคะแนนเสียง (มาตรา 23)

ภาพ 7 การมีส่วนร่วมเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาเทศบาล หรือผู้บริหารเทศบาล พ.ศ. 2542

ที่มา: 1. กองราชการส่วนตำบล (2543: 145)

2. พระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2542

การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยผ่านผู้แทน

การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยผ่านผู้ที่ตนเองเลือกเข้าไปเป็นผู้แทน คือ สมาชิกสภาเทศบาล เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มีดังนี้

1. การประชุมแถลงนโยบาย ก่อนที่นายกเทศมนตรีเข้ารับหน้าที่ ประธานเทศบาลจะเรียกประชุมสภาเทศบาลเพื่อให้นายกเทศมนตรีแถลงนโยบายต่อเทศบาล โดยไม่มีการลงมติภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี (มาตรา 48 ทศ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496) เมื่อนายกเทศมนตรีได้แถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลแล้ว

สมาชิกสภาเทศบาลมีสิทธิซักถาม และอภิปรายทั้งในทางสนับสนุน และคัดค้านเรื่องความเหมาะสมของนโยบาย และความสามารถในการบริหารราชการของเทศบาลนั้นให้สำเร็จตามนโยบาย ในการนี้สมาชิกสภาเทศบาลอาจซักถาม และอภิปรายถึงแผนปฏิบัติการ และวิธีการที่จะปฏิบัติตามนโยบายนั้น นายกเทศมนตรีจะตอบสมาชิกสภาเทศบาลที่ซักถาม หรือคัดค้านทีละคนเป็นลำดับไป หรือจะรอตอบครั้งละหลายคนก็ได้ (ข้อ 123, 124 และ 125 แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547)

2. การเปิดอภิปรายทั่วไป การขอเปิดอภิปรายทั่วไปกระทำโดยสมาชิกสภาเทศบาลจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมสภาเทศบาลเพื่อให้นายกเทศมนตรีแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความเห็นในปัญหาอันเกี่ยวกับการบริหารราชการเทศบาลโดยไม่มีการลงมติ (มาตรา 48 ทวาทศ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496)

3. การขอเปิดประชุมวิสามัญ นอกจากสมัยประชุมสามัญแล้ว เมื่อเห็นว่าเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งเทศบาล ประธานสภาเทศบาล นายกเทศมนตรี หรือสมาชิกสภาเทศบาลจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลที่อยู่ในตำแหน่ง อาจทำคำร้องยื่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดขอให้เปิดสมัยประชุมวิสามัญ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาแล้วเห็นสมควร ก็ให้เรียกประชุมวิสามัญได้ (มาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และข้อ 36(2) แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547) ในการประชุมวิสามัญนี้ สมาชิกสภาเทศบาลมีสิทธิซักถาม และอภิปรายทั้งในทางสนับสนุน และคัดค้านได้

4. การตั้งกระทู้ถาม กระทู้ถาม หมายถึง คำถามซึ่งสมาชิกสภาเทศบาลตั้งขึ้นเพื่อสอบถามนายกเทศมนตรีเกี่ยวกับข้อเท็จจริง หรือนโยบายอันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของนายกเทศมนตรี การตั้งกระทู้ถามมี 2 ประเภท คือ 1) กระทู้ถามทั่วไป และ 2) กระทู้ถามด่วน

กระทู้ถามทั่วไป การตั้งกระทู้ถามทั่วไปให้เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาเทศบาล โดยมีข้อความเป็นคำถามในข้อเท็จจริง หรือนโยบายของนายกเทศมนตรี ข้อเท็จจริงที่อ้างประกอบต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ผู้ตั้งกระทู้ถามรับรองว่าถูกต้อง ถ้าจำเป็นจะต้องมีคำชี้แจงประกอบให้ระบุแยกเป็นส่วนหนึ่งต่างหาก นายกเทศมนตรีจะต้องตอบกระทู้ถาม ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิซักถามได้อีกสามครั้ง เว้นแต่จะซักถามต่อไปเพราะคำตอบยังไม่หมดประเด็นที่ซักถามและประธานสภาเทศบาลอนุญาต (มาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และข้อ 87, 88, 92, 98 แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547)

กระทู้ถามด่วน การตั้งกระทู้ถามด่วนต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับประโยชน์สำคัญของเทศบาล หรือเหตุฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนเพราะเป็นภัยสาธารณะ หรือกระทบกระเทือน

ต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง ซึ่งนายกเทศมนตรีจะต้องรีบชี้แจง หรือดำเนินการโดยทันที สมาชิกสภาเทศบาลจะต้องเสนอกระทู้ถามด่วนล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาเทศบาล ประธานสภาเทศบาลต้องรีบจัดส่งกระทู้ถามนั้นไปยังนายกเทศมนตรีเพื่อเตรียมตอบ และต้องแจ้งไปด้วยว่าจะกำหนดการถามกระทู้เรื่องนั้นในการประชุมครั้งใด โดยประธานสภาเทศบาลต้องคำนึงถึงความสำคัญของเหตุการณ์ และความสนใจของประชาชน เมื่อนายกเทศมนตรีได้ตอบกระทู้ถามแล้ว ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิซักถามได้อีกสามครั้ง เว้นแต่จะขอซักถามต่อไปเพราะคำตอบยังไม่หมดประเด็นที่ซักถาม และประธานสภาเทศบาลอนุญาต (ข้อ 93, 94 และ 98 แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547)

5. การประชุมอภิปรายเกี่ยวกับความประพฤติของสมาชิกสภาเทศบาล ในกรณีที่สมาชิกสภาเทศบาลมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาเทศบาล หรือเรื่องที่สมาชิกสภาเทศบาลถูกกล่าวว่ากระทำความผิด ดังนี้

1. ใช้ถ้อยคำไม่สุภาพ กล่าวคำหยาบคาย เสียดสี หรือใส่ร้าย
2. แสดงกิริยาอันพึงรังเกียจ
3. ก่อกวนความสงบเรียบร้อย หรือกระทำการเสื่อมเสียเกียรติของที่ประชุมสภาเทศบาล หรือจงใจกระทำการใด ๆ อันเป็นเหตุรบกวนกิจการของที่ประชุมสภาเทศบาล
4. ขัดคำสั่งของประธานสภาเทศบาล

ในกรณีนี้ให้สภาเทศบาลประชุมลับ เว้นแต่สมาชิกสภาเทศบาลผู้ถูกกล่าวหาจะขอให้เปิดประชุมเปิดเผย เพื่ออภิปรายเกี่ยวกับความประพฤติของสมาชิก (ข้อ 32 และข้อ 118 แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547)

6. สมาชิกสภาเทศบาลมีมติให้ประธานสภาเทศบาล และรองประธานสภาเทศบาลพ้นจากตำแหน่ง สมาชิกสภาเทศบาลจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เข้าชื่อเสนอให้สภาเทศบาลพิจารณา ประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาล พ้นจากตำแหน่ง โดยเห็นว่ามีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่ง หรือสภาเทศบาล ปฏิบัติการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติการ หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ในการลงมติให้พ้นจากตำแหน่งต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยสามในสี่ของจำนวนสมาชิกเทศบาลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ทั้งนี้ให้พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่สภาเทศบาลมีมติ (มาตรา 70 ทวิ(4) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้รัฐต้องดำเนินการตามนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย และวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมระดับท้องถิ่น การตัดสินใจทางการเมือง การจัดทำบริการสาธารณะ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งทางการเมือง สนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มประชาชนในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบ เพื่อแสดงความคิดเห็น และเสนอความต้องการของชุมชน (มาตรา 87 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550) และกฎหมายเทศบาลได้มีบทบัญญัติรองรับให้เทศบาลต้องปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณการจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร (มาตรา 50 วรรคสุดท้าย แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496) ดังนั้น เทศบาลจึงถือเป็นภารกิจสำคัญในการบริหารงานที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบต่างๆ นอกจากนี้ สถาบันพระปกเกล้า ซึ่งเป็นหน่วยงานทางวิชาการในกำกับของรัฐสภา มีบทบาทและภารกิจหลักในการเผยแพร่ประชาธิปไตย จึงได้จูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้บริหารงานตามหลักการดังกล่าว โดยมีรางวัลพระปกเกล้าแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใส และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนั้น เทศบาลจึงปรับกลยุทธ์ในการบริหารให้เป็นไปตามหลักการดังกล่าว ตามตัวอย่างของเทศบาลที่บริหารงานจนประสบผลสำเร็จ ดังต่อไปนี้

เทศบาลนครเชียงรายเมืองน่าอยู่คู่กับวัฒนธรรมล้านนา มีหลักการบริหารเทศบาลให้เป็นเมืองน่าอยู่ ได้แก่ บ้านเมืองสะอาด มีความเจริญ น้ำไม่ท่วม ตลาดน่าซื้อ ถนนสะอาด โรงเรียนน่าเรียน ไม่มีปัญหาระบบขยะ ไม่มีปัญหาน้ำเสีย ไม่มีความวุ่นวาย เทศบาลมีการวิเคราะห์ และกำหนดแนวทางการพัฒนาด้านวัฒนธรรม และการศึกษา เนื่องจากคนเชียงรายมีจิตใจโอบอ้อมอารี ยังคงสภาพความเป็นอยู่แบบล้านนาไว้ เทศบาลจัดให้มีโครงการเชียงรายเมืองวิถีพุทธ จัดกิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรมเกี่ยวเนื่องกับศาสนา เช่น รณรงค์ให้นักเรียน และผู้ปกครองแต่งชุดขาวเข้าวัดปฏิบัติธรรม พื้นฟูประเพณีโคมไฟไหดอกที่สาบสูญไป จัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา

เทศบาลทำแผนเน้นการอนุรักษ์ภูมิปัญญา และทรัพยากรท้องถิ่น เพื่อให้เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมไปด้วยกันได้อย่างมีสมดุล ใช้แนวทางร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ เปิดโอกาสให้ทุกกลุ่มสาขาอาชีพรวมกำหนดแผนงาน ตรวจสอบ และรับผิดชอบร่วมกัน และมีการจัดตั้งกรรมการ 60 ชุมชน

อนาคตจะออกเทศบัญญัติควบคุมที่อยู่อาศัย และอาคารสูง กำหนดรูปแบบอาคารและห้างร้านให้เป็นแบบล้านนา เพื่อความเป็นเอกลักษณ์แห่งเมือง

ทำโครงการวิถีล้านนาเทิดทูนพ่อขุนเม็งรายมหาราช โดยพัฒนาถนนตั้งแต่อนุสาวรีย์พ่อขุนเม็งรายมหาราชถึงวัดดอยงำเมือง ซึ่งมีผลต่อการท่องเที่ยว ทำให้ได้รับรางวัลพระปกเกล้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใส และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนจากสถาบันพระปกเกล้า ปี 2548 และ 2549 (เหรียญชัย จันทร์สุภาแสน, 2550ข: 8)

เทศบาลนครลำปาง มีเครือข่ายชุมชนเข้มแข็ง 39 ชุมชน เป็นชุมชนของชาวชุมชน คณะกรรมการชุมชนทำแผนพัฒนาชุมชนให้สอดรับกับแผนพัฒนาเทศบาล โดยกรรมการคิด และวางแผนกันเอง แสดงให้เห็นว่าเครือข่ายชุมชนรู้จักที่จะบริหารชุมชนเอง เทศบาลมีหน้าที่แค่ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ที่ขาดไป นอกจากนี้เทศบาลยังได้ร่วมกับสมาคมรถม้าและผู้ประกอบการขับขี่รถม้า ทำให้พื้นอาชีพ รายได้ และความเป็นอยู่ของชาวรถม้าให้มีความมั่นคง โดยเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

เทศบาลลำปางเน้นแหล่งรวมคุณค่าทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของลำปาง กำหนดยุทธศาสตร์เมืองเก่า การพัฒนาพื้นที่เมืองเก่า เทศบาลร่วมกับกรมศิลปกรอนุรักษ์กำแพงเมืองโบราณ อายุกว่า 1,300 ปี ศึกษาค้นคว้าชั้นกำแพงเมือง บูรณะข่วงประตูเมือง ประตูม้า โบราณสถาน โบราณวัตถุ วัดวาอาราม ปรับภูมิทัศน์เมืองเก่าให้เห็นเป็นรูปธรรม พื้นฟูกาดกองต้า เฉลิมฉลองสะพานรัษฎา อายุ 90 ปี ให้กลับมามีสีสัน เพื่อบอกเล่าเรื่องราวในอดีต เป็นความภาค ภูมิใจของคนในชุมชน (เจตน์ อริยะสมบัติ, 2550: 8)

เทศบาลตำบลสุเทพ ประดูสู่การท่องเที่ยว มีการพัฒนามรดกทางโบราณสถานสำคัญทั้งพระบรมธาตุดอยสุเทพ วัดอุโมงค์ อนุสาวรีย์ครูบาศรีวิชัย ในการบริหารเทศบาลตำบลสุเทพเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม และโครงการต่าง ๆ นำหลักธรรมาภิบาลเข้ามาบริหารจัดการลงพื้นที่พบปะชี้แจงประชาชน แก้ปัญหา และสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม (จินดนา กิจมี, 2550: 8)

เทศบาลเมืองน่าน ร่วมกับ จังหวัดน่าน ดำเนินโครงการ มรดกน่านสู่มรดกโลก โดย 1) รณรงค์ให้ประชาชนจังหวัดน่านมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์บ้านเรือนเก่า 2) ส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่อนุรักษ์เมืองเก่า บริเวณเมืองชั้นใน 3) รณรงค์ และส่งเสริมให้ประชาชนรักษาวิถีชีวิตดั้งเดิม 4) ออกประกาศบังคับควบคุมผังเมืองไม่ให้สร้างอาคารใหม่บริเวณเมืองเก่าเพิ่มขึ้น 5) จัดทำแผนแม่บทอนุรักษ์ และพัฒนาเมืองเก่า (สมพิศ ไปเจอะ, 2550: 8)

ตลาดร้อยปีสามชุกเป็นสถานที่ท่องเที่ยวขึ้นชื่อติดอันดับเมืองขุนแผน สุพรรณบุรี ย้อนหลังไปก่อนหน้า ปี 2545 สภาพของตลาดสามชุกมีบ้านเรือนที่เก่าแก่ เต็มไปด้วยศิลปกรรมงดงามแต่ถูกปล่อยให้ชำรุดทรุดโทรม ถนนสายหลักตัดผ่าน ทำให้เมืองเก่าแห่งนี้ขาดคนเหลียวแล กรมธนารักษ์เจ้าของที่ดินมีเมกะโปรเจ็คก์ รื้อบ้าน ชุมชน ตลาดเก่า เพื่อสร้างเมืองใหม่ขึ้นแทนที่

ชาวตลาดสามชุกกลุ่มหนึ่งไม่เห็นด้วยกับแนวทางดังกล่าว จึงร่วมกันพื้นฟูเมืองเก่า โดยได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิชุมชนไท มีสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติให้การสนับสนุนตามโครงการปฏิบัติการชุมชน และเมืองน่าอยู่ กระบวนการพื้นฟูชุมชนท้องถิ่นตลาดสามชุก เกิดขึ้นด้วยความรักในถิ่นฐานบ้านเกิดของชาวตลาดสามชุกรวมตัวกันตั้ง “คณะกรรมการพัฒนาตลาดสามชุก” ด้วยเจตนารมณ์ที่จะทำให้ตลาดสามชุกดำรงอยู่อย่างมีเอกลักษณ์ท้องถิ่น ร่วมกันพื้นฟู พัฒนา ค้นหาความเป็นตัวตน คนสามชุก พบว่า ตลาดสามชุกมีพิพิธภัณฑ์บ้านขุนจำนง จีนารักษ์ ข้าวห่อใบบัว ร้านหรั่งศรีโรจน์ กาแฟโบราณท่าเรือส่ง เป็ดย่างจ่าเฉิด ร้านถ่ายรูปศิลป์ธรรมชาติ ร้านฮกอันโอสถสถาน เป็นต้น นอกจากนี้ มนต์เสน่ห์แห่งตลาดสามชุก คือ วิถีชุมชนท้องถิ่น วิถีชีวิตแห่งผู้คนที่ทำมาค้าขาย ดำรงตนอยู่บนพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่เป็นมรดกมาจากบรรพบุรุษ สืบเนื่องเกี่ยวพันอยู่กับความเป็นศูนย์กลางการซื้อขายแลกเปลี่ยน หรือตลาดมานานนับศตวรรษ จากการริเริ่มของชาวตลาดสามชุกทำให้ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ ไม่ว่าจะเป็นจังหวัด อำเภอ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลสามชุก องค์กรพัฒนาชุมชน สถาบันการศึกษา เป็นต้น เข้ามาช่วยเหลือ ช่วยมาแก้ปัญหา เช่น การดราเทศบัญญัติ การออกกฎเกณฑ์ ระเบียบต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายสูงสุด คือ การพัฒนาร่วมกันของทุกฝ่าย ถือเป็นนวัตกรรมแห่งการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นอย่างแท้จริง (สุรินทร์ จตุการ, 2550: 8)

เทศบาลตำบลเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีแนวทางการบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในรูปแบบประชาคมเทศบาล ยึดหลักความต้องการ และประโยชน์สูงสุดของประชาชน มีการสำรวจความต้องการของแต่ละชุมชน ให้ตัวแทนของชุมชนและสมาชิกสภาเทศบาลตรวจสอบก่อนจะเสนอเรื่องเข้าร่วมพิจารณาในที่ประชุมของสภาเทศบาล เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมประชาชน เพื่อแสดงความคิดเห็น และสอบถามได้ ทำให้เทศบาลเวียงสระได้รับรางวัลดีเด่น จากกระทรวงพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ เป็นรางวัลแรกของปี 2550 (ศุภพงษ์ เชาว์แล่น, 2550: 8)

เทศบาลตำบลด่านซ้าย บริหารโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน พัฒนาองค์กร วิถีชีวิตชุมชน วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ไปพร้อมกัน โดยเน้นการมีส่วนร่วม มีการประชุมระหว่างเทศบาลกับชุมชนทุกวัน เทศบาลมีโครงการเด่นที่ได้รับรางวัล คือ ตลาดสดน่าซื้อ ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้มีการพัฒนาด้านความปลอดภัยของอาหาร สุขาภิบาล สิ่งแวดล้อม และราคายุติธรรมตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมอนามัย โดยกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมทั้งผู้ขาย และผู้ซื้อ มีคณะกรรมการตลาดจัดประชุมเพื่อกำหนดระเบียบปฏิบัติ การพัฒนาอย่างเป็นระบบ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการบริหารจัดการตลาด ติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ผลการ

ดำเนินงานได้รับรางวัลชนะเลิศโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน ระดับจังหวัด ปี 2549 ชนะเลิศตลาดมีมาตรฐาน ระดับจังหวัด ปี 2549 รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานด้านความโปร่งใส และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน จากสถาบันพระปกเกล้า

เทศบาลตำบลด่านซ้าย มียุทธศาสตร์จัดการขยะ โดยเริ่มศึกษาสภาพเป็นปัญหา พบว่าสาเหตุของปัญหา คือ ครัวเรือนไม่แยกขยะ ส่งผลถึงประสิทธิภาพการกำจัดขยะไปด้วย จึงแก้ปัญหา โดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการกำหนดยุทธศาสตร์ การจัดการขยะ และปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนมีส่วนร่วม

ด้านการท่องเที่ยว ตำบลด่านซ้าย มีพระธาตุศรีสองรัก สร้างขึ้นในแผ่นดินสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ์ แห่งกรุงศรีอยุธยา และพระเจ้าไชยเชษฐาธิราช ผู้ปกครองกรุงศรีสัตนาคนหุต (เวียงจันทร์) แห่งอาณาจักรล้านช้าง วัดเนรมิตวิปัสสนา มีพระอุโบสถทำด้วยศิลาแลง มีภาพจิตรกรรมฝาผนังมีประเพณีการเล่นผีตาโขน ที่รู้จักกันทั่วโลก เทศบาลส่งเสริมด้านวัฒนธรรม ทำเอกสารด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี ทำโครงการถนนวัฒนธรรม สายน้ำประเพณี ทำป้ายประชาสัมพันธ์วัฒนธรรม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภาษาท้องถิ่น โดยดำเนินงาน 2 ส่วน พร้อมกันไป คือ ด้านรูปธรรม ได้แก่ ศาสนสถาน บ้านเรือน สิ่งแวดล้อม การแต่งกาย เป็นต้น ด้านนามธรรม ได้แก่ ทำเอกสารเกี่ยวกับคติความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ภาษาถิ่น เป็นต้น (พิสิษฐ์ ราคาแพง, 2550: 8)

เทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ยึดหลักการบริหารที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ก่อนจะทำอะไรต้องบอกประชาชนก่อนเพื่อให้ตรงกับความต้องการของชุมชน ใช้แบบสอบถาม สำรวจความคิดเห็นของประชาชน จากนั้นทำประชาคม โดยให้ทุกส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรภาคประชาชน ชุมชน ตัวแทนสาขาอาชีพ ร่วมกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา มีผู้เข้าร่วมประชุม 100 – 200 คน เป้าหมายการพัฒนาตำบลบางพระ คือ แหล่งท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรม เนื่องจากมีวัดเก่าแก่ สวนสัตว์ อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำพุร้อน เกาะสีชัง สถานที่ประวัติศาสตร์รัชกาลที่ 5 แหล่งจำหน่ายสินค้าในตัวเมืองศรีราชา (นภัทร์ ขุนนากลัด, 2550: 8)

ความสำเร็จของเทศบาลนครสงขลาเกิดจากการบริหารที่เปิดโอกาสให้ประชาชนชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ท้วงติง ตามหลักการบริหารที่ดี โดยยึดถือ “เมืองสงขลาสามหลัก ผสมเกลียวเป็นหนึ่งเดียวในบ่อยาง” คือ ให้ประชาชน 3 กลุ่ม ไทยพุทธ ไทยมุสลิม และชาวจีน ร่วมกันสร้างเป็นเมือง ผนึกกำลังเป็นกลุ่มเดียวกันผ่านโครงการต่าง ๆ เพื่อให้เมืองพัฒนาอย่างยั่งยืน เน้นการลงพื้นที่ ใช้สื่อวิทยุสร้างความเข้าใจกับประชาชน

ด้านการท่องเที่ยว เทศบาลมุ่งการพัฒนาเป็น “เมืองน่าอยู่ เมืองน่าเที่ยว” เพื่อเป็นห้องรับแขกของภาคใต้ นำยุทธศาสตร์เรารักสงขลามาใช้ส่งเสริมการท่องเที่ยว จัดงานเทศกาลอาหาร 2 ทะเลสงขลา และอาหารท้องถิ่น ปรับภูมิทัศน์หาดสมิหลา หาดชลาทัศน์ มีโครงการอควาเรียม

สงขลา แสดงพันธุ์สัตว์น้ำ 2 ทะเล ปรับปรุงการรักษาความสะอาด กำจัดขยะ พัฒนาตลาดสด หาบเร่แผงลอย จัดระบบน้ำเสียให้ครอบคลุม ส่งเสริมประชาชนภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมของบ้านเมือง (สันต์ชิต ชิตวงศ์, 2550: 8)

เทศบาลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีแนวทางพัฒนาให้เมืองท่าสายลวดให้เป็นเมืองน่าอยู่ ส่งเสริมเศรษฐกิจ การค้าขายชายแดนที่มีมูลค่าการส่งออกมหาศาล และการท่องเที่ยว พัฒนาตลาดริมเมยให้ได้มาตรฐาน เป็นตลาดน่าซื้อ น่าเที่ยว มีความสะอาด ปลอดภัย ชุมชนสายลวดเป็นชุมชนแบบอย่างในประเทศไทย มีความหลากหลายด้านวัฒนธรรม ประเพณี และคนหลายเผ่า (สมจิต รุ่งจำรัสรัศมี, 2550: 8)

เทศบาลนครนนทบุรี มีโครงการ “นครนนท์งามตา ฉลอง 80 พรรษา เทิดไท้องค์ราชัน” โดยร่วมกับบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) การสื่อสารแห่งประเทศไทย การไฟฟ้านครหลวง การประปานครหลวง ทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ริมถนนประชาราษฎร์ ถนนติวานนท์ ถนนงามวงศ์วาน ถนนรัตนาธิเบศร์ และถนนพิบูลสงคราม โดยจะย้ายท่อน้ำ มาตรวัดน้ำ สายไฟฟ้า สายโทรศัพท์ ปลดป้ายรุงรังออก ขอความร่วมมือเจ้าของอาคารริมถนนร่วมกันทาสีอาคารใหม่โทนสีเหลือง โดยเทศบาลจะจัดหาผู้รับจ้างทางสีในราคาถูกเป็นพิเศษ และประสานบริษัทผู้ผลิตสีให้จำหน่ายสีราคาลด 20% จากท้องตลาด (บุญเลิศ ขำพุก, 2550: 8)

องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน จัดให้มีประชาคมสัญจรหมุนเวียนแต่ละหมู่บ้าน ทำให้เกิดแผนพัฒนาพื้นที่ที่มาจากความต้องการของประชาชน เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น หรือยื่นข้อร้องเรียนทั้งในที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และระหว่างประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สัญจร สนับสนุน ให้มีคณะกรรมการท่องเที่ยวชุมชนของหมู่บ้านชาวไทยภูเขาเผ่าอาข่า ศูนย์บูรณาการ วัฒนธรรมสายใยชุมชน ชาวบ้านช่วยกันรณรงค์ลด และกำจัดขยะ คณะกรรมการหมู่บ้านร่วมกันทำแผนป้องกันน้ำป่าท่วม คณะกรรมการหมู่บ้าน ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า นอกจากนี้ ยังเปิดช่องให้ประชาชนตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร ตั้งแต่การสอบถามข้อมูล ตั้งคณะกรรมการร่วมกำหนดราคากลาง ร่วมตรวจสอบงาน และคณะกรรมการกลางอีกชุดหนึ่งตรวจสอบการทำงานของคณะกรรมการต่างๆ และทีมบริหารทุก 2 ปี (เหรียญชัย จันทร์สุภาเสน, 2550: 8ข)

เทศบาลเมืองบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี เป็นท้องที่ไม่มีจุดขายอะไรเลย ทะเล ภูเขา ก็ไม่มี เทศบาลจึงเน้นการบริหารด้วยความโปร่งใส และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน โดยพัฒนาคนในชุมชน 37 แห่ง จัดเวทีประชาคมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาล ให้ประชาชนได้พูดคุยกันบ่อยครั้ง ทำให้ประชาชน

ศรัทธา มีความรู้สึกที่ดีต่อเทศบาล เทศบาลบริการด้วยความประทับใจ เมื่อประชาชนมาหาต้องได้ข้อเท็จจริงกลับไป เปิดตู้รับเรื่องร้องเรียน จัดให้มีกล่องรับฟังความคิดเห็น เพื่อเปิดช่องทางแจ้งความทุกข์ร้อนให้ฝ่ายบริหารนำไปแก้ปัญหา (นภัทร์ ขุนนากลัด, 2550ก: 8)

เทศบาลนครขอนแก่น เน้นการบริหารงานแบบกระจายอำนาจสู่ประชาชนตามหลักการ การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม 4 ระดับ คือ ร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมตรวจสอบ โดยเฉพาะตรวจสอบการทำงานได้ทุกขั้นตอน ถ้าประชาชนไม่มาตรวจสอบ เทศบาลก็จะสัญจรไปเคาะประตูบ้านบอกกล่าวให้รับรู้ เทศบาลกำหนดวิสัยทัศน์ พัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน โครงการเด่นที่ประสบผลสำเร็จ คือ เทศบาลเล็กในเทศบาลใหญ่ เป็นการถ่ายโอนภารกิจของเทศบาลสู่ประชาชน เปิดโอกาสให้ประชาชนรู้จักการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ขณะเดียวกันก็รู้จักการทำงานเป็นทีม ภารกิจที่ให้ประชาชนช่วยกันดูแล คือ สวนสาธารณะ เกาะกลางถนน บริเวณถนน ขยะ ค่าธรรมเนียมขยะ ขุดลอกท่อ ดูแลความปลอดภัย ซึ่งประชาชนมีรายได้จากการทำงานเหล่านี้ด้วย นอกจากนี้เทศบาลยังมีโครงการสร้างสังคมน่าอยู่ ประชาชนมีคุณภาพ มีสุขภาพดี เศรษฐกิจเข้มแข็ง แบ่งเป็น 6 ยุทธศาสตร์ คือ พื้นที่สีเขียวสวยงาม จัดระเบียบเมืองสะอาด สิ่งแวดล้อม สุขภาพ และอนามัยชุมชน (สุเมธ วรรณพฤกษ์, 2550: 8)

จากการบริหารงานของเทศบาลที่ได้ยกตัวอย่างมาดังกล่าวจะเห็นได้ว่า แต่ละเทศบาลมีหลักการบริหารที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารเทศบาลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น มีการจัดแบ่งเขตท้องที่เป็นชุมชน มีคณะกรรมการชุมชนบริหารงาน บางเทศบาลก็เรียกว่าเครือข่ายชุมชน ทำหน้าที่วางแผนพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเทศบาล โดยเทศบาลให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ ดังเช่น เทศบาลนครเชียงราย เทศบาลนครลำปาง เทศบาลตำบลเวียงสระ เทศบาลตำบลด่านซ้าย เป็นต้น ภาระหน้าที่ของเทศบาลที่จะเน้นการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชน โดยการประชุมสัญจร การจัดทำประชาคมเทศบาล การสัญจรไปเคาะประตูบ้านประชาชน เปิดตู้รับเรื่องร้องเรียน จัดทำกล่องรับฟังความคิดเห็น การเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารเทศบาล เป็นต้น ในด้านการท่องเที่ยวของแต่ละเทศบาลจะเป็นไปตามลักษณะเด่นของท้องถิ่น เช่น ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม สถานที่ท่องเที่ยวตามธรรมชาติ เป็นต้น ในด้านการออกเทศบัญญัติเพื่อส่งเสริมความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้าน กล่าวถึง เฉพาะที่ตลาดสามชุกที่ออกเทศบัญญัติเพื่อพัฒนาชุมชนตลาดสามชุกให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว ส่วนเทศบาลเชียงรายมีแนวคิดที่จะออกเทศบัญญัติควบคุมที่อยู่อาศัย และอาคารสูง กำหนดรูปแบบอาคาร และห้างร้านให้เป็นแบบล้านนา และมีเฉพาะที่เทศบาลเมืองน่านเพียงแห่งเดียวที่จะจัดให้มีผังเมือง ห้ามก่อสร้างอาคารใหม่ในบริเวณเมืองเก่าอย่างไรก็ตาม เทศบาลมีหน้าที่ที่จะต้องดราเทศบัญญัติกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง ใช้ หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารบางชนิด หรือบางประเภท ตามพระราชบัญญัติควบคุม

อาคาร พุทธศักราช 2522 หน้าที่ถาม พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พุทธศักราช 2535 ที่จะออกเทศบัญญัติควบคุมเกี่ยวกับเรื่องตลาด สถานที่จำหน่ายอาหาร และอื่น ๆ นอกจากนี้ เทศบาลยังมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายอื่น อีกหลายฉบับในการจัดระเบียบในเขตเทศบาล

ที่มาของอำนาจในการออกเทศบัญญัติ

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงที่มาของกฎหมายไว้แตกต่างกันไป อาทิ ประยูร กาญจนดุล (2538: 49) กล่าวว่า ที่มาของกฎหมาย คือ ปัจจัยต่าง ๆ อันเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างหลักกฎหมายสาขาต่าง ๆ ขึ้น ซึ่งอาจจะเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือเป็นหลักปฏิบัติ เช่น จารีตประเพณี คำพิพากษาของศาล หรือหลักกฎหมายทั่วไป หรือทฤษฎีกฎหมาย กล่าวคือ อาจเป็นหลักที่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษร หรือหลักปฏิบัติที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรก็ได้ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นที่มาของกฎหมายทั้งสิ้น ซึ่ง บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2538: 4) กล่าวว่าที่มาของกฎหมาย หมายถึง รูปแบบการแสดงออกซึ่งกฎเกณฑ์แห่งกฎหมาย เช่น กฎหมายลักษณ์อักษร จารีต ประเพณี และหลักกฎหมายทั่วไป

ที่มาของกฎหมายเหล่านี้มีผลให้บทกฎหมายต่างๆ มีฐานะไม่เท่าเทียมกันเนื่องจากออกโดยอาศัยอำนาจต่างกัน หรือออกในกรณีต่างกัน ซึ่งกฎหมายอาจออกโดยอำนาจฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายปกครองก็ได้ตามอำนาจที่แต่ละฝ่ายได้รับมอบหมายภายใต้รัฐธรรมนูญ สมคิด เลิศไพฑูรย์ (2547: 85-92) จำแนกที่มาของของกฎหมายปกครองท้องถิ่นออกได้เป็น 3 ประการ คือ 1)รัฐธรรมนูญลายลักษณ์อักษร 2) กฎหมายที่ตราโดยรัฐสภา และ 3) กฎหมายลำดับรอง

1. **รัฐธรรมนูญลายลักษณ์อักษร ที่มาสูงสุดของกฎหมายปกครองท้องถิ่น**

รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศที่มีเนื้อหาสำคัญ คือ วางระเบียบการปกครองโดยกำหนดกลไกการใช้อำนาจอธิปไตยผ่านองค์กรต่าง ๆ และเรื่องการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคของประชาชน โดยหลักแล้วรัฐธรรมนูญไม่จำเป็นต้องบัญญัติ เรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้แต่อย่างใด เนื่องจากการปกครองส่วนท้องถิ่นมิใช่สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญโดยแท้ แต่รัฐธรรมนูญก็ได้ให้ความสำคัญแก่การปกครองท้องถิ่น และบัญญัติรับรองอำนาจในการปกครองท้องถิ่นไว้อย่างชัดแจ้ง อันเป็นหลักประกันสำคัญของหลักการกระจายอำนาจการปกครองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าท้องถิ่นจะได้รับหลักประกันในด้านความมั่นคงต่อเนื่องในการปกครองตนเอง เพราะรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดไม่สามารถแก้ไขได้ง่าย

รัฐธรรมนูญที่มีบทบัญญัติเรื่องการปกครองท้องถิ่น ล้วนแต่กล่าวถึงสาระสำคัญของการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น อันประกอบด้วย หลักอิสระในการปกครองตนเองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการได้มาซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการกำกับดูแลของรัฐบาลที่กระทำต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. กฎหมายปกครองท้องถิ่นที่ตราโดยรัฐสภา

รัฐสภามีอำนาจในการตรากฎหมายเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นในเรื่องที่รัฐธรรมนูญให้อำนาจไว้ สามารถจำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

2.1 พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มีการแก้ไขเพิ่มเติมหลายครั้ง เป็นกฎหมายที่กำหนดให้เทศบาลเป็นทบวงการเมือง มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย มีสาระสำคัญในเรื่องหลักเกณฑ์การจัดตั้งเทศบาล โครงสร้างของเทศบาลประกอบด้วยสภาเทศบาล และนายกเทศมนตรี นายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้ง โดยตรงของประชาชน อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี และสมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชน

2.2 พระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542

กฎหมายฉบับนี้บัญญัติให้ยกเลิกพระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ. 2495 และให้เปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลที่มีอยู่เดิม 980 แห่ง เป็นเทศบาลตำบลกฎหมายว่าด้วยเทศบาล

2.3 พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2538 ได้จัดตั้งสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้น โดยบัญญัติให้สภาตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล ถ้าตำบลใดมีรายได้มากกว่า 150,000 บาท/ปี ตำบลนั้นก็จะเป็นราชการส่วนท้องถิ่นที่เรียกว่า องค์การบริหารส่วนตำบล

2.4 พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการส่วนท้องถิ่น กฎหมายฉบับนี้กำหนดโครงสร้างการบริหารประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนเป็นผู้รับผิดชอบบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด รายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ข้าราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.5 พระราชบัญญัติระเบียบราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528

กฎหมายฉบับนี้กำหนดให้กรุงเทพมหานครมีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น โครงสร้างการบริหารของกรุงเทพมหานครประกอบด้วยสภากรุงเทพมหานคร และฝ่ายบริหาร คือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน

2.6 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542

กฎหมายฉบับนี้กำหนดโครงสร้างการบริหารประกอบด้วย สมาชิก และนายกเมืองพัทยาที่มาจากการเลือกตั้ง (สมคิด เลิศไพฑูรย์, 2547: 307-311)

นอกจากกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามที่กล่าวมาแล้ว ยังมีกฎหมายปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดราโดยรัฐสภาอีกมากมากหลายฉบับ แต่ในการวิจัยนี้กำหนดขอบเขตไว้เฉพาะเทศบัญญัติ จึงไม่นำรายละเอียดมาเสนอไว้ทั้งหมด

3. กฎหมายลำดับรอง (subordinate legislation)

คำว่า "กฎหมายลำดับรอง" มิใช่ศัพท์ทางกฎหมาย และไม่มีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ หรือรัฐธรรมนูญ แต่เป็นคำที่ อมร จันทรสมบูรณ์ (2527: 128-132) นักวิชาการทางกฎหมายปกครองได้นำมาใช้อธิบายถึงกฎหมายที่ออกโดยฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายปกครอง อันได้แก่ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง กฎหมายท้องถิ่น เช่น ข้อบัญญัติจังหวัด เทศบัญญัติ เป็นต้น

วรพจน์ วิศรุษพิชญ์ (2531: 195 อ้างใน รดาวรรณ วานิช, 2538: 125) ได้ให้คำนิยามกฎหมายลำดับรองว่า กฎหมายลำดับรอง ได้แก่ บรรดากฎหมายซึ่งองค์กรของรัฐฝ่ายปกครองได้ตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติ หรือพระราชกำหนดฉบับใดฉบับหนึ่ง เพื่อกำหนดรายละเอียดในการบังคับการให้เป็นไปตามหลักการ และเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ หรือพระราชกำหนดฉบับที่เป็นแม่บท (parent legislation)

เมื่อพิจารณานิยามดังกล่าวจะพบว่า กฎหมายลำดับรองมีลักษณะที่สำคัญอยู่ 5 ประการ ดังนี้

1. กฎหมายลำดับรองเป็นกฎเกณฑ์ที่องค์กรฝ่ายปกครองตราขึ้นเพื่อใช้บังคับ โดยได้รับการมอบอำนาจจากพระราชบัญญัติ หรือพระราชกำหนดฉบับใดฉบับหนึ่ง ด้วยเหตุนี้ทำให้กฎหมายลำดับรองถูกเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า Delegate Legislation (ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์, 2540: 580)

2. ในการตรากฎหมายลำดับรองต้องอ้างอิงบทมาตราของกฎหมายแม่บทที่อำนาจไว้ด้วย ซึ่งเป็นนัยว่า แหล่งที่มาของกฎหมายลำดับรอง คือกฎหมายลายลักษณ์อักษรเท่านั้น

3. กฎหมายลำดับรองเป็นกฎเกณฑ์ที่กำหนดรายละเอียดปลีกย่อยให้เป็นไปตามหลักการ และเจตนารมณ์ของกฎหมายแม่บท โดยกฎหมายแม่บทจะวางหลักการไว้อย่างกว้าง ๆ แล้วมอบอำนาจให้ฝ่ายปกครองออกกฎเกณฑ์ข้อบังคับที่เป็นรายละเอียดที่จำเป็นต่อการดำเนินการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และข้อเท็จจริงในสังคม

4. กฎหมายลำดับรองมีค่าต่ำกว่าพระราชบัญญัติ จึงขัด หรือแย้งกับพระราชบัญญัติมิได้

5. กฎหมายลำดับรองมีความสำคัญน้อยกว่ากฎหมายแม่บท ดังนั้นกฎหมายลำดับรองจึงไม่อาจมีบทบัญญัติที่เป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้ เช่น บทบัญญัติที่กำหนดโทษทางอาญา เป็นต้น (รดาวรรณ เกื้อกูลเกียรติ์, 2533: 51-58, สุเจตน์ สถาพรนานนท์, 2545: 27 และ บรรเจิด สิงคะเนติ, 2548: 27)

ข้อบัญญัติท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นส่วนราชการที่รัฐมอบอำนาจให้จัดทำบริการสาธารณะบางอย่างภายในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ ซึ่งเป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจ โดย ประยูร กาญจนกุล ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญว่า

1. มีการแยกหน่วยงานออกไปเป็นนิติบุคคลอิสระจากองค์การของราชการบริหารส่วนกลาง โดยมีงบประมาณ และเจ้าหน้าที่ของตนเอง รวมทั้งมีความอิสระ ในการกำหนดนโยบายการบริหารงานบุคคล และด้านการเงินการคลัง

2. มีการเลือกตั้งผู้บริหาร และสภาท้องถิ่นจากประชาชนในท้องถิ่นโดยตรง เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครอง

3. มีความอิสระในการจัดทำบริการสาธารณะตามที่ได้รับมอบหมาย โดยไม่ต้องรับคำสั่งจากราชการส่วนกลาง เพราะไม่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาตามลำดับชั้นของราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนกลางเพียงแค่ควบคุมกำกับให้ปฏิบัติราชการส่วนท้องถิ่นโดยถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น (ประยูร กาญจนกุล, 2538: 183-185; นันทวัฒน์ บรมานันท์, 2547: 90-91 และ สมคิด เลิศไพฑูรย์, 2547: 23-45)

4. ตามหลักการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น รัฐสภาผู้ตรากฎหมายมีเจตนาจะกำหนดไว้เป็นหลักการทั่วไปว่า ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในเรื่องที่กฎหมายระบุไว้ (อมร จันทรสมบูรณ์, 2527: 144) นอกจากนี้กฎกระทรวงจะกำหนดรายละเอียดของสาระสำคัญต่าง ๆ ไว้ในกฎกระทรวงชั้นหนึ่งก่อนเพื่อให้มีลักษณะเป็นมาตรฐานกลาง เพื่อให้

ราชการส่วนท้องถิ่นไปออกข้อบัญญัติให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นโดยไม่ขัด หรือแย้งกับกฎกระทรวง

ข้อบัญญัติท้องถิ่นจะมีชื่อเรียกตามองค์กรที่ตราขึ้น ดังนี้

ข้อบัญญัติของเทศบาล	เรียกว่า เทศบัญญัติ
ข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัด	เรียกว่า ข้อบัญญัติจังหวัด
ข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล	เรียกว่า ข้อบังคับตำบล
ข้อบัญญัติของกรุงเทพมหานคร	เรียกว่า ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร
ข้อบัญญัติของเมืองพัทยา	เรียกว่า ข้อบัญญัติเมืองพัทยา

เนื่องจากผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเฉพาะเทศบาล จึงขอเรียกข้อบัญญัติท้องถิ่นว่า เทศบัญญัติ และองค์กรปกครองท้องถิ่นว่า เทศบาล

เทศบัญญัติ เป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับแสดงออกถึงเจตจำนง (will) ของเทศบาลในอันที่จะกำหนดนิติสัมพันธ์ที่ก่อให้เกิดสิทธิหน้าที่ของเทศบาลกับประชาชน หรือบุคคลอื่น เหนืออาณาเขตของเทศบาลตามที่กฎหมายกำหนด โดยเป็นการแสดงเจตนาฝ่ายเดียว และหาจำต้องได้รับความยินยอมจากบุคคลใด ๆ ไม่ และอำนาจในการออกเทศบัญญัติของเทศบาลยังเป็นเครื่องมือในการใช้อำนาจทางปกครองที่รัฐได้มอบให้แก่เทศบาลที่ถือเป็นองค์กรกระจายอำนาจทางเขตแดน เพื่อให้การดำเนิน กิจการต่าง ๆ รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะภายในเขตเทศบาลให้สำเร็จลุล่วงไปได้

เทศบัญญัติมีลักษณะเป็นกฎตามที่กล่าวมาแล้วนั้น ดังนั้น เทศบัญญัติจึงมีข้อความที่เป็นการกำหนดบังคับแก่บุคคลทั่วไปโดยไม่มุ่งหมายใช้บังคับแก่กรณีใด หรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ (บรรเจิด สิงคะเนติ, 2548: 24)

อำนาจออกเทศบัญญัติ

เทศบัญญัติมีลักษณะเป็นกฎประเภทหนึ่ง ฉะนั้นการออกเทศบัญญัติของเทศบาลต้องอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีฐานะเป็นพระราชบัญญัติ ซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1. อำนาจออกเทศบัญญัติตามกฎหมายจัดตั้งเทศบาล

เทศบาลสามารถที่จะดำเนินการบริการสาธารณะ หรือดำเนินการอื่น ๆ ด้วยการออกเทศบัญญัติตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบอำนาจ อำนาจหน้าที่ดังกล่าวมีที่มาจากพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 60(1) ที่ให้เทศบาลปฏิบัติการให้เป็นไปตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ อันเป็นอำนาจทั่วไป เช่น การจัดให้มี และบำรุงรักษาทางน้ำ และ

ทางบก การรักษาความสะอาด และการบำรุงรักษาศิลปะจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่น เป็นต้น (มาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496)

2. อำนาจออกเทศบัญญัติที่มีที่มาจากพระราชบัญญัติเฉพาะเรื่อง

อำนาจในการออกเทศบัญญัติลักษณะนี้ที่มาจากกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติเท่านั้น ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 60(2) กำหนดว่าเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้เทศบาลตราเทศบัญญัติ หรือให้มีอำนาจตราเทศบัญญัติ ดังนั้นเทศบาลจึงสามารถที่จะตราเทศบัญญัติที่ได้รับมอบอำนาจมาจากพระราชบัญญัติฉบับต่าง ๆ เพื่อกำหนดรายละเอียด ปลีกย่อยให้เป็นไปด้วยความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ความจำเป็น และความต้องการของท้องถิ่น เป็นการกำหนดมาตรการเพิ่มเติมเพื่อให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ให้อำนาจมีความสมบูรณ์ขึ้น (สมคิด เลิศไพฑูรย์, 2547: 508)

บทบัญญัติแห่งกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติให้อำนาจเทศบาลในการออกเทศบัญญัติ จำแนกได้ดังนี้ (ธนูชัย หุ่นวิวัฒน์, 2536: 61-63)

2.1 เรื่องเกี่ยวกับสาธารณสุข

1. พระราชบัญญัติรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 มาตรา 14 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถออกข้อบัญญัติท้องท้องถิ่น เพื่อกำหนดค่าธรรมเนียมรักษาความสะอาดแก่บุคคลที่ได้รับอนุญาตให้นำขบวนสัตว์ หรือฝูงสัตว์ หรือจูงสัตว์ไปตามถนน

2. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 20 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เกี่ยวกับการกำจัดการเก็บสิ่งปฏิกูล และค่าธรรมเนียมให้บริการการเก็บ และการขนสิ่งปฏิกูล

3. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 35 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เกี่ยวกับการกำกับดูแลตลาด

4. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 40 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เกี่ยวกับการควบคุม หรือกำกับดูแลสถานที่จำหน่ายอาหาร และสถานที่สะสมอาหาร เป็นต้น

2.2 เรื่องเกี่ยวกับการควบคุมอาคาร

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ในมาตรา 9 และมาตรา 10 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เพื่อกำหนดห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอนอาคาร ตามประเภทหรือภายในบริเวณใดบริเวณหนึ่งได้

2.3 เรื่องเกี่ยวกับการจัดระเบียบการจอดยานยนต์

พระราชบัญญัติจัดระเบียบการจอดยานยนต์ในเขตเทศบาล และสุขาภิบาล พ.ศ. 2503 มาตรา 4 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บางประเภท ได้แก่ เทศบาล และสุขาภิบาล สามารถออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เพื่อกำหนดค่าธรรมเนียมการจัดให้มีที่จอดยานยนต์ในทางหลวงหรือที่สาธารณะ

2.4 เรื่องเกี่ยวกับสุสาน และฌาปนสถาน

พระราชบัญญัติสุสาน และฌาปนสถาน พ.ศ. 2528 มาตรา 11 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถออกบัญญัติท้องถิ่น เพื่อกำหนดค่าธรรมเนียม และการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสุสาน และฌาปนสถาน

3. อำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ที่มีที่มาจากพระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ดังนี้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีฐานะเป็นเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งเมืองพัทยาสามารถออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ได้ในกรณีเกี่ยวกับอัตราการจัดเก็บรายได้อันเกิดจากภาษีอากร และค่าธรรมเนียม และเงินรายได้ ดังต่อไปนี้

3.1 การออกข้อบัญญัติท้องถิ่น กำหนดอัตราการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากรเพิ่มขึ้น (มาตรา 23(5))

3.2 การข้อบัญญัติท้องถิ่น กำหนดอัตราการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต ภาษีสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา และค่าแสตมป์ยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบเพิ่มขึ้น (มาตรา 23(6))

3.3 การออกข้อบัญญัติท้องถิ่น กำหนดอัตราการจัดเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา ตามกฎหมายว่าด้วยสุรา และค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเล่นการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน (มาตรา 23(16))

ขอบเขตเนื้อหาของเทศบัญญัติ ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

1. เทศบัญญัติที่ออกตามหน้าที่ของเทศบาล ตามมาตรา 60(1)
2. เทศบัญญัติที่ออกตามกฎหมายเฉพาะ ตามมาตรา 60(2)
3. เทศพาณิชย์ของเทศบาล ให้ตราเทศบัญญัติกิจการใดที่เทศบาลมีรายได้หรือผลพลอยได้อันเกิดจากการกระทำตามอำนาจหน้าที่ แต่จะไม่ตราเป็นเทศบัญญัติก็ได้ ตามมาตรา 61
4. เทศบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณของเทศบาล ตามมาตรา 62 ทวิ และมาตรา 62 ตรี

5. เทศบัญญัติชั่วคราวที่ออกในกรณีฉุกเฉินซึ่งจะเรียกประชุมสภาเทศบาลให้ทันท่วงทีไม่ได้ แต่ต้องได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด ตามมาตรา 64

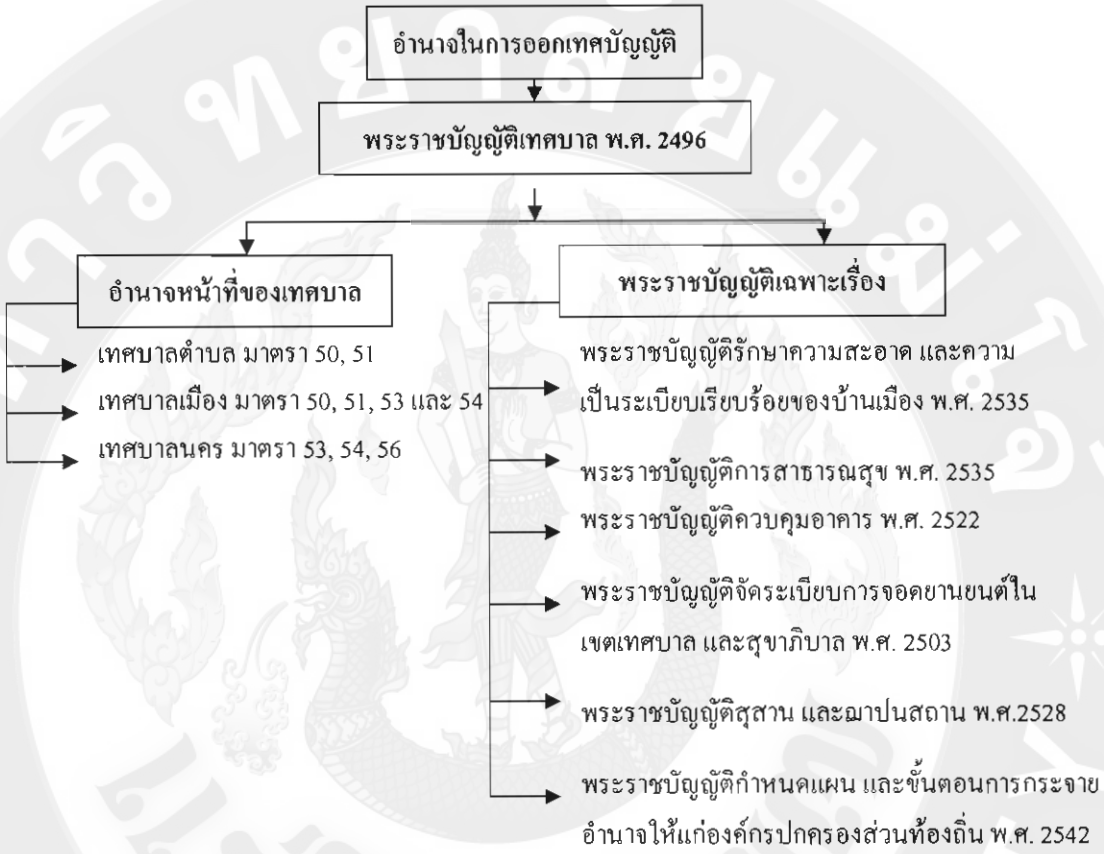

ภาพ 8 อำนาจในการออกเทศบัญญัติของเทศบาล

ประเภทของเทศบัญญัติ

เมื่อพิจารณาเนื้อหาของเทศบัญญัติ สมคิด เลิศไพฑูรย์ ได้จำแนกออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) เทศบัญญัติอันเป็นอำนาจทั่วไป 2) เทศบัญญัติชั่วคราวหรือฉุกเฉิน และ 3) เทศบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน การคลัง และการพาณิชย์

1. เทศบัญญัติอันเป็นอำนาจทั่วไป

เทศบัญญัติอันเป็นอำนาจทั่วไปเป็นเครื่องมือในการดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะที่เป็นภาระหน้าที่ของเทศบาล เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนภายในท้องถิ่นของตนเอง เช่น การกำจัดขยะมูลฝอย การจัดให้มีการบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ การจัดการศึกษาชั้นต้น ตลาด ท่าเทียบเรือ การฌาปนกิจ การจัดหาน้ำสะอาด และการ

บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น (สมคิด เลิศไพฑูรย์, 2547: 516)

เทศบัญญัติอันเป็นอำนาจทั่วไปนี้จะกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (มาตรา 50, มาตรา 51, มาตรา 53, มาตรา 54, มาตรา 56 และมาตรา 57) ในหมวดที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเทศบาล แต่ในการออกเทศบัญญัติต้องอาศัยอำนาจตาม (มาตรา 60, มาตรา 61, มาตรา 62 ตรี, และมาตรา 64) หมวด หรือมาตราที่เกี่ยวกับอำนาจการออกเทศบัญญัติ

2. เทศบัญญัติชั่วคราวหรือฉุกเฉิน

ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินซึ่งจะเรียกประชุมสภาเทศบาลให้ทันท่วงทีมิได้ คณะเทศมนตรีอาจออกเทศบัญญัติชั่วคราวได้เมื่อได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด แต่ในการประชุมสภาเทศบาลคราวต่อไป ให้นำเทศบัญญัติชั่วคราวนั้นเสนอต่อสภาเทศบาลเพื่ออนุมัติ (มาตรา 64)

บทบัญญัติของมาตรา 60 เป็นข้อยกเว้นการออกเทศบัญญัติเพราะโดยทั่วไปแล้วสภาเทศบาลเป็นผู้ออก ทั้งนี้ เนื่องจากความจำเป็นที่จะป้องกันมิให้การดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะของเทศบาลที่จะสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ต้องหยุดชะงักลง (วรพจน์ วิศรุษพิชญ์, 2543: 106) และในการออกเทศบัญญัติชั่วคราวดังกล่าวจะทำได้เฉพาะในกรณีที่จะเรียกประชุมสภาเทศบาลให้ทันท่วงทีไม่ได้เท่านั้น กรณีดังกล่าวไม่ได้หมายความรวมถึงกรณีไม่มีสภาเทศบาลด้วย เพราะบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยเทศบาลได้กำหนดบังคับให้นำเทศบัญญัติชั่วคราวนั้นเสนอต่อสภาเทศบาลในการประชุมคราวต่อไปเพื่ออนุมัติ หรือไม่อนุมัติ ดังนั้น ขณะไม่มีเทศบาล คณะเทศมนตรีจึงไม่สามารถใช้อำนาจออกเทศบัญญัติชั่วคราวได้ (นันทวัฒน์ บรมานันท์, 2547: 183-184)

3. เทศบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน การคลัง และการพาณิชย์

ข้อบัญญัติเทศบาลเกี่ยวกับการเงิน การคลัง และการพาณิชย์ จะเป็นข้อบัญญัติที่เกี่ยวกับรายรับ รายจ่าย และวิธีการใช้จ่ายงบประมาณ ตลอดจนแหล่งรายได้ วิธีการหา หรือจัดเก็บรายได้ของเทศบาล ซึ่งจำแนกออกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. เทศบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณ

เทศบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณ เป็นเทศบัญญัติที่ให้เทศบาลออกเพื่อจัดงบประมาณรายจ่ายประจำปี และเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มของเทศบาล

2. เทศบัญญัติเกี่ยวกับการคลัง

เทศบัญญัติเกี่ยวกับการคลัง เป็นเทศบัญญัติที่อนุญาตให้เทศบาลสามารถมีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้

3. เทศบัญญัติเกี่ยวกับการพาณิชย์

เทศบัญญัติเกี่ยวกับการพาณิชย์ เป็นเทศบัญญัติที่ให้เทศบาลสามารถดำเนินการจัดทำในเชิงพาณิชย์เพื่อสร้างรายได้แก่เทศบาล ได้แก่ การดำเนินการกิจการโรงแรม การจัดตั้งสถานีบริการน้ำมัน เป็นต้น ทั้งเทศบัญญัติดังกล่าวมีที่มาจาก มาตรา 61 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

เงื่อนไขในการออกเทศบัญญัติ

1. องค์กรที่มีอำนาจออกเทศบัญญัติ คือ สภาเทศบาลโดยสมาชิกสภาเทศบาล แต่ในทางปฏิบัติแล้ว นายกเทศมนตรีจะเป็นผู้เสนอร่างเทศบัญญัติต่อสภาเทศบาล

2. การตราเทศบัญญัติ เมื่อสภาเทศบาลมีมติเห็นชอบแล้วจะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้มีอำนาจกำกับดูแลท้องถิ่น คือ ผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน

3. เนื้อหาของเทศบัญญัติจะต้องเป็นไปตามที่กฎหมายเทศบาล และกฎหมายอื่นที่ให้อำนาจสภาเทศบาลตราเทศบัญญัติว่า เรื่องใดสามารถออกได้ และเนื้อหาสาระจะต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายเทศบาล และกฎหมายอื่นให้อำนาจไว้ เมื่อกฎหมายเทศบาล และกฎหมายอื่นไม่มีมาตราใดบัญญัติไว้ชัดแจ้งว่า ให้ออกเทศบัญญัติได้สภาเทศบาลก็ไม่มีอำนาจที่จะออกเทศบัญญัติใดๆ ได้เลย นอกจากนี้เทศบัญญัติที่สภาเทศบาลตราขึ้นมาใช้บังคับจะมีเนื้อหาที่ขัด หรือแย้งกับกฎหมายเทศบาล หรือกฎหมายอื่นที่ให้อำนาจสภาเทศบาลตราเทศบัญญัติไม่ได้

4. กฎหมายโดยทั่วไปจะประกอบด้วยบทบัญญัติ 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นความผิดกับส่วนที่เป็นโทษ เทศบัญญัติจะกำหนดไว้เฉพาะเรื่องโทษตามกรอบกฎหมายเทศบาล และกฎหมายอื่นที่ให้อำนาจเทศบาลตราเทศบัญญัติ ส่วนความผิดนั้นกฎหมายให้เป็นดุลพินิจระดับหนึ่งของเทศบาลที่จะกำหนดเองได้

5. เทศบัญญัติเป็นกฎหมายลำดับรอง ตามศักดิ์ของกฎหมายจึงมีค่าต่ำกว่ารัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติ ดังนั้นเทศบัญญัติจะขัด หรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ หรือพระราชบัญญัติไม่ได้ (สมคิด เลิศไพฑูรย์, 2547: 68-89)

6. เทศบัญญัติในฐานะที่เป็นกฎหมายลำดับรองจะมอบอำนาจให้ฝ่ายบริหาร คือ นายกเทศมนตรีไปออกกฎหมายต่ออีกช่วงหนึ่ง (sub-delegate) ไม่ได้ เว้นแต่จะเป็นการมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่วางระเบียบ หรือข้อบังคับเพื่อการปฏิบัติในข้อปลีกย่อย (อมร จันทรสมบูรณ์, 2527: 16)

7. เทศบัญญัติที่ออกโดยเทศบาลจะมีผลบังคับเมื่อได้ประกาศให้ประชาชนทราบ เพราะเทศบัญญัติใช้บังคับเป็นการทั่วไปซึ่งข้อเท็จจริงจะเกิดขึ้นแก่ผู้ใดก็ได้ ทั้งนี้ตามหลักความเป็น

ธรรมในการได้รู้ล่วงหน้า (fair warning) ประชาชนจะได้เตรียมปฏิบัติตามเทศบัญญัติ หรือไม่กระทำการที่จะฝ่าฝืนเทศบัญญัติ (ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์, 2540: 120)

กระบวนการตราเทศบัญญัติทั่วไปที่ไม่เกี่ยวกับเทศบัญญัติเกี่ยวกับการเงินและเทศพาณิชย์

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 284 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่น และคณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น โดยเฉพาะสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง ซึ่งหลักการในรัฐธรรมนูญมาตรานี้ สอดคล้องกับหลักการสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ก็คือ ให้คนท้องถิ่นปกครองกันเอง

ในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นจะเริ่มจากการเสนอร่างเทศบัญญัติโดย

1. นายกเทศมนตรี
2. สมาชิกสภาเทศบาล โดยมีสมาชิกสภาเทศบาลลงนามรับรองไม่น้อยกว่าสองคน
3. ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลนั้น เข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาเทศบาลเพื่อดำเนินการให้สภาเทศบาลพิจารณาออกเทศบัญญัติได้ (มาตรา 61 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542)

ร่างเทศบัญญัติที่เสนอมีสาระประกอบด้วย

1. หลักการของร่างเทศบัญญัติ
2. เหตุผลที่เสนอร่างเทศบัญญัติ (ข้อ 43 แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547)

ที่ประชุมสภาเทศบาลต้องพิจารณาร่างเทศบัญญัติเป็นสามวาระ แต่ที่ประชุมสภาเทศบาลจะอนุมัติพิจารณาสามวาระรวดเดียวก็ได้ กรณีนี้การพิจารณาวาระที่สองให้ที่ประชุมสภาเทศบาลเป็นกรรมการแปรบัญญัติเต็มสภา โดยให้ประธานที่ประชุมเป็นประธานกรรมการแปรญัตติ (ข้อ 45 แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547

ในการพิจารณาญัตติร่างเทศบัญญัติวาระที่หนึ่ง ให้ที่ประชุมสภาเทศบาลปรึกษาในหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติ และลงมติว่าจะรับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัตินั้นหรือไม่ ญัตติร่างเทศบัญญัติซึ่งที่ประชุมสภาเทศบาลลงมติไม่รับหลักการ ให้ถือว่าร่างเทศบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป (ข้อ 47, ข้อ 53)

ญัตติร่างเทศบัญญัติที่สภาเทศบาลลงมติรับหลักการแล้ว ถ้าจะต้องส่งให้คณะกรรมการแปรญัตติพิจารณา ให้ประธานสภาเทศบาลส่งร่างไปให้คณะกรรมการแปรญัตติพิจารณาโดยละเอียด เมื่อคณะกรรมการแปรญัตติได้พิจารณาแล้ว จะต้องเสนอร่างเทศบัญญัตินั้นตามร่างเดิม และตามที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม พร้อมทั้งรายงาน และบันทึกความเห็นยื่นต่อประธานสภาเทศบาล

ญัตติร่างเทศบัญญัติซึ่งที่ประชุมสภาเทศบาลลงมติไม่รับหลักการ ให้ถือว่าร่างเทศบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป (ข้อ 47, ข้อ53)

ในการพิจารณาร่างเทศบัญญัติวาระที่สอง ให้ปรึกษาเรียงตามลำดับข้อเฉพาะที่มีการแปรญัตติ หรือที่คณะกรรมการแปรญัตติแก้ไขเท่านั้น เว้นแต่ที่ประชุมสภาเทศบาลจะได้ลงมติเป็นอย่างอื่น ถ้าในข้อความในข้อใดที่มีมติไปแล้วขัดแย้งกัน หรือบกพร่องในสาระสำคัญ หรือถ้าข้อขัดแย้ง หรือข้อบกพร่องเกิดขึ้นในการพิจารณารวดเดียวที่ประชุมสภาเทศบาลจะลงมติให้ส่งปัญหานั้นไปให้คณะกรรมการแปรญัตติพิจารณาใหม่เฉพาะที่ขัดแย้ง หรือบกพร่องก็ได้ (ข้อ 51)

การพิจารณาร่างเทศบัญญัติในวาระที่สาม ไม่มีการอภิปราย เว้นแต่ที่ประชุมสภาเทศบาลจะได้ลงมติให้มีการอภิปราย ถ้ามีเหตุอันสมควร ในการพิจารณาวาระนี้ให้ที่ประชุมสภาเทศบาลลงมติว่าจะให้ตราเป็นเทศบัญญัติหรือไม่ (ข้อ 52)

ญัตติร่างเทศบัญญัติซึ่งที่ประชุมสภาเทศบาลลงมติไม่ให้ตราเป็นเทศบัญญัติให้ถือร่างเทศบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป เว้นแต่กฎหมายจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น (ข้อ 53)

ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สภาเทศบาลได้มีมติเห็นชอบด้วยกับร่างเทศบัญญัติใด ในกรณีเทศบาลตำบล ให้ประธานสภาเทศบาลส่งร่างเทศบัญญัติไปยังนายอำเภอเพื่อส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา ในกรณีเทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ให้ประธานสภาเทศบาลส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา

ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องพิจารณาร่างเทศบัญญัติให้เสร็จ และส่งคืนประธานสภาเทศบาลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัตินั้น ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างเทศบัญญัติดังกล่าว

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างเทศบัญญัติ ให้ส่งนายกเทศมนตรีลงนามใช้บังคับเป็นเทศบัญญัติต่อไป

แต่ถ้าผู้ว่าราชการไม่เห็นชอบด้วย ให้ส่งร่างเทศบัญญัตินั้นพร้อมด้วยเหตุผลคืนไปยังสภาเทศบาล และให้สภาเทศบาลพิจารณาใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติคืนมา ถ้าสภาเทศบาลมีมติยืนยันตามร่างเทศบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสาม

ของสมาชิกสภาเทศบาลเท่าที่มีอยู่ ให้ประธานสภาเทศบาลส่งร่างเทศบัญญัตินั้นให้นายกเทศมนตรีลงนามใช้บังคับเป็นเทศบัญญัติ และแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบต่อไป

แต่ถ้าสภาเทศบาลไม่ยืนยันภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติคืนจากผู้ว่าราชการจังหวัด หรือยืนยันตามร่างเทศบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่าสองในสามของสมาชิกสภาเทศบาลเท่าที่มีอยู่ ให้ร่างเทศบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป (มาตรา 62 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496)

เทศบัญญัติที่นายกเทศมนตรีลงนามแล้วให้ใช้บังคับได้ เมื่อประกาศไว้โดยเปิดเผยที่สำนักงานเทศบาลแล้วเจ็ดวัน เว้นแต่ในกรณีฉุกเฉิน ถ้ามีความปรากฏไว้ในเทศบัญญัตินั้นว่าให้ใช้บังคับทันที ก็ให้ใช้บังคับในวันที่ได้ประกาศนั้น (มาตรา 63)

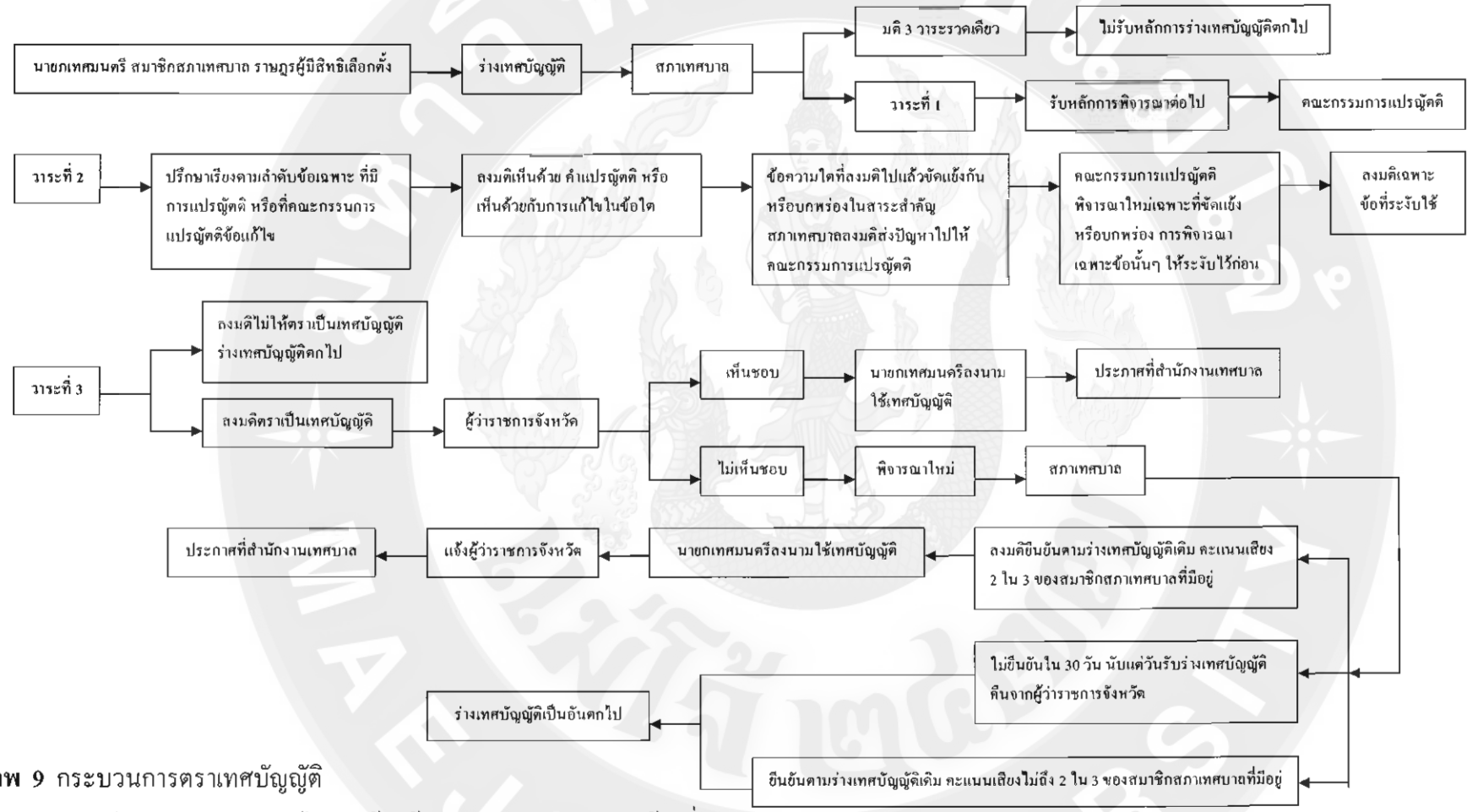

ภาพ 9 กระบวนการตราเทศบัญญัติ

ที่มา: 1. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547

2. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

3. ดัดแปลงจาก กระบวนการตราพระราชบัญญัติ (หยุด แสงอุทัย, 2548: 66)

จังหวัดลำพูนสามารถที่จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานสากล โดยจังหวัดลำพูน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลำพูน หอการค้าจังหวัด ผังเมืองลำพูน พิพิธภัณฑ์แห่งชาติหริภุญไชย ศูนย์การท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการจังหวัดลำพูน ดลอดจนชมรม และองค์กรเอกชนควรจะร่วมมือกันพัฒนาจังหวัดลำพูนให้ได้มาตรฐานสากลตามที่ ททท. ได้กำหนดไว้ กล่าวโดยเฉพาะเทศบาลเมืองลำพูนมีเนื้อที่เพียง 1 ตำบล คือ ตำบลในเมือง และอีก 1 หมู่บ้าน ของตำบลเหมืองง่า มีอาณาเขตทิศเหนือจรดสถานีรถไฟ ทิศใต้จรดแขวงการทางลำพูน ทิศตะวันออกเลียบน้ำแม่กวง และทิศตะวันตกจรดวัดจามเทวี สภาพพื้นที่เล็กแคบ ยังไม่มีปัญหาการจราจรติดขัด ปัญหาขยะตกค้าง ปัญหามลภาวะ ปัญหาการใช้ที่ดินผิดประเภท คือ การสร้างศูนย์การค้าขนาดใหญ่ในพื้นที่จำกัด หรือในเขตที่ถนนคับแคบ และปัญหาการทำลายหลักฐานทางประวัติศาสตร์ และสภาพเมืองเก่าเหมือนกับเชียงใหม่ (ธเนศวร์ เจริญเมือง, 2538) ดังนั้น สภาพของลำพูนที่เป็นเมืองขนาดเล็ก แต่เป็นเมืองเก่าแก่ มีวัดวาอารามที่น่าสนใจมาก จึงเป็นจุดแข็งของลำพูน ที่จะมีการพัฒนาให้เป็นเมืองท่องเที่ยว ทำให้บ้านเมืองมีความร่มรื่น สองข้างทางไปนำไปสู่ลำพูนเต็มไปด้วยต้นไม้ใหญ่ มีสวนสาธารณะ ริมถนนมีทางจักรยาน เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่นิยมไปเมืองที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี ผู้คนไม่พลุกพล่านเกินไป มีประวัติศาสตร์วัฒนธรรมที่ร่ำรวย นอกจากนี้เทศบาลเมืองลำพูนควรมีเทศบัญญัติเพื่อควบคุม และอนุรักษ์อาคารเก่า และสถานที่ทางประวัติศาสตร์ เหมือนกับนครเกียวโต ซึ่งเคยเป็นเมืองหลวงของญี่ปุ่น เป็นเมืองที่มีภูมิประเทศงดงาม เป็นศูนย์กลางทางประวัติศาสตร์ ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม คนท้องถิ่นของเกียวโตต้องการจะเห็นเมืองเกียวโตมีความเป็นตัวของตัวเองเป็นเมืองน่าอยู่ น่าเที่ยว ประชาชนซึ่งรวมตัวกันเป็นองค์กรมีเป้าหมายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม และคุณภาพชีวิตของประชาชน และความเข้มแข็งขององค์กรพัฒนาเอกชนที่มีอำนาจตรวจสอบการบริหาร และพัฒนาเมือง ทำให้ผู้บริหารองค์กร ปกครองท้องถิ่นต้องฟังเสียงประชาชน และดำเนินการพัฒนาเมืองเกียวโตในด้านระบบขนส่ง มวลชน ระบบผังเมือง และอาคารสูง และการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชน สำหรับประเด็นการวางผังเมือง และอาคารสูง ผู้บริหารวางผังเมืองเพื่อการอนุรักษ์อาคารเก่า และสถานประวัติศาสตร์ โดยแบ่งตามประเภทของสิ่งก่อสร้าง แบ่งเมืองออกเป็นเขตธุรกิจ และหน่วยราชการ เขตการพาณิชย์ทั่วไป เขตสวนสาธารณะ เขตหัตถกรรม เขตอุตสาหกรรม เขตกสิกรรม เขตที่อยู่อาศัย และเขตป่าเขา เกียวโตมีกฎหมายจำกัดอาคารสูง ยกเว้นในเขตใจกลางเมืองอันเป็นย่านธุรกิจการค้า บริเวณวัดต่าง ๆ ได้รับการดูแลรักษาอย่างดี ไม่มีอาคารสูงบดบัง มีการแบ่งเขตการสร้างบ้านออกเป็น 2 เขต คือ เขตอนุรักษ์อาคารเก่าให้สร้างบ้านสูงได้ไม่เกิน 8 เมตร เขตอนุรักษ์ไม่เคร่งครัดสร้างบ้านได้สูงไม่เกิน 15 เมตร และกฎหมายยังระบุต่อไปว่า ในเขตอนุรักษ์อาคารเก่า การสร้าง

บ้านใหม่จะต้องเป็นแบบญี่ปุ่นอย่างเคร่งครัด โดยได้รับความช่วยเหลือทางด้านการเงินจากเทศบาลอีกด้วย (ธเนศวร์ เจริญเมือง, 2538)

เทศบาลเมืองลำพูนมีหน้าที่ให้มี และบำรุงทางบก รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล การควบคุมตลาด การวางผังเมือง และควบคุมการก่อสร้าง การส่งเสริมกิจการท่องเที่ยว บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น (มาตรา 50, 51 และมาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496) หน้าที่ดังกล่าวมีส่วนสนับสนุนการท่องเที่ยวในเมืองลำพูน โดยการจัดระเบียบในชุมชน การปรับปรุงถนน ทางเท้า ทางระบายน้ำ ทางสำหรับรถจักรยาน ที่จะนำไปสู่สถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่ง การจัดให้มีที่จอดรถ การรักษาความสะอาดของถนน การกำจัดมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล การควบคุมตลาดให้ถูกสุขลักษณะ การจัดให้มีงานประเพณี งานเทศกาล การแต่งกายแบบพื้นเมือง การละเล่นของท้องถิ่น เป็นต้น การดำเนินงานดังกล่าวจะมีส่วนช่วยดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เกิดความประทับใจในวิถีชีวิต เอกลักษณ์ท้องถิ่น นอกจากนี้การจัดระเบียบอาคารให้เหมาะสม ไม่มีอาคารสูงไปบดบังวัดพระธาตุหริภุญไชย คุ้มเจ้าหลวง ย่านอาคารเก่า ก็จะทำให้เป็นแบบฉบับเฉพาะลำพูน ดังนั้น การตราเทศบัญญัติกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง ใช้ หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารบางชนิด หรือบางประเภทในบริเวณที่ต้องการควบคุมจะทำให้เกิดความเป็นระเบียบ ความสวยงามแก่สถานที่อันทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ดังเช่น กรุงเทพมหานคร ได้ออกข้อบัญญัติเพื่อควบคุมการก่อสร้างอาคารภายในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน อันเป็นเขตพระบรมมหาราชวัง เทศบาลเมืองลำพูนควรจะตราเทศบัญญัติกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้ หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิด โดยห้ามมิให้ก่อสร้าง หรือดัดแปลงอาคารประเภทต่างๆ อาคารที่มีความสูงเกิน 12.00 เมตร โรงงานอุตสาหกรรม สถานที่เก็บสินค้า สถานที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิง ห้างสรรพสินค้า ตลาด ป้าย และที่ติดตั้งป้าย เป็นต้น และกำหนดให้มีการก่อสร้าง หรือดัดแปลงอาคารให้เป็นแบบล้านนาไทย การบังคับใช้เทศบัญญัติดังกล่าว ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จะทำให้อาคารต่างๆ มีเอกลักษณ์แบบล้านนา อันจะหาดูที่ไหนไม่ได้ ทำให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ทั้งยังป้องกันมิให้เกิดอาคารที่มีความสูง ป้ายสูงไปบดบังสถานที่อันทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ดังเช่น วัดพระธาตุหริภุญไชย เป็นต้น นอกจากนี้เทศบาลเมืองลำพูนควรจะทำป้ายชื่อเส้นทางขนาดใหญ่พอที่จะอ่านได้สะดวกตั้งอยู่ต้นทางที่จะนำไปสู่สถานที่ท่องเที่ยว ป้ายให้บอกเส้นทางแหล่งท่องเที่ยว ติดตั้งที่ถนนต่าง ๆ ภายในตัวเมืองลำพูน (ครรชนี เอมพันธุ์ และคณะ, 2547: 5 -12, 5 – 13)

แนวคิดการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน

การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนต้องใช้กระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบและมียุทธวิธี โครงการนิเวศนิติธรรม (2551: ระบบออนไลน์) ได้กล่าวถึง วิธีการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยมีแนวคิดมิติในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านกฎหมาย

กำหนดกรอบกฎหมายให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจของภาครัฐ

1. กลยุทธ์การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร
2. กลยุทธ์การรับฟังความคิดเห็น
3. กลยุทธ์การปรึกษาหารือ (feedback/consultations)
4. กลยุทธ์การหาข้อตกลงร่วมกันในการตัดสินใจ (agreement - seeking on decision - making)

2. ด้านที่มิใช่กฎหมาย

1. การเปลี่ยนวิธีการรับรู้ของผู้นำภาครัฐ ทั้งฝ่ายการเมืองและระบบราชการ ผู้นำต้องมีความเต็มใจที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วม ไม่คูถูกประชาชน ให้ประชาชนเข้ามาตั้งแต่กระบวนการริเริ่มโครงการต่าง ๆ ต้องสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน
2. การสนับสนุนให้เกิดกลุ่มประชาสังคมที่เข้มแข็ง
3. การสร้างวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนตามวัฒนธรรมไทย เหมาะสมกับบริบทไทยอย่างแท้จริง

ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการมีส่วนร่วมของประชาชน

1. ด้านการรับรู้ (perception) ของประชาชนในเรื่องการมีส่วนร่วม
2. ด้านโครงสร้างกฎหมายและกระบวนการทางนโยบายที่ต้องเอื้อต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน
3. การใช้เครื่องมือการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ต้องเหมาะสมกับบริบทของเรื่อง พื้นที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเวลา

4. กลไกการกระจายอำนาจที่สอดคล้องกับการเสริมพลังให้ประชาชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมได้

5. การเคลื่อนย้ายอำนาจ ผู้มีอิทธิพลระดับชาติ ท้องถิ่นไปสู่ประชาชนอย่างแท้จริง

6. การมีช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่จะเอื้อให้ประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ สามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้ การมีข้อมูลต้องถูกต้อง เที่ยงตรง ทันการณ์ และพอเพียง เข้าใจได้และเท่าเทียม

7. มีกระบวนการการมีส่วนร่วม และกระบวนการยุติธรรม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการค้นคว้ารายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน ผู้วิจัยค้นพบรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

พิสันต์ ธนะสารสมบูรณ์ (2541 อ้างถึงใน ชมนาท รัตนมณี และคณะ, 2549: 64 – 65) ได้ศึกษาระดับการมีส่วนร่วม และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ตลอดจนปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม เกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี โดยทำการแบ่งการศึกษาเป็น 2 ด้าน คือ การศึกษาเชิงปริมาณ ใช้วิธีการสัมภาษณ์ ด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนท้องถิ่น จำนวน 248 ราย และการศึกษาเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์แนวลึกจากผู้ที่รู้ข้อมูลท้องถิ่น การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม และการศึกษาจากรายงานเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาเชิงปริมาณ พบว่า ประชาชนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมระดับต่ำ อายุ ภูมิลำเนาเดิม การให้คุณค่าสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม และความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่าประชาชนท้องถิ่นที่มีอายุ 52 ปี ขึ้นไป มีภูมิลำเนาเดิมบนเกาะสีชัง มีการให้คุณค่าสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม และมีความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมระดับสูง จะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมมากกว่าประชาชนท้องถิ่นกลุ่มอื่น ๆ ผลภารศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า ประชาชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม โดยเริ่มจากบุคคลที่มีจิตสำนึกร่วมกัน และพัฒนาเป็นกลุ่มเพื่อจัดทำ กิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม และผลการศึกษาในภาพรวมพบว่า ปัญหา และอุปสรรคในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมเกาะสีชัง คือ นโยบายของรัฐในการกำหนดแนวทางการอนุรักษ์เกาะสีชัง ให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติยังไม่ชัดเจน การขาด

การสนับสนุนส่งเสริมจากภาครัฐให้ประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมอย่างจริงจัง และมีปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มประชาชนท้องถิ่น ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนท้องถิ่นต้องประสานความร่วมมือในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศิลปกรรมให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้โดยให้ความรู้

เฉลิม เกิดโมลี (2543) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "แนวทางการมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบาย" พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายสาธารณะ มีได้ 3 ระดับ คือ

1. เป็นผู้ให้ข่าวสารข้อมูล หรือข้อคิดเห็น (information input) ถือเป็นการมีส่วนร่วมระดับต่ำสุด ในหลักการบริหารสมัยใหม่ ข่าวสารข้อมูลเป็นเรื่องสำคัญ เพราะต้องนำมาเป็นส่วนประกอบของการตัดสินใจ

2. ประชาชนมีส่วนแบ่งในอำนาจการตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย (shared decision making) การให้ประชาชนเข้าร่วมในการตัดสินใจต้องกำหนดด้วยว่าจะให้ประชาชนมีอำนาจในระดับใด คือ ให้อำนาจประชาชนเป็นด้านรอง (minor) หรือให้อำนาจเท่ากับ (equal) หน่วยงานรับผิดชอบ

3. ประชาชนเป็นผู้กำหนดนโยบาย (policy decision by mass) เป็นการให้อำนาจประชาชนในการกำหนดนโยบายเป็นแบบที่เรียกว่าจากล่างสู่บน (bottom – up) เช่น ประชาชนเป็นผู้กำหนดปัญหา และโครงการที่ต้องการ เพื่อให้ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่นำมาสานต่อให้เกิดการปฏิบัติ

แต่เนื่องจากการกำหนดนโยบายมีกระบวนการที่ต่อเนื่องอีกจำนวนมาก ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนจะแตกต่างไปอีกตามกิจกรรมในแต่ละขั้น

เฉิดฉิน สุกปลั่ง (2547 อ้างใน ชมนาท รัตนมณี และคณะ, 2549: 72) พบว่า การศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมชุมชนของประชาชนในเขตดุสิต และเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมชุมชนในเขตดุสิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเขตดุสิต โดยเลือกกลุ่มหัวหน้าครอบครัวหรือตัวแทนครัวเรือนละ 1 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จ SPSS วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test ANOVA และ Chi-Square ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในเขตดุสิต มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมทั้งในด้านพฤติกรรม ด้านการรับรู้ข่าวสาร จิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการมีส่วนร่วมแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาสิ่งแวดล้อมชุมชน และการร่วมมือรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของชุมชนในระดับปานกลาง ยกเว้นการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะใน

กระบวนการวางแผน และประเมินผลโครงการ การเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมชุมชน จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ครอบครัว ลักษณะชุมชน ที่อยู่อาศัย ลักษณะที่พักอาศัย ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน เหตุผลการเข้าร่วมกิจกรรม และบทบาทของผู้นำท้องถิ่น พบว่า อายุ อาชีพ ลักษณะที่พักอาศัย และเหตุผลในการเข้าร่วมกิจกรรม ด้านสิ่งแวดล้อมชุมชนที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ฉวิลวดี บุรีกุล และคณะ (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "แนวทางการประเมินการมีส่วนร่วมทางการเมืองของชุมชนในบริบทของกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น : สังเคราะห์จากบทเรียน 3 กรณีศึกษา : สภาพัฒนาหมู่บ้านหนองโก เครือข่ายป่าชุมชนลุ่มแม่น้ำปิงตอนบน และองค์กรชุมชนประมงพื้นบ้าน" ด้านการประเมินการมีส่วนร่วมของประชาชนจากการศึกษาพบว่า กรณีศึกษาสภาพัฒนาหมู่บ้านหนองโก มีกลุ่มผู้นำที่เข้มแข็ง มีการเรียนรู้ การพัฒนา การปรับตัว และมีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลมากขึ้นเป็นลำดับ มีการติดต่อประสานงาน และมีกิจกรรมร่วมกันมากขึ้น กรณีเครือข่ายป่าชุมชนลุ่มน้ำปิงตอนบน องค์กร ผู้นำ แกนนำ และสมาชิกมีความเข้มแข็งอยู่แล้ว มีกิจกรรมที่ต่อเนื่อง ชัดเจน เห็นประโยชน์เป็นรูปธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลแสวงหาเครือข่ายพันธมิตร ได้รับความร่วมมือจากองค์การบริหารส่วนตำบลหลายแห่งเข้าร่วมกิจกรรมพร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณในการดูแลรักษาป่ามากขึ้น และกรณีองค์กรชุมชนประมงพื้นบ้านจังหวัดปัตตานี ผู้นำ กลุ่มแกนนำ และสมาชิกองค์กรมีความเข้มแข็งมาก สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วม และยินดีที่จะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี แต่องค์กรภายนอกโดยเฉพาะส่วนราชการ นั้นยังขาดความร่วมมืออย่างจริงใจ และต่อเนื่อง จะให้การสนับสนุนก็ต่อเมื่อได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา หรือการร้องขอเฉพาะกรณีเท่านั้น

คณะทำงานเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนได้เสนอโครงการศึกษาวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้ข้อสรุปว่า ควรผลักดันให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้จัดทำ "ร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชน พ.ศ. ..." ขึ้นอันจะเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหา และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เป็นผลตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญต่อไป หลักการ และสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เป็นผลตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญต่อไป หลักการ และสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชน พ.ศ. มีดังนี้

1. การรับรอง และคุ้มครองสิทธิของประชาชนในกระบวนการมีส่วนร่วม
2. คณะกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน
3. การสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วม

4. บทลงโทษ

รัตนโชติ ยิ่งแจ่มศิริ (2548: ระบบออนไลน์) ได้ศึกษาเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายด้านจัดทำโครงสร้างพื้นฐานเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองรังสิต" พบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอยู่บ้างในการกำหนดนโยบายด้านจัดทำโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีรูปแบบของการมีส่วนร่วมเป็นลักษณะรับรู้ข้อมูล ร้องเรียน และนำเสนอผ่านผู้บริหาร และสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อให้มีการพิจารณา และอนุมัติโครงการ แต่ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารน้อยมาก และประชาชนขาดความรู้ ความเข้าขั้นตอนในการมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ และติดตามผลการดำเนินงานของเทศบาลในด้านโครงการที่นำมาศึกษาเป็นโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชนในเชิงบวก จึงทำให้ปัญหา และอุปสรรคน้อย

ในการศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริม และรักษาสิ่งแวดล้อมนั้น ของชมนาท รัตนมณี และคณะ (2549: ระบบออนไลน์) ได้ศึกษาประชากรที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร พบว่า

1. การที่ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนในเขตกรุงเทพมหานครนั้นเกิดจากการเห็นความสำคัญ และต้องการเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ

2. ในด้านบทบาทผู้นำท้องถิ่นต่อกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมนั้น หากผู้นำชุมชนเข้มแข็ง มีมนุษยสัมพันธ์ดีจะสามารถระดมความคิดหาแนวร่วมในการนำโครงการทางด้านสิ่งแวดล้อมเข้าสู่ชุมชน

3. ประชาชนมีความพร้อม และให้ความสนใจในการรับข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ ในภาพรวมอยู่ระดับสูง

4. พฤติกรรมการมีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วม ส่งเสริม และรักษาสิ่งแวดล้อมชุมชนของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากที่สุด คือ การปฏิบัติตนตามกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมรักษาสิ่งแวดล้อม

5. ในการปฏิบัติตนเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม ของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่ประชาชนจะแก้ไขปัญหาเอง

6. ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาสิ่งแวดล้อมชุมชนค่อนข้างน้อย ข้อที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากที่สุด คือ การรับทราบโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

7. พฤติกรรมของประชาชนในการรักษาสิ่งแวดล้อมชุมชนที่ปฏิบัติมากที่สุดคือ การรักษาความสะอาดที่อยู่อาศัย และการไม่ปล่อยควัน และฝุ่นละอองในชุมชน แสดงว่าประชาชนมีความคิดในการรักษาความสะอาดที่อยู่อาศัยของตนเอง รวมถึงไม่สร้างมลพิษให้กับชุมชน

รดาวรรณ เกื้อกูลเกียรติ (2533) ได้ทำวิจัยเรื่อง "การตรากฎหมายลำดับรองในประเทศไทย" พบว่า ในระบบของรัฐนั้น กฎหมายมีรูปแบบต่าง ๆ กันมากมาย ซึ่งถ้าหากจัดประเภทของกฎหมายตามระดับค่าบังคับของกฎหมายแล้ว จะได้เป็น 2 ระดับ คือ กฎหมายระดับพระราชบัญญัติและกฎหมายลำดับต้น (primary legislation) ได้แก่ พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด และประกาศคณะปฏิวัติ หรือคณะปฏิรูปการปกครองที่มีเนื้อหาเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติ ส่วนกฎหมายระดับรองจากพระราชบัญญัติ อาจเรียกได้เป็นว่ากฎหมายลำดับรอง (secondary legislation) ได้แก่ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด

เหตุผลที่ต้องจัดให้มีกฎหมายลำดับรองในระบบกฎหมายของรัฐ เนื่องจากในการบัญญัติกฎหมายผู้ทำหน้าที่บัญญัติกฎหมายไม่สามารถที่จะกำหนดรายละเอียดของกฎหมายที่จะใช้ระดับในเรื่องต่าง ๆ ได้ทุกเรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบัญญัติกฎหมายในปัจจุบันที่รัฐมีความจำเป็นต้องใช้กฎหมายมากขึ้น ประกอบกับรัฐสภาข้อมีจำกัดทั้งในเรื่องสมัยประชุมที่มีระยะเวลาสั้น ขณะเดียวกันกระบวนการนิติบัญญัติมีความยุ่งยากซับซ้อน กฎหมายหลายเรื่องต้องอาศัยความรู้ทางเทคนิค ซึ่งสมาชิกสภาไม่ถนัดนัก และไม่มีความรู้กันทุกคน กฎหมายหลายเรื่องไม่มีผลบังคับใช้ เพราะข้อเท็จจริงในสังคมเปลี่ยนแปลงไป กฎหมายบางเรื่องไม่อาจกำหนดรายละเอียดของกฎหมายได้ก่อนที่ข้อเท็จจริงจะเกิดขึ้น ภายใต้หลักการแบ่งแยกอำนาจจึงยอมให้ฝ่ายบริหารมีอำนาจกำหนดรายละเอียดในการปรับใช้บทบัญญัติกฎหมายให้เหมาะสมกับข้อเท็จจริงในสังคม หรือกำหนดว่ากฎหมายของรัฐจะมีผลใช้บังคับอย่างไร

ในการใช้การตีความกฎหมายลำดับรอง ศาลจะตรวจสอบว่ากฎหมายลำดับรองนั้นได้ผ่านกระบวนการ หรือแบบพิธีตามที่กฎหมายแม่บทกำหนดไว้หรือไม่

ธนูชัย หุ่นวิวัฒน์ (2536) ได้รวบรวมบทบัญญัติแห่งกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติที่ให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นจำแนกเรื่องต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. เรื่องเกี่ยวกับการสาธารณสุข

1.1 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 มาตรา 14 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เพื่อกำหนดค่าธรรมเนียมรักษาความสะอาดแก่บุคคลที่ได้รับอนุญาตให้นำขบวนสัตว์ หรือฝูงสัตว์ หรือจูงสัตว์ไปตามถนน

1.2 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 20 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถออกบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการกำจัดการเก็บสิ่งปฏิกูล และค่าธรรมเนียมการให้บริการเก็บ และการขนส่งปฏิกูล เป็นต้น

2. เรื่องเกี่ยวกับการเงิน การคลัง

พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 มาตรา 22 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 พ.ศ. 2524 ได้กำหนดให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เพื่อกำหนดที่ดินที่ได้รับการลดหย่อนภาษี

3. เรื่องเกี่ยวกับสุสาน และฌาปนสถาน

พระราชบัญญัติสุสาน และฌาปนสถาน พ.ศ. 2508 มาตรา 11 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เพื่อกำหนดค่าธรรมเนียม และการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสุสาน และฌาปนสถาน

4. เรื่องเกี่ยวกับการจดระเบียบการจอดยานยนต์

พระราชบัญญัติจัดระเบียบการจอดยานยนต์ ในเขตเทศบาล และสุขาภิบาล พ.ศ. 2503 มาตรา 4 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางประเภท ได้แก่ เทศบาล และสุขาภิบาลสามารถออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เพื่อกำหนดค่าธรรมเนียมการจัดการให้มีที่จอดยานยนต์ในทางหลวง หรือที่สาธารณะ

5. เรื่องเกี่ยวกับการควบคุมอาคาร

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ในมาตรา 9 และมาตรา 10 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และมาตรา 3 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เพื่อกำหนดการห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอนอาคาร ตามประเภท หรือภายในบริเวณใดบริเวณหนึ่งได้

บรรเจิด สิงคะเนติ (2544) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “กระบวนการพิจารณาโครงการตามกฎหมายเยอรมัน” พบว่า กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเยอรมันมีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการพิจารณาโครงการที่มีผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ เพื่อคุ้มครองสิทธิ หรือผลประโยชน์ของผู้เป็นเจ้าของโครงการ และเพื่อเป็นการรักษาประโยชน์สาธารณะ คุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมจากอันตรายจากความเสียหาย หรือจากภาระต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมุ่งคุ้มครองต่อสิทธิ หรือผลประโยชน์ของบุคคลที่สาม ในการพิจารณาโครงการกฎหมายกำหนดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นเพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่พิจารณาโครงการสามารถค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลกระทบของโครงการ และเพื่อรับฟังความจากบุคคลที่สามที่ได้รับผลกระทบ ผู้เป็นเจ้าของโครงการจะเสนอโครงการให้เจ้าหน้าที่ พร้อมทั้งรายละเอียดที่สำคัญ เจ้าหน้าที่ผู้พิจารณาโครงการจะต้องแจ้งแก่ประชาชนทั่วไป บุคคลที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ สมาคมคุ้มครองธรรมชาติ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วประกาศให้ทราบถึงรายละเอียดของโครงการ สถานที่ และเวลาในการพิจารณาโครงการ เพื่อให้

บุคคลซึ่งได้รับผลกระทบจากโครงการยื่นคำคัดค้าน จากนั้นเจ้าหน้าที่จะกำหนดให้มีการชี้แจงโครงการ เพื่ออธิบายปัญหาที่มีผู้คัดค้าน บุคคลผู้มีสิทธิเข้าร่วมในการชี้แจงโครงการ ได้แก่ ผู้ยื่นคำร้องให้พิจารณาโครงการ ผู้เสนอคำคัดค้าน บุคคลผู้ได้รับผลกระทบ ตัวแทนของเจ้าหน้าที่พิจารณาโครงการ เมื่อได้รับฟังความคิดเห็นอย่างกว้างขวางแล้ว เจ้าหน้าที่พิจารณาโครงการแล้วทำคำวินิจฉัยตามกฎหมาย โดยออกเป็นคำสั่งทางปกครอง และจะต้องให้เหตุผลคำวินิจฉัย หากมีผู้ไม่พอใจในคำวินิจฉัยก็มีสิทธินำคดีไปฟ้องต่อศาลปกครอง

สุเจตน์ สถาพรนานนท์ (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การควบคุมการออกกฎหมายขององค์กรฝ่ายปกครองในประเทศไทย" พบว่า ระบบกฎหมายไทยมีการควบคุมการออกกฎในแง่กระบวนการ และในแง่เนื้อหา การควบคุมการออกกฎที่สำคัญที่สุด ได้แก่ การควบคุม การออกกฎโดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เมื่อองค์กรฝ่ายปกครองที่มีฐานะเป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ได้ทำการยกร่างกฎประเภทต่างๆ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2531 เมื่อคณะรัฐมนตรีได้พิจารณา และให้ความชอบแล้วจะส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาในแง่เนื้อหา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาก็จะต้องเคารพต่อหลักความชอบด้วยกฎหมายของการออกกฎ เคารพต่อหลักการที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญไม่ว่าจะเป็นหลักสิทธิเสรีภาพ หลักความเสมอภาค หลักการอันเป็นเงื่อนไขในการตรากฎหมาย หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน แต่ในกรณีที่รัฐมนตรี หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองสามารถออกกฎใช้บังคับได้ โดยไม่ต้องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ รัฐมนตรี หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองก็จะต้องเคารพต่อหลักความชอบด้วยกฎหมายของการออกกฎด้วยเช่นกัน

อย่างไรก็ตามการควบคุมการออกกฎในระบบกฎหมายไทยยังประสบปัญหาการขาดการขาดกระบวนการที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน นอกจากนี้การออกกฎรัฐมนตรี และฝ่ายปกครองที่ขาดการตรวจสอบจากองค์กรภายนอกทำให้เกิดปัญหาว่าจะสามารถคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้มากน้อยเพียงใด

สถาบันวิจัย และให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2541) ได้ทำการวิจัยโครงการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการปรับปรุงกฎหมายปกครองส่วนท้องถิ่น และการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ประชาชนทั่วไปมีความคิดว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นก็คือ การเลือกคนที่พวกเขาคิดว่าดี และสามารถบริหารงานได้เข้าไปเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือบริหารท้องถิ่น ประชาชนส่วนมากยังคงให้ความสำคัญกับการเลือกตั้ง และวิธีการเสนอความคิดเห็นมากกว่าที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในทางตรง ในความเป็นจริงแล้วประชาชนสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองได้หลายวิธี การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งเป็นเพียงวิธี หรือรูปแบบ

หนึ่งของการมีส่วนร่วมทางการเมืองเท่านั้น ในระบอบประชาธิปไตยการมีส่วนร่วมทางการเมืองสามารถทำได้หลายรูปแบบดังนี้

1. การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง (voting)

การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งนับเป็นสิ่งสำคัญ และเห็นได้ชัดที่สุดในการมีส่วนร่วมทางการเมืองซึ่งครอบคลุมตลอดกระบวนการเลือกตั้ง ได้แก่ การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การเสนอตัวเข้ารับสมัครเลือกตั้ง การไปฟังการหาเสียง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้สมัครนโยบายพรรค การชักชวนผู้อื่นไปลงคะแนนเสียง การดูแลไม่ให้เกิดการทุจริตในการลงคะแนนเสียงจะเห็นได้ว่า การมีส่วนร่วมมีได้หลายรูปแบบ แต่โดยทั่วไปมักให้ความสำคัญกับการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง เนื่องจากสามารถวัดออกมาในรูปธรรมได้

การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง เป็นสิทธิของประชาชนที่จะตัดสินต่อนโยบายและการให้ความไว้วางใจที่จะให้ใครเป็นรัฐบาล และแสดงถึงการควบคุมของประชาชนต่อการบริหารของรัฐบาลด้วยการไปใช้สิทธิเลือกตั้งนั้นเอง

2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพรรคการเมือง (party activity)

พรรคการเมืองเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงการพัฒนาสถาบันหลักในทางการเมือง การร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองโดยตรง ก็คือการเป็นสมาชิกพรรค สนับสนุนพรรคในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ยึดมั่นในนโยบายของพรรค ร่วมทำงานให้กับพรรค เช่น ร่วมรณรงค์หาเสียง ร่วมดูแลการป้องกันการทุจริต เป็นหัวคะแนนให้พรรคการเมือง เป็นต้น

การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง หรือเป็นผู้สนับสนุนพรรคการเมือง เป็นวิธีการที่ประชาชนจะมีโอกาส หรือมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของพรรคการเมือง ตลอดจนการควบคุมให้พรรคการเมือง ดำเนินกิจกรรมตามความต้องการของตนได้ ดังนั้น พรรคการเมืองจึงเป็นสถาบันทางการเมืองที่สำคัญที่ประชาชนผู้ที่เป็นสมาชิกพรรคจะมีบทบาทในทางการเมืองที่ดี

3. การแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะ (public opinion)

การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ได้แก่ การวิพากษ์วิจารณ์การกระทำของฝ่ายบริหารท้องถิ่นตามความเหมาะสม การอภิปราย การเขียนบทความผ่านสื่อมวลชน การปกครองท้องถิ่น อาจดำเนินการขอความเห็นจากประชาชนได้ ซึ่งเรียกว่า “การฟังเสียงประชาชน” (public hearing) โดยการขอประชามติซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงตามควรแก่โอกาส

ในระบบประชาธิปไตยนั้น ความคิดเห็นของประชาชนย่อมเป็นสิ่งสำคัญที่จะบอกให้รู้ว่าประชาชนต้องการให้รัฐบาลทำอะไร หรือไม่ต้องการให้รัฐบาลทำอะไร การแสดงความคิดเห็นในรูปแบบของการวิพากษ์วิจารณ์เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยกับนโยบายของรัฐบาล

นอกจากนั้น การแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะยังสะท้อนถึงการควบคุมของประชาชนที่มีต่อการบริหารของรัฐบาลอีกด้วย

4. บทบาทของกลุ่มผลประโยชน์ (interest groups)

การมีส่วนร่วมโดยการจัดตั้งกลุ่มผลประโยชน์ เช่น กลุ่มอาชีพ หรือกลุ่มที่มีความเห็นคล้าย ๆ กันรวมตัวกันเป็นกลุ่มผลประโยชน์ต่อรองทางการเมือง เกิดการถ่วงดุลอำนาจทางการเมือง

5. การแสดงออกด้านการกระทำต่าง ๆ (direct action)

การมีส่วนร่วมโดยการแสดงออกของประชาชนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การเดินขบวน การประท้วงต่าง ๆ เป็นการแสดงด้วยการกระทำ เพื่อขอร้องให้รัฐบาลกระทำ หรือไม่กระทำในสิ่งที่กลุ่มคนเหล่านั้นต้องการ แต่การแสดงออกเหล่านี้ควรอยู่ในลักษณะของความสงบสันติวิธี นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมในแบบอื่น ๆ อาจได้แก่ การรวมเป็นพลังมวลชน การยื่นหนังสือร้องทุกข์ ซึ่งเป็นการเข้าร่วมอย่างไม่เป็นทางการ การให้ความรู้ข่าวสารทางการเมือง การปกป้องสิทธิทางการเมือง เช่น เตือนให้ไปเพิ่มชื่อ กรณีชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตกหล่น การสนับสนุนเข้าร่วมทางการเมืองที่ชอบธรรมก็นับว่าเป็นการเข้าร่วมทางการเมืองเช่นกัน (สถาบันวิจัย และให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541: 191 -193)

ตามทัศนะของประชาธิปไตยทางตรงที่ประชาชนเป็นเจ้าของ คือ การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แผนงาน หรือโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งต้องมีส่วนร่วมในการจัดทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมโดยมีจิตใจที่จะเข้าร่วมแบบรับภารกิจ เพื่อแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นหรือชุมชนด้วยตนเองให้มากขึ้น

การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงควรมีโครงสร้างที่เอื้อให้คนในท้องถิ่นเข้าไปร่วมทำงานโดยการกำหนดให้มีกรรมการที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากท้องถิ่น หรือตัวแทนจากประชาชน เข้าไปทำงานร่วมกับนักการเมือง และข้าราชการในท้องถิ่นในแผนกต่าง ๆ เช่น การศึกษา การสาธารสุข สิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์วัฒนธรรม และศิลปะท้องถิ่น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่นโดยตรง ผลที่ตามมาคือ การออกนโยบายจะมีทั้งส่วนที่เป็นความคิดเห็นของนักการเมือง ข้าราชการประจำ และบุคคลซึ่งนอกเหนือจากสองกลุ่มข้างต้น ซึ่งก็คือความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเอง ซึ่งผิดกับระบบที่เคยเป็นมา เพราะนโยบายต่าง ๆ จะเป็นความคิดเห็นของนักการเมือง และข้าราชการท้องถิ่นเท่านั้น

สำหรับนโยบายที่สำคัญต่าง ๆ เช่น นโยบายเรื่องงบประมาณ ควรมีการทำ Public Hearing หรือประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และผู้ที่สนใจ ในทุกระดับการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นการแจ้งข่าวสารข้อมูล ขอความคิดเห็น และเสนอแนะนโยบาย และ

กฎระเบียบที่จะนำออกใช้ (สถาบันวิจัย และให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541: 191 - 194)

เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา และคณะ (2550: ระบบออนไลน์) ได้สรุปข้อคิดเห็นประชาชนเรื่องรัฐธรรมนูญ 2550 จากเครือข่ายภาคประชาชน ในด้านนโยบายสาธารณะที่อาจส่งผลได้เสียของประชาชนจะต้องจัดให้มีการทำประชาพิจารณ์ และได้รับความยินยอมจากประชาชนในพื้นที่ก่อน ในเรื่องการรวมตัวของประชาชนให้บุคคลมีสิทธิในการรวมตัวเป็นสมาคม สหภาพ สหพันธ์ สมัชชา สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร เครือข่าย สภาชุมชน องค์กรเอกชน หรือหมู่คณะอื่น ๆ และให้องค์กรที่เกิดจากการรวมตัวของภาคประชาชนเหล่านั้น สามารถดำเนินการที่เป็นประโยชน์สาธารณะได้อย่างมีประสิทธิ และปราศจากการแทรกแซงของรัฐ กลุ่มตัวอย่างเสนอให้มีการรวมกลุ่มภาคประชาชน เพื่อสภาประชาชนจัดตั้งเป็นสภาประชาชน เป็นองค์ตัวแทนประชาชน ตัวแทนกลุ่มอาชีพที่รวมตัวกันเพื่อแก้ปัญหาท้องถิ่น ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ นักการเมือง งบประมาณของภาครัฐทุกระดับ โดยกำหนดอำนาจหน้าที่สภาประชาชน ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อบัญญัติ ข้อบังคับของท้องถิ่น และระดับชาติ 2) มีส่วนร่วมในการกำหนดตรวจสอบแผนงาน โครงการ และงบประมาณของนโยบายรัฐ หน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานของเอกชน 3) บริหารจัดการอย่างอิสระภายใต้หลักธรรมาภิบาล 4) สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับท้องถิ่น โดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐ แต่รัฐต้องปล่อยให้ประชาชนบริหารจัดการกันเองอย่างเป็นอิสระ

ภาคสรุป

การที่เทศบาลเมืองลำพูนจะได้รับเทศบัญญัติตามแนวทางที่สภาเทศบาลออกเทศบัญญัติให้นำไปใช้พัฒนาปรับปรุงเทศบาลเมืองลำพูน เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เป็นมรดกโลกได้นั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าจะต้องนำทฤษฎีต่าง ๆ มาประยุกต์เข้ากับแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน โดยสรุปได้ดังนี้

ในการตราเทศบัญญัติผู้วิจัยได้อาศัย ทฤษฎีว่าด้วยอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน (มานิตย์ จุมปา, 2546: 307) กล่าวว่า "ในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะเทศบาล ซึ่งมีหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของท้องถิ่น มีสภาเทศบาลที่มีนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้แทนของประชาชนในเขตเทศบาลเป็นผู้มีอำนาจที่จะตราเทศบัญญัติตามที่กฎหมายเทศบาลให้อำนาจไว้เท่ากับว่าประชาชนใช้อำนาจออกเทศบัญญัติ โดยผ่านผู้แทน

ของตน ประชาชนไม่มีอำนาจโดยตรง แต่ประชาชนก็มีสิทธิเสนอร่างเทศบัญญัติ โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลจำนวนไม่น้อยว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลนั้นเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาเทศบาลเพื่อดำเนินการให้สภาเทศบาลพิจารณาออกเทศบัญญัติได้ (มาตรา 61 ทวิ (3) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 และมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542)" ทฤษฎีว่าด้วยอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนเป็นขั้นตอนในการจะเสนอร่างเทศบัญญัติ โดยประชาชนในเขตเทศบาลสามารถร้องขอนายกเทศมนตรีหรือสมาชิกสภาเทศบาลเสนอร่างเทศบัญญัติแทนตนได้ มาประยุกต์ใช้กับเงื่อนไขในการออกเทศบัญญัติ และประยุกต์รวมกับกระบวนการดราเทศบัญญัติ จะพูดถึงรายละเอียดของการเสนอร่างเทศบัญญัติ ตั้งแต่การเริ่มเสนอร่างเทศบัญญัติจนถึงการเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยของสภาเทศบาลของการตรา เทศบัญญัติ ดังนี้ โดยที่ประชุมสภาเทศบาลต้องพิจารณาร่างเทศบัญญัติเป็นสามวาระ แต่ที่ประชุมสภาเทศบาลจะอนุมัติพิจารณาสามวาระรวดเดียวก็ได้ กรณีนี้การพิจารณาวาระที่สองให้ที่ประชุมสภาเทศบาลเป็นกรรมการแปรบัญญัติเต็มสภา โดยให้ประธานที่ประชุมเป็นประธานกรรมการแปรญัตติ (ข้อ 45 แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547

วาระที่หนึ่ง ให้ที่ประชุมสภาเทศบาลปรึกษาในหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติ และลงมติว่าจะรับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัตินั้นหรือไม่ ญัตติร่างเทศบัญญัติซึ่งที่ประชุมสภาเทศบาลลงมติไม่รับหลักการ ให้ถือว่าร่างเทศบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป (ข้อ 47, ข้อ 53)

ญัตติร่างเทศบัญญัติที่สภาเทศบาลลงมติรับหลักการแล้ว ถ้าจะต้องส่งให้คณะกรรมการแปรญัตติพิจารณา ให้ประธานสภาเทศบาลส่งร่างไปให้คณะกรรมการแปรญัตติพิจารณาโดยละเอียด เมื่อคณะกรรมการแปรญัตติได้พิจารณาแล้ว จะต้องเสนอร่างเทศบัญญัตินั้นตามร่างเดิม และตามที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม พร้อมทั้งรายงาน และบันทึกความเห็นยื่นต่อประธานสภาเทศบาล

ญัตติร่างเทศบัญญัติซึ่งที่ประชุมสภาเทศบาลลงมติไม่รับหลักการ ให้ถือว่าร่างเทศบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป (ข้อ 47, ข้อ53)

วาระที่สอง ให้ปรึกษาเรียงตามลำดับข้อเฉพาะที่มีการแปรญัตติ หรือที่คณะกรรมการแปรญัตติแก้ไขเท่านั้น เว้นแต่ที่ประชุมสภาเทศบาลจะได้ลงมติเป็นอย่างอื่น ถ้าในข้อความในข้อใดที่มีมติไปแล้วขัดแย้งกัน หรือบกพร่องในสาระสำคัญ หรือถ้าข้อขัดแย้ง หรือข้อบกพร่องเกิดขึ้นในการพิจารณารวดเดียวที่ประชุมสภาเทศบาลจะลงมติให้ส่งปัญหานั้นไปให้คณะกรรมการแปรญัตติพิจารณาใหม่เฉพาะที่ขัดแย้ง หรือบกพร่องก็ได้ (ข้อ 51)

วาระที่สาม ไม่มีการอภิปราย เว้นแต่ที่ประชุมสภาเทศบาลจะได้ลงมติให้มีการอภิปราย ถ้ามีเหตุอันสมควร ในการพิจารณาวาระนี้ให้ที่ประชุมสภาเทศบาลลงมติว่าจะให้ตราเป็นเทศบัญญัติหรือไม่ (ข้อ 52)

ญัตติร่างเทศบัญญัติซึ่งที่ประชุมสภาเทศบาลลงมติไม่ให้ตราเป็นเทศบัญญัติให้ถือร่างเทศบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป เว้นแต่กฎหมายจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น (ข้อ 53)

ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สภาเทศบาลได้มีมติเห็นชอบด้วยกับร่างเทศบัญญัติใด ในกรณีเทศบาลตำบล ให้ประธานสภาเทศบาลส่งร่างเทศบัญญัติไปยังนายอำเภอเพื่อส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา ในกรณีเทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ให้ประธานสภาเทศบาลส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา

ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องพิจารณาร่างเทศบัญญัติให้เสร็จ และส่งคืนประธานสภาเทศบาลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัตินั้น ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างเทศบัญญัติดังกล่าว

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างเทศบัญญัติ ให้ส่งนายกเทศมนตรีลงนามใช้บังคับเป็นเทศบัญญัติต่อไป

แต่ถ้าผู้ว่าราชการไม่เห็นชอบด้วย ให้ส่งร่างเทศบัญญัตินั้นพร้อมด้วยเหตุผลคืนไปยังสภาเทศบาล และให้สภาเทศบาลพิจารณาใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติคืนมา ถ้าสภาเทศบาลมีมติยืนยันตามร่างเทศบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิกสภาเทศบาลเท่าที่มีอยู่ ให้ประธานสภาเทศบาลส่งร่างเทศบัญญัตินั้นให้นายกเทศมนตรีลงนามใช้บังคับเป็นเทศบัญญัติ และแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบต่อไป

แต่ถ้าสภาเทศบาลไม่ยืนยันภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติคืนจากผู้ว่าราชการจังหวัด หรือยืนยันตามร่างเทศบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่าสองในสามของสมาชิกสภาเทศบาลเท่าที่มีอยู่ ให้ร่างเทศบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป (มาตรา 62 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496) เมื่อเทศบัญญัติที่นายกเทศมนตรีลงนามแล้วให้ใช้บังคับได้ เมื่อประกาศไว้โดยเปิดเผยที่สำนักงานเทศบาลแล้วเจ็ดวัน เว้นแต่ในกรณีฉุกเฉิน ถ้ามีความปรากฏไว้ในเทศบัญญัตินั้นว่าให้ใช้บังคับทันที ก็ให้ใช้บังคับในวันที่ได้ประกาศนั้น (มาตรา 63) สามารถนำไปพัฒนาจุดที่น่าสนใจในแหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองลำพูนต่อไป

จังหวัดลำพูน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลำพูน หอการค้าจังหวัด ผังเมืองลำพูน พิพิธภัณฑ์แห่งชาติหริภุญไชย ศูนย์การท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการจังหวัดลำพูน ตลอดจนชมรม และองค์กรเอกชนควรจะร่วมมือกันพัฒนาจังหวัดลำพูนให้ได้มาตรฐานสากลตามที่ ททท. ได้กำหนดไว้ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่นิยมไปเมืองที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี ผู้คนไม่พลุกพล่านเกินไป

มีประวัติศาสตร์วัฒนธรรมที่ร่ำรวย นอกจากนี้เทศบาลเมืองลำพูนควรมีเทศบัญญัติเพื่อควบคุม และอนุรักษ์อาคารเก่า และสถานที่ทางประวัติศาสตร์ เหมือนกับนครเกียวโต ซึ่งเคยเป็นเมืองหลวงของญี่ปุ่น เป็นเมืองที่มีภูมิประเทศงดงาม เป็นศูนย์กลางทางประวัติศาสตร์ ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม คนท้องถิ่นของเกียวโตต้องการจะเห็นเมืองเกียวโตมีความเป็นตัวของตัวเองเป็นเมืองน่าอยู่ น่าเที่ยว ประชาชนซึ่งรวมตัวกันเป็นองค์กรมีเป้าหมายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม และคุณภาพชีวิตของประชาชน และความเข้มแข็งขององค์กรพัฒนาเอกชนที่มีอำนาจตรวจสอบการบริหาร และพัฒนาเมือง ทำให้ผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่นต้องฟังเสียงประชาชน และดำเนินการพัฒนาเมืองเกียวโตในด้านระบบ ขนส่งมวลชน ระบบผังเมือง และอาคารสูง และการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชน สำหรับประเด็นการวางผังเมือง และอาคารสูง ผู้บริหารวางผังเมืองเพื่อการอนุรักษ์อาคารเก่า และสถานประวัติศาสตร์ โดยแบ่งตามประเภทของสิ่งก่อสร้าง แบ่งเมืองออกเป็นเขตธุรกิจ และหน่วยราชการ เขตการพาณิชย์ทั่วไป เขตสวนสาธารณะ เขตหัตถกรรม เขตอุตสาหกรรม เขตกสิกรรม เขตที่อยู่อาศัย และเขตป่าเขา เกียวโตมีกฎหมายจำกัดอาคารสูง ยกเว้นในเขตใจกลางเมืองอันเป็นย่านธุรกิจการค้า บริเวณวัดต่าง ๆ ได้รับการดูแลรักษาอย่างดี ไม่มีอาคารสูงบดบัง มีการแบ่งเขตการสร้างบ้านออกเป็น 2 เขต คือ เขตอนุรักษ์อาคารเก่าให้สร้างบ้านสูงได้ไม่เกิน 8 เมตร เขตอนุรักษ์ไม่เคร่งครัดสร้างบ้านได้สูงไม่เกิน 15 เมตร และกฎหมายยังระบุต่อไปว่า ในเขตอนุรักษ์อาคารเก่า การสร้างบ้านใหม่จะต้องเป็นแบบญี่ปุ่นอย่างเคร่งครัด โดยได้รับความช่วยเหลือทางด้านการเงินจากเทศบาลอีกด้วย (ธเนศวร์ เจริญเมือง, 2538) โดยอาศัยทฤษฎีนิติศาสตร์เชิงสังคมวิทยา (Sociological Jurisprudence) โดยมี รูดอล์ฟ ฟอน เยียริง (Rudolf von Jhering), ลีออง ดิวกี (Leon Duguit), รอสโก พาวนด์ (Roscoe Pound) และปรีดี เกษมทรัพย์ (เฉลิม อยู่บำรุง, 2547: 23) ท่านนักปราชญ์เหล่านี้ได้วางรากฐานทฤษฎีนี้ กล่าวไว้ว่า "ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญต่อบทบาทของกฎหมายในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการจัดระเบียบ หรือผลประโยชน์ของสังคม (functional approach) เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม นอกจากนั้นยังมุ่งเน้นถึงการสร้างกลไกในทางกฎหมาย เพื่อที่จะปกป้องผลประโยชน์ของมหาชนมากกว่าการคุ้มครองประโยชน์ของปัจเจกบุคคล และประโยชน์ของมหาชนรวมทั้งประโยชน์ของสังคม" ร่วมทั้งการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนต้องใช้กระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบและมียุทธวิธี โครงการนิเวศนิติธรรม (2551: ระบบออนไลน์) ได้กล่าวถึง วิธีการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยมีแนวคิดมิติในด้านกฎหมาย ที่กำหนดกรอบกฎหมายให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจของภาครัฐ และด้านที่มิใช่กฎหมาย ที่มีการเปลี่ยนวิธีการรับรู้ของผู้นำภาครัฐ การสนับสนุนให้เกิดกลุ่มประชาสังคมที่เข้มแข็ง และการสร้างวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนตามวัฒนธรรมไทย เหมาะสมกับบริบท

ไทยอย่างแท้จริง เพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน (people participation) ผู้วิจัยได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน จาก 1)United Nations (1978: 4) 2) เพียร์ส และสไตเฟล (pearse and stiefel อ้างใน คณะทำงาน เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน, ม.ป.ป. : 4) 3) นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546: 4) และ 4)ลัดดาวัลย์ ตันติวิทยาพิทักษ์ (2546: 6) คือ "การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา และแก้ไขปัญหาของชุมชน ตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดโครงการ โดยประชาชนมีส่วนในการค้นหาปัญหา กำหนดเป้าหมาย กำหนดนโยบาย การวางแผน และการดำเนินการโครงการพัฒนาตลอดจน ประชาชนได้รับประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน" ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน (people participation theory) มี 6 ทฤษฎี หากจะนำทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งมาใช้ผลที่ได้รับคงไม่สมบูรณ์เท่ากับการนำทฤษฎีทั้งหมดมาผสมผสานกันตามความเหมาะสม อันได้แก่ 1) ทฤษฎีการเกลี้ยกล่อมมวลชน (mass persuation) โดยใช้ศิลปะในการพูด การเขียน เกลี้ยกล่อมประชาชนให้มีความเข้าใจในการที่จะตราเทศบัญญัติในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองลำพูน 2)ทฤษฎีการระดมสร้างขวัญคนในชาติ (national moral) เพราะขวัญของคนเราเป็นสิ่งสำคัญ จึงต้องพยายามสร้างทัศนคติที่ดีต่อประชาชน และผู้มาร่วมในการตราเทศบัญญัติ ขจัดความกลัวของประชาชน กระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วม โดยอาศัย 3) ทฤษฎีการสร้างความรู้สึกชาตินิยม (nationism) คือ การสร้างความรู้สึกรัก หวงแหน และภูมิใจ ในเมืองหริภุญไชย ดามคำขวัญที่ว่า "พระธาตุเต่น พระรอดขลัง ลำไยดัง กระเทียมดี ประเพณีงาม จามเทวีศรีหริภุญไชย" (จังหวัดลำพูน, 2525, 2529) 4)ทฤษฎีการสร้างผู้นำ (leadership) หากผู้นำที่ดีก็จะสามารถจูงใจให้ประชาชนคล้อยตาม และเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือด้วยดี จะทำให้เกิดการระดมความร่วมมือในการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ 5)ทฤษฎีการใช้วิธี และระบบทางการบริหาร (administrative and method) เป็นวิธีในการระดมความร่วมมือใช้ระเบียบแบบแผนในการดำเนินงาน เพื่อช่วยให้การดำเนินงานตราเทศบัญญัติเกิดความสำเร็จตามเป้าหมาย และ 6) ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้างและการทำงานของสังคม นอกจากนี้ได้ประยุกต์ใช้กับทฤษฎีการสื่อสาร (communication theory) ที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับรู้ เข้าใจ สามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติของบุคคล อาจจะสื่อสารทาง วิทยุชุมชน หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ การจัดนิทรรศการ เป็นต้น นำมาประยุกต์ใช้กับแนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของท้องถิ่น ซึ่ง วีรศักดิ์ เครือเทพ (2548: 201-204) สรุปได้ว่า "ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนจะเริ่มจากการศึกษาวิเคราะห์ชุมชน ค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหา จากนั้นประชาชนจะร่วมให้ข้อมูลเสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา เป็นการเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน แล้วนำข้อมูลรายละเอียดที่ได้รับมาปรึกษาหารือ เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา วางแผนร่วมกัน ในขั้นนี้ประชาชนจะมีส่วนร่วมใน

การตัดสินใจ ร่วมกำหนดนโยบาย อันนำไปสู่การลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ เมื่อเกิดผลสำเร็จ ประชาชนก็จะได้รับผลประโยชน์จากกิจกรรมที่ได้กระทำ และเป็นการตรวจสอบการกระทำไปด้วยในตัว สุดท้ายก็จะมีการประเมินผลเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป"

จากการสรุปทฤษฎีต่าง ๆ แล้วนำมาประยุกต์เข้ากับแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัย (conceptual framework) ได้ดังนี้

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

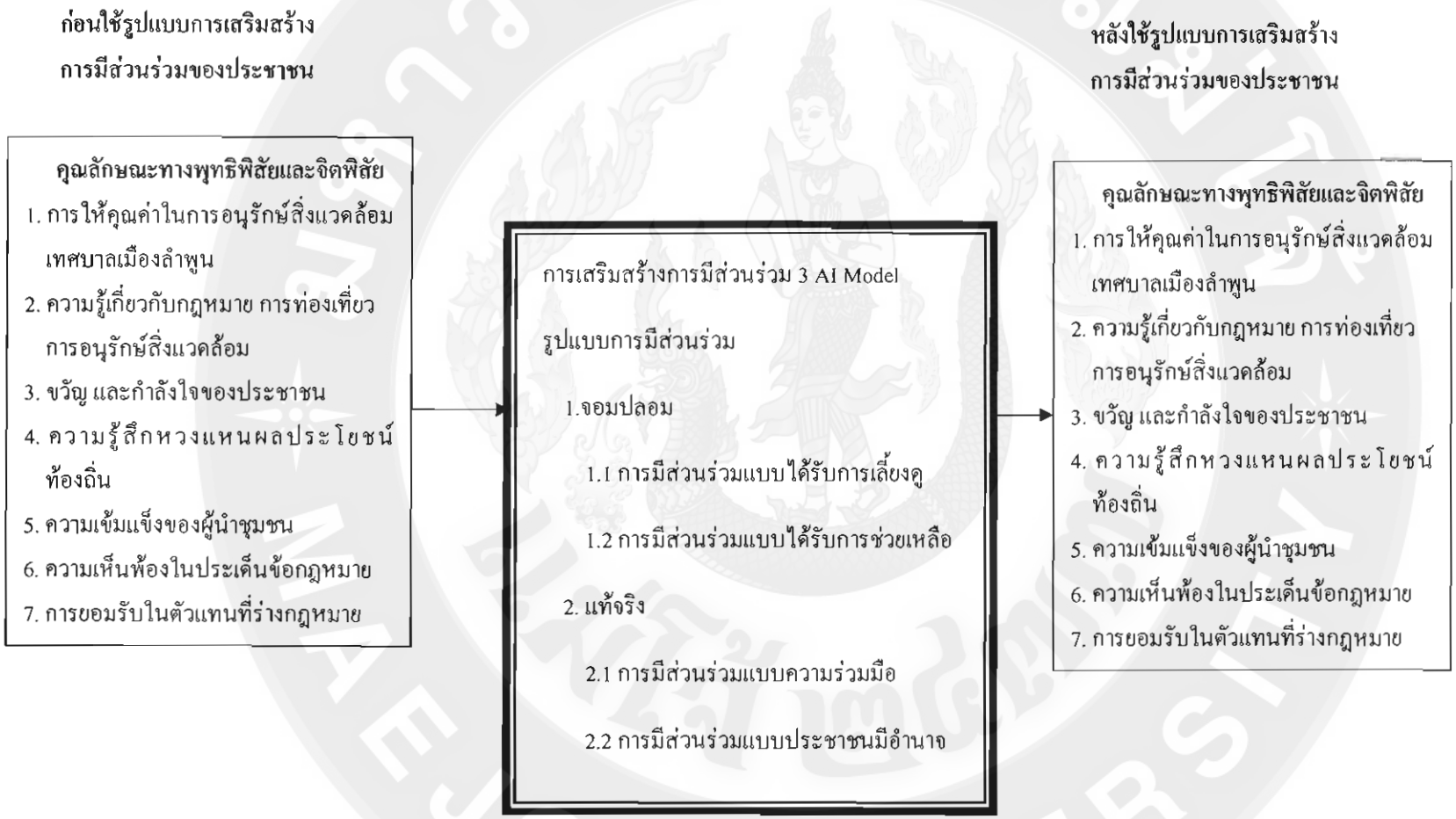

ภาพ 10 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. คุณลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

2. คุณลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนก่อนและหลังการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนแตกต่างกัน

บทที่ 3
ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนา (research for development) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (action research) โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย 4 ประการทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน ดังนี้ เพื่อศึกษาลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนที่มีความสัมพันธ์กับการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน เพื่อศึกษารูปแบบการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน เพื่อเปรียบเทียบลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนก่อนและหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และการสุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ทั้งหมด 10,411 คน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, 2551: 54) ใน 17 ชุมชน ได้แก่ 1) ชุมชนไก่แก้ว 2) ชุมชนช่างฆ้อง 3) ชุมชนสันป่ายางหลวง 4) ชุมชนหนองเส้ง 5) ชุมชนบ้านท่า-ท่านาง 6) ชุมชนท่าขาม-บ้านฮ่อม 7) ชุมชนประตูลี้ 8) ชุมชนสันตอนรอม 9) ชุมชนพระคงฤาษี 10)ชุมชนสวนดอก 11) ชุมชนสันป่ายางหน่อม 12) ชุมชนหน้าสถานีรถไฟ 13) ชุมชนจามเทวี 14) ชุมชนบ้านหลวย 15) ชุมชนมหาวัน 16) ชุมชนชัยมงคล และ 17) ชุมชนศรีบุญเรือง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป จำนวน 385 คนใน 17 ชุมชน ได้แก่ 1) ชุมชนไก่แก้ว 2) ชุมชนช่างฆ้อง 3) ชุมชนสันป่ายางหลวง 4) ชุมชนหนองเส้ง 5) ชุมชนบ้านท่า-ท่านาง 6) ชุมชนท่าขาม-บ้านฮ่อม 7) ชุมชนประตูลี้ 8) ชุมชนสันดอนรอม 9) ชุมชนพระคงฤาษี 10)ชุมชนสวนดอก 11) ชุมชนสันป่ายางหน่อม 12) ชุมชนหน้าสถานีรถไฟ 13) ชุมชนจามเทวี 14) ชุมชนบ้านหลวย 15) ชุมชนมหาวัน 16) ชุมชนชัยมงคล และ 17) ชุมชนศรีบุญเรือง ซึ่งได้มาโดยการคำนวณโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Yamane, T., 1973: 125 อ้างใน ยุทธ ไกยวรรณ์ (2545: 107)

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Yamane, T., 1973: 125 อ้างใน ยุทธ ไกยวรรณ์, 2545: 107) ดังนี้

ขั้นที่ 1 คำนวณสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชุมชน

การคำนวณสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชุมชน

สูตร $$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

แทนค่าดังนี้ $$n = \frac{10,411}{1 + 10,411(0.05)^2}$$

$$= 385 \text{ คน}$$

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชุมชน ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน

ชุมชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน	ประชากร (N = 1,0411)	กลุ่มตัวอย่าง (n = 385)
1. ไก่แก้ว	703	26
2. ช่างฆ้อง	677	25
3. สันป่ายางหลวง	702	26
4. หนองเส้ง	651	24
5. บ้านท่า-ท่านาง	703	26
6. ท่าขาม-บ้านฮ่อม	651	24
7. ประตูลี้	651	24
8. สันดอนรอม	547	20
9. พระคงฤาษี	442	16
10. สวนดอก	703	26
11. สันป่ายางหน่อม	521	19
12. หน้าสถานีรถไฟ	651	24
13. จามเทวี	598	22
14. บ้านหลวย	598	22
15. มหาวัน	598	22
16. ชัยมงคล	390	15
17. ศรีบุญเรือง	625	24
รวม	10,411	385

ขั้นที่ 2 สุ่มตัวอย่างในแต่ละชุมชนตามสัดส่วนที่คำนวณได้โดยการสุ่มอย่างมีระบบ (systematic random sampling) โดยใช้เลขที่บ้านซึ่งเรียงตามลำดับแบบสุ่มอยู่แล้วเป็นหน่วยของการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. คำนวณจำนวนครัวเรือนแต่ละกลุ่มที่จะถูกสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยการหารจำนวนครัวเรือนทั้งหมดในแต่ละชุมชนด้วยจำนวนครัวเรือนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนในตาราง 1

2. จับสลากหา Random Start ซึ่งเป็นตัวอย่างแรกของกลุ่มตัวอย่าง

3. คำนวณหาตัวอย่างต่อ ๆ ไป โดยนำจำนวนครัวเรือนแต่ละกลุ่มบวกกับ Random Start เช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนถึงตัวอย่างสุดท้ายของแต่ละชุมชน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง คือแบบสอบถามแบบปลายปิด (close-ended form) จำนวน 7 ข้อ คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพหลัก รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษาสูงสุด ภูมิลำเนาเดิม ความถี่ในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน 5 ช่องทาง คือ 1) ทางโทรทัศน์ 2) ทางวิทยุ 3) ทางหนังสือพิมพ์ 4) ทางอินเตอร์เน็ต และ5) ทางเสียงตามสาย

ลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน มี 7 ด้าน คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท (Likert Rating Scale) มี 6 ด้าน ๆ ละ 5 ข้อ รวม 30 ข้อ คือ

1.1 ด้านการให้คุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน 5 ข้อ

1.2 ด้านขวัญและกำลังใจของประชาชน 5 ข้อ

1.3 ด้านความรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่น 5 ข้อ

1.4 ด้านความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน 5 ข้อ

1.5 ด้านความเห็นพ้องในประเด็นข้อกฎหมาย 5 ข้อ

1.6 ด้านการยอมรับในตัวแทนที่ร่างกฎหมาย 5 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนแต่ละคำตอบในแต่ละข้อ ดังนี้

มากที่สุด เท่ากับ 5 คะแนน

มาก เท่ากับ 4 คะแนน

ปานกลาง เท่ากับ 3 คะแนน

น้อย เท่ากับ 2 คะแนน

น้อยที่สุด เท่ากับ 1 คะแนน

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (arithmetic mean: $\overline{X}$) สำหรับประเด็นคุณลักษณะทางจิตพิสัย (Best, John W., 1977: 371) ดังนี้

ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง น้อย

ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ปานกลาง

ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มาก

ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มากที่สุด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางพุทธิพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก และมีคำตอบที่ถูกต้องเพียง 1 ตัวเลือก คำตอบที่ผิดได้ 0 คะแนน และคำตอบที่ถูกได้ 1 คะแนน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเมืองลำพูน

การมีส่วนร่วมของประชาชนการพัฒนาเทศบัญญัติเมืองลำพูน เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (close-ended form) 4 คำตอบ จำนวน 75 ข้อ โดยให้กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบตามความเป็นจริงที่ตนได้ปฏิบัติ (program performance) ดังนี้

มีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินการจากการชักนำ และชี้แนะของผู้วิจัย เท่ากับ 1 คะแนน

มีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินการโดยความช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาของผู้วิจัย เท่ากับ 2 คะแนน

มีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินการบนพื้นฐานความร่วมมือระหว่างชาวบ้านกับผู้วิจัย เท่ากับ 3 คะแนน

มีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินการโดยตนเองทั้งหมด เท่ากับ 4 คะแนน

เกณฑ์การพิจารณาการมีส่วนร่วมของประชาชนการพัฒนาเทศบัญญัติเมืองลำพูน

ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
	แบบจอมปลอม (pseudo participation)
1.00- 1.75	การมีส่วนร่วมแบบได้รับการเลี้ยงดู (domestication)
1.76 - 2.50	การมีส่วนร่วมแบบได้รับความช่วยเหลือ (assistentialism)
	แบบแท้จริง (genuine participation)
2.51 - 3.25	การมีส่วนร่วมแบบความร่วมมือ (cooperation)
3.26 - 4.00	การมีส่วนร่วมแบบประชาชนมีอำนาจ (empowerment)

ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ความพึงพอใจของประชาชนต่อการร่างเทศบัญญัติ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท (Likert Rating Scale) จำนวน 28 ข้อ และให้คะแนนแต่ละคำตอบในแต่ละข้อ ดังนี้

มากที่สุด	เท่ากับ	5 คะแนน
มาก	เท่ากับ	4 คะแนน
ปานกลาง	เท่ากับ	3 คะแนน
น้อย	เท่ากับ	2 คะแนน
น้อยที่สุด	เท่ากับ	1 คะแนน

การแปลความหมายของช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย (arithmetic mean: $\overline{X}$) สำหรับประเด็นความพึงพอใจ (Best, John W., 1977: 371) ดังนี้

ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง น้อยที่สุด
ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง น้อย
ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง ปานกลาง
ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายถึง มาก
ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง มากที่สุด

ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม

ความพึงพอใจของประชาชนต่อการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท (Likert Rating Scale) จำนวน 25 ข้อ และให้คะแนนแต่ละคำตอบในแต่ละข้อ ดังนี้

มากที่สุด เท่ากับ 5 คะแนน
มาก เท่ากับ 4 คะแนน
ปานกลาง เท่ากับ 3 คะแนน
น้อย เท่ากับ 2 คะแนน
น้อยที่สุด เท่ากับ 1 คะแนน

การแปลความหมายของช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย (arithmetic mean: $\bar{X}$) สำหรับประเด็นความพึงพอใจ (Best, John W., 1977: 371) ดังนี้

ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด
ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง น้อย
ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ปานกลาง
ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มาก
ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มากที่สุด

วิธีการสร้างเครื่องมือ

การทดสอบแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 แบบสอบถามการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน มี 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลและสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน และตอนที่ 4 ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย การท่องเที่ยว และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน และฉบับที่ 2 การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน มี 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลและสถานภาพทางเศรษฐกิจ

ของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน ตอนที่ 3 ความพึงพอใจต่อการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนและความพึงพอใจที่มีส่วนร่วมในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน ตอนที่ 4 ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย การท่องเที่ยว และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 นำความรู้ที่ได้จากขั้นที่ 1 มาสร้างเป็นข้อคำถาม

ขั้นที่ 3 นำข้อคำถามที่ได้จากขั้นที่ 2 เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อการปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 4 นำข้อคำถามที่ได้จากขั้นที่ 3 มาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพประวิณ จันทร์แรง ดร.ศุภกฤษ เมธีโภคพงษ์ และ ดร.เกรียงกมล ศรีมา ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยการหาค่า IOC (index of item-objective congruence) ได้ค่า IOC = 0.67-1.00 (รายละเอียดในภาคผนวก ข)

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามที่ได้จากขั้นที่ 4 ไปทดลองใช้ (try out)กับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลริมปิง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยการหาค่า α (α -coefficient) ดังนี้ แบบสอบถามชุดที่ 1 มีค่าความเชื่อมั่น = 0.98 และแบบสอบถามชุดที่ 2 มีค่าความเชื่อมั่น = 0.99 (รายละเอียดในภาคผนวก ค)

การทดสอบแบบทดสอบ

ขั้นที่ 1 กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมาย การท่องเที่ยว และการอนุรักษ์

ขั้นที่ 2 เขียนข้อคำถาม

ขั้นที่ 3 นำข้อคำถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อการปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 4 นำแบบทดสอบมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพประวิณ จันทร์แรง ดร.ศุภกฤษ เมธีโภคพงษ์ และดร.เกรียงกมล ศรีมา เพื่อการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยการหาค่า IOC (index of item-objective congruence) ได้ค่า IOC = 0.67-1.00

ขั้นที่ 5 นำแบบทดสอบที่ได้จากขั้นที่ 4 ไปทดลองใช้ (try out)กับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลริมปิง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยการหาค่า α -coefficient ได้ค่า α = 0.89 และหาค่าความยากง่าย (difficulty) ได้ค่าความยาก-ง่าย = 0.36-0.63 รวมทั้งหาค่าอำนาจจำแนก (discrimination) ได้ค่าอำนาจจำแนก = 0.25-0.38 (รายละเอียดในภาคผนวก ค)

ขั้นที่ 6 นำแบบทดสอบที่ได้จากขั้นที่ 5 ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง 2 ครั้ง คือ ก่อนการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน และหลังการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถานภาพส่วนบุคคลของประประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ได้แก่ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนาเดิม รายได้ อายุ และความถี่ในการได้รับข้อมูลข่าวสาร ใช้การหาค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) เนื่องจากข้อมูลอยู่ในมาตรานามบัญญัติ (nominal scale) ดังนี้

1. เพศ จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ ชาย และหญิง
2. อายุ จำแนกเป็น 6 กลุ่ม โดยมีอายุสูงสุด =72 และอายุต่ำสุด = 20 พิสัย = 52 แบ่งเป็น 5 ช่วง ๆ ละ 10 ดังนี้ คือ 20-29 ปี, 30-39 ปี, 40-49 ปี, 50-59 ปี, 60-69 ปี และ 70 ปีหรือมากกว่า
3. สถานภาพสมรส จำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ โสด สมรส หย่า/หม้าย/แยกกันอยู่
4. อาชีพหลัก จำแนกเป็น 6 กลุ่ม คือ รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานเอกชนเจ้าของกิจการ เกษตรกร และรับจ้าง
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำแนกเป็น 5 กลุ่ม โดยมีรายได้สูงสุด =39,000 บาท และรายได้ต่ำสุด = 4,000 บาท พิสัย = 35,000 บาท แบ่งเป็น 5 ช่วง ๆ ละ 7,000 ดังนี้ คือ 4,000-11,000 บาท, 11,001-18,000 บาท, 18,001-25,000 บาท, 25,001-32,000 บาท และ 32,001-39,000 บาท
6. ระดับการศึกษาสูงสุด จำแนกเป็น 7 กลุ่ม คือ ต่ำกว่าประถมศึกษา, ประถมศึกษา, มัธยมศึกษาตอนต้น, มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า, อนุปริญญาหรือป.วส., ปริญญาตรี, สูงกว่าปริญญาตรี
7. ภูมิลำเนา จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ เกิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน และไม่เกิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน

8. ความถี่ในการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

8.1 การรับข้อมูลข่าวสารทางโทรทัศน์ จำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1-2 ครั้ง/เดือน, 3-4 ครั้ง/เดือน, มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน

8.2 การรับข้อมูลข่าวสารทางวิทยุ จำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1-2 ครั้ง/เดือน, 3-4 ครั้ง/เดือน, มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน

8.2 การรับข้อมูลข่าวสารทางหนังสือพิมพ์ จำแนกเป็น3 กลุ่ม คือ 1-2 ครั้ง/เดือน, 3-4 ครั้ง/เดือน, มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน

8.2 การรับข้อมูลข่าวสารทางอินเตอร์เน็ต จำแนกเป็น3 กลุ่ม คือ 1-2 ครั้ง/เตือน, 3-4 ครั้ง/เดือน, มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน

8.2 การรับข้อมูลข่าวสารทางเสียงตามสาย จำแนกเป็น3 กลุ่ม คือ 1-2 ครั้ง/เดือน, 3-4 ครั้ง/เดือน, มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ดังนี้

1. การวิเคราะห์ลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน โดยการหาค่าเฉลี่ย (arithmetic mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

2. การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน โดยการหาค่าเฉลี่ย (arithmetic mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษารูปแบบการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ใช้การวิเคราะห์และสังเคราะห์ที่ได้จากการศึกษาเอกสาร โดยพิจารณาเนื้อหาที่สอดคล้องกัน (content analysis) แล้วสรุปเป็นประเด็นเพื่อนำเสนอ (content synthesis)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนก่อนและหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ใช้การทดสอบค่าที (t-test) ดังนี้

1. การวิเคราะห์ลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนก่อนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน โดยการหาค่าเฉลี่ย (arithmetic mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

2. การวิเคราะห์ลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนก่อนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน โดยการหาค่าเฉลี่ย (arithmetic mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

3. เปรียบเทียบลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนก่อนและหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน โดยการทดสอบค่าที (t-test)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ใช้การหาค่าเฉลี่ย (arithmetic mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน ใช้การหาค่าเฉลี่ย (arithmetic mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม ใช้การหาค่าเฉลี่ย (arithmetic mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือ

การทดสอบแบบสอบถาม

1. สูตร $IOC = \frac{\sum R}{N}$

เมื่อ IOC คือ ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. สูตร $\alpha = \frac{n}{n-1}\left\{1-\frac{\sum S_i^2}{S_t^2}\right\}$

เมื่อ α หมายถึง สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

n หมายถึง จำนวนข้อ

S_i^2 หมายถึง คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ

S_t^2 หมายถึง คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

การทดสอบแบบทดสอบ

1. สูตร $IOC = \frac{\sum R}{N}$

เมื่อ IOC คือ ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. สูตร $\alpha = \frac{n}{n-1}\left\{1-\frac{\sum S_i^2}{S_t^2}\right\}$

เมื่อ α หมายถึง สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

n หมายถึง จำนวนข้อ

S_i^2 หมายถึง คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ

S_t^2 หมายถึง คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

3. สูตร $P = \frac{Ru - Re}{N}$

เมื่อ P หมายถึง ค่าความยาก-ง่าย

Ru หมายถึง จำนวนผู้ตอบถูกข้อนั้นของกลุ่มคะแนนสูง

Re หมายถึง จำนวนผู้ตอบถูกข้อนั้นของกลุ่มคะแนนต่ำ

N หมายถึง จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

4. สูตร $r = \frac{Ru - Re}{\frac{N}{2}}$

เมื่อ r หมายถึง ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ

Ru หมายถึง จำนวนผู้ตอบถูกข้อนั้นของกลุ่มคะแนนสูง

Re หมายถึง จำนวนผู้ตอบถูกข้อนั้นของกลุ่มคะแนนต่ำ

N หมายถึง จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัย

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม ได้แก่ ภูมิลำเนาเดิม และการได้รับข้อมูลข่าวสาร สถานภาพทางเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ และรายได้ ใช้การหาค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

สูตร ร้อยละ $= \frac{f_i \times 100}{f_n}$

เมื่อ f_i คือ ความถี่ของประเด็นที่ต้องการศึกษา

f_n คือ ความถี่ทั้งหมด

2. การวิเคราะห์ลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนและความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม โดยการหาค่าเฉลี่ย (arithmetic mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

2.1 สูตร $\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$

เมื่อ $\bar{X}$ คือ ตัวกลางเลขคณิต

$\sum fX$ คือ ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับน้ำหนักของคำตอบ

N คือ จำนวนผู้ตอบ

2.2 สูตร $SD = \sqrt{\frac{N \sum fX^2 - (\sum fX)^2}{N(N-1)}}$

เมื่อ SD คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fX^2$ คือ ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสองของน้ำหนักของคำตอบ

$\sum fX$ คือ ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับน้ำหนักของคำตอบ

N คือ จำนวนผู้ตอบ

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

สูตร $r_{xy} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[(N \sum X^2) - (\sum X)^2][(N \sum Y^2) - (\sum Y)^2]}}$

เมื่อ r_{xy} คือ ค่าความสหสัมพันธ์

$\sum XY$ คือ ผลรวมของผลคูณระหว่างค่าของลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติ

$\sum X$ คือ ผลรวมของค่าของลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัย

$\sum Y$ คือ ผลรวมของค่าของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติ

$\sum X^2$ คือ ผลรวมของกำลัง 2 ของค่าของลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัย

$\sum Y^2$ คือ ผลรวมของกำลัง 2 ของค่าของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติ

$(\sum X)^2$ คือ กำลัง 2 ของผลรวมของค่าของลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัย

$(\sum Y)^2$ คือ กำลัง 2 ของผลรวมของค่าของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติ

4. การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนก่อนและหลังการเสริมสร้างให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน โดยการทดสอบค่าที (t-test)

สูตร $t = \dfrac{\bar{d}}{S_d^2 / \sqrt{n}}$

เมื่อ t แทนค่า ค่าสถิติ

$\bar{d}$ แทนค่า ค่าเฉลี่ยของความแตกต่างระหว่างข้อมูลแต่ละคู่

S_d^2 แทนค่า ความแปรปรวนของความแตกต่างระหว่างข้อมูลแต่ละคู่

n แทนค่า จำนวนคู่ของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

สถานภาพส่วนตัวและลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

การวิจัยเรื่องรูปแบบการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน ได้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และกำหนดวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 คือ เพื่อศึกษาลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 385 คน ซึ่งได้มาโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Yamane, T., 1973: 125 อ้างในยุทธ ไกยวรรณ์, 2545: 107)

สำหรับตัวแปรในการศึกษาประกอบด้วย (1) สถานภาพส่วนตัวของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ได้แก่ เพศ อาชีพ สถานภาพสมรส อาชีพหลัก รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา ความถี่ของการได้รับข้อมูลข่าวสาร โดยแยกความถี่ออกเป็น 5 ช่องทาง คือ 1) ทางโทรทัศน์ 2) ทางวิทยุ 3) ทางหนังสือพิมพ์ 4) ทางอินเตอร์เน็ต และ5) ทางเสียงตามสาย (2) ลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนก่อนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน ได้แก่ 1) การให้คุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน 2) ขวัญ และกำลังใจของประชาชน 3) ความรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่น 4) ความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน 5) ความเห็นพ้องในประเด็นข้อกฎหมาย 6) การยอมรับในตัวแทนที่ร่างกฎหมาย และ 7) ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย การท่องเที่ยว การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (3) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมคิด 2) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมในการวางแผน 4) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 5) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา = 0.67-1.00 มีค่าความเชื่อมั่น = 0.98 และ 0.99 และแบบทดสอบซึ่งมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา = 0.67-1.00 มีค่าความเชื่อมั่น = 0.97 มีค่าความยากง่าย = 0.40-0.76 และมีค่าอำนาจจำแนก = 0.45-0.90

หลังจากดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา คือ การหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเสนอผลการวิจัยและวิจารณ์สถานภาพส่วนตัวและวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนแรกนำเสนอผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ส่วนที่สองนำเสนอผลการวิเคราะห์ลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ส่วนที่สามนำเสนอผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน และส่วนที่สี่นำเสนอผลการวิเคราะห์ลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สถานภาพส่วนบุคคลของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน

การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) ของ 8 ตัวแปร คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพหลัก รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษาสูงสุด ภูมิลำเนาเดิม ความถี่ในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน 5 ช่องทาง คือ 1) ทางโทรทัศน์ 2) ทางวิทยุ 3) ทางหนังสือพิมพ์ 4) ทางอินเตอร์เน็ต และ5) ทางเสียงตามสาย ผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เพศ

ผลการวิจัยในตาราง 2 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองลำพูนส่วนร้อยละ 51.43 เป็นผู้หญิง และร้อยละ 48.57 เป็นผู้ชาย

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเป็นผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย แต่ก็อยู่ในสัดส่วนที่ไม่มากนัก ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจสำมะโนประชากรที่พบว่าจังหวัดลำพูนมีผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย กล่าวคือ มีผู้หญิง 207,588 คน และมีผู้ชาย 197,537 คน คิดเป็นอัตราส่วนหญิง : ชาย = 1.00 : 0.95 หรือมีผู้หญิง 51.24 และมีผู้ชาย 48.76 (สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง, 2551 : 21)

อายุ

ผลการวิจัยผู้ให้ข้อมูลในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองลำพูนร้อยละ 30.65 มีอายุ 50-59 ปี รองลงมาร้อยละ 23.64 มีอายุ 40-49 ปี ร้อยละ 17.14 มีอายุ 60-69 ร้อยละ 16.88 มีอายุ 30-39 ปี ร้อยละ 11.17 มีอายุ 20-29 ปี และร้อยละ 0.52 มีอายุ 70 ปีหรือมากกว่า ตามลำดับ

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเกินกว่าร้อยละ 80 มีอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นประชาชนที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับโครงสร้างประชากรในเขตอำเภอเมืองลำพูนที่มีประชากรอายุ 12-14 ปี จำนวน 3,733 คน ประชากรอายุ 15-17 ปี จำนวน 3,471 คน ประชากรอายุ 18-50 ปี จำนวน 43,647 คน ประชากรอายุ 50-60 ปี จำนวน 11,122 คน และประชากรอายุ 60 ปีหรือมากกว่า จำนวน 10,521 คน (เทศบาลเมืองลำพูน, 2549) ซึ่งเป็นผลจากการคุมกำเนิดตามนโยบายลดประชากรตั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ทำให้ประชากรไทยในวัยเด็กมีจำนวนลดลง ดังนี้ คือ ในปี 2541 มีอัตราการเกิด 12 คน ต่อประชากร 1000 คน ปี 2542 มีอัตราการเกิด 7 คน ต่อประชากร 1000 คน และปี 2543 มีอัตราการเกิด 7 คน ต่อประชากร 1000 คน

สถานภาพสมรส

ผลการวิจัยผู้ให้ข้อมูลในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองลำพูนร้อยละ 63.12 สมรสแล้ว รองลงมาร้อยละ 21.82 เป็นโสด และร้อยละ 15.06 หย่า เป็นหม้ายและแยกกันอยู่ ตามลำดับ

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเกินกว่าครึ่งหนึ่งแต่งงานแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับอายุของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนที่เกินกว่าร้อยละ 80 มีอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไปซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีพัฒนาจริยธรรมของโคลเบิร์ก (Kohlberg) ที่สรุปไว้ว่าเมื่อถึงวัยผู้ใหญ่ก็จะเป็นวัยที่ต้องมีคู่ครอง

อาชีพหลัก

ผลการวิจัยผู้ให้ข้อมูลในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองลำพูนส่วนใหญ่ร้อยละ 59.22 ประกอบอาชีพรับจ้าง รองลงมาร้อยละ 15.07 เป็นเจ้าของกิจการ ร้อยละ 13.51 รับราชการ ร้อยละ 7.79 เป็นพนักงานเอกชน ร้อยละ 2.34 เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 2.08 เป็นเกษตรกร ตามลำดับ

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเกินกว่าร้อยละ 50 ประกอบอาชีพรับจ้างทั้งรายวันและรายเดือน ได้แก่ การรับจ้างทำการเกษตร การรับจ้างขนของ การรับจ้างค้าขายซึ่งได้รับค่าจ้างเป็นรายวัน การรับจ้างธุรกิจของเอกชนและหน่วยงานรัฐบาลที่ได้รับค่าจ้างเป็นรายเดือน ซึ่งเป็นอาชีพอิสระและไม่มีข้อจำกัดในเรื่องวุฒิการศึกษาและอายุ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนส่วนใหญ่ร้อยละ 58.18 มีรายได้ 4,000-11,000 บาทต่อเดือน รองลงมาร้อยละ 21.82 มีรายได้ 11,001-18,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 12.20 มีรายได้ 32,001-39,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 4.42 มีรายได้ 18,001-25,000 บาทต่อเดือน และร้อยละ 3.38 มีรายได้ 25,001-32,000 บาทต่อเดือน ตามลำดับ

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเกินกว่าร้อยละ 50 มีรายได้ต่ำกว่า 4,000-11,000 บาทต่อเดือน ซึ่งเป็นรายได้ขั้นต่ำสำหรับคนที่ประกอบอาชีพรับจ้าง กล่าวคือ ในวันที่ 1 มกราคม 2553 ค่าแรงงานขั้นต่ำในจังหวัดลำพูนเพิ่มจาก 154 บาท เป็น 160 บาท (สำนักงานแรงงานจังหวัดลำพูน, 2553: 23)

ระดับการศึกษาสูงสุด

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาสูงสุด (จบการศึกษาโดยสมบูรณ์) ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนส่วนใหญ่ร้อยละ 37.14 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมา ร้อยละ 18.18 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 17.40 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ร้อยละ 15.33 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 5.71 สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญา ร้อยละ 4.42 สำเร็จการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี และ ร้อยละ 1.82 สำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษา

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเป็นการศึกษาภาคบังคับ ที่รัฐกำหนดไว้ว่าประชาชนไทยจะต้องสำเร็จการศึกษาภาคบังคับซึ่งเดิมกำหนดไว้ 4 ปี ต่อมาได้กำหนดให้เป็น 7 ปี 6 ปี และ 9 ปีเช่นในปัจจุบันตามลำดับ

ภูมิลำเนาเดิม

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนส่วนใหญ่ ร้อยละ 57.92 เกิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน และร้อยละ 42.08 ไม่ได้เกิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเกินกว่าครึ่งหนึ่งที่เกิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูนและไม่ย้ายถิ่นที่อยู่ เนื่องเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีความเจริญ

มีสาธารณูปโภคและบริการต่าง ๆ รวมทั้งมีตำแหน่งงานต่าง ๆ มากมายที่จะประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เลี้ยงชีพ

ความถี่ของการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนทางโทรทัศน์

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนส่วนใหญ่ร้อยละ 23.90 ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนทางโทรทัศน์ 1-2 ครั้ง/เดือน รองลงมาร้อยละ 3.90 ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนทางโทรทัศน์ 3-4 ครั้ง/เดือน และร้อยละ 0.26 ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนทางโทรทัศน์มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน ตามลำดับ

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนได้รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์เดือนหนึ่ง ๆ ประมาณ 1-2 ครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากในช่วงที่ดำเนินการวิจัย จังหวัดลำพูนมีการเคลื่อนไหวในเรื่องของการส่งเสริมและสนับสนุนให้เมืองลำพูนเป็น "มรดกโลก" ดังนั้นจึงมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโทรทัศน์ท้องถิ่นและส่วนกลางบ้างซึ่งตรงกับทฤษฎีการติดต่อสื่อสาร (communication theory) Rogers (สัญชัย สุลักษณานนท์, 2539: 46) ได้ระบุถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรับของใหม่กับกระบวนการติดต่อสื่อสารได้ว่า การที่บุคคลจะมีการรับของใหม่นั้น ขึ้นอยู่กับกระบวนการติดต่อสื่อสาร ช่องทางสื่อสาร และปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะส่วนตัว

ความถี่ของการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนทางวิทยุ

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนส่วนใหญ่ร้อยละ 25.71 ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนทางวิทยุ 1-2 ครั้ง/เดือน รองลงมาร้อยละ 14.81 ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนทางวิทยุมากกว่า 5 ครั้ง/เดือน และร้อยละ 14.03 ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนทางวิทยุ 3-4 ครั้ง/เดือน ตามลำดับ

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนได้รับข้อมูลข่าวสารจากวิทยุเดือนหนึ่ง ๆ ประมาณ 1-2 ครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากในช่วงที่ดำเนินการวิจัย จังหวัดลำพูนมีการเคลื่อนไหวในเรื่องของการส่งเสริมและสนับสนุนให้เมืองลำพูนเป็น "มรดกโลก" ดังนั้นจึงมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสถานีวิทยุท้องถิ่นและสถานีวิทยุชุมชนเสมอ ๆ ซึ่ง Rogers (สัญชัย สุลักษณานนท์,

2539: 27) เรียกว่าช่องทางการสื่อสารมวลชน (mass media channel) เป็นวิธีการในการถ่ายทอดข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชน

ความถี่ของการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนทางหนังสือพิมพ์

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนส่วนใหญ่ร้อยละ 26.49 ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนทางหนังสือพิมพ์ 1-2 ครั้ง/เดือน และร้อยละ 4.16 ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนทางวิทยุ 1-2 ครั้ง/เดือน และมากกว่า 5 ครั้ง/เดือน

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนได้รับข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์เดือนหนึ่ง ๆ ประมาณ 1-2 ครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากในช่วงที่ดำเนินการวิจัย จังหวัดลำพูนมีการเคลื่อนไหวในเรื่องของการส่งเสริมและสนับสนุนให้เมืองลำพูนเป็น "มรดกโลก" ดังนั้น จึงมีการประชาสัมพันธ์ผ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเสมอ ๆ แต่เนื่องจากประชาชนมีอายุมากและประกอบอาชีพรับจ้าง จึงไม่สามารถอ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำได้ Roger (อดิน ระพีพัฒน์, 2527: 107-111 และ สมชาย สกุลทัพ, 2530: 57) ยังได้กล่าวอีกว่า สื่อมวลชนมีความสำคัญในการเพิ่มความรู้ การแพร่กระจายข่าวสาร รวมทั้งสามารถในการปรับเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลได้ และสื่อบุคคลมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลได้มากกว่า

ความถี่ของการได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนทางอินเตอร์เน็ต

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนส่วนใหญ่ร้อยละ 19.22 ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูทางอินเตอร์เน็ต 1-2 ครั้ง/เดือน รองลงมาร้อยละ 1.82 ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนทางอินเตอร์เน็ตมากกว่า 5 ครั้ง/เดือน และร้อยละ 1.30 ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนทางอินเตอร์เน็ต มากกว่า 5 ครั้งต่อเดือน

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนได้รับข้อมูลข่าวสารจากวิทยุเดือนหนึ่ง ๆ ประมาณ 1-2 ครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากในช่วงที่ดำเนินการวิจัย จังหวัดลำพูนมีการเคลื่อนไหวในเรื่องของการส่งเสริมและสนับสนุนให้เมืองลำพูนเป็น "มรดกโลก" ดังนั้นจึงมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่ออินเตอร์เน็ตซึ่งมีประชาชนบางกลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูง

กว่าให้ความสนใจติดตามความเคลื่อนไหวผ่านสื่ออินเตอร์เน็ต เรียกว่า ช่องทางสื่อสารระหว่างบุคคล (inter-person channel) เป็นการติดต่อระหว่างบุคคล เพื่อถ่ายทอดข่าวสารระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร

ความถี่ของการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนทางเสียงตามสาย

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนส่วนใหญ่ร้อยละ 17.40 ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนทางเสียงตามสาย 3-4 ครั้ง/เดือน รองลงมาร้อยละ 12.47 ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนทางเสียงตามสายมากกว่า 5 ครั้ง/เดือน และร้อยละ 2.86 ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนทางเสียงตามสาย 1-2 ครั้ง/เดือน ตามลำดับ

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนได้รับข้อมูลข่าวสารจากเสียงตามสายเดือนหนึ่ง ๆ ประมาณ 1-2 ครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากในช่วงที่ดำเนินการวิจัย จังหวัดลำพูนมีการเคลื่อนไหวในเรื่องของการส่งเสริมและสนับสนุนให้เมืองลำพูนเป็น “มรดกโลก” ดังนั้นจึงมีการประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสายของชุมชนเป็นระยะ ๆ เรียกว่า ช่องทางการสื่อสาร ความรู้หรือกระบวนการสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วยผู้สั่งการ ช่องทางการสื่อสาร และผู้รับสาร

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

สถานภาพบุคคล	ผู้ให้ข้อมูลในเขตเทศบาลเมืองลำพูน (n = 385)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	187	48.57
หญิง	198	51.43
2. อายุ (ปี)		
20-29	43	11.17
30-39	65	16.88
40-49	91	23.64
50-59	118	30.65
60-69	66	17.14
70 หรือมากกว่า	2	0.52
$\bar{X}$ = 47.09; SD = 12.72 R = 20 -72		
3. สถานภาพสมรส		
โสด	84	21.82
สมรส	243	63.12
หย่า / หม้าย / แยกกันอยู่	58	15.06
4. อาชีพหลัก		
รับราชการ	52	13.51
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	9	2.34
พนักงานเอกชน	30	7.79
เจ้าของกิจการ	58	15.07
เกษตรกร	8	2.08
รับจ้าง	228	59.22

ตาราง 2 (ต่อ)

สถานภาพส่วนบุคคล	ผู้ให้ข้อมูลในเขตเทศบาลเมืองลำพูน (n = 385)	
	จำนวน	ร้อยละ
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
4,000-11,000	224	58.18
11,001-18,000	84	21.82
18,001-25,000	17	4.42
25,001-32,000	13	3.38
32,001-39,000	47	12.20
$\overline{X}$ = 12,961.30 ; SD = 10,548.96		
R= 4,000 - 39,000		
6. ระดับการศึกษาสูงสุด (จบการศึกษาโดยสมบูรณ์)		
ต่ำกว่าประถมศึกษา	7	1.82
ประถมศึกษา	143	37.14
มัธยมศึกษาตอนต้น	59	15.33
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	67	17.40
อนุปริญญา	22	5.71
ปริญญาตรี	70	18.18
สูงกว่าปริญญาตรี	17	4.42
7. ภูมิลำเนาเดิม		
เกิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน	223	57.92
ไม่ได้เกิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน	162	42.08
8. ความถี่ของการได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน		
8.1 ทางโทรทัศน์		
1 – 2 ครั้ง/เดือน	92	23.90
3 – 4 ครั้ง/เดือน	15	3.90
มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน	1	0.26

ตาราง 2 (ต่อ)

สถานภาพส่วนตัว	ผู้ให้ข้อมูลในเขตเทศบาลเมืองลำพูน (n = 385)	
	จำนวน	ร้อยละ
8.2 ทางวิทยุ		
1 – 2 ครั้ง/เดือน	99	25.71
3 – 4 ครั้ง/เดือน	54	14.03
มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน	57	14.81
8.3 ทางหนังสือพิมพ์		
1 – 2 ครั้ง/เดือน	102	26.49
3 – 4 ครั้ง/เดือน	16	4.16
มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน	16	4.16
8.4 ทางอินเตอร์เน็ต		
1 – 2 ครั้ง/เดือน	74	19.22
3 – 4 ครั้ง/เดือน	5	1.30
มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน	7	1.82
8.5 เสียงตามสาย		
1 – 2 ครั้ง/เดือน	67	17.40
3 – 4 ครั้ง/เดือน	11	2.86
มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน	48	12.47

ลักษณะทางจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน
ก่อนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ลักษณะทางจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนก่อนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน (แสดงผลในตาราง 3) มีดังนี้

1. การให้คุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเห็นคุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนก่อนการมีส่วนร่วมในพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนโดยรวมในระดับมาก เมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่เห็นคุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนในระดับปานกลาง คือ การส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และควบคุมอาคารในจังหวัดลำพูนทำให้เมืองมีสภาพแวดล้อมโดดเด่น สมาชิกในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน การกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่สมควรดำเนินการโดยเร็ว และเห็นคุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนในระดับมาก คือ การขยายตัวของอาคารขนาดใหญ่ส่งกระทบต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนเป็นการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเมืองลำพูน

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเห็นคุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนเป็นลักษณะทางจิตพิสัยก่อนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนโดยรวมในระดับมาก ทั้งนี้เพราะเมืองลำพูนกำลังบอยู่ในระหว่างการพิจารณาขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก จึงควรพิจารณาเกี่ยวกับผลกระทบที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนอันเนื่องมาจากการขยายตัวของอาคารขนาดใหญ่ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนเป็นการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเมืองลำพูน

2. ขวัญ และกำลังใจของประชาชน

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีขวัญและกำลังใจในระดับมากดังจะเห็นได้จากการมีความเห็นว่าประชาชนควรมีส่วนร่วมในการเสนอร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูน การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาเทศบัญญัติร่วมกับเทศบาลเมืองลำพูนก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ความเต็มใจและยินดีเข้าร่วมในการยกร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการออกเทศบัญญัติเป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย และเทศบาลเมืองลำพูนเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความเห็นต่อการร่างเทศบัญญัติต่าง ๆ อย่างดียิ่ง

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีขวัญและกำลังใจเป็นอย่างดียิ่งซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความยินดีที่จะเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาเทศบัญญัติกับเทศบาลเมืองลำพูน ความเต็มใจและยินดีเข้าร่วมยกร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูน และมีความเห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการออกเทศบัญญัติเป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย และเทศบาลเมืองลำพูนเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความเห็นต่อการร่างเทศบัญญัติต่าง ๆ อย่างดียิ่ง

3. ความรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่น

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่นในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีความรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่นในระดับมากที่สุด ดังจะเห็นได้จากความคิดเห็นที่ว่าการพัฒนาเมืองลำพูนควร

เน้นเรื่องการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและโบราณสถานควบคู่ไปด้วยกัน และการอนุรักษ์โบราณสถานในเมืองลำพูนช่วยให้เศรษฐกิจการท่องเที่ยวเติบโต มีความรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่นในระดับมากดังจะเห็นได้จากความคิดเห็นที่ว่าการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและโบราณสถานเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่ควรอนุรักษ์ไว้ให้คนรุ่นต่อไป และการพัฒนาเมืองลำพูนต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ และมีความรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่นในระดับปานกลางดังจะเห็นได้จากความคิดเห็นที่ว่าเมืองลำพูนควรเติบโตเป็นเมืองอุตสาหกรรมที่ทันสมัยเท่านั้น

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีความรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่นก่อนการมีส่วนร่วมในพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในระดับมากที่สุดและมากถึงร้อยละ 80 ทั้งนี้เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์ของประชาชน เป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและโบราณสถานซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างความรู้สึกชาตินิยม (nationism) คือ การสร้างความรู้สึกรัก หวงแหน และภูมิใจในเมืองหริภุญไชย ตามคำขวัญที่ว่า "พระธาตุเด่น พระรอดขลัง ลำไยดัง กระเทียมดี ประเพณีงาม จามเทวีศรีหริภุญไชย" (จังหวัดลำพูน, 2549: ระบบออนไลน์) ส่วนร้อยละ 20 มีความเห็นว่าความรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่นเป็นปัจจัยเสริมก่อนการมีส่วนร่วมในพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในระดับปานกลาง คือ เมืองลำพูนควรเติบโตเป็นเมืองอุตสาหกรรมที่ทันสมัยเท่านั้น ซึ่งเป็นประเด็นที่ประชาชนในจังหวัดลำพูนไม่พึงปรารถนามากนัก เพราะการมีศูนย์อุตสาหกรรมลำพูนเป็นบทเรียนราคาแพงที่ประชาชนได้รับเนื่องจากอันตรายจากสารปรอท สารตะกั่ว หรือโรคมินามาตะ การพัฒนาเมืองลำพูนให้เป็นเมืองอุตสาหกรรมจึงเป็นปัจจัยจูงใจให้คนลำพูนออกเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนบ้างแต่ไม่มากเท่ากับปัจจัยที่กล่าวมาแล้ว

4. ความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีผู้นำชุมชนที่มีความเข้มแข็งก่อนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเข้มแข็งในระดับมากเช่นเดียวกัน ดังนี้ คือ ผู้นำในชุมชนมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้า มีการสื่อสารที่ดี รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ทำให้งานประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมาย ผู้นำในท้องถิ่นทำให้ประชาชนเข้าร่วมทำงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน ผู้นำในชุมชนทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจ เชื่อถือ ภาคภูมิใจ มีความหวงแหนทรัพยากรในท้องถิ่น ผู้นำในชุมชนสามารถควบคุมการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดี และผู้นำในชุมชนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองลำพูน

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีผู้นำชุมชนที่มีความเข้มแข็งในระดับมากทั้งหมด คือ ผู้นำในชุมชนมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้า มีการสื่อสารที่ดี รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ทำให้งานประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมาย ผู้นำในท้องถิ่นทำให้ประชาชนเข้าร่วมทำงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างผู้นำ (leadership) ทั้งนี้เพราะผู้นำในชุมชนทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจ เชื่อถือ ภาคภูมิใจ มีความหวงแหนทรัพยากรในท้องถิ่น ผู้นำในชุมชนสามารถควบคุมการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดี และผู้นำในชุมชนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองลำพูน ทั้งนี้เพราะการมีผู้นำที่มีความสามารถสูง รักและหวงแหนทรัพยากรในท้องถิ่น พร้อมที่จะเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมย่อมทำให้ผลการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ การอนุรักษ์ไว้ซึ่งเมืองลำพูนที่มีคุณค่าทางด้านศิลปะวัฒนธรรม และสิ่งก่อสร้างที่มีลักษณะเฉพาะ ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีการสร้างผู้นำ (leadership) หากผู้นำที่ดีก็จะสามารถจูงใจให้ประชาชนคล้อยตาม และเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือด้วยดี จะทำให้เกิดการระดมความร่วมมือในการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ

5. ความเห็นพ้องในประเด็นข้อกฎหมาย

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเห็นพ้องในประเด็นข้อกฎหมายก่อนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเห็นพ้องไนประเด็นข้อกฎหมายในระดับมาก ดังนี้ คือ กฎหมายควบคุมอาคารทำให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ การบัญญัติข้อกฎหมายควบคุมอาคารเป็นการปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่มากกว่าการคุ้มครองผลประโยชน์ส่วนบุคคล กฎหมายควบคุมอาคารทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัย กฎหมายควบคุมอาคารเป็นข้อบังคับที่ขัดขวางการเดิบโตทางเศรษฐกิจ และมีความเห็นพ้องในระดับปานกลางในประเด็นที่ว่ากฎหมายควบคุมอาคารที่บัญญัติขึ้นจะทำให้เกิดผลดีแก่ประชาชนและสังคม

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเห็นพ้องในประเด็นข้อกฎหมายก่อนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเห็นพ้องในประเด็นข้อกฎหมายในระดับมากด้วยเช่นกัน ดังนี้ คือ กฎหมายควบคุมอาคารทำให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ การบัญญัติข้อกฎหมายควบคุมอาคารเป็นการปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่มากกว่าการคุ้มครองผลประโยชน์ส่วนบุคคล กฎหมายควบคุมอาคารทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัย กฎหมายควบคุมอาคารเป็นข้อบังคับที่ขัดขวางการเดิบโตทางเศรษฐกิจ และมีความเห็นพ้องในระดับปานกลางในประเด็นที่ว่ากฎหมายควบคุมอาคารที่บัญญัติขึ้นจะทำให้เกิดผลดีแก่ประชาชนและสังคม ทั้งนี้เพราะเทศบัญญัติเทศบาล

เมืองลำพูนเป็นข้อบัญญัติที่ก่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ เป็นประโยชน์ต่อประชาชนและสังคมโดยส่วนรวม ทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัย และไม่ได้ขัดขวางความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของเมืองลำพูนเพราะเป้าหมายในอนาคตของเมืองลำพูน คือ การเป็นเมืองมรดกโลกที่ประชาชนจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวและเป็นที่ภาคภูมิใจของชาวลำพูน รวมทั้งการออกกฎหมายควบคุมอาคารทำให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ กฎหมายควบคุมอาคารที่บัญญัติขึ้นจะทำให้เกิดผลดีแก่ประชาชนและสังคม การบัญญัติข้อกฎหมายควบคุมอาคารเป็นการปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่มากกว่าการคุ้มครองผลประโยชน์ส่วนบุคคล คือใช้กฎหมายให้ทำหน้าที่ปรับปรุงสังคมให้ดีขึ้น เพื่อทำให้สังคมนั้นน่าอยู่ขึ้น (สมยศ เชื้อไทย, 2548: 144-145) และกฎหมายควบคุมอาคารทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัย และมีความเห็นพ้องในประเด็นข้อกฎหมายเป็นปัจจัยเสริมก่อนการมีส่วนร่วมในพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในระดับปานกลาง คือ กฎหมายควบคุมอาคารเป็นข้อบังคับที่ขัดขวางการเติบโตทางเศรษฐกิจทั้งนี้เพราะกฎหมายควบคุมอาคารเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มีความชัดเจนในการปฏิบัติ และประชาชนมีความรู้สึกปลอดภัย มากกว่าที่จะขัดขวางการเติบโตทางเศรษฐกิจซึ่งชาวจังหวัดลำพูนไม่ได้ให้ความสำคัญมากนัก นอกจากนี้การจัดระเบียบอาคารให้เหมาะสม ไม่มีอาคารสูงไปบดบังวัดพระธาตุหริภุญไชย คุ้มเจ้าหลวง ย่านอาคารเก่า ก็จะทำให้เป็นแบบฉบับเฉพาะลำพูน ดังนั้น การตราเทศบัญญัติกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง ใช้ หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารบางชนิด หรือบางประเภทในบริเวณที่ต้องการควบคุมจะทำให้เกิดความเป็นระเบียบ ความสวยงามแก่สถานที่อันทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ดังเช่น กรุงเทพมหานคร ได้ออกข้อบัญญัติเพื่อควบคุมการก่อสร้างอาคารภายในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน อันเป็นเขตพระบรมมหาราชวัง เทศบาลเมืองลำพูนควรจะตราเทศบัญญัติกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้ หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิด โดยห้ามมิให้ก่อสร้าง หรือดัดแปลงอาคารประเภทต่าง ๆ อาคารที่มีความสูงเกิน 12.00 เมตร โรงงานอุตสาหกรรม สถานที่เก็บสินค้า สถานที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิง ห้างสรรพสินค้า ตลาด ป้าย และที่ดิดตั้งป้าย เป็นต้น และกำหนดให้มีการก่อสร้าง หรือดัดแปลงอาคารให้เป็นแบบล้านนาไทย การบังคับใช้เทศบัญญัติดังกล่าว ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จะทำให้อาคารต่าง ๆ มีเอกลักษณ์แบบล้านนา อันจะหาดูที่ไหนไม่ได้ ทำให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ทั้งยังป้องกันมิให้เกิดอาคารที่มีความสูง ป้ายสูงไปบดบังสถานที่อันทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ดังเช่น วัดพระธาตุหริภุญไชย เป็นต้น นอกจากนี้เทศบาลเมืองลำพูนควรจะทำป้ายชื่อเส้นทางขนาดใหญ่พอที่จะอ่านได้สะดวกตั้งอยู่ต้นทางที่จะนำไปสู่สถานที่ท่องเที่ยว ป้ายให้บอกเส้นทางแหล่งท่องเที่ยว ติดตั้งที่ถนนต่าง ๆ ภายในตัวเมืองลำพูน (ดรรชนี เอมพันธุ์ และคณะ, 2547: 5 -12, 5 – 13)

6. การยอมรับในตัวแทนที่ร่างกฎหมาย

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนให้การยอมรับในตัวแทนที่ร่างกฎหมายในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนให้การยอมรับในตัวแทนที่ร่างกฎหมายในระดับมากดังจะเห็นได้จากการมีความเห็นว่าตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติ ควรจะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านกฎหมายเป็นอย่างดี ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติเป็นผู้ที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพชุมชนเป็นอย่างดี และตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติไม่ได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนท้องถิ่น และมีความเห็นในระดับปานกลาง คือ ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติเป็นผู้ที่มีสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าประชาชนไม่ต้องการตัวแทนที่ร่างกฎหมายที่ไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ของท้องถิ่น หากแต่ต้องการตัวแทนที่ร่างกฎหมายที่มีความรู้ ความสามารถทางกฎหมาย เข้าใจบริบทของชุมชน พร้อมที่จะรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่าย และมีความรับผิดชอบตามนิติศาสตร์ทางสังคมวิทยา (sociological jurisprudence) ซึ่งเป็นทฤษฎีกฎหมายที่ประสานประโยชน์ระหว่างประโยชน์ของปัจเจกบุคคล และประโยชน์ของมหาชนรวมทั้งประโยชน์ของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ เทศบาลตำบลเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีแนวทางการบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในรูปแบบประชาคมเทศบาล ยึดหลักความต้องการ และประโยชน์สูงสุดของประชาชน มีการสำรวจความต้องการของแต่ละชุมชน ให้ตัวแทนของชุมชนและสมาชิกสภาเทศบาลตรวจสอบก่อนจะเสนอเรื่องเข้าร่วมพิจารณาในที่ประชุมของสภาเทศบาล เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมประชาชน เพื่อแสดงความคิดเห็น และสอบถามได้ ทำให้เทศบาลเวียงสระได้รับรางวัลดีเด่น จากกระทรวงพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ เป็นรางวัลแรกของปี 2550 (ศุภพงษ์ เชาว์แล่น, 2550: 8)

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ย และระดับของลักษณะทางจิตพิสัยก่อนเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ลักษณะทางจิตพิสัย	ผู้ให้ข้อมูลในเขตเทศบาลเมืองลำพูน (n = 385)	
	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ระดับจิตพิสัย
1. การให้คุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน		
1.1 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนเป็นการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเมืองลำพูน	4.05	มาก
1.2 การขยายตัวของอาคารขนาดใหญ่ส่งกระทบต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน	3.52	มาก
1.3 สมาชิกในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน	3.46	ปานกลาง
1.4 การกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่สมควรดำเนินการโดยเร็ว	3.41	ปานกลาง
1.5 การส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และควบคุมอาคารในจังหวัดลำพูนทำให้เมืองมีสภาพแวดล้อมโดดเด่น	3.18	ปานกลาง
รวม	3.52	มาก
2. ขวัญ และกำลังใจของประชาชน		
2.1 การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาเทศบัญญัติร่วมกับเทศบาลเมืองลำพูนก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม	4.21	มาก
2.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการออกเทศบัญญัติเป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย	4.11	มาก
2.3 เทศบาลเมืองลำพูนเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความเห็นต่อการร่างเทศบัญญัติต่าง ๆ อย่างดียิ่ง	4.02	มาก
2.4 ความเต็มใจและยินดีเข้าร่วมในการยกร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูน	3.81	มาก
2.5 ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการเสนอร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูน	3.74	มาก
รวม	3.98	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

ลักษณะทางจิตพิสัย	ผู้ให้ข้อมูลในเขตเทศบาลเมืองลำพูน (n = 385)	
	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ระดับจิตพิสัย
3. ความรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่น		
3.1 การอนุรักษ์โบราณสถานในเมืองลำพูนช่วยให้เศรษฐกิจการท่องเที่ยวเติบโต	4.58	มากที่สุด
3.2 การพัฒนาเมืองลำพูนควรเน้นเรื่องการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและโบราณสถานควบคู่ไปด้วยกัน	4.52	มากที่สุด
3.3 การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและโบราณสถานเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่ควรอนุรักษ์ไว้ให้คนรุ่นต่อไป	4.43	มาก
3.4 การพัฒนาเมืองลำพูนต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ	4.41	มาก
3.5 เมืองลำพูนควรเติบโตเป็นเมืองอุตสาหกรรมที่ทันสมัยเท่านั้น	3.01	ปานกลาง
รวม	4.19	มาก
4. ความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน		
4.1 ผู้นำในชุมชนมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้า มีการสื่อสารที่ดี รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ทำให้งานประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมาย	3.98	มาก
4.2 ผู้นำในชุมชนสามารถควบคุมการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดี	3.93	มาก
4.3 ผู้นำในชุมชนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองลำพูน	3.91	มาก
4.4 ผู้นำในท้องถิ่นทำให้ประชาชนเข้าร่วมทำงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน	3.90	มาก
4.5 ผู้นำในชุมชนทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจ เชื่อถือภาคภูมิใจ มีความหวงแหนทรัพยากรในท้องถิ่น	3.88	มาก
รวม	3.92	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

ลักษณะทางจิตพิสัย	ผู้ให้ข้อมูลในเขตเทศบาลเมืองลำพูน (n = 385)	
	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ระดับจิตพิสัย
5. ความเห็นพ้องในประเด็นข้อกฎหมาย		
5.1 กฎหมายควบคุมอาคารทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัย	4.07	มาก
5.2 กฎหมายควบคุมอาคารเป็นข้อบังคับที่ขัดขวางการเติบโตทางเศรษฐกิจ	4.04	มาก
5.3 กฎหมายควบคุมอาคารทำให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ	4.03	มาก
5.4 กฎหมายควบคุมอาคารที่บัญญัติขึ้นจะทำให้เกิดผลดีแก่ประชาชนและสังคม	4.01	มาก
5.5 การบัญญัติข้อกฎหมายควบคุมอาคารเป็นการปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่มากกว่าการคุ้มครองผลประโยชน์ส่วนบุคคล	3.20	ปานกลาง
รวม	3.87	มาก
6. การยอมรับในตัวแทนที่ร่างกฎหมาย		
6.1 ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติเป็นผู้ที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพชุมชนเป็นอย่างดี	4.15	มาก
6.2 ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านกฎหมายเป็นอย่างดี	3.79	มาก
6.3 ประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติ ควรจะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน	3.79	มาก
6.4 ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติไม่ได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนท้องถิ่น	3.76	มาก
6.5 ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติเป็นผู้ที่มีสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม	3.25	ปานกลาง
รวม	3.75	มาก

ลักษณะทางพุทธิพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนก่อนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 4 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนก่อนการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนร้อยละ 72.55 โดยมีคะแนนเฉลี่ย = 14.51 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน

การที่ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนส่วนมากมีความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนร้อยละ 72.55 เนื่องจากขาดการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน ดังนั้น จึงต้องมีการสื่อสารเพื่อการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ได้รับรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการสื่อสาร (communication theory) (อดิน ระพีพัฒน์, 2527: 107-111 และสมชาย สกุลทัพ, ม.ป.ป.: ระบบออนไลน์) เพราะการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับรู้ เข้าใจ สามารถปรับเปลี่ยนเจตคติของบุคคลได้ โดยใช้สื่อหลาย ๆ ประเภท เช่น วิทยุชุมชน หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ การจัดนิทรรศการ เป็นต้นฯลฯ

ตาราง 4 ค่าร้อยละและคะแนนเฉลี่ยของผู้ให้ข้อมูลแยกตามความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนก่อนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ข้อความ	คะแนนเต็ม	ผู้ให้ข้อมูล (ร้อยละ)		ค่าคะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ
		ตอบถูก	ตอบผิด		
1. โบราณสถานของจังหวัดลำพูนในข้อใดที่ ได้รับการเตรียมเสนอชื่อเพื่อขอเป็นมรดกโลก	20	280(72.73)	105(27.27)	14.54	72.70
2. องค์การใดเป็นผู้ประกาศให้แหล่งท่องเที่ยวขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก		276(71.69)	109(28.31)		

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อความ	คะแนนเต็ม	ผู้ให้ข้อมูล (ร้อยละ)		ค่าคะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ
		ตอบถูก	ตอบผิด		
3. ถ้าโบราณสถานมีเจ้าของ หรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่แล้ว เมื่ออธิบดีแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้นั้นทราบแล้ว เพื่อจะขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน ถ้าผู้นั้นไม่พอใจต้องร้องต่อศาลภายในกี่วัน		279(72.47)	106(27.53)		
4. ข้อใดคือนโยบายของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย		286(74.29)	99(25.71)		
5. ข้อใดเป็นผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยว		275(71.43)	110(28.57)		
6. ข้อใดเป็นการท่องเที่ยวแบบไม่ยั่งยืน		291(75.58)	94(24.42)		
7. ข้อควรปฏิบัติในการเที่ยวชมโบราณสถานที่ถูกต้อง คือข้อใด		293(76.10)	92(23.90)		
8. ข้อใดเป็นสิ่งที่ประชาชนท้องถิ่นควรทำเมื่อมีโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่น		281(72.99)	104(27.01)		
9. ข้อใดไม่ใช่ ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน		284(73.77)	101(26.23)		
10. หลักการสำคัญของคำว่าประชาธิปไตยการมีส่วนร่วม คือข้อใด		276(71.69)	109(28.31)		
11. กฎหมายข้อใดต่อไปนี้เทศบาลมีอำนาจตราขึ้นเองได้		295(76.62)	90(23.38)		
12. เทศบัญญัติ หมายถึงข้อใด		283(73.51)	102(26.49)		
13. ประเภทของเทศบัญญัติ มีกี่ประเภทอะไรบ้าง		286(74.29)	99(25.71)		

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อความ	คะแนนเต็ม	ผู้ให้ข้อมูล (ร้อยละ)		ค่าคะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ
		ตอบถูก	ตอบผิด		
14. ข้อใดถือ เป็นส่วนประกอบของการร่างเทศบัญญัติ		274(71.17)	111(28.83)		
15. หลักการพิจารณาการร่างเทศบัญญัติจะต้องแบ่งออกเป็นกี่วาระ		295(76.62)	90(23.38)		
16. ผู้ที่มีสิทธิเข้าชื่อเสนอเทศบัญญัติ ต้องมีจำนวนเท่าใด ถึงมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาเทศบาลเพื่อดำเนินการให้สภาเทศบาลพิจารณาออกเทศบัญญัติได้		273(70.91)	112(29.09)		
17. การยื่นคำร้องขอคัดค้านต่อประธานสภาเทศบาล เพื่อให้ขีดฆ่าชื่อตนเองออกจากบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อดังกล่าวได้ภายในกี่วัน		262(68.05)	123(31.95)		
18. ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลต้องมีจำนวนเท่าใดเพื่อการลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น		270(70.13)	115(29.87)		
19. เมื่อสภาเทศบาลเห็นชอบเทศบัญญัติแล้วจะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ใดเสียก่อน		265(68.83)	120(31.17)		
20. เมื่อเทศบัญญัติเรื่องใดที่ได้รับความเห็นชอบทุกประการแล้ว เทศบัญญัติเรื่องนั้นจะมีผลใช้บังคับเมื่อใด		273(70.91	112(29.01)		

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติ

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน (แสดงผลในตาราง 5) ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมคิด

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการคิดเพื่อการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในรูปแบบแท้จริงเพียง 3 กิจกรรม คือ การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้สึกเป็นเจ้าของ หวงแหนทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการยอมรับตัวแทนในการกำหนดร่าง เทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน นอกนั้นเป็นการมีส่วนร่วมในการคิดแบบจอมปลอม ทั้งนี้เพราะกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมได้ง่าย

2. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในรูปแบบแท้จริงเพียง 3 กิจกรรม คือ การตัดสินใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน การตัดสินใจเกี่ยวกับความรู้สึกเป็นเจ้าของ หวงแหนทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน การตัดสินใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ของเทศบาลเมืองลำพูน นอกนั้นเป็นการมีส่วนร่วมในการคิดแบบจอมปลอม ทั้งนี้เพราะกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมได้ง่าย และเป็นกิจกรรมที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดมาแล้ว

3. การมีส่วนร่วมวางแผน

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในรูปแบบแท้จริงเพียง 1 กิจกรรม คือ การวางแผนเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ทั้งนี้เพราะกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมได้ง่าย และเป็นกิจกรรมที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดและตัดสินใจมาแล้ว

4. การมีส่วนร่วมดำเนินการ

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการเพื่อการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในรูปแบบแท้จริงเพียง 3 กิจกรรม คือ การดำเนินการเกี่ยวกับการแสดงความรู้สึกเป็นเจ้าของ หวงแหนทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในเขต

เทศบาลเมืองลำพูน การดำเนินการเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน การดำเนินการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ของเทศบาลเมืองลำพูน นอกนั้นเป็นการมีส่วนร่วมในการคิดแบบจอมปลอม ทั้งนี้เพราะกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมได้ง่าย และและเป็นกิจกรรมที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจ และร่วมวางแผนมาแล้ว

5. การมีส่วนร่วมประเมินผล

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการประเมินผลเพื่อการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในรูปแบบจอมปลอมทั้งหมด ทั้งนี้เพราะกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนไม่มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรม

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและระดับของการมีส่วนร่วม ในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

การพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	ผู้ให้ข้อมูล (n = 385)				ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$)	รูปแบบการมีส่วนร่วม
	แบบจอมปลอม		แบบแท้จริง			
	แบบได้รับการเลี้ยงดู	แบบได้รับความช่วยเหลือ	แบบความร่วมมือ	แบบประชาชนมีอำนาจ		
1. การมีส่วนร่วมคิด						
1.1 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน	37	119	172	57	2.65	แท้จริง
1.2 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้สึกเป็นเจ้าของ หวงแหนทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน	45	99	194	47	2.63	แท้จริง
1.3 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการติดตามข้อมูลข่าวสารและความเคลื่อนไหวในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	50	130	165	40	2.51	แท้จริง
1.4 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการยอมรับตัวแทนในการกำหนดร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	42	152	143	48	2.51	แท้จริง

ตาราง 5 (ต่อ)

การพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	ผู้ให้ข้อมูล (n = 385)				ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$)	รูปแบบการมีส่วนร่วม
	แบบจอมปลอม		แบบแท้จริง			
	แบบได้รับการเลี้ยงดู	แบบได้รับความช่วยเหลือ	แบบความร่วมมือ	แบบประชาชนมีอำนาจ		
1.5 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ของเทศบาลเมืองลำพูน	50	137	166	32	2.47	จอมปลอม
1.6 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวผู้นำ โดยเฉพาะความสามารถในการวางแผนการจัดองค์กร การจูงใจและนำองค์กรและการควบคุมให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	50	143	155	37	2.47	จอมปลอม
1.7 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนให้เกิดการนำมาใช้งานจริง	50	143	154	38	2.47	จอมปลอม
1.8 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเห็นชอบในร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	63	121	159	42	2.47	จอมปลอม
1.9 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการคัดเลือกตัวแทนในการกำหนดร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	47	152	148	38	2.46	จอมปลอม
1.10 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบการปฏิบัติงานในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	56	133	167	29	2.44	จอมปลอม
1.11 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของฝ่ายบริหารเทศบาลเมืองลำพูน	69	133	148	35	2.39	จอมปลอม
1.12 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	64	139	152	30	2.38	จอมปลอม

ตาราง 5 (ต่อ)

การพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	ผู้ให้ข้อมูล (n = 385)				ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$)	รูปแบบการมีส่วนร่วม
	แบบจอมปลอม		แบบแท้จริง			
	แบบได้รับการเลี้ยงดู	แบบได้รับความช่วยเหลือ	แบบความร่วมมือ	แบบประชาชนมีอำนาจ		
1.13 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเสนอร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	68	131	158	28	2.38	จอมปลอม
1.14 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำโครงการ/กิจกรรมเพื่อสนับสนุนการร่างเทศบัญญัติของเทศบาลเมืองลำพูน	60	151	144	30	2.37	จอมปลอม
1.15 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติงานในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	72	131	148	34	2.37	จอมปลอม
2. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ						
2.1 การตัดสินใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน	40	114	167	64	2.66	แท้จริง
2.2 การตัดสินใจเกี่ยวกับความรู้สึกเป็นเจ้าของ หวงแหนทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน	44	112	172	57	2.63	แท้จริง
2.3 การตัดสินใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ของเทศบาลเมืองลำพูน	50	129	148	58	2.56	แท้จริง
2.4 การตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดทำโครงการ / กิจกรรม เพื่อสนับสนุนการร่างเทศบัญญัติของเทศบาลเมืองลำพูน	51	133	160	41	2.50	จอมปลอม
2.5 การตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารงานของฝ่ายบริหารเทศบาลเมืองลำพูน	54	137	145	49	2.49	จอมปลอม

ตาราง 5 (ต่อ)

การพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	ผู้ให้ข้อมูล (n = 385)				ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$)	รูปแบบการมีส่วนร่วม
	แบบจอมปลอม		แบบแท้จริง			
	แบบได้รับการเลี้ยงดู	แบบได้รับความช่วยเหลือ	แบบความร่วมมือ	แบบประชาชนมีอำนาจ		
2.6 การตัดสินใจเกี่ยวกับการยอมรับตัวแทนในการกำหนดร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	54	124	176	31	2.48	จอมปลอม
2.7 การตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	59	129	151	46	2.48	จอมปลอม
2.8 การตัดสินใจเกี่ยวกับการสนับสนุนร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนให้เกิดการนำมาใช้งานจริง	51	145	147	42	2.47	จอมปลอม
2.8 การตัดสินใจเกี่ยวกับตัวผู้นำโดยเฉพาะความสามารถในการวางแผนการจัดองค์กร การจูงใจและนำองค์กร และการควบคุมให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	60	125	157	43	2.47	จอมปลอม
2.9 การตัดสินใจเกี่ยวกับการคัดเลือกตัวแทนในการกำหนดร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	68	116	163	38	2.44	จอมปลอม
2.10 การตัดสินใจเกี่ยวกับการติดตามข้อมูลข่าวสารและความเคลื่อนไหวในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	58	135	163	29	2.42	จอมปลอม
2.11 การตัดสินใจเกี่ยวกับการเห็นชอบในร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	64	137	142	42	2.42	จอมปลอม

ตาราง 5 (ต่อ)

การพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	ผู้ให้ข้อมูล (n = 385)				ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$)	รูปแบบการมีส่วนร่วม
	แบบจอมปลอม		แบบแท้จริง			
	แบบได้รับการเลี้ยงดู	แบบได้รับความช่วยเหลือ	แบบความร่วมมือ	แบบประชาชนมีอำนาจ		
2.12 การตัดสินใจเกี่ยวกับกาตรวจสอบการปฏิบัติงานในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	64	136	143	42	2.42	จอมปลอม
2.13 การตัดสินใจเกี่ยวกับการเสนอร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	63	143	137	42	2.41	จอมปลอม
2.14 การตัดสินใจเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติงานในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	73	131	151	30	2.36	จอมปลอม
3. การมีส่วนร่วมวางแผน						
3.1 การวางแผนเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน	50	125	148	62	2.58	แท้จริง
3.2 การวางแผนเกี่ยวกับการแสดงความรู้สึกเป็นเจ้าของ หวงแหนทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน	70	120	138	57	2.47	จอมปลอม
3.3 การวางแผนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ของเทศบาลเมืองลำพูน	59	135	145	46	2.46	จอมปลอม
3.4 การวางแผนเกี่ยวกับการติดตามข้อมูลข่าวสารและความเคลื่อนไหวในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	72	123	143	47	2.43	จอมปลอม

ตาราง 5 (ต่อ)

การพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	ผู้ให้ข้อมูล (n = 385)				ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$)	รูปแบบการมีส่วนร่วม
	แบบจอมปลอม		แบบแท้จริง			
	แบบได้รับการเลี้ยงดู	แบบได้รับความช่วยเหลือ	แบบความร่วมมือ	แบบประชาชนมีอำนาจ		
3.5 การวางแผนเกี่ยวกับการสรรหาตัวผู้นำ โดยเฉพาะความสามารถในการวางแผนการจัดองค์กร การจูงใจและนำองค์กร และการควบคุมให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายในการร่างเทศบัญญัติ	63	138	148	36	2.41	จอมปลอม
3.6 การวางแผนเกี่ยวกับการจัดทำโครงการ / กิจกรรม เพื่อสนับสนุนการร่างเทศบัญญัติของเทศบาลเมืองลำพูน	79	126	137	43	2.37	จอมปลอม
3.7 การวางแผนเกี่ยวกับการบริหารงานร่วมกับฝ่ายบริหารของเทศบาลเมืองลำพูน	82	116	148	39	2.37	จอมปลอม
3.8 การวางแผนเกี่ยวกับการยอมรับตัวแทนในการกำหนดร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	76	131	146	32	2.35	จอมปลอม
3.9 การวางแผนเกี่ยวกับการเห็นชอบในร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	78	124	155	28	2.35	จอมปลอม
3.10 การวางแผนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	76	134	142	33	2.34	จอมปลอม
3.11 การวางแผนเกี่ยวกับการคัดเลือกตัวแทนในการกำหนดร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	67	155	128	35	2.34	จอมปลอม

ตาราง 5 (ต่อ)

การพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	ผู้ให้ข้อมูล (n = 385)				ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$)	รูปแบบการมีส่วนร่วม
	แบบจอมปลอม		แบบแท้จริง			
	แบบได้รับการเลี้ยงดู	แบบได้รับความช่วยเหลือ	แบบความร่วมมือ	แบบประชาชนมีอำนาจ		
3.12 การวางแผนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	72	143	139	31	2.34	จอมปลอม
3.13 การวางแผนเกี่ยวกับการตรวจสอบการปฏิบัติงานในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	80	130	141	34	2.34	จอมปลอม
3.14 การวางแผนเกี่ยวกับการเสนอร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	86	121	147	31	2.32	จอมปลอม
3.15 การวางแผนเกี่ยวกับการสนับสนุนร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนลำพูน ให้เกิดการนำมาใช้งานจริง	77	141	138	29	2.31	จอมปลอม
4. การมีส่วนร่วมดำเนินการ						
4.1 การดำเนินการเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน	50	119	151	65	2.60	แท้จริง
4.2 การดำเนินการเกี่ยวกับการแสดงความรู้สึกเป็นเจ้าของ หวงแหนทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน	48	120	160	57	2.59	แท้จริง
4.3 การดำเนินการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ของเทศบาลเมืองลำพูน	64	115	156	50	2.50	แท้จริง
4.4 การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำโครงการ / กิจกรรม เพื่อสนับสนุนการร่างเทศบัญญัติของเทศบาลเมืองลำพูน	69	121	146	49	2.46	จอมปลอม

ตาราง 5 (ต่อ)

การพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	ผู้ให้ข้อมูล (n = 385)				ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$)	รูปแบบการมีส่วนร่วม
	แบบจอมปลอม		แบบแท้จริง			
	แบบได้รับการเลี้ยงดู	แบบได้รับความช่วยเหลือ	แบบความร่วมมือ	แบบประชาชนมีอำนาจ		
4.5 การดำเนินเกี่ยวกับการติดตามข้อมูลข่าวสารและความเคลื่อนไหวในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	66	129	146	44	2.44	จอมปลอม
4.6 การดำเนินการเกี่ยวกับการสนับสนุนร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนให้เกิดการนำมาใช้งานจริง	69	139	129	48	2.41	จอมปลอม
4.7 การดำเนินการเกี่ยวกับการเสนอร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	72	126	147	40	2.40	จอมปลอม
4.8 การดำเนินการเกี่ยวกับการยอมรับตัวแทนในการกำหนดร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	62	151	133	39	2.39	จอมปลอม
4.9 การดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบการปฏิบัติงานในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	73	130	141	41	2.39	จอมปลอม
4.10 การดำเนินการเกี่ยวกับการปฏิบัติตามร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	69	142	135	39	2.37	จอมปลอม
4.11 การดำเนินการเกี่ยวกับการสรรหาตัวผู้นำ โดยเฉพาะความสามารถในการวางแผนการจัดองค์กร การจูงใจและนำองค์กรและการควบคุมให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	83	120	152	30	2.34	จอมปลอม

ตาราง 5 (ต่อ)

การพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	ผู้ให้ข้อมูล (n = 385)				ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$)	รูปแบบการมีส่วนร่วม
	แบบจอมปลอม		แบบแท้จริง			
	แบบได้รับการเลี้ยงดู	แบบได้รับความช่วยเหลือ	แบบความร่วมมือ	แบบประชาชนมีอำนาจ		
4.12 การดำเนินการเกี่ยวกับการคัดเลือกตัวแทนในการกำหนดร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	77	131	145	32	2.34	จอมปลอม
4.13 การดำเนินการเกี่ยวกับการเห็นชอบในร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	83	132	128	42	2.34	จอมปลอม
4.14 การดำเนินการเกี่ยวกับการตามแผนการปฏิบัติงานในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	89	132	131	33	2.28	จอมปลอม
4.15 การดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานร่วมกับฝ่ายบริหารของเทศบาลเมืองลำพูน	85	136	131	33	2.29	จอมปลอม
5. การมีส่วนร่วมประเมินผล						
5.1 การประเมินผลเกี่ยวกับตัวผู้นำ โดยเฉพาะความสามารถในการวางแผนการจัดองค์กร การจูงใจและนำองค์กร และการควบคุมให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	61	136	129	59	2.48	จอมปลอม
5.2 การประเมินผลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ของเทศบาลเมืองลำพูน	73	135	132	45	2.39	จอมปลอม
5.3 การประเมินผลเกี่ยวกับความรู้สึกเป็นเจ้าของ หวงแหนทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน	67	150	121	47	2.38	จอมปลอม

ตาราง 5 (ต่อ)

การพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	ผู้ให้ข้อมูล (n = 385)				ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$)	รูปแบบการมีส่วนร่วม
	แบบจอมปลอม		แบบแท้จริง			
	แบบได้รับการเลี้ยงดู	แบบได้รับความช่วยเหลือ	แบบความร่วมมือ	แบบประชาชนมีอำนาจ		
5.4 การประเมินผลเกี่ยวกับการจัดทำโครงการ / กิจกรรม เพื่อสนับสนุนการร่างเทศบัญญัติของเทศบาลเมืองลำพูน	72	136	139	38	2.37	จอมปลอม
5.5 การประเมินผลเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน	72	139	138	36	2.36	จอมปลอม
5.6 การประเมินผลเกี่ยวกับการสนับสนุนร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนให้เกิดการนำมาใช้งานจริง	79	136	131	39	2.34	จอมปลอม
5.7 การประเมินผลเกี่ยวกับการคัดเลือกตัวแทนในการกำหนดร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	71	149	131	34	2.33	จอมปลอม
5.8 การประเมินผลเกี่ยวกับการเห็นชอบในร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	76	145	129	35	2.32	จอมปลอม
5.9 การประเมินผลเกี่ยวกับการบริหารงานของฝ่ายบริหารของเทศบาลเมืองลำพูน	68	156	131	30	2.32	จอมปลอม
5.10 การประเมินผลเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติงานในการร่างเทศบัญญัติ เทศบาลเมืองลำพูน	75	142	141	27	2.31	จอมปลอม
5.11 การประเมินผลเกี่ยวกับการเสนอร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	76	143	136	30	2.31	จอมปลอม

ตาราง 5 (ต่อ)

การพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	ผู้ให้ข้อมูล (n = 385)				ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$)	รูปแบบการมีส่วนร่วม
	แบบจอมปลอม		แบบแท้จริง			
	แบบได้รับการเลี้ยงดู	แบบได้รับความช่วยเหลือ	แบบความร่วมมือ	แบบประชาชนมีอำนาจ		
5.12 การประเมินผลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	76	143	136	30	2.31	จอมปลอม
5.13 การประเมินผลเกี่ยวกับการยอมรับตัวแทนในการกำหนดร่างเทศบัญญัติ เทศบาลเมืองลำพูน	77	149	127	32	2.30	จอมปลอม
5.14 การประเมินผลเกี่ยวกับการตรวจสอบการปฏิบัติงานในการร่างเทศบัญญัติ เทศบาลเมืองลำพูน	81	138	134	32	2.30	จอมปลอม
5.15 การประเมินผลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	84	139	135	27	2.27	จอมปลอม

หมายเหตุ

ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
	แบบจอมปลอม (pseudo participation)
1.00- 1.75	การมีส่วนร่วมแบบได้รับการเลี้ยงดู (domestication)
1.76 - 2.50	การมีส่วนร่วมแบบได้รับความช่วยเหลือ (assistentialism)
	แบบแท้จริง (genuine participation)
2.51 - 3.25	การมีส่วนร่วมแบบความร่วมมือ (cooperation)
3.26 - 4.00	การมีส่วนร่วมแบบประชาชนมีอำนาจ (empowerment)

ลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

จากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) พบว่าลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน (แสดงผลในตาราง 6) มีดังนี้

1. การให้คุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ ดำเนินการ และการมีส่วนร่วมในภาพรวม
2. ขวัญ และกำลังใจของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ วางแผน ดำเนินการ ประเมินผล และการมีส่วนร่วมในภาพรวม
3. ความรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ วางแผน ดำเนินการ ประเมินผล และการมีส่วนร่วมในภาพรวม
4. ความเข้มแข็งของผู้นำชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ วางแผน ดำเนินการ ประเมินผล และการมีส่วนร่วมในภาพรวม
5. ความเข้มแข็งของผู้นำชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ วางแผน ดำเนินการ ประเมินผล และการมีส่วนร่วมในภาพรวม
6. การยอมรับในตัวแทนที่ร่างกฎหมายมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ วางแผน ดำเนินการ ประเมินผล และการมีส่วนร่วมในภาพรวม
7. ลักษณะจิตพิสัยโดยรวมมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในภาพรวม
8. ความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นความสัมพันธ์ระหว่างการให้คุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและการประเมินผล และความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการให้คุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนเป็นความรู้สึกที่ชาวลำพูนมีแม้จะยังไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนและประเมินผล รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน

ตาราง 6 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัย	ค่าความสัมพันธ์ (r)					ค่าความสัมพันธ์ (r) รวม
	ร่วมคิด	ร่วมตัดสินใจ	ร่วมวางแผน	ร่วมดำเนินการ	ร่วมประเมินผล	
1. การให้คุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน	.118*	.124*	.082	.100*	.083	.107*
2. ขวัญ และกำลังใจของประชาชน	.285**	.299**	.286**	.289	.237**	.297**
3. ความรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่น	.177**	.202**	.171**	.173**	.193**	.195**
4. ความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน	.191**	.157**	.158**	.174**	.195**	.186**
5. ความเห็นพ้องในประเด็นข้อกฎหมาย	.292**	.267**	.248**	.276**	.238**	.280**
6. การยอมรับในตัวแทนที่ร่างกฎหมาย	.286**	.263**	.290**	.286**	.268**	.296**
7. ลักษณะทางจิตพิสัย	.308**	.299**	.274**	.292**	.271**	.307**
8. ความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน	.029	-.032	-.012	-.027	-.057	-.023

หมายเหตุ: * หมายถึงมีความสำคัญทางสถิติเท่ากับ .05

** หมายถึงมีความสำคัญทางสถิติเท่ากับ .01

บทที่ 5
รูปแบบการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

การวิจัยเรื่องรูปแบบการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน กำหนดวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 คือ เพื่อวิเคราะห์หารูปแบบการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการโดยการศึกษาเอกสาร (documentary studies) ตัวแปรในการศึกษาประกอบด้วยรูปแบบการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยใช้แบบบันทึกการศึกษาเอกสารเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล หลังจากดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา (content analysis and content synthesis) การเสนอผลการวิจัยและวิจารณ์ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นรูปแบบการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

จากแนวคิดและทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis และ Content Synthesis) ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่ารูปแบบการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเกี่ยวกับการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน คือ 3 A I Model ดังนี้ คือ

1. Awareness : A คือ การเสริมสร้างความตระหนักให้กับประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเกี่ยวกับการอนุรักษ์เมืองลำพูนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และเป็นเมือง “มรดกโลก”

2. Interest : I คือ การเสริมสร้างความสนใจในเนื้อหาของร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนที่มุ่งให้ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนดำรงรักษาไว้ซึ่งความเป็น “เมืองเก่า” ที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมให้คงอยู่

3. Adaptation : A คือ การสร้างเสริมให้ประชาชนปรับตนเองเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณา ให้ข้อเสนอแนะ วิพากษ์วิจารณ์ และประชาพิจารณ์ร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

4. Adoption : A คือ สร้างเสริมให้ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนยอมรับว่าเป็นภาระหน้าที่และเป็นบทบาทสำคัญที่จะทำให้เทศบาลเมืองลำพูนออกเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนเพื่อการอนุรักษ์เมืองลำพูน

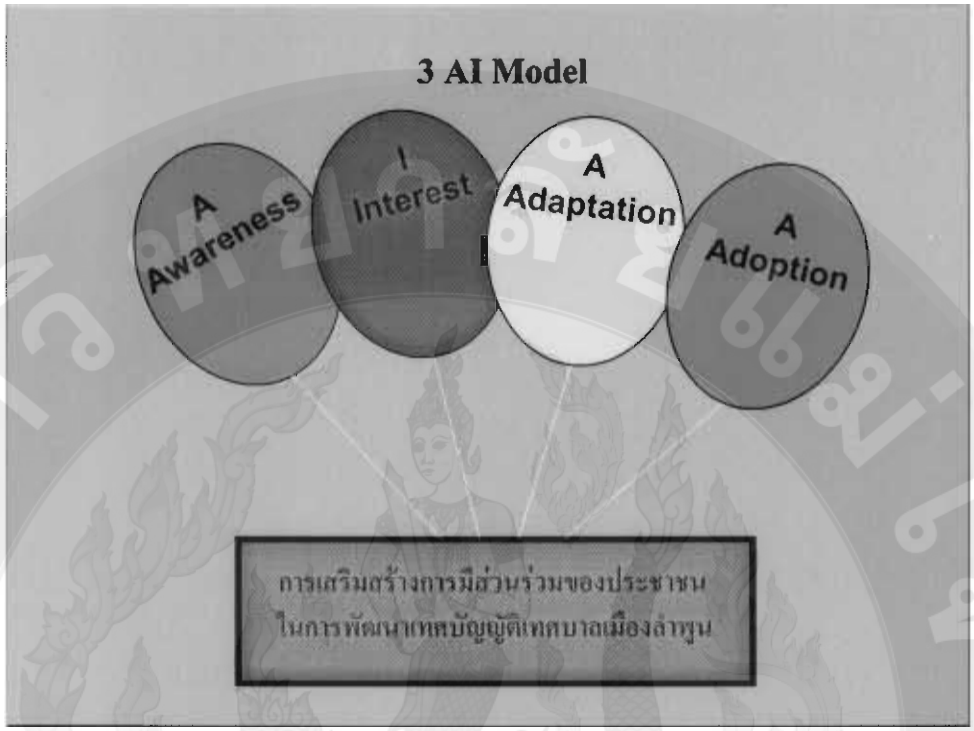

ภาพ 11 3 A I Model

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา (content analysis และ content synthesis) ได้รูปแบบการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนแล้ว ผู้วิจัยได้นำขั้นตอนในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน และผู้วิจัยได้ไปดำเนินการในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน ดังนี้

1. การสร้างความตระหนัก (awareness) ผู้วิจัยได้ประสานงานกับผู้นำชุมชนทั้ง 17 ชุมชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเพื่อขอความร่วมมือในการจัดประชุมชี้แจงประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 385 คน เกี่ยวกับร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน ในการประชุมชี้แจงได้แจ้งให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับ "การเป็นเมืองมรดกโลกของเมืองลำพูน" ซึ่งเกณฑ์การเป็นมรดกโลก คือ การอนุรักษ์ไว้ซึ่งเมืองลำพูนทั้งในด้านศาสนวัตถุ ศาสนสถาน สถาปัตยกรรมของสิ่งก่อสร้างและบ้านเรือน เพื่อให้เมืองลำพูนได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นเมืองมรดกโลก การมีเทศบัญญัติซึ่งมีเนื้อหาเพื่อการอนุรักษ์เมืองลำพูนจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องรีบดำเนินการเพื่อให้มีขึ้นและประกาศใช้โดยเร็วก่อนที่เมืองลำพูนจะถูกเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ทันกับความเจริญ และการออกเทศบัญญัติเป็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อประชาชนโดยทั่วไป การมีส่วนร่วมในการร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูนจึงเป็นสิ่งที่คนเมืองลำพูนจะต้องเอาใจใส่และเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง

ภาพ 12 การสร้างความตระหนักให้แก่ผู้นำชุมชนทั้ง 17 ชุมชน ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน

2. การสร้างความสนใจ (interest)ให้กับประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนที่สุ่มมาได้โดยผู้วิจัยได้จัดประชุมชี้แจงผลดีผลเสียของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน และเสนอเนื้อหาในร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนซึ่งมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตและทรัพย์สินของคนเมืองลำพูน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน รวมทั้งแนวทางในการมีส่วนร่วมในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ภาพ 13 การจัดประชุมชี้แจงผลดี ผลเสียของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

3. การจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน (adaptation) โดยผู้วิจัยจัดประชุมเพื่อการวิพากษ์เนื้อหาในร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในส่วนที่มีผลกระทบต่อประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน และจังหวัดลำพูนในภาพรวม ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนพิจารณาเนื้อหาในร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนอย่างละเอียดซึ่งจะก่อให้เกิดการปรับตนเองให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงซึ่งบัญญัติไว้ในร่างเทศบัญญัติหรือเสนอให้ปรับเนื้อหาในร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนให้ดำรงไว้ซึ่งความเป็นเมืองลำพูนที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมและสอดคล้องกับเกณฑ์การขึ้นทะเบียนเป็น "มรดกโลก" ของเมืองลำพูน

ภาพ 14 การจัดประชุมเพื่อวิพากษ์เนื้อหาในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

4. หลังจากประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีส่วนร่วมในการการวิพากษ์เนื้อหาในร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในส่วนที่มีผลกระทบต่อประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน และจังหวัดลำพูนในภาพรวมแล้วผู้วิจัยได้เสริมสร้างให้ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเกิดการยอมรับว่าเป็นภาระหน้าที่และเป็นบทบาทสำคัญที่จะทำให้เทศบาลเมืองลำพูนออกเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนเพื่อการอนุรักษ์เมืองลำพูน (adoption) และถือเป็นบทบาทหน้าที่ร่วมกันที่จะต้องปฏิบัติตามเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนอย่างเคร่งครัดเพื่อให้เมืองลำพูนรักษาไว้ซึ่ง "เมืองวัฒนธรรม" ที่มีคุณค่ากับการเป็น "เมืองมรดกโลก"

ภาพ 15 หลังจากการทำวิพากษ์แล้วทำให้เกิดการยอมรับว่าเป็นภาระหน้าที่และบทบาทสำคัญที่จะให้เทศบาลเมืองลำพูนออกเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนเพื่อการอนุรักษ์เมืองลำพูน

บทที่ 6

เปรียบเทียบระหว่างลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยก่อนและหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

การวิจัยเรื่องรูปแบบการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน กำหนดวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 คือ เพื่อเปรียบเทียบลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยก่อนและหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดลำพูนกับประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จำนวน 385 คน ซึ่งได้มาโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ตัวแปรในการศึกษาประกอบด้วยลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยก่อนและหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน ซึ่งจำแนกเป็น การให้คุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ ขวัญและกำลังใจของประชาชน ความรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ของท้องถิ่น ความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน ความเห็นพ้องในประเด็นข้อกฎหมาย การยอมรับในตัวแทนร่างกฎหมาย และความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน หลังจากดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ค่าเฉลี่ย และการทดสอบค่า t - test การเสนอผลการวิจัยและวิจารณ์ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกนำเสนอผลการวิเคราะห์ลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยหลังการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน และส่วนที่สองนำเสนอผลการวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบระหว่างลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยก่อนและหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ลักษณะทางจิตพิสัยหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ลักษณะทางจิตพิสัยหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน (แสดงผลในตาราง 7) มีดังนี้

1. การให้คุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเห็นคุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนโดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่เห็นคุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนในระดับมากเช่นกัน คือ การขยายตัวของอาคารขนาดใหญ่ส่งกระทบต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนเป็นการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเมืองลำพูน การส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และควบคุมอาคารในจังหวัดลำพูนทำให้เมืองมีสภาพแวดล้อมโดดเด่น สมาชิกในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน และการกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่สมควรดำเนินการโดยเร็ว

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเห็นคุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนเป็นลักษณะทางจิตพิสัยหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนโดยรวมในระดับมาก ทั้งนี้เพราะเมืองลำพูนกำลังอยู่ในระหว่างการพิจารณาขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก จึงควรพิจารณาเกี่ยวกับผลกระทบที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนอันเนื่องมาจากการขยายตัวของอาคารขนาดใหญ่ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนเป็นการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเมืองลำพูน

2. ขวัญ และกำลังใจของประชาชน

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีขวัญและกำลังใจในระดับมากดังจะเห็นได้จากการมีความเห็นว่าประชาชนควรมีส่วนร่วมในการเสนอร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูน การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาเทศบัญญัติร่วมกับเทศบาลเมืองลำพูนก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ความเต็มใจและยินดีเข้าร่วมในการยกร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการออกเทศบัญญัติเป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย และเทศบาลเมืองลำพูนเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความเห็นต่อการร่างเทศบัญญัติต่าง ๆ อย่างดียิ่ง

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีขวัญและกำลังใจเป็นอย่างดียิ่งซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความยินดีที่จะเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาเทศบัญญัติกับเทศบาลเมือง

ลำพูน ความเต็มใจและยินดีเข้าร่วมยกร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูน และมีความเห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการออกเทศบัญญัติเป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย และเทศบาลเมืองลำพูนเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความเห็นต่อการร่างเทศบัญญัติต่าง ๆ อย่างดียิ่ง

3. ความรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่น

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่นในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีความรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่นในระดับมากด้วยเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากความคิดเห็นที่ว่าการพัฒนาเมืองลำพูนควรเน้นเรื่องการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและโบราณสถานควบคู่ไปด้วยกัน และการอนุรักษ์โบราณสถานในเมืองลำพูนช่วยให้เศรษฐกิจการท่องเที่ยวเติบโต มีความรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่นในระดับมากดังจะเห็นได้จากความคิดเห็นที่ว่าการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและโบราณสถานเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่ควรอนุรักษ์ไว้ให้คนรุ่นต่อไป และการพัฒนาเมืองลำพูนต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ และมีความรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่นในระดับปานกลางดังจะเห็นได้จากความคิดเห็นที่ว่าเมืองลำพูนควรเติบโตเป็นเมืองอุตสาหกรรมที่ทันสมัยเท่านั้น

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีความรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่นหลังการมีส่วนร่วมในพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในระดับมากถึงร้อยละ 80 ทั้งนี้เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์ของประชาชน เป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและโบราณสถานซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างความรู้สึกชาตินิยม (nationism) คือ การสร้างความรู้สึกรัก หวงแหน และภูมิใจ ในเมืองหริภุญไชย ตามคำขวัญที่ว่า "พระธาตุเด่น พระรอดขลัง ลำไยดัง กระเทียมดี ประเพณีงาม จามเทวีศรีหริภุญไชย" ส่วนร้อยละ 20 มีความเห็นว่าในระดับปานกลางว่าเมืองลำพูนควรเติบโตเป็นเมืองอุตสาหกรรมที่ทันสมัยเท่านั้น ซึ่งเป็นประเด็นที่ประชาชนในจังหวัดลำพูนไม่พึงปรารถนามากนัก เพราะการมีศูนย์อุตสาหกรรมลำพูนเป็นบทเรียนราคาแพงที่ประชาชนได้รับเนื่องจากอันตรายจากสารปรอท สารตะกั่ว หรือโรคมินามาตะ การพัฒนาเมืองลำพูนให้เป็นเมืองอุตสาหกรรมจึงเป็นคุณลักษณะทางจิตพิสัยที่จูงใจให้คนลำพูนออกเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนบ้างแต่ไม่มากเท่ากับปัจจัยที่กล่าวมาแล้ว

4. ความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีผู้นำชุมชนที่มีความเข้มแข็งหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเข้มแข็งของผู้นำในระดับมากด้วยเช่นกัน คือ ผู้นำในชุมชนมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้า มีการสื่อสารที่ดี รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ทำให้งานประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมาย ผู้นำในท้องถิ่นทำให้ประชาชนเข้าร่วมทำงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน ผู้นำในชุมชนทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจ เชื่อถือ ภาคภูมิใจ มีความหวงแหนทรัพยากรในท้องถิ่น ผู้นำในชุมชนสามารถควบคุมการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดี และผู้นำในชุมชนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองลำพูน

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีผู้นำชุมชนที่มีความเข้มแข็งในระดับมากทั้งหมด คือ ผู้นำในชุมชนมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้า มีการสื่อสารที่ดี รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ทำให้งานประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมาย ผู้นำในท้องถิ่นทำให้ประชาชนเข้าร่วมทำงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน(ตามทฤษฎีการสร้างผู้นำ leadership) ผู้นำในชุมชนทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจ เชื่อถือ ภาคภูมิใจ มีความหวงแหนทรัพยากรในท้องถิ่น ผู้นำในชุมชนสามารถควบคุมการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดี และผู้นำในชุมชนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองลำพูน ทั้งนี้เพราะการมีผู้นำที่มีความสามารถสูง รักและหวงแหนทรัพยากรในท้องถิ่น พร้อมที่จะเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมย่อมทำให้ผลการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ การอนุรักษ์ไว้ซึ่งเมืองลำพูนที่มีคุณค่าทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม และสิ่งก่อสร้างที่มีลักษณะเฉพาะ ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีการสร้างผู้นำ (leadership) หากผู้นำที่ดีก็จะสามารถจูงใจให้ประชาชนคล้อยตาม และเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือด้วยดี จะทำให้เกิดการระดมความร่วมมือในการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ

5. ความเห็นพ้องในประเด็นข้อกฎหมาย

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเห็นพ้องในประเด็นข้อกฎหมายหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเห็นพ้องในประเด็นข้อกฎหมายในระดับมากด้วยเช่นกัน คือ กฎหมายควบคุมอาคารทำให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ การบัญญัติข้อกฎหมายควบคุมอาคารเป็นการปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่มากกว่าการคุ้มครองผลประโยชน์ส่วนบุคคล กฎหมายควบคุมอาคารทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัย กฎหมายควบคุมอาคารเป็นข้อบังคับที่

ขัดขวางการเติบโตทางเศรษฐกิจ และกฎหมายควบคุมอาคารที่บัญญัติขึ้นจะทำให้เกิดผลดีแก่ประชาชนและสังคม

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเห็นพ้องในประเด็นข้อกฎหมายหลังการเสริมสร้างให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเห็นพ้องในประเด็นข้อกฎหมายในระดับมากด้วยเช่นกัน คือ กฎหมายควบคุมอาคารทำให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ การบัญญัติข้อกฎหมายควบคุมอาคารเป็นการปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่มากกว่าการคุ้มครองผลประโยชน์ส่วนบุคคล กฎหมายควบคุมอาคารทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัย กฎหมายควบคุมอาคารเป็นข้อบังคับที่ขัดขวางการเติบโตทางเศรษฐกิจ กฎหมายควบคุมอาคารที่บัญญัติขึ้นจะทำให้เกิดผลดีแก่ประชาชนและสังคม และกฎหมายควบคุมอาคารเป็นข้อบังคับที่ขัดขวางการเติบโตทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้เพราะเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนเป็นข้อบัญญัติที่ก่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ เป็นประโยชน์ต่อประชาชนและสังคมโดยส่วนรวม ทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัย และไม่ได้ขัดขวางความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของเมืองลำพูนเพราะเป้าหมายในอนาคตของเมืองลำพูน คือ การเป็นเมืองมรดกโลกที่ประชาชนจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวและเป็นที่ภาคภูมิใจของชาวลำพูน รวมทั้งการออกกฎหมายควบคุมอาคารทำให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ กฎหมายควบคุมอาคารที่บัญญัติขึ้นจะทำให้เกิดผลดีแก่ประชาชนและสังคม การบัญญัติข้อกฎหมายควบคุมอาคารเป็นการปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่มากกว่าการคุ้มครองผลประโยชน์ส่วนบุคคล คือใช้กฎหมายให้ทำหน้าที่ปรับปรุงสังคมให้ดีขึ้น เพื่อทำให้สังคมนั้นน่าอยู่ขึ้น (สมยศ เชื้อไทย, 2548: 144-145)

6. การยอมรับในตัวแทนที่ร่างกฎหมาย

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนให้การยอมรับในตัวแทนที่ร่างกฎหมายในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนให้การยอมรับในตัวแทนที่ร่างกฎหมายในระดับมากด้วยเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากการมีความเห็นว่าตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติ ควรจะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านกฎหมายเป็นอย่างดี ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติเป็นผู้ที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพชุมชนเป็นอย่างดี ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติไม่ได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนท้องถิ่น และตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติเป็นผู้ที่มีสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าประชาชนไม่ต้องการตัวแทนที่ร่างกฎหมายที่ไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ของท้องถิ่น หากแต่ต้องการตัวแทนที่ร่างกฎหมายที่มีความรู้ ความสามารถทางกฎหมาย เข้าใจบริบทของชุมชน พร้อมที่จะรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่าย และมีความรับผิดชอบตามนิติศาสตร์ทางสังคมวิทยา (sociological jurisprudence) ซึ่งเป็นทฤษฎีกฎหมายที่ประสานประโยชน์ระหว่างประโยชน์ของปัจเจกบุคคล และประโยชน์ของมหาชนรวมทั้งประโยชน์ของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ เทศบาลตำบลเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีแนวทางการบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในรูปแบบประชาคมเทศบาล ยึดหลักความต้องการ และประโยชน์สูงสุดของประชาชน มีการสำรวจความต้องการของแต่ละชุมชน ให้ตัวแทนของชุมชนและสมาชิกสภาเทศบาลตรวจสอบก่อนจะเสนอเรื่องเข้าร่วมพิจารณาในที่ประชุมของสภาเทศบาล เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมประชาชน เพื่อแสดงความคิดเห็น และสอบถามได้ ทำให้เทศบาลเวียงสระได้รับรางวัลดีเด่น จากกระทรวงพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ เป็นรางวัลแรกของปี 2550 (ศุภพงษ์ เชาว์แล่น, 2550: 8)

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ย และระดับของลักษณะทางจิตพิสัยหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ลักษณะทางจิตพิสัย หลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม	ผู้ให้ข้อมูลในเขตเทศบาลเมืองลำพูน (n = 385)	
	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ระดับ
1. การให้คุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน		
1.1 การขยายตัวของอาคารขนาดใหญ่ส่งกระทบต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน	4.46	มาก
1.2 การกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่สมควรดำเนินการโดยเร็ว	4.35	มาก
1.3 สมาชิกในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน	4.18	มาก
1.4 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนเป็นการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเมืองลำพูน	4.04	มาก
1.5 การส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และควบคุมอาคารในจังหวัดลำพูนทำให้เมืองมีสภาพแวดล้อมโดดเด่น	3.07	มาก
รวม	4.20	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ลักษณะทางจิตพิสัย หลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม	ผู้ให้ข้อมูลในเขตเทศบาลเมืองลำพูน (n = 385)	
	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ระดับ
2. ขวัญ และกำลังใจของประชาชน		
2.1 การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาเทศบัญญัติร่วมกับเทศบาลเมืองลำพูน ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม	4.17	มาก
2.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการออกเทศบัญญัติเป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย	4.12	มาก
2.3 เทศบาลเมืองลำพูนเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความเห็นต่อการร่างเทศบัญญัติต่าง ๆ อย่างดียิ่ง	4.11	มาก
2.4 ความเต็มใจและยินดีเข้าร่วมในการยกร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูน	3.99	มาก
2.5 ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการเสนอร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูน	3.90	มาก
รวม	4.06	มาก
3. ความรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่น		
3.1 การพัฒนาเมืองลำพูนควรเน้นเรื่องการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและโบราณสถานควบคู่ไปด้วยกัน	4.46	มาก
3.2 การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและโบราณสถานเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่ควรอนุรักษ์ไว้ให้คนรุ่นต่อไป	4.46	มาก
3.3 การอนุรักษ์โบราณสถานในเมืองลำพูนช่วยให้เศรษฐกิจการท่องเที่ยวเติบโต	4.37	มาก
3.4 การพัฒนาเมืองลำพูนต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ	4.37	มาก
3.5 เมืองลำพูนควรเติบโตเป็นเมืองอุตสาหกรรมที่ทันสมัยเท่านั้น	3.33	ปานกลาง
รวม	4.06	มาก
4. ความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน		
4.1 ผู้นำในชุมชนมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้า มีการสื่อสารที่ดี รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ทำให้งานประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมาย	4.02	มาก
4.2 ผู้นำในชุมชนทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจ เชื่อถือ ภาคภูมิใจ มีความหวงแหนทรัพยากรในท้องถิ่น	3.96	มาก
4.3 ผู้นำในท้องถิ่นทำให้ประชาชนเข้าร่วมทำงานด้วยความเต็มใจเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน	3.95	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ลักษณะทางจิตพิสัย หลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม	ผู้ให้ข้อมูลในเขตเทศบาลเมืองลำพูน (n = 385)	
	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ระดับ
4.4 ผู้นำในชุมชนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองลำพูน	3.91	มาก
4.5 ผู้นำในชุมชนสามารถควบคุมการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดี	3.89	มาก
รวม	3.94	มาก
5. ความเห็นพ้องในประเด็นข้อกฎหมาย		
5.1 การบัญญัติข้อกฎหมายควบคุมอาคารเป็นการปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่มากกว่าการคุ้มครองผลประโยชน์ส่วนบุคคล	4.08	มาก
5.2 กฎหมายควบคุมอาคารทำให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ	4.05	มาก
5.3 กฎหมายควบคุมอาคารทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัย	4.03	มาก
5.4 กฎหมายควบคุมอาคารเป็นข้อบังคับที่ขัดขวางการเติบโตทางเศรษฐกิจ	3.97	มาก
5.5 กฎหมายควบคุมอาคารที่บัญญัติขึ้นจะทำให้เกิดผลดีแก่ประชาชนและสังคม	3.51	มาก
รวม	3.93	มาก
6. การยอมรับในตัวแทนที่ร่างกฎหมาย		
6.1 ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติเป็นผู้ที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพชุมชนเป็นอย่างดีประชาชน	4.04	มาก
6.2 ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านกฎหมายเป็นอย่างดี	3.86	มาก
6.3 ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติ ควรจะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของ	3.85	มาก
6.4 ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติไม่ได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนท้องถิ่น	3.80	มาก
6.5 ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติเป็นผู้ที่มีสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม	3.59	มาก
รวม	3.83	มาก

ลักษณะทางพุทธิพิสัยหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน

จากข้อมูล (แสดงผลในตาราง 8) พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนร้อยละ 81.90 โดยมีคะแนนเฉลี่ย = 16.38 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน

การที่ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนส่วนมากมีความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนร้อยละ 81.90 ซึ่งเป็นความรู้ในระดับสูง เนื่องจากการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน ดังนั้น จึงต้องมีการสื่อจึงทำให้ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีความรู้เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการสื่อสาร (communication theory) เพราะการได้รับข้อมูลข่าวสารทำให้ประชาชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับรู้ เข้าใจ สามารถปรับเปลี่ยนเจตคติของบุคคลได้ (อคิน ระพีพัฒน์, 2527: 107-111)

ตาราง 8 ค่าร้อยละและคะแนนเฉลี่ยของผู้ให้ข้อมูลแยกตามความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ข้อความ	คะแนนเต็ม	ผู้ให้ข้อมูล (ร้อยละ)		ค่าคะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ
		ตอบถูก	ตอบผิด		
1. โบราณสถานของจังหวัดลำพูนในข้อใดที่ ได้รับการเตรียมเสนอชื่อเพื่อขอเป็นมรดกโลก	20	320(83.12)	65(16.88)	16.38	81.90
2. องค์การใดเป็นผู้ประกาศให้แหล่งท่องเที่ยวขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก		316(82.08)	69(17.92)		

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อความ	คะแนนเต็ม	ผู้ให้ข้อมูล (ร้อยละ)		ค่าคะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ
		ตอบถูก	ตอบผิด		
3. ถ้าโบราณสถานมีเจ้าของ หรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่แล้ว เมื่ออธิบดีแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้นั้นทราบแล้ว เพื่อจะขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน ถ้าผู้นั้นไม่พอใจต้องร้องต่อศาลภายในกี่วัน		318(82.60)	67(17.40)		
4. ข้อใดคือนโยบายของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย		312(81.04)	73(18.96)		
5. ข้อใดเป็นผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยว		300(77.92)	85(22.08)		
6. ข้อใดเป็นการท่องเที่ยวแบบไม่ยั่งยืน		321(83.38)	64(16.62)		
7. ข้อควรปฏิบัติในการเที่ยวชมโบราณสถานที่ถูกต้อง คือข้อใด		336(87.27)	49(12.73)		
8. ข้อใดเป็นสิ่งที่ประชาชนท้องถิ่นควรทำเมื่อมีโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่น		331(85.97)	54(14.03)		
9. ข้อใดไม่ใช่ ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน		300(77.92)	85(22.08)		
10. หลักการสำคัญของคำว่าประชาธิปไตยการมีส่วนร่วม คือข้อใด		315(81.82)	70(18.18)		
11. กฎหมายข้อใดต่อไปนี้เทศบาลมีอำนาจตราขึ้นเองได้		311(80.78)	74(19.22)		
12. เทศบัญญัติ หมายถึงข้อใด		321(83.38)	64(16.62)		
13. ประเภทของเทศบัญญัติ มีกี่ประเภทอะไรบ้าง		316(82.08)	69(17.92)		
14. ข้อใดถือ เป็นส่วนประกอบของการร่างเทศบัญญัติ		318(82.60)	67(17.40)		

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อความ	คะแนนเต็ม	ผู้ให้ข้อมูล (ร้อยละ)		ค่าคะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ
		ตอบถูก	ตอบผิด		
15. หลักการพิจารณาการร่างเทศบัญญัติจะต้องแบ่งออกเป็นกี่วาระ		318(82.60)	67(17.40)		
16. ผู้ที่มีสิทธิเข้าชื่อเสนอเทศบัญญัติต้องมีจำนวนเท่าใด ถึงมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาเทศบาลเพื่อดำเนินการให้สภาเทศบาลพิจารณาออกเทศบัญญัติได้		300(77.92)	85(22.08)		
17. การยื่นคำร้องขอคัดค้านต่อประธานสภาเทศบาล เพื่อให้ขีดฆ่าชื่อตนเองออกจากบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อดังกล่าวได้ภายในกี่วัน		321(83.38)	64(16.62)		
18. ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลต้องมีจำนวนเท่าใด เพื่อการลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น		332(86.23)	53(13.77)		
19. เมื่อสภาเทศบาลเห็นชอบเทศบัญญัติแล้วจะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ใดเสียก่อน		300(77.92)	85(22.08)		
20. เมื่อเทศบัญญัติเรื่องใดที่ได้รับความเห็นชอบทุกประการแล้ว เทศบัญญัติเรื่องนั้นจะมีผลใช้บังคับเมื่อใด		302(78.44)	83(21.56)		

เปรียบเทียบลักษณะทางจิตพิสัยก่อนและหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ผลการวิจัย (แสดงผลในตาราง 9) พบว่าประชาชนมีลักษณะทางจิตพิสัยก่อนและหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนเป็นการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเมืองลำพูน การกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่สมควรดำเนินการ โดยเร็ว การส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และควบคุมอาคารในจังหวัดลำพูนทำให้เมืองมีสภาพแวดล้อมโดดเด่น สมาชิกในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการออกเทศบัญญัติเป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย เทศบาลเมืองลำพูนเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความเห็นต่อการร่างเทศบัญญัติต่าง ๆ อย่างดียิ่ง การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและโบราณสถานเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่ควรอนุรักษ์ไว้ให้คนรุ่นต่อไป เมืองลำพูนควรเดิบโตเป็นเมืองอุตสาหกรรมที่ทันสมัยเท่านั้น กฎหมายควบคุมอาคารเป็นข้อบังคับที่ขัดขวางการเติบโตทางเศรษฐกิจ ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติ ควรจะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติไม่ได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนท้องถิ่น

ผลการวิจารณ์

จากผลการวิจัยพบว่าประชาชนมีลักษณะทางจิตพิสัยก่อนและหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนเป็นการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเมืองลำพูน การกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่สมควรดำเนินการโดยเร็ว การส่งเสริมการมีการอนุรักษ์และควบคุมอาคารในจังหวัดลำพูนทำให้เมืองมีสภาพแวดล้อมโดดเด่น สมาชิกในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการออกเทศบัญญัติเป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย เทศบาลเมืองลำพูนเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความเห็นต่อการร่างเทศบัญญัติต่าง ๆ อย่าง ดียิ่ง การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและโบราณสถานเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่ควรอนุรักษ์ไว้ให้คนรุ่นต่อไป เมืองลำพูนควรเดิบโตเป็นเมืองอุตสาหกรรมที่ทันสมัยเท่านั้น กฎหมาย

ควบคุมอาคารเป็นข้อบังคับที่ขัดขวางการเติบโตทางเศรษฐกิจ ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติ ควรจะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติไม่ได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนท้องถิ่น และความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน เนื่องจากเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนฉบับนี้เป็นเรื่องใหม่สำหรับชาวลำพูน ยังไม่มีการประกาศใช้ ผลที่เกิดจากบทบัญญัตินี้ยังไม่มี และด้วยวิสัยคนไทยที่มักไม่ยอมรับสิ่งใหม่ หากยังไม่เห็นประโยชน์ของสิ่งใหม่นั้น รวมทั้งการสร้างความยอมรับในบทบัญญัติด้วยรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน 3AI ยังไม่ได้นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประชาชนยอมปฏิบัติตามบทบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน หากแต่ใช้เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนเท่านั้น ชาวลำพูนจึงมีความเห็นที่แตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการส่งเสริมการท่องเที่ยว การออกข้อห้ามรื้อถอนเปลี่ยนแปลงอาคาร การมีร่วมร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การร่วมออกเทศบัญญัติ การเติบโตเป็นเมืองอุตสาหกรรม การออกกฎหมายเป็นการขัดขวางการพัฒนา การออกเทศบัญญัติต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และคนออกกฎหมายไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม

ตาราง 9 เปรียบเทียบลักษณะทางจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนก่อนและหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

การพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	ก่อนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม					หลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เห็นด้วยปานกลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เห็นด้วยปานกลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1. การให้คุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน										
1.1 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนเป็นการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเมืองลำพูน			31	155	214	58	63	19	124	136
1.2 การขยายตัวของอาคารขนาดใหญ่ส่งกระทบต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน		18	73	185	124	3	27	62	168	140
1.3 การกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่สมควรดำเนินการโดยเร็ว	3	12	91	181	113	116	10	50	124	100
1.4 การส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และควบคุมอาคารในจังหวัดลำพูนทำให้เมืองมีสภาพแวดล้อมโดดเด่น		6	76	157	161	80	28	47	113	132

ตาราง 9 (ต่อ)

การพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	ก่อนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม					หลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เห็นด้วยปานกลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เห็นด้วยปานกลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.5 สมาชิกในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน			43	173	184	112	7	25	101	155
2. ขวัญ และกำลังใจของประชาชน										
2.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการออกเทศบัญญัติเป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย		14	109	179	98	8	22	111	187	72
2.2 ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการเสนอร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูน		2	58	211	129		1	45	223	131
2.3 เทศบาลเมืองลำพูนเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความเห็นต่อการร่างเทศบัญญัติต่าง ๆ อย่างดียิ่ง		5	104	180	111	9	25	107	162	97
2.4 การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาเทศบัญญัติร่วมกับเทศบาลเมืองลำพูนก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม		2	71	206	121		5	68	206	121
2.5 ความเต็มใจและยินดีเข้าร่วมในการยกร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูน		3	84	181	132	2	15	59	222	102

ตาราง 9 (ต่อ)

การพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	ก่อนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม					หลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เห็นด้วยปานกลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เห็นด้วยปานกลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3. ความรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่น										
3.1 การพัฒนาเมืองลำพูนต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ			46	159	195	3	9	29	135	224
3.2 การพัฒนาเมืองลำพูนควรเน้นเรื่องการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและโบราณสถานควบคู่ไปด้วยกัน			40	138	222	0	2	22	142	234
3.3 การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและโบราณสถานเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่ควรอนุรักษ์ไว้ให้คนรุ่นต่อไป			35	148	217	0	1	13	141	245
3.4 การอนุรักษ์โบราณสถานในเมืองลำพูนช่วยให้เศรษฐกิจการท่องเที่ยวเติบโต		3	46	152	199	4	2	28	160	206
3.5 เมืองลำพูนควรเติบโตเป็นเมืองอุตสาหกรรมที่ทันสมัยเท่านั้น	26	92	96	97	89	41	118	96	92	53

ตาราง 9 (ต่อ)

การพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	ก่อนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม					หลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เห็นด้วยปานกลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เห็นด้วยปานกลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4. ความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน										
4.1 ผู้นำในชุมชนมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้า มีการสื่อสารที่ดี รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ทำให้งานประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมาย	12		96	152	140	8	7	78	205	102
4.2 ผู้นำในชุมชนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองลำพูน	3	8	100	186	103	6	13	96	189	96
4.3 ผู้นำในชุมชนทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจ เชื่อถือ ภาคภูมิใจ มีความหวงแหนทรัพยากรในท้องถิ่น	6	2	109	170	113	9	10	89	209	83
4.4 ผู้นำในท้องถิ่นทำให้ประชาชนเข้าร่วมทำงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน	3	12	98	200	87	8	9	89	195	99
4.5 ผู้นำในชุมชนสามารถควบคุมการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดี	5	6	106	189	94	6	6	109	178	101

ตาราง 9 (ต่อ)

การพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	ก่อนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม					หลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เห็นด้วยปานกลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เห็นด้วยปานกลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
5. ความเห็นพ้องในประเด็นข้อกฎหมาย										
5.1 การบัญญัติข้อกฎหมายควบคุมอาคารเป็นการปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่มากกว่าการคุ้มครองผลประโยชน์ส่วนบุคคล	2	10	82	178	128	0	20	71	197	112
5.2 กฎหมายควบคุมอาคารเป็นข้อบังคับที่ขัดขวางการเติบโตทางเศรษฐกิจ	11	59	125	127	78	17	113	108	104	58
5.3 กฎหมายควบคุมอาคารทำให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ		9	73	194	124	1	10	66	207	116
5.4 กฎหมายควบคุมอาคารที่บัญญัติขึ้นจะทำให้เกิดผลดีแก่ประชาชนและสังคม	6	10	64	205	115	3	11	66	204	116
5.5 กฎหมายควบคุมอาคารทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัย	6	5	82	209	98	5	10	84	175	126

ตาราง 9 (ต่อ)

การพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน	ก่อนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม					หลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เห็นด้วยปานกลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เห็นด้วยปานกลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
6. การยอมรับในตัวแทนที่ร่างกฎหมาย										
6.1 ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านกฎหมายเป็นอย่างดี	3	9	125	172	91	6	11	119	192	72
6.2 ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติ เป็นผู้ที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพชุมชนเป็นอย่างดี	3	12	109	189	87	2	11	132	182	73
6.3 ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติ ควรจะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน	3	14	81	168	134	3	5	69	174	149
6.4 ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติไม่ได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนท้องถิ่น	11	31	138	151	69	24	80	129	115	52
6.5 ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติเป็นผู้ที่มีสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม	6	5	128	185	76	2	18	133	175	72

เปรียบเทียบลักษณะทางพุทธิพิสัยของประชาชนเกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนก่อนและหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนก่อนและหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (แสดงผลในตาราง 10)

ผลการวิจารณ์

จากการทดสอบความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนของประชาชนก่อนที่ประชาชนจะได้รับการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน ประชาชนมีความรู้โดยเฉลี่ย 14.51 แต่หลังจากที่ประชาชนได้รับการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนแล้ว ประชาชนมีความรู้โดยเฉลี่ย 16.38 จะเห็นได้ว่าประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมสูงกว่าก่อนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะการมีส่วนร่วมในการร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูนมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และเป็นเรื่องของข้อห้ามและข้อควรปฏิบัติเกี่ยวกับการก่อสร้าง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารในบริเวณที่กำหนด ดังนั้นประชาชนจึงมีความรู้เพิ่มมากขึ้น

ตาราง 10 ค่าร้อยละและคะแนนเฉลี่ยของผู้ให้ข้อมูลแยกตามความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนเปรียบเทียบก่อนและหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ข้อความ	ผู้ให้ข้อมูล (ร้อยละ)				d	S_d	t	Sig
	ก่อนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม		หลังก่อนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม					
	ตอบถูก	ตอบผิด	ตอบถูก	ตอบผิด				
1. โบราณสถานของจังหวัดลำพูนในข้อใดที่ ได้รับการเตรียมเสนอชื่อเพื่อขอเป็นมรดกโลก	280(72.73)	105(27.27)	320(83.12)	65(16.88)	1.780	2.075	18.028***	.000
2. องค์การใดเป็นผู้ประกาศให้แหล่งท่องเที่ยวขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก	276(71.69)	109(28.31)	316(82.08)	69(17.92)				
3. ถ้าโบราณสถานมีเจ้าของ หรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่แล้ว เมื่ออธิบดีแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้นั้นทราบแล้ว เพื่อจะขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน ถ้าผู้นั้นไม่พอใจต้องร้องต่อศาลภายในกี่วัน	279(72.47)	106(27.53)	318(82.60)	67(17.40)				
4. ข้อใดคือนโยบายของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	286(74.29)	99(25.71)	312(81.04)	73(18.96)				
5. ข้อใดเป็นผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยว	275(71.43)	110(28.57)	300(77.92)	85(22.08)				

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อความ	ผู้ให้ข้อมูล (ร้อยละ)				d	S_d	t	Sig
	ก่อนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม		หลังก่อนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม					
	ตอบถูก	ตอบผิด	ตอบถูก	ตอบผิด				
6. ข้อใดเป็นการท่องเที่ยวแบบไม่ยั่งยืน	291(75.58)	94(24.42)	321(83.38)	64(16.62)				
7. ข้อควรปฏิบัติในการเที่ยวชมโบราณสถานที่ถูกต้อง คือข้อใด	293(76.10)	92(23.90)	336(87.27)	49(12.73)				
8. ข้อใดเป็นสิ่งที่ประชาชนท้องถิ่นควรทำเมื่อมีโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่น	281(72.99)	104(27.01)	331(85.97)	54(14.03)				
9. ข้อใดไม่ใช่ ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน	284(73.77)	101(26.23)	300(77.92)	85(22.08)				
10. หลักการสำคัญของคำว่าประชาธิปไตยการมีส่วนร่วม คือข้อใด	276(71.69)	109(28.31)	315(81.82)	70(18.18)				
11. กฎหมายข้อใดต่อไปนี้เทศบาลมีอำนาจตราขึ้นเองได้	295(76.62)	90(23.38)	311(80.78)	74(19.22)				
12. เทศบัญญัติ หมายถึงข้อใด	283(73.51)	102(26.49)	321(83.38)	64(16.62)				
13. ประเภทของเทศบัญญัติ มีกี่ประเภทอะไรบ้าง	286(74.29)	99(25.71)	316(82.08)	69(17.92)				

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อความ	ผู้ให้ข้อมูล (ร้อยละ)				d	S_d	t	Sig
	ก่อนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม		หลังก่อนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม					
	ตอบถูก	ตอบผิด	ตอบถูก	ตอบผิด				
14. ข้อใดถือ เป็นส่วนประกอบของการร่างเทศบัญญัติ	274(71.17)	111(28.83)	318(82.60)	67(17.40)				
15. หลักการพิจารณาการร่างเทศบัญญัติจะต้องแบ่งออกเป็นกี่วาระ	295(76.62)	90(23.38)	318(82.60)	67(17.40)				
16. ผู้ที่มีสิทธิเข้าชื่อเสนอเทศบัญญัติ ต้องมีจำนวนเท่าใด ถึงมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาเทศบาลเพื่อดำเนินการให้สภาเทศบาลพิจารณาออกเทศบัญญัติได้	273(70.91	112(29.09)	300(77.92)	85(22.08)				
17. การยื่นคำร้องขอคัดค้านต่อประธานสภาเทศบาล เพื่อให้ขีดฆ่าชื่อตนเองออกจากบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อดังกล่าวได้ภายในกี่วัน	262(68.05)	123(31.95)	321(83.38)	64(16.62)				

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อความ	ผู้ให้ข้อมูล (ร้อยละ)				d	S_d	t	Sig
	ก่อนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม		หลังก่อนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม					
	ตอบถูก	ตอบผิด	ตอบถูก	ตอบผิด				
18. ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลต้องมีจำนวนเท่าใด เพื่อการลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น	270(70.13)	115(29.87)	332(86.23)	53(13.77)				
19. เมื่อสภาเทศบาลเห็นชอบเทศบัญญัติแล้วจะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ใดเสียก่อน	265(68.83	120(31.17)	300(77.92)	85(22.08)				
20. เมื่อเทศบัญญัติเรื่องใดที่ได้รับความเห็นชอบทุกประการแล้ว เทศบัญญัติเรื่องนั้นจะมีผลใช้บังคับเมื่อใด	273(70.91	112(29.09)	302(78.44)	83(21.50)				

บทที่ 7
ผลที่เกิดจากการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

การวิจัยเรื่องรูปแบบการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน กำหนดวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 คือ เพื่อศึกษาผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดลำพูนกับประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จำนวน 385 คน ซึ่งได้มาโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ตัวแปรในการศึกษาประกอบด้วยความพึงพอใจของประชาชนต่อการร่างเทศบัญญัติ และความพึงพอใจของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน โดยใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา = 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น = 0.97 เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล หลังจากดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และค่าคะแนนเฉลี่ย การเสนอผลการวิจัยและวิจารณ์ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 4 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกนำเสนอผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของประชาชนต่อการร่างเทศบัญญัติ และส่วนที่สองนำเสนอผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ความพึงพอใจของประชาชนต่อการร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูน

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีความพึงพอใจร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในระดับมากทุกประเด็น (นำเสนอในตาราง 11)

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีความพึงพอใจในร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในระดับมากทุกประเด็น ทั้งนี้เพราะชาวลำพูนมีความรู้สึกชาตินิยมตามทฤษฎีการสร้างความรู้สึกชาตินิยม (nationalism) ซึ่งเป็นความรู้สึกที่จะอุทิศหรือเน้นค่านิยมเรื่องผลประโยชน์รวมของชาติ มีความพอใจในชาติ พอใจในเกียรติภูมิ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความจงรักภักดีต่อท้องถิ่น (อคิน รพีพัฒน์, 2527: 107-111) รวมทั้งชาวจังหวัดลำพูนมีความต้องการตามทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow) ระดับที่ 2 คือ มนุษย์มีความต้องการความปลอดภัยทั้งต่อตนเองและท้องถิ่นของตน

ตาราง 11 ค่าคะแนนเฉลี่ย และระดับความพึงพอใจของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน เกี่ยวกับร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ข้อที่	ข้อคำถามเกี่ยวกับเทศบัญญัติ	ความพึงพอใจ	
		ค่าเฉลี่ย	ระดับ
24	ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคารหรือดัดแปลงอาคารใด เว้นแต่เขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทาง ท่อระบายน้ำ พื้นที่จอดรถ กลับรถ และทางเข้าออกของรถในพื้นที่ห่างจากริมคูเมืองลำพูนด้านในเข้ามาเป็นระยะทาง 20 เมตร	3.93	มาก
12	ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือเปลี่ยนแปลงฉาปณสถานตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมสุสานและฉาปณสถานในบริเวณที่ 1	3.88	มาก
14	ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารที่มีรูปลักษณะโครงสร้างหลังคา หรือส่วนของหลังคาเป็นแบบอื่น เว้นแต่ก่อสร้างหรือดัดแปลงให้เป็นอาคารแบบล้านนาไทยหรือแบบพื้นเมืองภาคเหนือหรืออาคารที่ใช้เพื่อการศาสนา ซึ่งมีกฎหมายควบคุมการก่อสร้างไว้แล้วโดยเฉพาะในบริเวณที่ 1	3.84	มาก
25	ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงสถานีขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกในบริเวณที่ 1	3.79	มาก
13	ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงการใช้อาคารใด ๆ ให้เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในบริเวณที่ 1 และ 2	3.77	มาก
22	อนุญาตให้อาคารที่รับใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งการก่อสร้าง ดัดแปลงหรือเปลี่ยนการใช้ตามกฎหมายควบคุมอาคารหรือกฎหมายเฉพาะว่าด้วยกิจการนั้น และยังก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้ไม่แล้วเสร็จก่อนวันที่เทศบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่การขอเปลี่ยนแปลงการอนุญาตหรือการแจ้งต้องไม่ให้เป็นการขัดต่อเทศบัญญัตินี้ไม่ได้	3.73	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อคำถามเกี่ยวกับเทศบัญญัติ	ความพึงพอใจ	
		ค่าเฉลี่ย	ระดับ
10	ห้ามดัดแปลงหรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารที่มีอยู่แล้วให้เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่ลักษณะต้องห้าม และงดเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามเทศบัญญัตินี้ในกรณีที่มีอาคารอยู่แล้วในบริเวณ 1 ยกเว้นตลาดของเทศบาลเมืองลำพูน และพื้นที่ล้อมรอบบริเวณ	3.71	มาก
11	ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารที่มีความสูงเกิน 12 เมตรจากระดับถนนถึงยอดฝา หรือยอดของกำแพงของพื้นดาดฟ้า เว้นแต่อาคารที่ใช้เพื่อประกอบศาสนกิจสาธารณะในบริเวณที่ 1	3.71	มาก
9	ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงสถานที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงในบริเวณที่ 1	3.70	มาก
6	ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงหรือก๊าซในบริเวณที่ 1	3.70	มาก
17	ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงโรงซ่อมยานยี่ขับเคลื่อนเครื่องยนต์ทุกชนิดในบริเวณที่ 1	3.69	มาก
27	ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงสถานพยาบาลที่มีเตียงสำหรับผู้ป่วยค้างคืนเกิน 5 เตียงในบริเวณที่ 1 ยกเว้นตลาดของเทศบาลเมืองลำพูน	3.69	มาก
26	ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงห้างสรรพสินค้า หรืออาคารพาณิชย์ที่มีพื้นที่อาคารทุกชั้นในหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันเกิน 1,000 ตารางเมตรในบริเวณที่ 1	3.68	มาก
16	ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารที่มีพื้นที่ของอาคารชั้นใหญ่ที่สุดเกินร้อยละ 70 ของเนื้อที่แปลงนั้น ในบริเวณที่ 1	3.68	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อคำถามเกี่ยวกับเทศบัญญัติ	ความพึงพอใจ	
		ค่าเฉลี่ย	ระดับ
7	ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงโรงงานหรืออาคารที่ใช้เพื่อการอุตสาหกรรมทุกประเภทที่มีพื้นที่อาคารรวมกันเกิน 100 ตารางเมตร ในบริเวณที่ 1	3.67	มาก
1	ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือเปลี่ยนแปลงอาคารทุกชนิดในระยะ 6 เมตรจากเขตของวัด รวมทั้งโบราณสถานซึ่งได้ประกาศขึ้นทะเบียนไว้แล้วตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ หรือศิลปวัตถุ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติในบริเวณที่ 1	3.66	มาก
8	ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงสถานที่เก็บสินค้า อาคารหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของอาคารหรืออาคารที่มีลักษณะในทำนองเดียวกันที่ใช้เป็นที่สำหรับเก็บ พัก หรือขนถ่ายสินค้าหรือสิ่งของเพื่อประโยชน์ทางการค้าที่มีพื้นที่อาคารรวมกันเกิน 100 ตารางเมตร ในบริเวณที่ 1	3.66	มาก
2	ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือเปลี่ยนแปลงสถานที่เก็บวัตถุระเบิดตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืนในบริเวณที่ 1	3.65	มาก
21	ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือเปลี่ยน แปลงป้ายหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสำหรับติดตั้งป้ายทุกชนิด เว้นแต่ป้ายที่ใช้บอกชื่อของสถานที่ และต้องมีความสูงไม่เกิน 12 เมตรวัดจากระดับพื้นถนนถึงยอดของป้ายในบริเวณที่ 1	3.65	มาก
5	ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงโรงมหรสพตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันภยันตรายอันเกิดแก่การเล่นมหรสพในบริเวณที่ 1	3.64	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อคำถามเกี่ยวกับเทศบัญญัติ	ความพึงพอใจ	
		ค่าเฉลี่ย	ระดับ
20	ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคารหรือดัดแปลงอาคารใด เว้นแต่เขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทางท่อระบายน้ำ พื้นที่จอดรถ กลับรถ และทางเข้าออกของรถในพื้นที่ห่างจากกึ่งกลางเกาะกลางถนนรอบเมืองเข้ามาด้านในเป็นระยะทาง 10 เมตร	3.64	มาก
28	ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงตลาดที่มีพื้นที่อาคารทุกชั้นในหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันเกิน 300 ตารางเมตรในบริเวณที่ 1ยกเว้นตลาดของเทศบาลเมืองลำพูน	3.62	มาก
4	ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารทุกชนิดในระยะ 2 เมตรจากศูนย์กลางสาธารณะ เว้นแต่เขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทาง หรือท่อระบายน้ำในบริเวณที่ 1	3.60	มาก
3	ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการในบริเวณที่ 1	3.58	มาก
15	ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงสถานที่เลี้ยงสัตว์ทุกชนิดที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันเกิน10 ตารางเมตร ในบริเวณที่ 1	3.58	มาก
18	ชื่อ “เทศบัญญัติเมืองลำพูน กำหนดบริเวณ ห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน พ.ศ.....”	3.57	มาก
19	ร่าง “เทศบัญญัติเมืองลำพูน กำหนดบริเวณ ห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน พ.ศ.....”	3.54	มาก
23	ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคารหรือดัดแปลงอาคารใด เว้นแต่เขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทาง ท่อระบายน้ำ พื้นที่จอดรถ กลับรถ และทางเข้าออกของรถในพื้นที่ห่างจากริมคูเมืองลำพูนด้านนอกออกไปเป็นระยะทาง 10 เมตร	3.54	มาก

ความพึงพอใจของประชาชนต่อการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูน

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในระดับมากเกือบทุกประเด็นยกเว้นบางประเด็น (นำเสนอในตาราง 12) ดังนี้

1. การใช้คัตเอาท์ และเว็บไซต์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ วางแผน ดำเนินงาน และประเมินผล
2. การใช้การวิพากษ์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
3. การอบรม สัมมนาส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผน
4. การสร้างศักยภาพส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

จากข้อมูลวิจารณ์ผลได้ดังนี้

1. ประชาชนในเขตเทศบาลลำพูนมีความพึงพอใจในระดับมากที่ได้รับการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ วางแผน ดำเนินการ และประเมินผลโดยการสื่อสารผ่านสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ และโปสเตอร์ แต่มีความพึงพอใจปานกลางที่ได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมคิด ตัดสินใจ วางแผน ดำเนินการ และประเมินผลโดยการสื่อสารผ่านสื่อคัตเอาท์ เว็บไซต์ ทั้งนี้เพราะสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และแผ่นพับเป็นสื่อที่น่าสนใจทั้งสีและเสียง สามารถรับรู้ได้อย่างกว้างขวาง เป็นสื่อที่เข้าถึงประชาชนได้ในวงกว้างและตลอดเวลา ส่วนสื่อคัตเอาท์ และเว็บไซต์เป็นสื่อที่มีข้อจำกัดในการรับรู้ ชาวบ้านที่ไม่ขับรถผ่านป้ายคัตเอาท์ขนาดใหญ่ และไม่มีความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์ย่อมไม่พึงประสงค์ที่จะรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ผ่านสื่อดังกล่าว

2. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีความพึงพอใจในระดับมากที่ได้รับการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ วางแผน ดำเนินการ และประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งในด้านการสร้างจิตสำนึก การสร้างความเชื่อมั่น และการสร้างความไว้วางใจ ทั้งนี้เพราะเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนเป็นกฎหมายท้องถิ่นที่มุ่งอนุรักษ์เมืองลำพูนให้คงคุณค่าของการเป็นเมืองเก่าซึ่งแสดงออกซึ่งวัฒนธรรม และอารยธรรมของชาวเมืองลำพูน ดังนั้นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนจะต้องมีจิตสำนึก มีความมุ่งมั่น รวมทั้งต้องมีความโปร่งใสในการแสดงความคิดเห็นเพื่อการร่าง และปรับแก้เทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนเพื่อประโยชน์ของชาวลำพูนอย่างแท้จริง

3. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีความพึงพอใจในระดับมากที่ได้รับการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ วางแผน ดำเนินการ และประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนโดยการจัดบริการในด้านแจกเอกสาร จัดประชุม จัดประชาพิจารณ์ แต่มีความพึงพอใจปานกลางที่ได้รับการส่งเสริมให้ร่วมในการตัดสินใจโดยจัดให้มีการวิพากษ์ ทั้งนี้เพราะการวิพากษ์เป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ก่อนที่จะมีการตัดสินใจ ดังนั้นการวิพากษ์จึงไม่ก่อให้เกิดการตัดสินใจได้ทันที

4. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีความพึงพอใจในระดับมากที่ได้รับการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ วางแผน ดำเนินการ และประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนโดยใช้สื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ โปสเตอร์ คัตเอาท์ เว็บไซต์ ฯลฯ การพบกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการประชุม แต่มีความพึงพอใจปานกลางที่ได้รับการส่งเสริมให้ร่วมวางแผนโดยการอบรม และสัมมนา ซึ่งเป็นการให้ความรู้มากกว่าที่จะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีโอกาสร่วมวางแผนพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ตาราง 12 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเกี่ยวกับการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ข้อที่	ข้อคำถามเกี่ยวกับเทศบัญญัติ	ความพึงพอใจ	
		ค่าคะแนนเฉลี่ย	ระดับ
1	การได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการสื่อสารสาธารณะผ่านสื่อต่อไปนี้		
	1.1 วิทยุ	3.89	มาก
	1.2 โทรทัศน์	3.76	มาก
	1.3 หนังสือพิมพ์	3.71	มาก
	1.4 แผ่นพับ	3.71	มาก
	1.5 โปสเตอร์	3.55	มาก
	1.6 คัตเอาท์	3.11	ปานกลาง
	1.7 เว็บไซต์	3.07	ปานกลาง

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	การเสริมสร้าง	ความพึงพอใจ	
		ค่าคะแนนเฉลี่ย	ระดับ
2	การได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูน โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งในด้านต่อไปนี้		
	2.1 การสร้างจิตสำนึก	4.02	มาก
	2.2 การสร้างความเชื่อมั่น	3.98	มาก
	2.3 การสร้างศักยภาพ	3.92	มาก
	2.4 การสร้างความไว้วางใจ	3.96	มาก
3	การได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูน โดยการจัดบริการในด้านต่อไปนี้		
	3.1 แจกเอกสาร	4.12	มาก
	3.2 จัดประชุม	3.80	มาก
	3.3 จัดประชาพิจารณ์	3.74	มาก
	3.4 จัดวิพากษ์	3.68	มาก
	3.5 จัดอบรม	3.51	มาก
	3.6 จัดสัมมนา	3.74	มาก
4	การได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูน โดยการพัฒนาวิชาการด้วยวิธีการต่อไปนี้		
	4.1 ใช้สื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ โปสเตอร์ คัตเอาท์ เว็บไซต์ ฯลฯ	3.95	มาก
	4.2 พบกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้	3.76	มาก
	4.3 ประชุม	3.67	มาก
	4.4 อบรม	3.57	มาก
	4.5 สัมมนา	3.55	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	การเสริมสร้าง	ความพึงพอใจ	
		ค่าคะแนนเฉลี่ย	ระดับ
5	การได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมคิด**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการมุ่งสู่ความสำเร็จด้วยวิธีการต่อไปนี้		
	5.1 การนิเทศ กำกับ ติดตาม	3.81	มาก
	5.2 การประเมินผล	3.83	มาก
6	การได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมตัดสินใจ**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการสื่อสารสาธารณะผ่านสื่อต่อไปนี้		
	6.1 วิทยุ	3.96	มาก
	6.2 โทรทัศน์	3.81	มาก
	6.3 หนังสือพิมพ์	3.75	มาก
	6.4 แผ่นพับ	3.67	มาก
	6.5 โปสเตอร์	3.65	มาก
	6.6 คัตเอาท์	3.40	ปานกลาง
	6.7 เว็บไซต์	3.31	ปานกลาง
7	การได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมตัดสินใจ**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งในด้านต่อไปนี้		
	7.1 การสร้างจิตสำนึก	3.95	มาก
	7.2 การสร้างความเชื่อมั่น	3.89	มาก
	7.3 การสร้างศักยภาพ	3.77	มาก
	7.4 การสร้างความไว้วางใจ	3.87	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	การเสริมสร้าง	ความพึงพอใจ	
		ค่าคะแนนเฉลี่ย	ระดับ
8	การได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมตัดสินใจ**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการจัดบริการในด้านต่อไปนี้		
	8.1 แจกเอกสาร	3.93	มาก
	8.2 จัดประชุม	3.73	มาก
	8.3 จัดอบรม	3.63	มาก
	8.4 จัดสัมมนา	3.56	มาก
	8.5 จัดวิพากษ์	3.49	ปานกลาง
	8.6 จัดประชาพิจารณ์	3.59	มาก
9	การได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมตัดสินใจ**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการพัฒนาวิชาการด้วยวิธีการต่อไปนี้		
	9.1 ใช้สื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ โปสเตอร์ คัตเอาท์ เว็บไซต์ ฯลฯ	3.88	มาก
	9.2 พบกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้	3.78	มาก
	9.3 ประชุม	3.65	มาก
	9.4 อบรม	3.60	มาก
	9.5 สัมมนา	3.53	มาก
10	การได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมตัดสินใจ**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการมุ่งสู่ความสำเร็จด้วย**วิธี**การต่อไปนี้		
	10.1 การนิเทศ กำกับ ติดตาม	3.78	มาก
	10.2 การประเมินผล	3.77	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	การเสริมสร้าง	ความพึงพอใจ	
		ค่าคะแนนเฉลี่ย	ระดับ
11	การได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการสื่อสารสาธารณะผ่านสื่อต่อไปนี้		
	11.1 วิทยุ	3.75	มาก
	11.2 โทรทัศน์	3.68	มาก
	11.3 หนังสือพิมพ์	3.77	มาก
	11.4 แผ่นพับ	3.72	มาก
	11.5 โปสเตอร์	3.66	มาก
	11.6 คัตเอาท์	3.34	ปานกลาง
	11.7 เว็บไซต์	3.23	ปานกลาง
12	การได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งในด้านต่อไปนี้		
	12.1 การสร้างจิตสำนึก	3.94	มาก
	12.2 การสร้างความเชื่อมั่น	3.84	มาก
	12.3 การสร้างศักยภาพ	3.80	มาก
	12.4 การสร้างความไว้วางใจ	3.79	มาก
13	การได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการจัดบริการในด้านต่อไปนี้	3.93	มาก
	13.1 แจกเอกสาร	3.66	มาก
	13.2 จัดประชุม	3.60	มาก
	13.3 จัดอบรม	3.58	มาก
	13.4 จัดสัมมนา	3.65	มาก
	13.5 จัดวิพากษ์	3.64	มาก
	13.6 จัดประชาพิจารณ์		

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	การเสริมสร้าง	ความพึงพอใจ	
		ค่าคะแนนเฉลี่ย	ระดับ
14	การได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมวางแผน**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการพัฒนาวิชาการด้วยวิธีการต่อไปนี้		
	14.1 ใช้สื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ โปสเตอร์ คัตเอาท์ เว็บไซต์ ฯลฯ	3.85	มาก
	14.2 พบกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้	3.66	มาก
	14.3 ประชุม	3.64	มาก
	14.4 อบรม	3.48	ปานกลาง
	14.5 สัมมนา	3.45	ปานกลาง
15	การได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมวางแผน**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการมุ่งสู่ความสำเร็จด้วยวิธีการต่อไปนี้		
	15.1 การนิเทศ กำกับ ติดตาม	3.79	มาก
	15.2 การประเมินผล	3.63	มาก
16	การได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมดำเนินงาน**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการสื่อสารสาธารณะผ่านสื่อต่อไปนี้		
	16.1 วิทยุ	3.89	มาก
	16.2 โทรทัศน์	3.76	มาก
	16.3 หนังสือพิมพ์	3.78	มาก
	16.4 แผ่นพับ	3.70	มาก
	16.5 โปสเตอร์	3.67	มาก
	16.6 คัตเอาท์	3.42	ปานกลาง
	16.7 เว็บไซต์	3.34	ปานกลาง

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	การเสริมสร้าง	ความพึงพอใจ	
		ค่าคะแนนเฉลี่ย	ระดับ
17	การได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมดำเนินงาน**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งในด้านต่อไปนี้		
	12.1 การสร้างจิตสำนึก	3.90	มาก
	12.2 การสร้างความเชื่อมั่น	3.80	มาก
	12.3 การสร้างศักยภาพ	3.73	มาก
	12.4 การสร้างความไว้วางใจ	3.70	มาก
18	การได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมดำเนินงาน**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการจัดบริการในด้านต่อไปนี้		
	18.1 แจกเอกสาร	3.87	มาก
	18.2 จัดประชุม	3.70	มาก
	18.3 จัดอบรม	3.63	มาก
	18.4 จัดสัมมนา	3.56	มาก
	18.5 จัดวิพากษ์	3.56	มาก
	18.6 จัดประชาพิจารณ์	3.61	มาก
19	การได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมดำเนินงาน**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการพัฒนาวิชาการด้วยวิธีการต่อไปนี้		
	19.1 ใช้สื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ โปสเตอร์ คัตเอาท์ เว็บไซต์ ฯลฯ	3.81	มาก
	19.2 พบกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้	3.81	มาก
	19.3 ประชุม	3.64	มาก
	19.4 อบรม	3.53	มาก
	19.5 สัมมนา	3.54	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	การเสริมสร้าง	ความพึงพอใจ	
		ค่าคะแนนเฉลี่ย	ระดับ
20	การได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมดำเนินงาน**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการมุ่งสู่ความสำเร็จด้วยวิธีการต่อไปนี้		
	20.1 การนิเทศ กำกับ ติดตาม	3.82	มาก
	20.2 การประเมินผล	3.78	มาก
21	การได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมประเมินผล**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการสื่อสารสาธารณะผ่านสื่อต่อไปนี้		
	21.1 วิทยุ	3.87	มาก
	21.2 โทรทัศน์	3.77	มาก
	21.3 หนังสือพิมพ์	3.79	มาก
	21.4 แผ่นพับ	3.73	มาก
	21.5 โปสเตอร์	3.58	มาก
	21.6 คัตเอาท์	3.47	ปานกลาง
	21.7 เว็บไซต์	3.36	ปานกลาง
22	การได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมประเมินผล**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งในด้านต่อไปนี้		
	22.1 การสร้างจิตสำนึก	3.88	มาก
	22.2 การสร้างความเชื่อมั่น	3.81	มาก
	22.3 การสร้างศักยภาพ	3.72	มาก
	22.4 การสร้างความไว้วางใจ	3.68	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	การเสริมสร้าง	ความพึงพอใจ	
		ค่าคะแนนเฉลี่ย	ระดับ
23	การได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการจัดบริการในด้านต่อไปนี้		
	23.1 แจกเอกสาร	4.01	มาก
	23.2 จัดประชุม	3.82	มาก
	23.3 จัดอบรม	3.73	มาก
	23.4 จัดประชาพิจารณ์	3.64	มาก
	23.5 จัดสัมมนา	3.61	มาก
	23.6 จัดวิพากษ์	3.67	มาก
24	การได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมประเมินผล**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการพัฒนาวิชาการด้วยวิธีการต่อไปนี้		
	24.1 ใช้สื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ โปสเตอร์ คัตเอาท์ เว็บไซต์ ฯลฯ	3.92	มาก
	24.2 พบกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้	3.81	มาก
	24.3 ประชุม	3.63	มาก
	24.4 อบรม	3.53	มาก
	24.5 สัมมนา	3.61	มาก
25	การได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมประเมินผล**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการมุ่งสู่ความสำเร็จด้วยวิธีการต่อไปนี้		
	25.1 การนิเทศ กำกับ ติดตาม	3.70	มาก
	25.2 การประเมินผล	3.66	มาก

บทที่ 8
สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน กำหนดวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน 2) เพื่อวิเคราะห์หารูปแบบการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน 3) เพื่อเปรียบเทียบลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยก่อนและหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

สรุปผลการวิจัย

สถานภาพส่วนบุคคลของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน

สรุปโดยรวมประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง มีอายุ 50-59 ปี สมรสแล้ว ประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้ 4,000-11,000 บาทต่อเดือน สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี เกิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน และได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนทางโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ อินเตอร์เน็ต และเสียงตามสาย 1-2 ครั้ง/เดือน เช่นกัน

ลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยก่อนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

1. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเห็นคุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนก่อนการเสริมสร้างการมิส่วนร่วมในพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนโดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่เห็นคุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนในระดับปานกลาง คือ การส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และควบคุมอาคารในจังหวัดลำพูนทำให้เมืองมีสภาพแวดล้อมโดดเด่น สมาชิกในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน

การกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่สมควรดำเนินการโดยเร็ว และเห็นคุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนในระดับมาก คือ การขยายตัวของอาคารขนาดใหญ่ส่งกระทบต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนเป็นการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเมืองลำพูน

2. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีขวัญและกำลังใจในระดับมากดังจะเห็นได้จากการมีความเห็นว่าประชาชนควรมีส่วนร่วมในการเสนอร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูน การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาเทศบัญญัติร่วมกับเทศบาลเมืองลำพูนก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ความเต็มใจและยินดีเข้าร่วมในการยกร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการออกเทศบัญญัติเป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย และเทศบาลเมืองลำพูนเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความเห็นต่อการร่างเทศบัญญัติต่าง ๆ อย่างดียิ่ง

3. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่นในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีความรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่นในระดับมากที่สุด ดังจะเห็นได้จากความคิดเห็นที่ว่าการพัฒนาเมืองลำพูนควรเน้นเรื่องการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและโบราณสถานควบคู่ไปด้วยกัน และการอนุรักษ์โบราณสถานในเมืองลำพูนช่วยให้เศรษฐกิจการท่องเที่ยวเติบโต มีความรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่นในระดับมากดังจะเห็นได้จากความคิดเห็นที่ว่าการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและโบราณสถานเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่ควรอนุรักษ์ไว้ให้คนรุ่นต่อไป และการพัฒนาเมืองลำพูนต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ และมีความรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่นในระดับปานกลางดังจะเห็นได้จากความคิดเห็นที่ว่าเมืองลำพูนควรเติบโตเป็นเมืองอุตสาหกรรมที่ทันสมัยเท่านั้น

4. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีผู้นำชุมชนที่มีความเข้มแข็งก่อนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเข้มแข็งในระดับมากเช่นเดียวกัน ดังนี้ คือ ผู้นำในชุมชนมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้า มีการสื่อสารที่ดี รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ทำให้งานประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมาย ผู้นำในท้องถิ่นทำให้ประชาชนเข้าร่วมทำงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ร่วมกันผู้นำในชุมชนทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจ เชื่อถือ ภาคภูมิใจ มีความหวงแหนทรัพยากรในท้องถิ่น ผู้นำในชุมชนสามารถควบคุมการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดี และผู้นำในชุมชนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองลำพูน

5. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเห็นพ้องในประเด็นข้อกฎหมายก่อนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเห็นพ้องในประเด็นข้อกฎหมายในระดับมาก ดังนี้ คือ กฎหมายควบคุมอาคารทำให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ การบัญญัติข้อกฎหมายควบคุมอาคารเป็นการปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่มากกว่าการคุ้มครองผลประโยชน์ส่วนบุคคล กฎหมายควบคุมอาคารทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัย กฎหมายควบคุมอาคารเป็นข้อบังคับที่ขัดขวางการเติบโตทางเศรษฐกิจ และมีความเห็นพ้องในระดับปานกลางในประเด็นที่ว่ากฎหมายควบคุมอาคารที่บัญญัติขึ้นจะทำให้เกิดผลดีแก่ประชาชนและสังคม

6. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนให้การยอมรับในตัวแทนที่ร่างกฎหมายในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนให้การยอมรับในตัวแทนที่ร่างกฎหมายในระดับมากดังจะเห็นได้จากการมีความเห็นว่าตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติ ควรจะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านกฎหมายเป็นอย่างดี ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติเป็นผู้ที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพชุมชนเป็นอย่างดี และตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติไม่ได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนท้องถิ่น และมีความเห็นในระดับปานกลาง คือ ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติเป็นผู้ที่มีสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม

7. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนก่อนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนร้อยละ 77.55 โดยมีคะแนนเฉลี่ย = 14.51 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

1. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีส่วนร่วมในการคิดเพื่อการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในรูปแบบแท้จริงเพียง 3 กิจกรรม คือ การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้สึกเป็นเจ้าของ หวงแหนทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการยอมรับตัวแทนในการกำหนดร่าง เทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน นอกนั้นเป็นการมีส่วนร่วมในการคิดแบบจอมปลอม

2. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีส่วนร่วมในการคิดเพื่อการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในรูปแบบแท้จริงเพียง 4 กิจกรรม คือ การตัดสินใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน การตัดสินใจเกี่ยวกับความรู้สึกเป็นเจ้าของ หวงแหนทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน การตัดสินใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ของเทศบาลเมืองลำพูน การตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดทำโครงการ / กิจกรรม เพื่อสนับสนุนการร่างเทศบัญญัติของเทศบาลเมืองลำพูน นอกนั้นเป็นการมีส่วนร่วมในการคิดแบบจอมปลอม

3. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีส่วนร่วมในการคิดเพื่อการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในรูปแบบแท้จริงเพียง 1 กิจกรรม คือ การวางแผนเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน นอกนั้นเป็นการมีส่วนร่วมในการคิดแบบจอมปลอม

4. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีส่วนร่วมในการคิดเพื่อการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในรูปแบบแท้จริงเพียง 3 กิจกรรม คือ การดำเนินการเกี่ยวกับการแสดงความรู้สึกเป็นเจ้าของ หวงแหนทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน การดำเนินการเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน การดำเนินการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ของเทศบาลเมืองลำพูน นอกนั้นเป็นการมีส่วนร่วมในการคิดแบบจอมปลอม

5. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีส่วนร่วมในการคิดเพื่อการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในรูปแบบจอมปลอมทั้งหมด ทั้งนี้เพราะกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนไม่มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรม

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน มีดังนี้

1. การให้คุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ ดำเนินการ และการมีส่วนร่วมในภาพรวม

2. ขวัญ และกำลังใจของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ วางแผน ดำเนินการ ประเมินผล และการมีส่วนร่วมในภาพรวม

3. ความรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ วางแผน ดำเนินการ ประเมินผล และการมีส่วนร่วมในภาพรวม

4. ความเข้มแข็งของผู้นำชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจ วางแผน ดำเนินการ ประเมินผล และการมีส่วนร่วมในภาพรวม

5. ความเข้มแข็งของผู้นำชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจ วางแผน ดำเนินการ ประเมินผล และการมีส่วนร่วมในภาพรวม

6. การยอมรับในตัวแทนที่ร่างกฎหมายมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจ วางแผน ดำเนินการ ประเมินผล และการมีส่วนร่วมในภาพรวม

7. ลักษณะทางจิตพิสัยโดยรวมมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในภาพรวม

8. ความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

1. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเห็นคุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนโดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่เห็นคุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนในระดับมากเช่นกัน คือ การขยายตัวของอาคารขนาดใหญ่ส่งกระทบต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนเป็นการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเมืองลำพูน การส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และควบคุมอาคารในจังหวัดลำพูนทำให้เมืองมีสภาพแวดล้อมโดดเด่น สมาชิกในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน และการกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่สมควรดำเนินการ โดยเร็ว

2. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีขวัญและกำลังใจในระดับมากดังจะเห็นได้จากการมีความเห็นว่าประชาชนควรมีส่วนร่วมในการเสนอร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูน การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาเทศบัญญัติร่วมกับเทศบาลเมืองลำพูนก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ความเต็มใจและยินดีเข้าร่วมในการยกร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการออกเทศบัญญัติเป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย และเทศบาลเมืองลำพูนเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความเห็นต่อการร่างเทศบัญญัติต่าง ๆ อย่างดียิ่ง

3. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่นในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีความรู้สึก

หวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่นในระดับมาก ดังจะเห็นได้จากความคิดเห็นที่ว่าการพัฒนาเมืองลำพูนควรเน้นเรื่องการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และโบราณสถานควบคู่ไปด้วยกัน และการอนุรักษ์โบราณสถานในเมืองลำพูนช่วยให้เศรษฐกิจการท่องเที่ยวเติบโต มีความรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่นในระดับมากดังจะเห็นได้จากความคิดเห็นที่ว่าการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและโบราณสถานเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่ควรอนุรักษ์ไว้ให้คนรุ่นต่อไป และการพัฒนาเมืองลำพูนต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ และมีความรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่นในระดับปานกลางดังจะเห็นได้จากความคิดเห็นที่ว่าเมืองลำพูนควรเติบโตเป็นเมืองอุตสาหกรรมที่ทันสมัยเท่านั้น

4. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีผู้นำชุมชนที่มีความเข้มแข็งหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเข้มแข็งในระดับมากเช่นเดียวกัน ดังนี้ คือ ผู้นำในชุมชนมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้า มีการสื่อสารที่ดี รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ทำให้งานประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมาย ผู้นำในท้องถิ่นทำให้ประชาชนเข้าร่วมทำงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน ผู้นำในชุมชนทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจ เชื่อถือ ภาคภูมิใจ มีความหวงแหนทรัพยากรในท้องถิ่น ผู้นำในชุมชนสามารถควบคุมการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดี และผู้นำในชุมชนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองลำพูน

5. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเห็นพ้องในประเด็นข้อกฎหมายหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเห็นพ้องในประเด็นข้อกฎหมายในระดับมาก ดังนี้ คือ กฎหมายควบคุมอาคารทำให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ การบัญญัติข้อกฎหมายควบคุมอาคารเป็นการปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่มากกว่าการคุ้มครองผลประโยชน์ส่วนบุคคล กฎหมายควบคุมอาคารทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัย กฎหมายควบคุมอาคารเป็นข้อบังคับที่ขัดขวางการเติบโตทางเศรษฐกิจ และกฎหมายควบคุมอาคารที่บัญญัติขึ้นจะทำให้เกิดผลดีแก่ประชาชนและสังคม

6. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนให้การยอมรับในตัวแทนที่ร่างกฎหมายในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนให้การยอมรับในตัวแทนที่ร่างกฎหมายในระดับมากดังจะเห็นได้จากการมีความเห็นว่าตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติ ควรจะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านกฎหมายเป็นอย่างดี

ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติเป็นผู้ที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพชุมชนเป็นอย่างดี ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติไม่ได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนท้องถิ่น และตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติเป็นผู้ที่มีสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม

7. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนก่อนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนร้อยละ 81.90 โดยมีคะแนนเฉลี่ย = 16.38 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน

เปรียบเทียบลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยก่อนและหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

จากผลการวิจัยพบว่าประชาชนมีลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยก่อนและหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนเป็นการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเมืองลำพูน การกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่สมควรดำเนินการโดยเร็ว การส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และควบคุมอาคารในจังหวัดลำพูนทำให้เมืองมีสภาพแวดล้อมโดดเด่น สมาชิกในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการออกเทศบัญญัติเป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย เทศบาลเมืองลำพูนเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความเห็นต่อการร่างเทศบัญญัติต่าง ๆ อย่างดียิ่ง การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและโบราณสถานเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่ควรอนุรักษ์ไว้ให้คนรุ่นต่อไป เมืองลำพูนควรเติบโตเป็นเมืองอุตสาหกรรมที่ทันสมัยเท่านั้น กฎหมายควบคุมอาคารเป็นข้อบังคับที่ขัดขวางการเติบโตทางเศรษฐกิจ ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติไม่ได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนท้องถิ่น และความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ความพึงพอใจของประชาชนต่อการร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูน

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีความพึงพอใจร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในระดับมากทุกประเด็น

ความพึงพอใจของประชาชนต่อการการมีส่วนร่วมในการร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูน

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในระดับมากเกือบทุกประเด็นยกเว้นบางประเด็น ดังนี้

1. การใช้คัตเอาท์ และเว็บไซต์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ วางแผน ดำเนินงาน และประเมินผล
2. การใช้การวิพากษ์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
3. การอบรม สัมมนาส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผน

อภิปรายผล

ลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยก่อนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีลักษณะทางจิตพิสัยในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ แต่มีบางลักษณะทางจิตพิสัยที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ การพัฒนาเมืองลำพูนควรเน้นเรื่องการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและโบราณสถานควบคู่ไปด้วยกัน และการอนุรักษ์โบราณสถานในเมืองลำพูนช่วยให้เศรษฐกิจการท่องเที่ยวเติบโต ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิสันต์ ธนะสารสมบูรณ์ (2541: 88) ที่ทำวิจัยเรื่องระดับการมีส่วนร่วมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม และพบว่าการให้คุณค่าสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม และระดับปานกลาง คือ การส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และควบคุมอาคารในจังหวัดลำพูนทำให้เมืองมีสภาพแวดล้อมโดดเด่น สมาชิกในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน การกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่สมควรดำเนินการโดยเร็ว เมืองลำพูนควรเติบโตเป็นเมืองอุตสาหกรรมที่ทันสมัยเท่านั้น กฎหมายควบคุมอาคารที่บัญญัติขึ้นจะทำให้เกิดผลดีแก่ประชาชนและสังคม ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติเป็นผู้ที่มีสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ของแมสโลว์ (Maslow, 1943: 257) ในด้านความปลอดภัย และความต้องการความสำเร็จแห่งตน นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับ บรรเจิด

สิงคะเนติ (2544: 39) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "กระบวนการพิจารณาโครงการตามกฎหมายเยอรมัน" พบว่า กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเยอรมันมีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการพิจารณาโครงการที่มีผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ เพื่อคุ้มครองสิทธิ หรือผลประโยชน์ของผู้เป็นเจ้าของโครงการ และเพื่อเป็นการรักษาประโยชน์สาธารณะ คุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมจากอันตรายจากความเสียหาย หรือจากภาระต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมุ่งคุ้มครองต่อสิทธิ หรือผลประโยชน์ของบุคคลที่สาม ในการพิจารณาโครงการกฎหมายกำหนดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็น เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่พิจารณาโครงการสามารถค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลกระทบของโครงการ และเพื่อรับฟังความจากบุคคลที่สามที่ได้รับผลกระทบ ผู้เป็นเจ้าของโครงการจะเสนอโครงการให้ เจ้าหน้าที่พร้อมทั้งรายละเอียดที่สำคัญ เจ้าหน้าที่ผู้พิจารณาโครงการจะต้องแจ้งแก่ประชาชนทั่วไป บุคคลที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ สมาคมคุ้มครองธรรมชาติ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วประกาศให้ทราบถึงรายละเอียดของโครงการ สถานที่ และเวลาในการพิจารณาโครงการ เพื่อให้บุคคลซึ่งได้รับผลกระทบจากโครงการยื่นคำคัดค้าน จากนั้นเจ้าหน้าที่จะกำหนดให้มีการชี้แจงโครงการ เพื่ออธิบายปัญหาที่มีผู้คัดค้าน บุคคลผู้มีสิทธิเข้าร่วมในการชี้แจงโครงการ ได้แก่ ผู้ยื่นคำร้องให้พิจารณาโครงการ ผู้เสนอคำคัดค้าน บุคคลผู้ได้รับผลกระทบ ตัวแทนของเจ้าหน้าที่พิจารณาโครงการ เมื่อได้รับฟังความคิดเห็นอย่างกว้างขวางแล้ว เจ้าหน้าที่พิจารณาโครงการแล้วทำคำวินิจฉัยตามกฎหมาย โดยออกเป็นคำสั่งทางปกครอง และจะต้องให้เหตุผลคำวินิจฉัย หากมีผู้ไม่พอใจในคำวินิจฉัยก็มีสิทธินำคดีไปฟ้องต่อศาลปกครอง และสอดคล้องกับ ชมนาท รัตนมณี และคณะ (2549: ระบบออนไลน์) ได้ศึกษาประชากรที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร พบว่า 1) การที่ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนในเขตกรุงเทพมหานครนั้นเกิดจากการเห็นความสำคัญ และต้องการเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ 2) ในด้านบทบาทผู้นำท้องถิ่นต่อกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมนั้น หากผู้นำชุมชนเข้มแข็ง มีมนุษย์สัมพันธ์ดีจะสามารถระดมความคิดหาแนวร่วมในการนำโครงการทางด้านสิ่งแวดล้อมเข้าสู่ชุมชน 3) ประชาชนมีความพร้อม และให้ความสนใจในการรับข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ ในภาพรวมอยู่ระดับสูง 4) พฤติกรรมการมีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมส่งเสริม และรักษาสิ่งแวดล้อมชุมชนของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากที่สุด คือ การปฏิบัติตนตามกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมรักษาสิ่งแวดล้อม 5)ในการปฏิบัติตนเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม ของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่ประชาชนจะแก้ไขปัญหาเอง 6) ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาสิ่งแวดล้อมชุมชนค่อนข้างน้อย ข้อที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากที่สุด คือ การรับทราบโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อม 7) พฤติกรรมของประชาชนในการรักษาสิ่งแวดล้อมชุมชนที่ปฏิบัติมากที่สุดคือ การรักษาความสะอาดที่อยู่อาศัย

และการไม่ปล่อยควัน และฝุ่นละอองในชุมชน แสดงว่าประชาชนมีความคิดในการรักษาความสะอาดที่อยู่อาศัยของตนเอง รวมถึงไม่สร้างมลพิษให้กับชุมชน

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนก่อนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนร้อยละ 72.70 โดยมีคะแนนเฉลี่ย = 14.54 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ทั้งนี้เนื่องจากความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนเกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ที่เป็นจริงในจังหวัดลำพูน ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนจึงมีความรู้ในเรื่องดังกล่าวบ้าง ซึ่งสอดคล้องกับ รัตนโชติ ยิ่งแจ่มศิริ (2548: ระบบออนไลน์) ได้ศึกษาเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายด้านจัดทำโครงสร้างพื้นฐานเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองรังสิต" พบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอยู่บ้างในการกำหนดนโยบายด้านจัดทำโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีรูปแบบของการมีส่วนร่วมเป็นลักษณะรับรู้ข้อมูล ร้องเรียน และนำเสนอผ่านผู้บริหาร และสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อให้มีการพิจารณา และอนุมัติโครงการ แต่ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารน้อยมาก จึงทำให้ประชาชนขาดความรู้

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

1. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีส่วนร่วมในการคิดเพื่อการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในรูปแบบแท้จริงเพียง 3 กิจกรรม คือ การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้สึกเป็นเจ้าของ หวงแหนทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน และการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการยอมรับตัวแทนในการกำหนดร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน นอกนั้นเป็นการมีส่วนร่วมในการคิดแบบจอมปลอม ทั้งนี้เพราะกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับ รัตนโชติ ยิ่งแจ่มศิริ (2548: ระบบออนไลน์) ได้ศึกษาเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายด้านจัดทำโครงสร้างพื้นฐานเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองรังสิต" พบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอยู่บ้างในการกำหนดนโยบายด้านจัดทำโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีรูปแบบของการมีส่วนร่วมเป็นลักษณะรับรู้ข้อมูล ร้องเรียน และนำเสนอผ่านผู้บริหาร และสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อให้มีการพิจารณา และอนุมัติโครงการ แต่ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารน้อยมาก และประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจขั้นตอนในการมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ และติดตามผลการดำเนินงานของ

เทศบาลในด้านโครงการที่นำมาศึกษาเป็นโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชนในเชิงบวก จึงทำให้มีปัญหา และอุปสรรค

2. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีส่วนร่วมในการคิดเพื่อการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในรูปแบบแท้จริงเพียง 3 กิจกรรม คือ การตัดสินใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน การตัดสินใจเกี่ยวกับความรู้สึกเป็นเจ้าของ หวงแหนทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน และการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดทำโครงการ / กิจกรรม เพื่อสนับสนุนการร่างเทศบัญญัติของเทศบาลเมืองลำพูน นอกนั้นเป็นการมีส่วนร่วมในการคิดแบบจอมปลอม ทั้งนี้เพราะกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมได้ง่าย และเป็นกิจกรรมที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดมาแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับรัตนโชติ ยิ่งแจ่มศิริ (2548: ระบบออนไลน์) ได้ศึกษาเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายด้านจัดทำโครงสร้างพื้นฐานเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองรังสิต" พบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอยู่บ้างในการกำหนดนโยบายด้านจัดทำโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีรูปแบบของการมีส่วนร่วมเป็นลักษณะรับรู้ข้อมูล ร้องเรียน และนำเสนอผ่านผู้บริหาร และสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อให้มีการพิจารณา และอนุมัติโครงการ แต่ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารน้อยมาก และประชาชนขาดความรู้ ความเข้าขั้นตอนในการมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ และติดตามผลการดำเนินงานของเทศบาลในด้านโครงการที่นำมาศึกษาเป็นโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชนในเชิงบวก จึงทำให้ปัญหา และอุปสรรค

3. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีส่วนร่วมในการคิดเพื่อการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในรูปแบบแท้จริงเพียง 1 กิจกรรม คือ การวางแผนเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน นอกนั้นเป็นการมีส่วนร่วมในการคิดแบบจอมปลอม ทั้งนี้เพราะกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมได้ง่าย และเป็นกิจกรรมที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดและตัดสินใจมาแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับรัตนโชติ ยิ่งแจ่มศิริ (2548: ระบบออนไลน์) ได้ศึกษาเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายด้านจัดทำโครงสร้างพื้นฐานเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองรังสิต" พบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอยู่บ้างในการกำหนดนโยบายด้านจัดทำโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีรูปแบบของการมีส่วนร่วมเป็นลักษณะรับรู้ข้อมูล ร้องเรียน และนำเสนอผ่านผู้บริหาร และสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อให้มีการพิจารณา และอนุมัติโครงการ แต่ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารน้อยมาก และประชาชนขาดความรู้ ความเข้าขั้นตอนในการมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ และติดตามผลการดำเนินงานของเทศบาลในด้านโครงการที่นำมาศึกษาเป็นโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชนในเชิงบวก จึงทำให้ปัญหา และอุปสรรค

4. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีส่วนร่วมในการคิดเพื่อการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในรูปแบบแท้จริงเพียง 3 กิจกรรม คือ การดำเนินการเกี่ยวกับการแสดงความรู้สึกเป็นเจ้าของ หวงแหนทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน การดำเนินการเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน และการดำเนินการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ของเทศบาลเมืองลำพูน นอกนั้นเป็นการมีส่วนร่วมในการคิดแบบจอมปลอม ทั้งนี้เพราะกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมได้ง่าย และและเป็นกิจกรรมที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจและร่วมวางแผนมาแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับ รัตนโชติ ยิ่งแจ่มศิริ (2548: ระบบออนไลน์) ได้ศึกษาเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายด้านจัดทำโครงสร้างพื้นฐานเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองรังสิต" พบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอยู่บ้างในการกำหนดนโยบายด้านจัดทำโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีรูปแบบของการมีส่วนร่วมเป็นลักษณะรับรู้ข้อมูลร้องเรียน และนำเสนอผ่านผู้บริหาร และสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อให้มีการพิจารณา และอนุมัติโครงการ แต่ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารน้อยมาก และประชาชนขาดความรู้ ความเข้าขั้นตอนในการมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ และติดตามผลการดำเนินงานของเทศบาลในด้านโครงการที่นำมาศึกษาเป็นโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชนในเชิงบวก จึงทำให้ปัญหาและอุปสรรค

5. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีส่วนร่วมในการคิดเพื่อการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในรูปแบบแท้จริงเพียง 3 กิจกรรม คือ การดำเนินการเกี่ยวกับการแสดงความรู้สึกเป็นเจ้าของ หวงแหนทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน การดำเนินการเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน และการดำเนินการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ของเทศบาลเมืองลำพูน นอกนั้นเป็นการมีส่วนร่วมในการคิดแบบจอมปลอม ทั้งนี้เพราะกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมได้ง่าย และและเป็นกิจกรรมที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจและร่วมวางแผนมาแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับ รัตนโชติ ยิ่งแจ่มศิริ (2548: ระบบออนไลน์) ได้ศึกษาเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายด้านจัดทำโครงสร้างพื้นฐานเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองรังสิต" พบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอยู่บ้างในการกำหนดนโยบายด้านจัดทำโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีรูปแบบของการมีส่วนร่วมเป็นลักษณะรับรู้ข้อมูล ร้องเรียน และนำเสนอผ่านผู้บริหาร และสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อให้มีการพิจารณา และอนุมัติโครงการ แต่ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารน้อยมาก และประชาชนขาดความรู้ ความเข้าขั้นตอนในการมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ และติดตามผลการดำเนินงานของเทศบาลในด้าน

โครงการที่นำมาศึกษาเป็นโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชนในเชิงบวก จึงทำให้ปัญหา และอุปสรรค

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยกับการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

1. ลักษณะทางจิตพิสัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนเกือบทุกกิจกรรม ยกเว้นการให้คุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประเมินผล ทั้งนี้เป็นเพราะการให้คุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนเป็นจิตพิสัยที่ฝังแน่นในจิตใจของชาวลำพูนพร้อมที่จะร่วมคิด ร่วมตัดสิน และร่วมดำเนินงาน ไม่มีความจำเป็นสำหรับการวางแผนและการประเมินผล นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิสันต์ ธนะสารสมบูรณ์ (2541: 86) ที่ทำวิจัยเรื่องระดับการมีส่วนร่วมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม และพบว่าการให้คุณค่าสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

2. ความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน เนื่องจากการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนได้รับอิทธิพลจากลักษณะทางจิตพิสัยซึ่งเป็นเรื่องของการเห็นคุณค่า ขวัญและกำลังใจ ความรู้สึกหวงแหน การมีผู้นำที่เข้มแข็ง การเห็นพ้องกับข้อกฎหมาย และการยอมรับผู้ร่างกฎหมาย ส่วนความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนไม่มีผลทางด้านจิตใจที่จะผลักดันให้ชาวลำพูนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน และขัดแย้งกับผลการวิจัยของ พิสันต์ ธนะสารสมบูรณ์ (2541: 97) ที่ทำวิจัยเรื่องระดับการมีส่วนร่วมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม และพบว่าความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

รูปแบบการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเกี่ยวกับการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

รูปแบบการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเกี่ยวกับการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน คือ 3 A I Model ดังนี้ คือ

1. Awareness : A คือ การเสริมสร้างความตระหนักให้กับประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเกี่ยวกับการอนุรักษ์เมืองลำพูนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และเป็นเมือง "มรดกโลก"

2. Interest : I คือ การเสริมสร้างความสนใจในเนื้อหาของร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนที่มุ่งให้ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนดำรงรักษาไว้ซึ่งความเป็น "เมืองเก่า" ที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมให้คงอยู่

3. Adaptation : A คือ การสร้างเสริมให้ประชาชนปรับตนเองเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณา ให้ข้อเสนอแนะ วิพากษ์วิจารณ์ และประชาพิจารณ์ร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

4. Adoption : A คือ สร้างเสริมให้ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนยอมรับว่าเป็นภาระหน้าที่และเป็นบทบาทสำคัญที่จะทำให้เทศบาลเมืองลำพูนออกเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนเพื่อการอนุรักษ์เมืองลำพูน

จากผลการวิเคราะห์เอกสารพบว่ารูปแบบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เหมาะสม คือ 3 AI Model ซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การรับรู้ (perception) ของประชาชนในเรื่องที่ตนมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิสันต์ ธนะสารสมบูรณ์ (2541: 68) ที่ทำวิจัยเรื่องระดับการมีส่วนร่วมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นไนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม และพบว่าประชาชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมโดยเริ่มจากการมีจิตสำนึกร่วมกันและพัฒนาเป็นกลุ่มเพื่อจัดทำกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับ เฉลิม เกิดโมลี (2543: 74) ที่ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบาย และพบว่าการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะของประชาชนมี 3 ขั้นตอน คือ การเป็นผู้ให้ข้อมูลหรือข้อคิดเห็น (information input) การมีส่วนแบ่งอำนาจในการตัดสินใจ (shared decision-making) และ การเป็นผู้กำหนดนโยบาย (policy-decision by mass)

ลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยหลังการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

1. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีลักษณะทางจิตพิสัยในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ แต่มีเพียง 1 ลักษณะที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ ความรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่นในประเด็นที่ว่าเมืองลำพูนควรเติบโตเป็นเมืองอุตสาหกรรมที่ทันสมัยเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Social Change) (ถาวร เกิดเกียรติพงศ์ และ วราคม ทีสุกะ, 2522: 207-208) กล่าวคือ สังคมย่อมมีการเปลี่ยนแปลงทั้งที่มีแผน (planned change) คือ การพัฒนา และการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไป ไม่มีสังคมใดที่จะหยุดนิ่งอยู่กับที่ (static) สังคมทุกสังคมย่อมมีลักษณะเป็นพลวัต (dynamic)

2. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนก่อนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนร้อยละ 81.90 โดยมีคะแนนเฉลี่ย = 16.38 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ทั้งนี้เพราะการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนของชาวเมืองลำพูนย่อมมีการสื่อสารในเนื้อหาของเทศบัญญัติและก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนมากขึ้น

เปรียบเทียบลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยก่อนและหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

จากผลการวิจัยพบว่าประชาชนมีลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยก่อนและหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนเป็นการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเมืองลำพูน การกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่สมควรดำเนินการโดยเร็ว การส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และควบคุมอาคารในจังหวัดลำพูนทำให้เมืองมีสภาพแวดล้อมโดดเด่น สมาชิกในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการออกเทศบัญญัติเป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย เทศบาลเมืองลำพูนเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความเห็นต่อการร่างเทศบัญญัติต่าง ๆ อย่างดียิ่ง การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและโบราณสถานเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่ควรอนุรักษ์ไว้ให้คนรุ่นต่อไป เมืองลำพูนควรเติบโตเป็นเมืองอุตสาหกรรมที่ทันสมัยเท่านั้น กฎหมายควบคุมอาคารเป็นข้อบังคับที่ขัดขวางการเติบโตทางเศรษฐกิจ ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติไม่ได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของ

ประชาชนท้องถิ่น และความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนหลังการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน (Cohen & Uphoff, 1980: 213 – 218)

ความพึงพอใจของประชาชนต่อร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูน

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีความพึงพอใจร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในระดับมากทุกประเด็น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ของแมสโลว์ 5 ระดับ คือ 1) ความต้องการทางด้านสรีระวิทยา (physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (survival needs) 2) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยของชีวิต (safety and security needs) ได้แก่ ความต้องการที่จะอยู่อย่างมีความปลอดภัยจากการถูกทำร้ายร่างกาย 3) ความต้องการทางด้านสังคม (social needs) ความต้องการความรัก ความต้องการที่จะให้สังคมยอมรับว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม 4) ความต้องการที่จะมีเกียรติยศชื่อเสียง (self esteem needs) ได้แก่ ความภาคภูมิใจ ความต้องการดีเด่นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งของสังคม 5) ความต้องการความสำเร็จแห่งตน (self actualization needs) เป็นความต้องการในระดับสูงสุด ซึ่งเป็นความต้องการที่อยากจะให้เกิดความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่างตามความนึกคิดของตนเองเพื่อจะพัฒนาตนเองให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

ความพึงพอใจของประชาชนต่อการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูน

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในระดับมากเกือบทุกประเด็นยกเว้นบางประเด็นดังนี้ คือ 1) การใช้คัตเอาท์ และเว็บไซต์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ วางแผนดำเนินงาน และประเมินผล 2) การใช้การวิพากษ์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และ 3) การอบรม สัมมนาส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผนซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยในประเด็นนี้สอดคล้องกับถวิลวดี บุรีกุล (2547: ก.8-ก.10) ที่แบ่งระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนมี 6 ระดับ ดังนี้ 1) ระดับการให้ข้อมูล เป็นระดับต่ำสุด และเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้วางแผนโครงการ และประชาชน เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้วางแผนโครงการ หรือในกิจกรรมนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับนี้ไม่เปิดโอกาสให้มีการแสดงข้อคิดเห็น หรือเข้ามาเกี่ยวข้องใด ๆ การให้ข้อมูล เช่น การแถลงข่าว การแจกข่าว การแสดงนิทรรศการ การทำหนังสือให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ 2) ระดับการเปิดรับความคิดเห็น

ของประชาชน ผู้วางแผนโครงการเชิญชวนให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น เพื่อให้ได้ข้อมูลมากขึ้น เช่น การบรรยายให้ประชาชนทราบใน โครงการต่าง ๆ แล้วขอความคิดจากผู้ฟัง เป็นต้น 3) ระดับการปรึกษาหารือ เป็นระดับที่ผู้วางแผนโครงการ และประชาชนได้เจรจากันอย่างเป็นทางการ เพื่อประเมินความก้าวหน้า หรือระบุประเด็นข้อสงสัยต่าง ๆ ในการประชุม การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ และการเปิดกว้างรับฟังความคิดเห็น เป็นต้น 4) ระดับการวางแผนร่วมกัน เป็นเรื่องการมีส่วนร่วมที่มีขอบเขตกว้างขวางมากขึ้น มีความรับผิดชอบในการวางแผน การเตรียมโครงการ และผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินการโครงการ เหมาะสมที่จะใช้สำหรับการพิจารณาประเด็นที่มีความยุ่งยากซับซ้อน และมีข้อโต้แย้งมาก เช่น การใช้กลุ่มที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่าง ๆ การใช้อนุญาโตตุลาการ เพื่อแก้ไขเพื่อแก้ปัญหาข้อขัดแย้ง และการเจรจา เพื่อหาทางประนีประนอมกัน เป็นต้น 5) ระดับร่วมปฏิบัติ ผู้รับผิดชอบโครงการกับประชาชนร่วมกันดำเนินโครงการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ 6) ระดับการควบคุมโดยประชาชน เป็นระดับสูงสุดของการมีส่วนร่วมโดยประชาชน เพื่อแก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่มีอยู่ทั้งหมด เช่น การลงประชามติ การเลือกตั้ง เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ได้มาจากผลการวิจัยของผู้วิจัย จึงได้มีข้อเสนอแนะเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้ คือ

ข้อเสนอแนะจากผลงานวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในรูปแบบจอมปลอมเป็นส่วนใหญ่ นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองลำพูน และเทศมนตรีเทศบาลเมืองลำพูนควรนำผลการวิจัยเรื่องนี้ไปเป็นแนวทางในการเสริมสร้างให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน โดยส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความตระหนักที่จะต้องมีเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน ให้ความสนใจในการออกเทศบัญญัติเมืองลำพูน ยอมรับและปฏิบัติตามข้อกำหนดในเทศบัญญัติเมืองลำพูน ทั้งนี้ เพื่ออนุรักษ์และส่งเสริมเมืองลำพูนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการประกาศไว้ “เมืองลำพูนเป็นมรดกโลก”

2. จากผลการวิจัยพบว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนพึงพอใจร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนทั้งฉบับ เทศบาลเมืองลำพูนควรเร่งนำเสนอร่างเทศบัญญัติฉบับดังกล่าว

ต่อสภาเทศบาลเมืองลำพูนเพื่อการบังคับใช้อย่างเร่งด่วน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกของลำพูน

3. หน่วยงานที่ต้องการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ควรใช้รูปแบบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เกิดจากผลการวิจัยครั้งนี้ คือ 3AI นั่นคือ ต้องเริ่มจากการสร้างความตระหนัก (awareness) สร้างความสนใจ (interest) ส่งเสริมให้มีการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งใหม่ (adaptation) และเปิดโอกาสให้เกิดการยอมรับ (adoption)

4. การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการใด ๆ ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญกับความรู้ของประชาชนในเรื่องนั้น ๆ หากแต่ต้องให้ความสำคัญกับการรับรู้ในเรื่องนั้น ๆ มากกว่า

5. นักวิจัยที่สนใจรูปแบบการส่งเสริมความร่วมมือในการกฎหมายที่มีผลกระทบต่อมหาชน อาจเลือกใช้กระบวนการวิจัยเพื่อหารูปแบบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวิจัยครั้งนี้

6. เทศบาลเมืองลำพูนควรสร้างความเข้าใจกับประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเกี่ยวกับเนื้อหาในร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนเพื่อจูงใจให้ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน ดังนี้ คือ การส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และควบคุมอาคารในจังหวัดลำพูนทำให้เมืองมีสภาพแวดล้อมโดดเด่น สมาชิกในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน การกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่สมควรดำเนินการโดยเร็ว เมืองลำพูนควรเติบโตเป็นเมืองอุตสาหกรรมที่ทันสมัยเท่านั้น กฎหมายควบคุมอาคารที่บัญญัติขึ้นจะทำให้เกิดผลดีแก่ประชาชนและสังคม ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติเป็นผู้ที่มีสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม

7. เทศบาลเมืองลำพูนควรจูงใจให้ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนอย่างแท้จริงโดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เพราะเท่าที่ผ่านมาประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนแบบจอมปลอมทุกประเด็น

8. จากผลวิจัยพบว่าลักษณะทางจิตพิสัย คือ การให้คุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน ขวัญ และกำลังใจของประชาชน ความรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่น ความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน และการยอมรับในตัวแทนที่ร่างกฎหมายมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ วางแผน ดำเนินการ ประเมินผลในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมือง

ลำพูน เทศบาลเมืองลำพูนควรให้ความสำคัญกับการสร้างจิตพิสัยดังกล่าวให้สูงขึ้น โดยการใช้สื่อทุกประเภท เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เสียงตามสาย และการพบปะทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

9. จากผลการวิจัยพบว่าประชาชนมีลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยหลังการมีส่วนร่วมพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนสูงกว่าก่อนหลังการมีส่วนร่วมพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน เพื่อให้ประชาชนเห็นคุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน มีขวัญ และกำลังใจของประชาชน มีความรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่น มีผู้นำชุมชนที่มีความเข้มแข็ง มีความเห็นที่สอดคล้องกับเนื้อหาในร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน และเพื่อการยอมรับในตัวแทนที่ร่างกฎหมาย จึงควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน

10. เนื่องจากประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนในระดับมากเกือบทุกประเด็นยกเว้นการใช้คัตเอาท์และเว็บไซต์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ วางแผน ดำเนินงาน และประเมินผล การใช้การวิพากษ์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การจัดการอบรม และสัมมนาเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผน เทศบาลเมืองลำพูนจึงควรพิจารณาการใช้สื่อดังกล่าวตามความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนโดยใช้ 3AI Model ในการวิจัยครั้งต่อไปควรนำ 3AI Model ไปใช้ในการออกกฎหมายประเภทอื่น ๆ

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยของประชาชนที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมขอแงประชาชน การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาปัญหาและข้อจำกัดในการมีส่วนร่วมออกกฎหมายของประชาชน เพื่อประโยชน์ในการป้องกันปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว

3. การวิจัยครั้งนี้พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนเป็นความร่วมมือแบบจอมปลอม เพื่อให้การออกกฎหมายที่มีผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง จึงควรทำวิจัยเกี่ยวกับแนวทางสร้างความร่วมมืออย่างแท้จริงขอแงประชาชนในการทำกิจการสาธารณะ

4. ควรทำวิจัยเพื่อการกำหนดนโยบาย มาตรการ และการดำเนินงานเพื่อให้เมืองลำพูนเป็นมรดกโลกโดยความร่วมมือของประชาชนอย่างเร่งด่วน เพราะการเป็นเมืองมรดกโลกของเมืองลำพูนกำลังอยู่ในระยะเสี่ยงเพราะประชาชนไม่อนุรักษ์เมืองลำพูน หากแต่กำลังพัฒนาเมืองลำพูนให้เป็นเมืองสมัยใหม่

5. ควรดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนา (research for development) โดยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (action research) เพื่อสร้างความร่วมมือของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเพื่อการอนุรักษ์ และบูรณะภูมิสถาปัตยของเมืองลำพูนให้คงอยู่ตลอดไป

บรรณานุกรม

กรมการปกครอง. 2551. "บุคคลที่มีสิทธิเลือกตั้งอายุ 18 ปี". เชียงใหม่: สำนักบริหารการทะเบียน. (เอกสารอัดสำเนา).

กรมควบคุมมลพิษ. 2550. "ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน". [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.pcd.go.th (5 กุมภาพันธ์ 2550).

กองราชการส่วนตำบล. 2543. **ข้อมูลสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล/ กองราชการตำบล กรมการปกครอง**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์กรมการปกครอง.

คณะทำงานการมีส่วนร่วมของประชาชน. ม.ป.ป. "โครงการศึกษาวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน". [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.2nesac.go.th/document/show06.php?did=06100003-18k. (5 กันยายน 2550).

โครงการนิเวศนิติธรรม. 2551. "ชุมชนกับการมีส่วนร่วมตัดสินใจ-ทฤษฎีการมีส่วนร่วม". [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.naturallaw.in.th/index.php?option=com_content&task=view&id=8&Itemid=10-68k– (28 กุมภาพันธ์ 2551).

จรัล โฆษณานันท์. 2541. **นิติปรัชญา**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

จังหวัดลำพูน. 2525. **สมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี**. ลำพูน: ม.ป.พ.

_____. 2549. "ประวัติความเป็นมา". [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.lamphun.got.h (10 มกราคม 2549).

จำนงค์ บัวเนี่ยว. 2550. **การมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

จินตนา กิจมี. 2550. "เกียรติภูมิ อปท.". จากอบต. ชั้น 3 สู่ชั้น 1 และยกชั้นเป็นตำบลสุเทพ". **มติชน** 29 กันยายน: 8.

เจตน์ อริยะสมบัติ. 2550. "สัมภาษณ์ นิมิต จิวะสันติการ นายกเทศมนตรีนครลำปาง". **มติชน** 29 มิถุนายน: 8.

เฉิดฉิน สุกปลั่ง. 2547. การศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมชุมชนของประชาชนในเขตดุสิตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. อ้างถึงใน ชมนาท รัตนมณี, นิยดา สวัสดิพงษ์, ประวรดา โภชนจันทร์ และพรชัย มาระเนตร. 2549. "รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร". [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.senate.go.th (11 พฤษภาคม 2552).

เฉลิม เกิดโมลี. 2543. แนวทางการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบาย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ. (เอกสารอัดสำเนา).

เฉลิม อยู่บำรุง. 2547. **ปัญหาการบังคับใช้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา**. กรุงเทพฯ: ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาเอก, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ชัยพร พานิชอัตรา. 2543. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในชนบทต่อการปฏิบัติงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์: กรณีศึกษาหมู่บ้านหลุก ตำบลเหมืองง่า อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน**. เชียงใหม่: ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาเอก, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

ชมนาท รัตนมณี, นิยดา สวัสดิพงษ์, ประวรดา โภชนจันทร์ และ พรชัย มาระเนตร. 2549. "รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร". [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://senate.go.th (8 มีนาคม 2552).

ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์. 2540. **กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง**. กรุงเทพฯ: จิรรัชการพิมพ์.

ดรรชนี เอมพันธุ์, สุทัศน์ วรรณเลิศ และ เรณุกา รัชโน. 2547. **คู่มือการจำแนกเขตท่องเที่ยวเชิงนิเวศ**. กรุงเทพฯ: คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ถวิลวดี บุรีกุล. 2547. **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และความคิดเห็นต่อการทำงานของรัฐบาล และองค์กรอิสระ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ถวิลวดี บุรีกุล, ศรัณยู หมั้นทรัพย์, ชูศักดิ์ ปัญญามูล และ สิริกันยา ปานพ่วงศรี. 2547. **แนวทางการประเมินการมีส่วนร่วมทางการเมืองของชุมชน ในบริบทของกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: จรัล สนิทวงศ์การพิมพ์.

ถาวร เกิดเกียรติพงศ์ และ วราคม ทีสุกะ. 2522. **สังคมวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ: เอราวัณการพิมพ์.

เทศบาลเมืองลำพูน. 2549. "สถิติประชากร". [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.nmt.or.th (10 มกราคม 2549).

ธนูชัย หุ่นวิวัฒน์. 2536. **อำนาจในการตราเทศบัญญัติกรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ธเนศวร์ เจริญเมือง. 2538. **ฉลองเชียงใหม่ 700 ปี เลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรง**. เชียงใหม่: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นภัทร์ ขุนนากลัด. 2550ก. "เกียรติภูมิ อปท." ไปดูวิสัยทัศน์ การพัฒนาเมืองบ้านบึง. **มติชน** 29 มิถุนายน: 10.

_____. 2550ข. "เกียรติภูมิ อปท." หลักการของสมเจตน์ เกตุวัตถา ประชาชนนายเราจึงเป็นเลิศด้านความโปร่งใส". **มติชน** 29 สิงหาคม: 8.

นรนิติ เศรษฐบุตร. ม.ป.ป. แนวคิดในการมีส่วนร่วมทางการเมือง. เอกสารเผยแพร่ความรู้ทางการปกครองท้องถิ่น ฉบับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. อ้างถึงใน นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. 2546. **การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐานเทคนิค และกรณีตัวอย่าง**. เชียงใหม่: คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

_____. 2550. รัฐธรรมนูญกับการเมืองไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. อ้างถึงใน นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. 2546. **การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐานเทคนิค และกรณีตัวอย่าง**. เชียงใหม่: คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. 2546. **การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐานเทคนิค และกรณีตัวอย่าง**. เชียงใหม่: คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นันทวัฒน์ บรมานันท์. 2547. **การปกครองส่วนท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2540)**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์. 2527. กลวิธี แนวทาง วิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาศูนย์ชุมชน. กรุงเทพฯ: กรมการพัฒนาชุมชน. อ้างถึงใน ทวีทอง หงส์วิวัฒน์ (บรรณาธิการ). 2527. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภาการพิมพ์.

บรรเจิด สิงคะเนติ. 2544. "กระบวนการพิจารณาโครงการตามกฎหมายเยอรมัน". **กฎหมายปกครอง** 20(ธันวาคม): 29-79.

_____. 2548. **หลักกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมฝ่ายปกครอง**. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. 2538. **กฎหมายมหาชน เล่ม 3 ที่มา และนิติวิธี**. กรุงเทพฯ: นิติธรรม.

_____. 2547. **กฎหมายมหาชน เล่ม 1 วิวัฒนาการทางปรัชญา และลักษณ์ของกฎหมายมหาชนยุคต่าง ๆ**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

บุญเลิศ ขำพุก. 2550. "นครนนท์งามตา ฉลอง 80 พรรษา เทิดไท้องค์ราชัน". **มติชน** 29 สิงหาคม: 8.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. 2542. **การวางแผนการพัฒนาท่องเที่ยวแบบยั่งยืน**. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ประยูร กาญจนดุล. 2538. **คำบรรยายกฎหมายปกครอง**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประเวศ วะสี. 2540. **การเดินทางแห่งความคิด : ปฏิรูปการเมือง**. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.

_____. 2549. "เศรษฐกิจพอเพียงภาคปฏิบัติ การพัฒนาอย่างบูรณาการทั้งจังหวัด". **มติชน** 28 ตุลาคม: 2.

ปรีดี เกษมทรัพย์. 2548. **นิติปรัชญา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โครงการตำรา และเอกสารประกอบคำสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ปพาณี ฐิติวัฒนา. 2523. **สังคมวิทยา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

ปาริชาติ วลัยเสถียร. 2548. **กระบวนการ และเทคนิคการทำงานนักพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.).

พิสันต์ ธนะสารสมบูรณ์. 2541. **การมีส่วนร่วม และปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศิลปกรรม ศึกษากรณีเกาะสีชัง ชลบุรี**. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยมหิดล. อ้างถึงใน ชมนาท รัตนมณี, นิยดา สวัสดิพงษ์, ประวรดา โภชนจันทร์ และ พรชัย มาระเนตร. 2549. "รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร". [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.senate.go.th. (11 พฤษภาคม 2552).

พิสิษฐ์ ราคาแพง. 2550. "เกียรติภูมิ อปท." จากตลาดสดสู่การแก้ไขปัญหาขยะ และจัดการภูมิทัศน์วัฒนธรรมที่เทศบาลตำบลด่านซ้าย". **มติชน** 29 สิงหาคม: 8.

ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์. 2537. **100 วันในการวางรากฐานงานของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม**. กรุงเทพฯ: สำนักงานประกันภัยสังคม กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม.

โภคิน พลกุล. 2524. **การปฏิรูประบบราชการในยุคโลกาภิวัตน์: การดำเนินการที่ผ่านมาและการดำเนินการที่ต้องผลักดันต่อไป**. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

มานิตย์ จุมปา. 2546. **คู่มือศึกษาวิชากฎหมายปกครอง**. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

ยุทธ ไกยวรรณ์. 2545. **สถิติเพื่อการวิจัย**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ยุทธนา พูนทอง. 2538. **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย**. กรุงเทพฯ: นิติยุทธ์.

รดาวรรณ เกื้อกูลเกียรติ์. 2533. **การตรากฎหมายลำดับรองในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์โท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

รัตนโชติ ยิ่งแจ่มศิริ. 2548. "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายด้านจัดทำโครงสร้างพื้นฐานเทศบาล: ศึกษากรณีเทศบาลเมืองรังสิต". [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.lamphun.go.th/ template1/index.php?old=28 (15 พฤศจิกายน 2553).

ลัดดาวัลย์ ตันติวิทยาพิทักษ์. 2546ก. **แนวคิด และทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมือง.** กรุงเทพ: รายงานตามหลักสูตร โครงการปริญญาเอกสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

_____. 2546ข. **คู่มือการคุ้มครองสิทธิแรงงานไทยตามรัฐธรรมนูญ ภายใต้โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิรูป (คสร.).** กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

วรพจน์ วิศรุษพิชญ์. 2531. การควบคุมการใช้ดุลพินิจทางปกครอง โดยองค์กรอุดสาหกรรม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. อ้างถึงใน รดาวรรณ วานิช. 2538. **การตรากฎหมายลำดับรองในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

_____. 2543. **สิทธิ และเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540**. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

วิษณุ เครืองาม. 2530. กฎหมายรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพฯ: แสวงสุทธิการพิมพ์. อ้างถึงใน มานิตย์ จุมปา. 2546. **คำอธิบายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2540)**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: นิติธรรม.

วีรศักดิ์ เครือเทพ. 2548. **นวัตกรรมสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศุภพงษ์ เชาว์แล่น. 2550. "ตามไปดูการบริหารงานแบบครอบครัวเดียวกันที่เทศบาลตำบลเวียงสระ". **มติชน** 29 สิงหาคม: 8.

สถาบันวิจัย และให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2541. **โครงการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการปรับปรุงกฎหมายปกครองส่วนท้องถิ่น และการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สนิท สมัครการ. 2525. **การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมกับการพัฒนาการของสังคม**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สมคิด เลิศไพฑูรย์. 2542. กฎหมายเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ ฉบับปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

อ้างถึงใน มานิตย์ จุมปา. 2546. **คำอธิบายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2540)**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: นิติธรรม.

_____. 2547. **กฎหมายปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.

สมจิต รุ่งจำรัสรัศมี. 2550. "เกียรติภูมิ อปท." ภาระกิจการพัฒนาตลาดริมเมย". **มติชน** 29 กรกฎาคม: 8.

สมพิศ ไปเจอะ. 2550. "ตะลอนทัวร์ วัฒนธรรมสายใยชุมชน อยู่ดีมีสุขบนความเป็นไทย". **มติชน** 29 กันยายน: 10.

สมยศ เชื้อไทย. 2548. **นิติปรัชญา**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

สันต์ชิต ชิตวงศ์. 2550. "เกียรติภูมิ อปท." นครสงขลา เมืองน่าอยู่ น่าเที่ยว ห้องรับแขกภาคใต้". **มติชน** 29 กรกฎาคม: 8.

สัญชัย สุลักษณานนท์. 2539. **นวัตกรรมสร้างสรรค์ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุเจตน์ สถาพรนานนท์. 2545. **การควบคุมการออกกฎหมายขององค์กรฝ่ายปกครองในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุเมธ วรรณพฤกษ์. 2550. "เกียรติภูมิ อปท." กระจายอำนาจสู่ประชาชนของเทศบาลนครขอนแก่น". **มติชน** 29 สิงหาคม: 8.

สุรินทร์ จตุการ. 2550. "กว่าจะเป็นตลาดสามชุก จิตวิญญาณที่รัฐควรคำนึง". **มติชน** 29 มิถุนายน: 8.

สุรีย์ ตัณฑ์ศรีสุโรจน์. 2531. **การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของผู้นำเยาวชนในชุมชนคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุวัฒน์ คงแป้น. 2550. "ชุมชนคนไท" พ.ร.บ. สภาองค์กรชุมชน กับความหมายใหม่ของประชาธิปไตย". **มติชน** 29 มิถุนายน: 10.

สำนักงานแรงงานจังหวัดลำพูน. 2553. "ข่าวสาระกิจกรรม". [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.lamphun.go.th/template1/index.php?old=28 (28 กุมภาพันธ์ 2553).

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ. 2550. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550**. กรุงเทพฯ: 99 กรุ๊ป เทรดดิ้ง เซ็นเตอร์.

หยุด แสงอุทัย. 2548. **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป**. กรุงเทพฯ: ประกายพรึก.

เหรียญชัย จันทร์สุภาเสน. 2550ก. "เกียรติภูมิ อปท." เงินน้อย แต่น้ำใจยิ่งใหญ่ ทำให้เทศบาลเชียงรายเป็นเมืองน่าอยู่คู่วัฒนธรรมล้านนา". **มติชน** 29 (มิถุนายน): 8.

_____. 2550ข. "เกียรติภูมิ อปท." ธรรมาภิบาลระดับตำบลที่ อบต. เวียงพางคำ. **มติชน** 29 กรกฎาคม: 8.

อดิน ระพีพัฒน์. 2527. "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา". น. 8-10. ใน บทวิจารณ์ ทวีทอง หงส์วิวัฒน์ (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภาการพิมพ์.

อมร จันทรสมบูรณ์. 2527. **กฎหมายปกครอง**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อาลีน พอนอรอฟฟ์. 1981. "การมีส่วนร่วมและบทบาทของชุมชน". [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.rakbankerd.com/01_jam/thaiinfor/country_info/index.html?topic_id=788&db_file= (9 มกราคม 2552).

เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา, อรอร ภู่เจริญ และ จันทร์อนงค์ ไตรทิพย์รุ่งโรจน์. 2550. "บทสรุปความคิดเห็นประชาชนเรื่องรัฐธรรมนูญ 2550 จากเครือข่ายภาคประชาชน". [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.th.prc.org. (15 กันยายน 2550).

Best, John W. 1977. **Educational Psychology**. Boston: Prentice-Hall.

Cohen, J.M. and Uphoff, N.T. 1980. "Participation's Place in Rulal Development: Secleing Clarity Through Specificity". **World Development** 8 (March): 118-125.

Maslow. A.H. 1943. "A Theory of Human Motivation". **The Psychological Review** 50, 4 (July): 109-114.

United Nations. 1978. **Popular Participation in Decision-Making for Development**. New York: United Nation Publication.

Yamane, T. 1973. Statistical and Introductory analysis. Tokyo: Harper and Row. Inc. อ้างถึงใน ยุทธ ไกยวรรณ์. 2545. **สถิติเพื่อการวิจัย**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม ครั้ง 1 ชุดที่ 1 (5 มกราคม 2551)

เรื่อง การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 4 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลและสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ตอนที่ 4 ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย การท่องเที่ยว และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน

แบบสอบถามชุดนี้เป็นเครื่องมือสำหรับศึกษา ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการท่องเที่ยว (การบริหารการพัฒนา) มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูลต่างๆ เป็นการศึกษาทางวิชาการ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ดังนั้น จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง และตามความคิดเห็นของท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ว่าที่พันตรี เกรียงไกร กาญจนคูหา
นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาพัฒนาการท่องเที่ยว
(การบริหารการพัฒนา)
คณะพัฒนาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่
โทรศัพท์ 081-6712341
E-mail: Kheingkhai@hotmail.com

แบบสอบถาม

เรื่อง การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลและสถานทางเศรษฐกิจของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริง

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ ☐ 20-29 ปี ☐ 30-39 ปี ☐ 40-49 ปี ☐ 50-59 ปี ☐ 60-69 ปี ☐ 70 ปี หรือมากกว่า
3. สถานภาพการสมรส
   ☐ โสด ☐ สมรส ☐ หย่า / ม่าย / แยกกันอยู่ ☐ อื่นๆ (ระบุ)..... .....
4. อาชีพหลักของท่าน
   ☐ รับราชการ ☐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ☐ พนักงานเอกชน ☐ เจ้าของกิจการ
   ☐ เกษตรกร ☐ รับจ้าง ☐ อื่นๆ (ระบุ).....
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ☐ 4,000-11,000 บาท ☐ 11,001-18,000 บาท ☐ 18,001-25,000 บาท ☐ 25,001-32,000 บาท ☐ 32,001-39,000 บาท
6. ระดับการศึกษาสูงสุดของท่าน (จบการศึกษาโดยสมบูรณ์)
7. ภูมิลำเนาเดิมของท่าน
   ☐ เกิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ☐ ไม่ได้เกิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน
8. ความถี่ของการได้รับข้อมูลข่าวสารของท่าน เรื่องการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน (ในปี พ.ศ. 2550)

- ทางโทรทัศน์	☐ 1 – 2 ครั้ง/เดือน	☐ 3 – 4 ครั้ง/เดือน	☐ มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน
- ทางวิทยุ	☐ 1 – 2 ครั้ง/เดือน	☐ 3 – 4 ครั้ง/เดือน	☐ มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน
- ทางหนังสือพิมพ์	☐ 1 – 2 ครั้ง/เดือน	☐ 3 – 4 ครั้ง/เดือน	☐ มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน
- ทางอินเตอร์เน็ต	☐ 1 – 2 ครั้ง/เดือน	☐ 3 – 4 ครั้ง/เดือน	☐ มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน
- อื่นๆ ระบุ.....	☐ 1 – 2 ครั้ง/เดือน	☐ 3 – 4 ครั้ง/เดือน	☐ มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน

ตอนที่ 2 ลักษณะทางจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การให้คุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน					
1.1 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนเป็นการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเมืองลำพูน					
1.2 การขยายตัวของอาคารขนาดใหญ่ส่งกระทบต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน					
1.3 การกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้ หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่สมควรดำเนินการโดยเร็ว					
1.4 การส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ และควบคุมอาคารในจังหวัดลำพูนทำให้เมืองมีสภาพแวดล้อมโดดเด่น					
1.5 สมาชิกในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน					
2. ขวัญ และกำลังใจของประชาชน					
2.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการออกเทศบัญญัติเป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย					
2.2 ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการเสนอร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูน					
2.3 เทศบาลเมืองลำพูนเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความเห็นต่อการร่างเทศบัญญัติต่างๆ อย่างดียิ่ง					
2.4 การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาเทศบัญญัติร่วมกับเทศบาลเมืองลำพูนก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม					
2.5 ความเต็มใจและยินดีเข้าร่วมในการยกร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูน					
3. ความรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่น					
3.1 การพัฒนาเมืองลำพูนต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ					
3.2 การพัฒนาเมืองลำพูนควรเน้นเรื่องการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและโบราณสถานควบคู่ไปด้วยกัน					
3.3 การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและโบราณสถานเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่ควรอนุรักษ์ไว้ให้คนรุ่นต่อไป					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.4 การอนุรักษ์โบราณสถานในเมืองลำพูนช่วยให้เศรษฐกิจการท่องเที่ยวเติบโต					
3.5 เมืองลำพูนควรเติบโตเป็นเมืองอุตสาหกรรมที่ทันสมัยเท่านั้น					
4. ความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน					
4.1 ผู้นำในชุมชนของท่านมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้า มีการสื่อสารที่ดี รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ทำให้งานประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมาย					
4.2 ผู้นำในชุมชนของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองลำพูน					
4.3 ผู้นำในชุมชนของท่านทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจ เชื่อถือ ภาคภูมิใจ มีความหวงแหนทรัพยากรในท้องถิ่น					
4.4 ผู้นำในท้องถิ่นของท่านทำให้ประชาชนเข้าร่วมทำงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน					
4.5 ผู้นำในชุมชนของท่านสามารถควบคุมการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดี					
5. ความเห็นพ้องในประเด็นข้อกฎหมาย 5.1 การบัญญัติข้อกฎหมายควบคุมอาคารเป็นการปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่มากกว่าการคุ้มครองผลประโยชน์ส่วนบุคคล					
5.2 กฎหมายควบคุมอาคารเป็นข้อบังคับที่ขัดขวางการเติบโตทางเศรษฐกิจ					
5.3 กฎหมายควบคุมอาคารทำให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ					
5.4 กฎหมายควบคุมอาคารที่บัญญัติขึ้นจะทำให้เกิดผลดีแก่ประชาชนและสังคม					
5.5 กฎหมายควบคุมอาคารทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัย					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6. การยอมรับในตัวแทนที่ร่างกฎหมาย 6.1 ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านกฎหมายเป็นอย่างดี					
6.2 ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติเป็นผู้ที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพชุมชนเป็นอย่างดี					
6.3 ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติควรจะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน					
6.4 ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติไม่ได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนท้องถิ่น					
6.5 ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติเป็นผู้ที่มีสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม					

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน โดยถือว่าท่านเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นแล้ว

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยผู้วิจัยได้กำหนดการวัดแบบประมาณค่าจำนวน 4 ระดับ คือ

ประชาชนตัดสินใจเองทั้งหมด	มีคะแนนเท่ากับ 4 คะแนน
ประชาชนร่วมมือกับผู้นำ/ นักวิชาการ	มีคะแนนเท่ากับ 3 คะแนน
ผู้นำ/ นักวิชาการช่วยเหลือ/ ให้คำปรึกษา	มีคะแนนเท่ากับ 2 คะแนน
ผู้นำ/ นักวิชาการชักนำ/ ชี้แนะ	มีคะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

ข้อความ	รูปแบบการมีส่วนร่วม			
	4	3	2	1
1. การมีส่วนร่วมคิด 1.1 ท่านเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน				
1.2 ท่านเข้าร่วมแสดงความคิดเกี่ยวกับความรู้สึกเป็นเจ้าของ หวงแหนทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน				
1.3 ท่านเข้าร่วมแสดงความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการต่างๆ ของเทศบาลเมืองลำพูน				
1.4 ท่านเข้าร่วมแสดงความคิดเกี่ยวกับการจัดทำโครงการ / กิจกรรมเพื่อสนับสนุนการร่างเทศบัญญัติของเทศบาลเมืองลำพูน				
1.5 ท่านเข้าร่วมแสดงความคิดเกี่ยวกับการติดตามข้อมูลข่าวสารและความเคลื่อนไหวในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
1.6 ท่านเข้าร่วมแสดงความคิดเกี่ยวกับตัวผู้นำ โดยเฉพาะความสามารถในการวางแผนการจัดองค์กร การจูงใจและนำองค์กรและการควบคุมให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
1.7 ท่านเข้าร่วมแสดงความคิดเกี่ยวกับการคัดเลือกตัวแทนในการกำหนดร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
1.8 ท่านเข้าร่วมแสดงความคิดเกี่ยวกับการยอมรับตัวแทนในการกำหนดร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
1.9 ท่านเข้าร่วมแสดงความคิดเกี่ยวกับการบริหารงานของฝ่ายบริหารเทศบาลเมืองลำพูน				
1.10 ท่านเข้าร่วมแสดงความคิดเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติงานในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
1.11 ท่านเข้าร่วมแสดงความคิดเกี่ยวกับการตรวจสอบการปฏิบัติงานในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
1.12 ท่านเข้าร่วมแสดงความคิดเกี่ยวกับการเสนอร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
1.13 ท่านเข้าร่วมแสดงความคิดเกี่ยวกับการเห็นชอบในร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
1.14 ท่านเข้าร่วมแสดงความคิดเกี่ยวกับการสนับสนุนร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนให้เกิดการนำมาใช้งานจริง				
1.15 ท่านเข้าร่วมแสดงความคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติตามร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				

ข้อความ	รูปแบบการมีส่วนร่วม			
	4	3	2	1
2. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 2.1 ท่านเข้าร่วมตัดสินใจในเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน				
2.2 ท่านเข้าร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับความรู้สึกเป็นเจ้าของ หวงแหนทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน				
2.3 ท่านเข้าร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ของเทศบาลเมืองลำพูน				
2.4 ท่านเข้าร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดทำโครงการ / กิจกรรม เพื่อสนับสนุนการร่างเทศบัญญัติของเทศบาลเมืองลำพูน				
2.5 ท่านเข้าร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการติดตามข้อมูลข่าวสารและความเคลื่อนไหวในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
2.6 ท่านเข้าร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับตัวผู้นำ โดยเฉพาะความสามารถในการวางแผนการจัดองค์กร การจูงใจและนำองค์กร และการควบคุมให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
2.7 ท่านเข้าร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการคัดเลือกตัวแทนในการกำหนดร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
2.8 ท่านเข้าร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการยอมรับตัวแทนในการกำหนดร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
2.9 ท่านเข้าร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารงานของฝ่ายบริหารเทศบาลเมืองลำพูน				
2.10 ท่านเข้าร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติงานในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
2.11 ท่านเข้าร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการตรวจสอบการปฏิบัติงานในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
2.12 ท่านเข้าร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการเสนอร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
2.13ท่านเข้าร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการเห็นชอบในร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
2.14 ท่านเข้าร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการสนับสนุนร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนให้เกิดการนำมาใช้งานจริง				
2.15 ท่านเข้าร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				

ข้อความ	รูปแบบการมีส่วนร่วม			
	4	3	2	1
3. การมีส่วนร่วมวางแผน 3.1 ท่านเข้าร่วมวางแผนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน				
3.2 ท่านเข้าร่วมวางแผนการแสดงความรู้สึกเป็นเจ้าของ หวงแหนทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน				
3.3 ท่านเข้าร่วมวางแผนการมีส่วนร่วมในโครงการต่างๆของเทศบาลเมืองลำพูน				
3.4 ท่านเข้าร่วมวางแผนจัดทำโครงการ / กิจกรรม เพื่อสนับสนุนการร่างเทศบัญญัติของเทศบาลเมืองลำพูน				
3.5 ท่านเข้าร่วมวางแผนการติดตามข้อมูลข่าวสารและความเคลื่อนไหวในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
3.6 ท่านเข้าร่วมวางแผนสรรหาตัวผู้นำ โดยเฉพาะความสามารถในการวางแผนการจัดองค์กร การจูงใจและนำองค์กร และการควบคุมให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
3.7 ท่านเข้าร่วมวางแผนการคัดเลือกตัวแทนในการกำหนดร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
3.8 ท่านเข้าร่วมวางแผนการยอมรับตัวแทนในการกำหนดร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
3.9 ท่านเข้าร่วมวางแผนการบริหารงานร่วมกับฝ่ายบริหารของเทศบาลเมืองลำพูน				
3.10 ท่านเข้าร่วมวางแผนการปฏิบัติงานในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
3.11 ท่านเข้าร่วมวางแผนการตรวจสอบการปฏิบัติงานในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
3.12ท่านเข้าร่วมวางแผนการเสนอร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
3.13 ท่านเข้าร่วมวางแผนการเห็นชอบในร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
3.14 ท่านเข้าร่วมวางแผนการสนับสนุนร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน ลำพูน ให้เกิดการนำมาใช้งานจริง				
3.14 ท่านเข้าร่วมวางแผนการสนับสนุนร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน ลำพูน ให้เกิดการนำมาใช้งานจริง				
3.15 ท่านเข้าร่วมวางแผนการปฏิบัติตามร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				

ข้อความ	รูปแบบการมีส่วนร่วม			
	4	3	2	1
4. การมีส่วนร่วมดำเนินการ 4.1 ท่านเข้าร่วมดำเนินการเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน				
4.2 ท่านเข้าร่วมดำเนินการแสดงความรู้สึกเป็นเจ้าของ หวงแหนทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน				
4.3 ท่านเข้าร่วมดำเนินการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการต่างๆ ของเทศบาลเมืองลำพูน				
4.4 ท่านเข้าร่วมดำเนินการจัดทำโครงการ / กิจกรรม เพื่อสนับสนุนการร่างเทศบัญญัติของเทศบาลเมืองลำพูน				
4.5 ท่านเข้าร่วมดำเนินการติดตามข้อมูลข่าวสารและความเคลื่อนไหวในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
4.6 ท่านเข้าร่วมดำเนินการสรรหาตัวผู้นำ โดยเฉพาะความสามารถในการวางแผนการจัดองค์กร การจูงใจและนำองค์กรและการควบคุมให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
4.7 ท่านเข้าร่วมดำเนินการคัดเลือกตัวแทนในการกำหนดร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
4.8 ท่านเข้าร่วมดำเนินการยอมรับตัวแทนในการกำหนดร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
4.9 ท่านเข้าร่วมดำเนินการบริหารงานร่วมกับฝ่ายบริหารของเทศบาลเมืองลำพูน				
4.10 ท่านเข้าร่วมดำเนินการตามแผนการปฏิบัติงานในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
4.11 ท่านเข้าร่วมดำเนินการตรวจสอบการปฏิบัติงานในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
4.12 ท่านเข้าร่วมดำเนินการเสนอร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
4.13 ท่านเข้าร่วมดำเนินการเห็นชอบในร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
4.14 ท่านเข้าร่วมดำเนินการสนับสนุนร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนให้เกิดการนำมาใช้งานจริง				
4.15 ท่านเข้าร่วมดำเนินการปฏิบัติตามร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				

ข้อความ	รูปแบบการมีส่วนร่วม			
	4	3	2	1
5. การมีส่วนร่วมประเมินผล				
5.1 ท่านเข้าร่วมประเมินผลในเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน				
5.2 ท่านเข้าร่วมประเมินผลในเรื่องความรู้สึกเป็นเจ้าของ หวงแหนทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน				
5.3 ท่านเข้าร่วมประเมินผลการมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ของเทศบาลเมืองลำพูน				
5.4 ท่านเข้าร่วมประเมินผลการจัดทำโครงการ / กิจกรรม เพื่อสนับสนุนการร่างเทศบัญญัติของเทศบาลเมืองลำพูน				
5.5 ท่านเข้าร่วมประเมินผลตัวผู้นำ โดยเฉพาะความสามารถในการวางแผนการจัดองค์กร การจูงใจและนำองค์กร และการควบคุมให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
5.6 ท่านเข้าร่วมประเมินผลการคัดเลือกตัวแทนในการกำหนดร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
5.7 ท่านเข้าร่วมประเมินผลการยอมรับตัวแทนในการกำหนดร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
5.8 ท่านเข้าร่วมประเมินผลเกี่ยวกับการบริหารงานของฝ่ายบริหารของเทศบาลเมืองลำพูน				
5.9 ท่านเข้าร่วมประเมินผลแผนการปฏิบัติงานในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
5.10 ท่านเข้าร่วมประเมินผลการตรวจสอบการปฏิบัติงานในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
5.11 ท่านเข้าร่วมประเมินผลการเสนอร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
5.12 ท่านเข้าร่วมประเมินผลการเห็นชอบในร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
5.13ท่านเข้าร่วมประเมินผลการสนับสนุนร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนให้เกิดการนำมาใช้งานจริง				
5.14 ท่านเข้าร่วมประเมินผลการปฏิบัติตามร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				
5.15 ท่านเข้าร่วมประเมินผลการติดตามข้อมูลข่าวสารและความเคลื่อนไหวในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน				

ตอนที่ 4 ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเทศบัญญัติ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย × ลงในคำตอบที่ถูกต้องที่สุดหนึ่งคำตอบ จากจำนวน 4 ตัวเลือก จำนวน 30ข้อ

1. โบราณสถานของจังหวัดลำพูนในข้อใดที่ ได้รับการเตรียมเสนอชื่อเพื่อขอเป็นมรดกโลก
   - ก. องค์พระบรมธาตุหริภุญชัย วัดพระธาตุหริภุญชัย วรมหาวิหาร
   - ข. วัดพระยืน
   - ค. วัดจามเทวี (วัดกู่กุด)
   - ง. ถูกทุกข้อ
2. องค์การใดเป็นผู้ประกาศให้แหล่งท่องเที่ยวขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก
   - ก. องค์การยูเนสโก
   - ข. องค์การสหประชาชาติ
   - ค. องค์การท่องเที่ยวโลก
   - ง. คณะกรรมการส่งเสริมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว
3. ถ้าโบราณสถานมีเจ้าของ หรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่แล้ว เมื่ออธิบดีแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้นั้นทราบแล้ว เพื่อจะขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน ถ้าผู้นั้นไม่พอใจต้องร้องต่อศาลภายในกี่วัน
   - ก. 15 วัน
   - ข. 30 วัน
   - ค. 60 วัน
   - ง. 90 วัน
4. ข้อใดคือนโยบายของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
   - ก. ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวมีบทบาทในการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
   - ข. ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตคนไทย
   - ค. ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวของประเทศไทยเติบโตอย่างยั่งยืน
   - ง. ถูกทุกข้อ
5. ข้อใดเป็นผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยว
   - ก. เศรษฐกิจของประเทศขยายตัว
   - ข. วัฒนธรรมท้องถิ่นเปลี่ยนแปลง
   - ค. เกิดการพัฒนาสาธารณูปโภค
   - ง. เกิดความตื่นตัวในการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่น
6. ข้อใดเป็นการท่องเที่ยวแบบไม่ยั่งยืน
   - ก. การท่องเที่ยวแบบคณะใหญ่
   - ข. การท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายวัฒนธรรม
   - ค. การท่องเที่ยวที่ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด
   - ง. การท่องเที่ยวที่รักษาสิ่งแวดล้อม

7. ข้อควรปฏิบัติในการเที่ยวชมโบราณสถานที่ถูกต้อง คือข้อใด

ก. ปฏิบัติตาม กฎ กติกา และข้อห้ามของสถานที่นั้น

ข. ไม่นำสิ่งของใดๆ ออกจากสถานที่นั้นๆ

ค. ไม่กระทำการอันใดที่ก่อให้เกิดการรบกวนหรือความเสียหายให้แก่สถานที่นั้น ๆ

ง. ถูกทุกข้อ

8. ข้อใดเป็นสิ่งที่ประชาชนท้องถิ่นควรทำเมื่อมีโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

ก. เข้าร่วมในการวางแผนโครงการ

ข. ติดตามตรวจสอบโครงการตั้งแต่เริ่มต้น

ค. ปล่อยให้องค์กรภาครัฐเป็นผู้ดำเนินการ

ง. ถูกทั้งข้อ ก. และ ข.

9.ข้อใดไม่ใช่ ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ก. ประชาชนเข้ามามีส่วนในกระบวนการพัฒนา และแก้ไขปัญหาของชุมชน ตั้งแต่ เริ่มต้นจนสิ้นสุดโครงการ

ข. ประชาชนมีส่วนในการค้นหาปัญหา กำหนดเป้าหมาย กำหนดนโยบาย การวางแผน และการดำเนินการ โครงการพัฒนา

ค. ประชาชนได้รับประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน

ง. ประชาชนมีสิทธิในการขอยื่นเสนอเทศบัญญัติ

10. หลักการสำคัญของคำว่าประชาธิปไตยการมีส่วนร่วม คือข้อใด

ก. การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมือง และการบริหาร

ข. เป็นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจ และการจัดสรรทรัพยากร ในระหว่างประชาชนให้เท่าเทียมกัน

ค. อำนาจในการตัดสินใจ และการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

ง. ถูกทุกข้อ

11. กฎหมายข้อใดต่อไปนี้เทศบาลมีอำนาจตราขึ้นเองได้

ก. เทศบัญญัติ ข. พระราชกำหนด

ค. พระราชบัญญัติ ง. ประมวลกฎหมาย

12. เทศบัญญัติ หมายถึงข้อใด

ก. ข้อห้ามที่เทศบาลตราออกใช้บังคับ

ข. ข้อบังคับที่เทศบาลตราออกใช้บังคับ

ค. ข้อกฎหมายที่เทศบาลตราออกใช้บังคับ

ง. ข้อปฏิบัติที่เทศบาลตราออกใช้บังคับ

13. ประเภทของเทศบัญญัติ มีกี่ประเภทอะไรบ้าง

ก. 1 ประเภท คือ เทศบัญญัติอันเป็นอำนาจทั่วไป

ข. 3 ประเภท คือ เทศบัญญัติอันเป็นอำนาจทั่วไป เทศบัญญัติชั่วคราวหรือฉุกเฉิน และเทศบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน การคลังและการพาณิชย์

ค. 4 ประเภท คือ เทศบัญญัติอันเป็นอำนาจทั่วไป เทศบัญญัติชั่วคราวหรือฉุกเฉิน เทศบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน การคลังและการพาณิชย์ และเทศบัญญัติเฉพาะเรื่อง

ง. ไม่มีข้อใดถูก

14. ข้อใดถือ เป็นส่วนประกอบของการร่างเทศบัญญัติ

ก. หลักการของการร่างเทศบัญญัติ

ข. เหตุผลที่เสนอการร่างเทศบัญญัติ

ค. ถูกทั้ง ก. และ ข.

ง. ไม่มีคำตอบที่ถูกต้อง

15. หลักการพิจารณาการร่างเทศบัญญัติจะต้องแบ่งออกเป็นกี่วาระ

ก. 2 วาระ ข. 3 วาระ

ค. 4 วาระ ง. วาระ

16. ผู้ที่มีสิทธิเข้าชื่อเสนอเทศบัญญัติ ต้องมีจำนวนเท่าใด ถึงมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาเทศบาลเพื่อดำเนินการให้สภาเทศบาลพิจารณาออกเทศบัญญัติได้

ก. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเทศบาลใดมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเทศบาลนั้น

ข. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเทศบาลใดมีจำนวนมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเทศบาลนั้น

ค. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเทศบาลใดมีจำนวนน้อยกว่า หรือมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเทศบาลนั้นก็ได้

ง. ไม่มีคำตอบที่ถูกต้อง

17. การยื่นคำร้องขอคัดค้านต่อประธานสภาเทศบาล เพื่อให้ขีดฆ่าชื่อตนเองออกจากบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อดังกล่าวได้ภายในกี่วัน

ก. 24 วัน นับตั้งแต่วันปิดประกาศ ค. 26 วัน นับตั้งแต่วันปิดประกาศ

ข. 25 วัน นับตั้งแต่วันปิดประกาศ ง. 27 วัน นับตั้งแต่วันปิดประกาศ

18. รายฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลต้องมีจำนวนเท่าใด เพื่อการลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

ก. ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียง

ข. ไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียง

ค. ไม่น้อยกว่าสองในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียง

ง. ไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียง

19. เมื่อสภาเทศบาลเห็นชอบเทศบัญญัติแล้วจะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ใดเสียก่อน
    ก. ผู้ว่าราชการจังหวัด
    ข. ปลัดจังหวัด
    ค. นายอำเภอ
    ง. ปลัดอำเภอ
20. เมื่อเทศบัญญัติเรื่องใดที่ได้รับความเห็นชอบทุกประการแล้ว เทศบัญญัติเรื่องนั้นจะมีผลใช้บังคับเมื่อใด
    ก. เมื่อผ่านการประชาพิจารณ์แล้ว
    ข. เมื่อประกาศไว้โดยเปิดเผยที่สำนักงานเทศบาลแล้ว 7 วัน
    ค. เมื่อที่ประชุมสภาเทศบาลลงมติเห็นชอบแล้ว
    ง. เมื่อคณะเทศมนตรีเห็นชอบแล้ว

แบบสอบถาม ครั้ง 2 (11 มกราคม 2552)

เรื่อง การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 4 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลและสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจต่อการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน , ความพึงพอใจที่มีส่วนร่วมในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ตอนที่ 4 ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย การท่องเที่ยว และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน

แบบสอบถามชุดนี้เป็นเครื่องมือสำหรับศึกษา ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการท่องเที่ยว (การบริหารการพัฒนา) มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูลต่างๆ เป็นการศึกษาทางวิชาการ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ดังนั้น จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง และตามความคิดเห็นของท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ว่าที่พันตรี เกรียงไกร กาญจนดูหา
นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาพัฒนาการท่องเที่ยว
(การบริหารการพัฒนา)
คณะพัฒนาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่
โทรศัพท์ 081-6712341
E-mail: Kheingkhai@hotmail.com

แบบสอบถาม

เรื่อง การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลและสถานทางเศรษฐกิจของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริง

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุ ☐ 20-29 ปี ☐ 30-39 ปี
☐ 40-49 ปี ☐ 50-59 ปี
☐ 60-69 ปี ☐ 70 ปี หรือมากกว่า

3. สถานภาพการสมรส
☐ โสด ☐ สมรส ☐ หย่า / ม่าย / แยกกันอยู่ ☐ อื่นๆ (ระบุ)..... .....

4. อาชีพหลักของท่าน
☐ รับราชการ ☐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ☐ พนักงานเอกชน ☐ เจ้าของกิจการ
☐ เกษตรกร ☐ รับจ้าง ☐ อื่นๆ (ระบุ).....

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ☐ 4,000-11,000 บาท ☐ 11,001-18,000 บาท
☐ 18,001-25,000 บาท ☐ 25,001-32,000 บาท
☐ 32,001-39,000 บาท

6. ระดับการศึกษาสูงสุดของท่าน (จบการศึกษาโดยสมบูรณ์)
☐ ต่ำกว่าประถมศึกษา ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ☐ อนุปริญญา
☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี

8. ภูมิลำเนาเดิมของท่าน
☐ เกิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ☐ ไม่ได้เกิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน

8. ความถี่ของการได้รับข้อมูลข่าวสารของท่าน เรื่องการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน (ในปี พ.ศ. 2550)

- ทางโทรทัศน์	☐ 1 – 2 ครั้ง/เดือน	☐ 3 – 4 ครั้ง/เดือน	☐ มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน
- ทางวิทยุ	☐ 1 – 2 ครั้ง/เดือน	☐ 3 – 4 ครั้ง/เดือน	☐ มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน
- ทางหนังสือพิมพ์	☐ 1 – 2 ครั้ง/เดือน	☐ 3 – 4 ครั้ง/เดือน	☐ มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน
- ทางอินเตอร์เน็ต	☐ 1 – 2 ครั้ง/เดือน	☐ 3 – 4 ครั้ง/เดือน	☐ มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน
- อื่นๆ ระบุ.....			
	☐ 1 – 2 ครั้ง/เดือน	☐ 3 – 4 ครั้ง/เดือน	☐ มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การให้คุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน					
1.1 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนเป็นการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเมืองลำพูน					
1.2 การขยายตัวของอาคารขนาดใหญ่ส่งกระทบต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน					
1.3 การกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้ หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่สมควรดำเนินการโดยเร็ว					
1.4 การส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ และควบคุมอาคารในจังหวัดลำพูนทำให้เมืองมีสภาพแวดล้อมโดดเด่น					
1.5 สมาชิกในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน					
2. ขวัญ และกำลังใจของประชาชน					
2.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการออกเทศบัญญัติเป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย					
2.2 ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการเสนอร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูน					
2.3 เทศบาลเมืองลำพูนเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความเห็นต่อการร่างเทศบัญญัติต่างๆ อย่างดียิ่ง					
2.4 การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาเทศบัญญัติร่วมกับเทศบาลเมืองลำพูนก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม					
2.5 ความเต็มใจและยินดีเข้าร่วมในการยกร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูน					
3. ความรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่น					
3.1 การพัฒนาเมืองลำพูนต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ					
3.2 การพัฒนาเมืองลำพูนควรเน้นเรื่องการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและโบราณสถานควบคู่ไปด้วยกัน					
3.3 การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและโบราณสถานเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่ควรอนุรักษ์ไว้ให้คนรุ่นต่อไป					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.4 การอนุรักษ์โบราณสถานในเมืองลำพูนช่วยให้เศรษฐกิจการท่องเที่ยวเติบโต					
3.5 เมืองลำพูนควรเติบโตเป็นเมืองอุตสาหกรรมที่ทันสมัยเท่านั้น					
4. ความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน 4.1 ผู้นำในชุมชนของท่านมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้า มีการสื่อสารที่ดี รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ทำให้งานประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมาย					
4.2 ผู้นำในชุมชนของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองลำพูน					
4.3 ผู้นำในชุมชนของท่านทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจ เชื่อถือ ภาคภูมิใจ มีความหวงแหนทรัพยากรในท้องถิ่น					
4.4 ผู้นำในท้องถิ่นของท่านทำให้ประชาชนเข้าร่วมทำงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน					
4.5 ผู้นำในชุมชนของท่านสามารถควบคุมการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดี					
5. ความเห็นพ้องในประเด็นข้อกฎหมาย 5.1 การบัญญัติข้อกฎหมายควบคุมอาคารเป็นการปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่มากกว่าการคุ้มครองผลประโยชน์ส่วนบุคคล					
5.2 กฎหมายควบคุมอาคารเป็นข้อบังคับที่ขัดขวางการเติบโตทางเศรษฐกิจ					
5.3 กฎหมายควบคุมอาคารทำให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ					
5.4 กฎหมายควบคุมอาคารที่บัญญัติขึ้นจะทำให้เกิดผลดีแก่ประชาชนและสังคม					
5.5 กฎหมายควบคุมอาคารทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัย					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6. การยอมรับในตัวแทนที่ร่างกฎหมาย 6.1 ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านกฎหมายเป็นอย่างดี					
6.2 ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติเป็นผู้ที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพชุมชนเป็นอย่างดี					
6.3 ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติควรจะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน					
6.4 ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติไม่ได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนท้องถิ่น					
6.5 ตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติเป็นผู้ที่มีสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม					

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจที่มีต่อร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

คำชี้แจง

บริเวณที่ 1 หมายถึง พื้นที่ในบริเวณที่วัดจากริมคูเมืองลำพูนด้านในเข้ามาเป็นระยะทาง 20 เมตร และพื้นที่ห่างจากริมคูเมืองลำพูนด้านนอกออกไปเป็นระยะทาง 10 เมตร รวมทั้งพื้นที่ห่างจากกึ่งกลางเกาะกลางถนนรอบเมืองเข้ามาด้านในเป็นระยะทาง 10 เมตร

บริเวณที่ 2 หมายถึง พื้นที่ที่ถูกล้อมรอบด้วยบริเวณที่ 1

บริเวณที่ 3 หมายถึง พื้นที่ที่อยู่นอกเหนือจากบริเวณที่ 1 และ 2

ข้อที่	ข้อคำถามเกี่ยวกับเทศบัญญัติ	ความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ท่านพึงพอใจชื่อ "เทศบัญญัติเมืองลำพูน กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน พ.ศ .....”เพียงใด					
2	ท่านพึงพอใจร่าง "เทศบัญญัติเมืองลำพูน กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน พ.ศ .....”เพียงใด					
3	ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคารหรือดัดแปลงอาคารใด เว้นแต่เขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทาง ท่อระบายน้ำ พื้นที่จอดรถ กลับรถ และทางเข้าออกของรถในพื้นที่ห่างจากริมคูเมืองลำพูนด้านในเข้ามาเป็นระยะทาง 20 เมตร เพียงใด					
4	ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคารหรือดัดแปลงอาคารใด เว้นแต่เขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทาง ท่อระบายน้ำ พื้นที่จอดรถ กลับรถ และทางเข้าออกของรถในพื้นที่ห่างจากริมคูเมืองลำพูนด้านนอกออกไปเป็นระยะทาง 10 เมตร เพียงใด					
5	ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคารหรือดัดแปลงอาคารใด เว้นแต่เขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทาง ท่อระบายน้ำ พื้นที่จอดรถ กลับรถ และทางเข้าออกของรถในพื้นที่ห่างจากกึ่งกลางเกาะกลางถนนรอบเมืองเข้ามาด้านในเป็นระยะทาง 10 เมตร เพียงใด					
6	ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารที่มีความสูงเกิน 12 เมตรจากระดับถนนถึงยอดฝาหรือยอดของกำแพงของพื้นดาดฟ้า เว้นแต่อาคารที่ใช้เพื่อประกอบศาสนกิจสาธารณะในบริเวณที่ 1 เพียงใด					
7	ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารที่มีรูปลักษณะโครงสร้างหลังคา หรือส่วนของหลังคาเป็นแบบอื่น เว้นแต่ก่อสร้างหรือดัดแปลงให้เป็นอาคารแบบล้านนาไทยหรือแบบพื้นเมืองภาคเหนือหรืออาคารที่ใช้เพื่อการศาสนา ซึ่งมีกฎหมายควบคุมการก่อสร้างไว้แล้วโดยเฉพาะในบริเวณที่ 1 เพียงใด					

ข้อที่	ข้อคำถามเกี่ยวกับเทศบัญญัติ	ความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8	ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารที่มีพื้นที่ของอาคารชั้นใหญ่ที่สุดเกินร้อยละ 70 ของเนื้อที่แปลงนั้น ในบริเวณที่ 1 เพียงใด					
9	ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงโรงงานหรืออาคารที่ใช้เพื่อการอุตสาหกรรมทุกประเภทที่มีพื้นที่อาคารรวมกันเกิน 100 ตารางเมตร ในบริเวณที่ 1 เพียงใด					
10	ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงสถานที่เก็บสินค้า อาคารหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของอาคารหรืออาคารที่มีลักษณะในทำนองเดียวกันที่ใช้เป็นที่สำหรับเก็บ พัก หรือขนถ่ายสินค้าหรือสิ่งของเพื่อประโยชน์ทางการค้าที่มีพื้นที่อาคารรวมกันเกิน 100 ตารางเมตร ในบริเวณที่ 1 เพียงใด					
11	ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงสถานที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงในบริเวณที่ 1 เพียงใด					
12	ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือเปลี่ยนแปลงสถานที่เก็บวัตถุระเบิดตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืนในบริเวณที่ 1 เพียงใด					
13	ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงโรงมหรสพตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันภยันตรายอันเกิดแก่การเล่นมหรสพในบริเวณที่ 1 เพียงใด					
14	ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการในบริเวณที่ 1 เพียงใด					
15	ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงสถานีขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกในบริเวณที่ 1 เพียงใด					
16	ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือเปลี่ยนแปลงฌาปณสถานตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมสุสานและฌาปณสถานในบริเวณที่ 1 เพียงใด					

ข้อที่	ข้อคำถามเกี่ยวกับเทศบัญญัติ	ความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
17	ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงสถานที่เลี้ยงสัตว์ทุกชนิดที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันเกิน 10 ตารางเมตรในบริเวณที่ 1 เพียงใด					
18	ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงห้างสรรพสินค้า หรืออาคารพาณิชย์ที่มีพื้นที่อาคารทุกชั้นในหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันเกิน 1,000 ตารางเมตรในบริเวณที่ 1 เพียงใด					
19	ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงตลาดที่มีพื้นที่อาคารทุกชั้นในหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันเกิน 300 ตารางเมตรในบริเวณที่ 1ยกเว้นตลาดของเทศบาลเมืองลำพูนเพียงใด					
20	ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือเปลี่ยนแปลงป้ายหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสำหรับติดตั้งป้ายทุกชนิด เว้นแต่ป้ายที่ใช้บอกชื่อของสถานที่ และต้องมีความสูงไม่เกิน 12 เมตรวัดจากระดับพื้นถนนถึงยอดของป้ายในบริเวณที่ 1 เพียงใด					
21	ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงโรงซ่อมยานขี่ขับเคลื่อนเครื่องยนต์ทุกชนิดในบริเวณที่ 1 เพียงใด					
22	ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงหรือก๊าซในบริเวณที่ 1 เพียงใด					
23	ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงสถานพยาบาลที่มีเตียงสำหรับผู้ป่วยค้างคืนเกิน 5 เตียงในบริเวณที่ 1 ยกเว้นตลาดของเทศบาลเมืองลำพูนเพียงใด					
24	ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือเปลี่ยนแปลงอาคารทุกชนิดในระยะ 6 เมตรจากเขตของวัด รวมทั้งโบราณสถานซึ่งได้ประกาศขึ้นทะเบียนไว้แล้วตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ หรือศิลปวัตถุ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติในบริเวณที่ 1 เพียงใด					

ข้อที่	ข้อคำถามเกี่ยวกับเทศบัญญัติ	ความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
25	ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารทุกชนิดในระยะ 2 เมตรจากศูนย์กลางสาธารณะ เว้นแต่เขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทาง หรือท่อระบายน้ำในบริเวณที่ 1 เพียงใด					
26	ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงการใช้อาคารใด ๆ ให้เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในบริเวณที่ 1 และ 2 เพียงใด					
27	ท่านพึงพอใจที่ห้ามดัดแปลงหรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารที่มีอยู่แล้วให้เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่ลักษณะต้องห้าม และงดเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามเทศบัญญัตินี้ในกรณีที่มีอาคารอยู่แล้วในบริเวณ 1 ยกเว้นตลาดของเทศบาลเมืองลำพูน และพื้นที่ล้อมรอบบริเวณเพียงใด					
28	ท่านพึงพอใจที่อนุญาตให้อาคารที่รับใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งการก่อสร้าง ดัดแปลงหรือเปลี่ยนการใช้ตามกฎหมายควบคุมอาคารหรือกฎหมายเฉพาะว่าด้วยกิจการนั้น และยังก่อสร้าง ดัดแปลงหรือเปลี่ยนการใช้ไม่แล้วเสร็จก่อนวันที่เทศบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่การขอเปลี่ยนแปลงการอนุญาตหรือการแจ้งต้องไม่ให้เป็นการขัดต่อเทศบัญญัตินี้ไม่ได้ เพียงใด					

ความพึงพอใจที่มีต่อการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม

ข้อที่	การเสริมสร้าง	ความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการสื่อสารสาธารณะผ่านสื่อต่อไปนี้เพียงใด					
	1.1 วิทยุ.....	.....	.....	.....	.....	.....
	1.2 โทรทัศน์.....	.....	.....	.....	.....	.....
	1.3 หนังสือพิมพ์.....	.....	.....	.....	.....	.....
	1.4 แผ่นพับ.....	.....	.....	.....	.....	.....
	1.5 โปสเตอร์.....	.....	.....	.....	.....	.....
	1.6 คัตเอาท์.....	.....	.....	.....	.....	.....
	1.7 เว็บไซต์.....	.....	.....	.....	.....	.....
2	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งในด้านต่อไปนี้เพียงใด					
	2.1 การสร้างจิตสำนึก.....	.....	.....	.....	.....	.....
	2.2 การสร้างความเชื่อมั่น.....	.....	.....	.....	.....	.....
	2.3 การสร้างศักยภาพ.....	.....	.....	.....	.....	.....
	2.4 การสร้างความไว้วางใจ.....	.....	.....	.....	.....	.....
3	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการจัดบริการในด้านต่อไปนี้เพียงใด					
	3.1 แจกเอกสาร.....	.....	.....	.....	.....	.....
	3.2 จัดประชุม.....	.....	.....	.....	.....	.....
	3.3 จัดอบรม.....	.....	.....	.....	.....	.....
	3.4 จัดสัมมนา.....	.....	.....	.....	.....	.....
	3.5 จัดวิพากษ์.....	.....	.....	.....	.....	.....
	3.6 จัดประชาพิจารณ์.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อที่	การเสริมสร้าง	ความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการพัฒนาวิชาการด้วยวิธีการต่อไปนี้เพียงใด					
	4.1 ใช้สื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ โปสเตอร์ คัตเอาท์ เว็บไซต์ ฯลฯ.....	.....	.....	.....	.....	.....
	4.2 พบกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
	4.3 ประชุม.....	.....	.....	.....	.....	.....
	4.4 อบรม.....	.....	.....	.....	.....	.....
	4.5 สัมมนา.....	.....	.....	.....	.....	.....
5	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการมุ่งสู่ความสำเร็จด้วยวิธีการต่อไปนี้เพียงใด					
	5.1 การนิเทศ กำกับ ติดตาม.....	.....	.....	.....	.....	.....
	5.2 การประเมินผล.....	.....	.....	.....	.....	.....
6	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการสื่อสารสาธารณะผ่านสื่อต่อไปนี้เพียงใด					
	6.1 วิทยุ.....	.....	.....	.....	.....	.....
	6.2 โทรทัศน์.....	.....	.....	.....	.....	.....
	6.3 หนังสือพิมพ์.....	.....	.....	.....	.....	.....
	6.4 แผ่นพับ.....	.....	.....	.....	.....	.....
	6.5 โปสเตอร์.....	.....	.....	.....	.....	.....
	6.6 คัตเอาท์.....	.....	.....	.....	.....	.....
	6.7 เว็บไซต์.....	.....	.....	.....	.....	.....
7	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งในด้านต่อไปนี้เพียงใด					
	7.1 การสร้างจิตสำนึก.....	.....	.....	.....	.....	.....
	7.2 การสร้างความเชื่อมั่น.....	.....	.....	.....	.....	.....
	7.3 การสร้างศักยภาพ.....	.....	.....	.....	.....	.....
	7.4 การสร้างความไว้วางใจ.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อที่	การเสริมสร้าง	ความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการจัดบริการในด้านต่อไปนี้เพียงใด	.....	.....	.....	.....	.....
	8.1 แจกเอกสาร	.....	.....	.....	.....	.....
	8.2 จัดประชุม	.....	.....	.....	.....	.....
	8.3 จัดอบรม	.....	.....	.....	.....	.....
	8.4 จัดสัมมนา	.....	.....	.....	.....	.....
	8.5 จัดวิพากษ์	.....	.....	.....	.....	.....
	8.6 จัดประชาพิจารณ์					
9	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการพัฒนาวิชาการด้วยวิธีการต่อไปนี้เพียงใด					
	9.1 ใช้สื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ โปสเตอร์ คัตเอาท์ เว็บไซต์ ฯลฯ	.....	.....	.....	.....	.....
	9.2 พบกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้	.....	.....	.....	.....	.....
	9.3 ประชุม	.....	.....	.....	.....	.....
	9.4 อบรม	.....	.....	.....	.....	.....
	9.5 สัมมนา	.....	.....	.....	.....	.....
10	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการมุ่งสู่ความสำเร็จด้วยวิธีการต่อไปนี้เพียงใด					
	10.1 การนิเทศ กำกับ ติดตาม	.....	.....	.....	.....	.....
	10.2 การประเมินผล	.....	.....	.....	.....	.....
11	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการสื่อสารสาธารณะผ่านสื่อต่อไปนี้เพียงใด					
	11.1 วิทยุ	.....	.....	.....	.....	.....
	11.2 โทรทัศน์	.....	.....	.....	.....	.....
	11.3 หนังสือพิมพ์	.....	.....	.....	.....	.....
	11.4 แผ่นพับ	.....	.....	.....	.....	.....
	11.5 โปสเตอร์	.....	.....	.....	.....	.....
	11.6 คัตเอาท์	.....	.....	.....	.....	.....
	11.7 เว็บไซต์	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อที่	การเสริมสร้าง	ความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูน โดยการสื่อสารสาธารณะผ่านสื่อต่อไปนี้เพียงใด					
	11.8 วิทยุ.....	.....	.....	.....	.....	.....
	11.9 โทรทัศน์.....	.....	.....	.....	.....	.....
	11.10 หนังสือพิมพ์.....	.....	.....	.....	.....	.....
	11.11 แผ่นพับ.....	.....	.....	.....	.....	.....
	11.12 โปสเตอร์.....	.....	.....	.....	.....	.....
	11.13 คัตเอาท์.....	.....	.....	.....	.....	.....
	11.14 เว็บไซต์.....	.....	.....	.....	.....	.....
12	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูน โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งในด้านต่อไปนี้เพียงใด					
	12.1 การสร้างจิตสำนึก.....	.....	.....	.....	.....	.....
	12.2 การสร้างความเชื่อมั่น.....	.....	.....	.....	.....	.....
	12.3 การสร้างศักยภาพ.....	.....	.....	.....	.....	.....
	12.4 การสร้างความไว้วางใจ.....	.....	.....	.....	.....	.....
13	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูน โดยการจัดบริการในด้านต่อไปนี้เพียงใด	.....	.....	.....	.....	.....
	13.1 แจกเอกสาร.....	.....	.....	.....	.....	.....
	13.2 จัดประชุม.....	.....	.....	.....	.....	.....
	13.3 จัดอบรม.....	.....	.....	.....	.....	.....
	13.4 จัดสัมมนา.....					
	13.5 จัดวิพากษ์.....	.....	.....	.....	.....	.....
	13.6 จัดประชาพิจารณ์.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อที่	การเสริมสร้าง	ความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
14	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูน โดยการพัฒนาวิชาการด้วยวิธีการต่อไปนี้เพียงใด					
	14.1 ใช้สื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ โปสเตอร์ คัตเอาท์ เว็บไซต์ ฯลฯ.....	.....	.....	.....	.....	.....
	14.2 พบกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
	14.3 ประชุม.....	.....	.....	.....	.....	.....
	14.4 อบรม.....	.....	.....	.....	.....	.....
	14.5 สัมมนา.....	.....	.....	.....	.....	.....
15	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูน โดยการมุ่งสู่ความสำเร็จด้วยวิธีการต่อไปนี้เพียงใด					
	15.1 การนิเทศ กำกับ ติดตาม.....	.....	.....	.....	.....	.....
	15.2 การประเมินผล.....	.....	.....	.....	.....	.....
16	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูน โดยการสื่อสารสาธารณะผ่านสื่อต่อไปนี้เพียงใด					
	16.1 วิทยุ.....	.....	.....	.....	.....	.....
	16.2 โทรทัศน์.....	.....	.....	.....	.....	.....
	16.3 หนังสือพิมพ์.....	.....	.....	.....	.....	.....
	16.4 แผ่นพับ.....	.....	.....	.....	.....	.....
	16.5 โปสเตอร์.....	.....	.....	.....	.....	.....
	16.6 คัตเอาท์.....	.....	.....	.....	.....	.....
	16.7 เว็บไซต์.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อที่	การเสริมสร้าง	ความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
17	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งในด้านต่อไปนี้เพียงใด					
	12.1 การสร้างจิตสำนึก.....	.....	.....	.....	.....	.....
	12.2 การสร้างความเชื่อมั่น.....	.....	.....	.....	.....	.....
	12.3 การสร้างศักยภาพ.....	.....	.....	.....	.....	.....
	12.4 การสร้างความไว้วางใจ.....	.....	.....	.....	.....	.....
18	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการจัดบริการในด้านต่อไปนี้เพียงใด					
	18.1 แจกเอกสาร.....	.....	.....	.....	.....	.....
	18.2 จัดประชุม.....	.....	.....	.....	.....	.....
	18.3 จัดอบรม.....	.....	.....	.....	.....	.....
	18.4 จัดสัมมนา.....	.....	.....	.....	.....	.....
	18.5 จัดวิพากษ์.....	.....	.....	.....	.....	.....
	18.6 จัดประชาพิจารณ์.....	.....	.....	.....	.....	.....
19	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการพัฒนาวิชาการด้วยวิธีการต่อไปนี้เพียงใด					
	19.1 ใช้สื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ โปสเตอร์ คัตเอาท์ เว็บไซต์ ฯลฯ.....	.....	.....	.....	.....	.....
	19.2 พบกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
	19.3 ประชุม.....	.....	.....	.....	.....	.....
	19.4 อบรม.....	.....	.....	.....	.....	.....
	19.5 สัมมนา.....	.....	.....	.....	.....	.....
20	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการมุ่งสู่ความสำเร็จด้วยวิธีการต่อไปนี้เพียงใด					
	20.1 การนิเทศ กำกับ ติดตาม.....	.....	.....	.....	.....	.....
	20.2 การประเมินผล.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อที่	การเสริมสร้าง	ความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
21	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการสื่อสารสาธารณะผ่านสื่อต่อไปนี้เพียงใด					
	21.1 วิทยุ.....	.....	.....	.....	.....	.....
	21.2 โทรทัศน์.....	.....	.....	.....	.....	.....
	21.3 หนังสือพิมพ์.....	.....	.....	.....	.....	.....
	21.4 แผ่นพับ.....	.....	.....	.....	.....	.....
	21.5 โปสเตอร์.....	.....	.....	.....	.....	.....
	21.6 คัตเอาท์.....	.....	.....	.....	.....	.....
	21.7 เว็บไซต์.....	.....	.....	.....	.....	.....
22	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งในด้านต่อไปนี้เพียงใด					
	22.1 การสร้างจิตสำนึก.....	.....	.....	.....	.....	.....
	22.2 การสร้างความเชื่อมั่น.....	.....	.....	.....	.....	.....
	22.3 การสร้างศักยภาพ.....	.....	.....	.....	.....	.....
	22.4 การสร้างความไว้วางใจ.....	.....	.....	.....	.....	.....
23	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้ร่วมประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการจัดบริการในด้านต่อไปนี้เพียงใด	.....	.....	.....	.....	.....
	23.1 แจกเอกสาร.....	.....	.....	.....	.....	.....
	23.2 จัดประชุม.....	.....	.....	.....	.....	.....
	23.3 จัดอบรม.....	.....	.....	.....	.....	.....
	23.4 จัดสัมมนา.....					
	23.5 จัดวิพากษ์.....	.....	.....	.....	.....	.....
	23.6 จัดประชาพิจารณ์.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อที่	การเสริมสร้าง	ความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
24	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมประเมินผล**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการพัฒนาวิชาการด้วยวิธีการต่อไปนี้เพียงใด					
	24.1 ใช้สื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ โปสเตอร์ คัตเอาท์ เว็บไซต์ ฯลฯ.....	.....	.....	.....	.....	.....
	24.2 พบกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
	24.3 ประชุม.....	.....	.....	.....	.....	.....
	24.4 อบรม.....	.....	.....	.....	.....	.....
	24.5 สัมมนา.....	.....	.....	.....	.....	.....
25	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมประเมินผล**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการมุ่งสู่ความสำเร็จด้วยวิธีการต่อไปนี้เพียงใด					
	25.1 การนิเทศ กำกับ ติดตาม.....	.....	.....	.....	.....	.....
	25.2 การประเมินผล.....	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 4 ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเทศบัญญัติ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย × ลงในคำตอบที่ถูกต้องที่สุดหนึ่งคำตอบ จากจำนวน 4 ตัวเลือก จำนวน 20ข้อ

1. โบราณสถานของจังหวัดลำพูนในข้อใดที่ ได้รับการเตรียมเสนอชื่อเพื่อขอเป็นมรดกโลก
   - ก. องค์พระบรมธาตุหริภุญชัย วัดพระธาตุหริภุญชัย วรมหาวิหาร
   - ข. วัดพระยืน
   - ค. วัดจามเทวี (วัดกู่กุด)
   - ง. ถูกทุกข้อ
2. องค์การใดเป็นผู้ประกาศให้แหล่งท่องเที่ยวขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก
   - ก. องค์การยูเนสโก
   - ข. องค์การสหประชาชาติ
   - ค. องค์การท่องเที่ยวโลก
   - ง. คณะกรรมการส่งเสริมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว

3. ถ้าโบราณสถานมีเจ้าของ หรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่แล้ว เมื่ออธิบดีแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้นั้นทราบแล้ว เพื่อจะขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน ถ้าผู้นั้นไม่พอใจต้องร้องต่อศาลภายในกี่วัน
   ก. 15 วัน ข. 30 วัน
   ค. 60 วัน ง. 90 วัน
4. ข้อใดคือนโยบายของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
   ก. ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวมีบทบาทในการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
   ข. ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตคนไทย
   ค. ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวของประเทศไทยเติบโตอย่างยั่งยืน
   ง. ถูกทุกข้อ
5. ข้อใดเป็นผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยว
   ก. เศรษฐกิจของประเทศขยายตัว
   ข. วัฒนธรรมท้องถิ่นเปลี่ยนแปลง
   ค. เกิดการพัฒนาสาธารณูปโภค
   ง. เกิดความตื่นตัวในการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่น
6. ข้อใดเป็นการท่องเที่ยวแบบไม่ยั่งยืน
   ก. การท่องเที่ยวแบบคณะใหญ่
   ข. การท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายวัฒนธรรม
   ค. การท่องเที่ยวที่ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด
   ง. การท่องเที่ยวที่รักษาสิ่งแวดล้อม
7. ข้อควรปฏิบัติในการเที่ยวชมโบราณสถานที่ถูกต้อง คือข้อใด
   ก. ปฏิบัติตาม กฎ กติกา และข้อห้ามของสถานที่นั้น
   ข. ไม่นำสิ่งของใด ๆ ออกจากสถานที่นั้น ๆ
   ค. ไม่กระทำการอันใดที่ก่อให้เกิดการรบกวนหรือความเสียหายให้แก่สถานที่นั้น ๆ
   ง. ถูกทุกข้อ
8. ข้อใดเป็นสิ่งที่ประชาชนท้องถิ่นควรทำเมื่อมีโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่น
   ก. เข้าร่วมในการวางแผนโครงการ
   ข. ติดตามตรวจสอบโครงการตั้งแต่เริ่มต้น
   ค. ปล่อยให้องค์กรภาครัฐเป็นผู้ดำเนินการ
   ง. ถูกทั้งข้อ ก. และ ข.

9. ข้อใดไม่ใช่ ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ก. ประชาชนเข้ามามีส่วนในกระบวนการพัฒนา และแก้ไขปัญหาของชุมชน ตั้งแต่ เริ่มต้นจนสิ้นสุดโครงการ

ข. ประชาชนมีส่วนในการค้นหาปัญหา กำหนดเป้าหมาย กำหนดนโยบาย การวางแผน และการดำเนินการโครงการพัฒนา

ค. ประชาชนได้รับประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน

ง. ประชาชนมีสิทธิในการขอยื่นเสนอเทศบัญญัติ

10. หลักการสำคัญของคำว่าประชาธิปไตยการมีส่วนร่วม คือข้อใด

ก. การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมือง และการบริหาร

ข. เป็นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจ และการจัดสรรทรัพยากร ในระหว่างประชาชนให้เท่าเทียมกัน

ค. อำนาจในการตัดสินใจ และการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

ง. ถูกทุกข้อ

11. กฎหมายข้อใดต่อไปนี้เทศบาลมีอำนาจตราขึ้นเองได้

ข. เทศบัญญัติ ข. พระราชกำหนด

ค. พระราชบัญญัติ ง. ประมวลกฎหมาย

12. เทศบัญญัติ หมายถึงข้อใด

ก. ข้อห้ามที่เทศบาลตราออกใช้บังคับ

ข. ข้อบังคับที่เทศบาลตราออกใช้บังคับ

ค. ข้อกฎหมายที่เทศบาลตราออกใช้บังคับ

ง. ข้อปฏิบัติที่เทศบาลตราออกใช้บังคับ

13. ประเภทของเทศบัญญัติ มีกี่ประเภทอะไรบ้าง

ก. 2 ประเภท คือ เทศบัญญัติอันเป็นอำนาจทั่วไป เทศบัญญัติชั่วคราวหรือฉุกเฉิน

ข. 3 ประเภท คือ เทศบัญญัติอันเป็นอำนาจทั่วไป เทศบัญญัติชั่วคราวหรือฉุกเฉิน และเทศบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน การคลังและการพาณิชย์

ค. 4 ประเภท คือ เทศบัญญัติอันเป็นอำนาจทั่วไป เทศบัญญัติชั่วคราวหรือฉุกเฉินเทศบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน การคลังและการพาณิชย์ และเทศบัญญัติเฉพาะเรื่อง

ง. 5 ประเภท คือ เทศบัญญัติอันเป็นอำนาจทั่วไป เทศบัญญัติชั่วคราวหรือฉุกเฉินเทศบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน การคลังและการพาณิชย์ เทศบัญญัติเฉพาะเรื่อง และเทศบัญญัติว่าด้วยอำนาจหน้าที่

14. ข้อใดถือ เป็นส่วนประกอบของการร่างเทศบัญญัติ
    ก. หลักการของการร่างเทศบัญญัติ
    ข. เหตุผลที่เสนอการร่างเทศบัญญัติ
    ค. ถูกทั้ง ก. และ ข.
    ง. ไม่มีคำตอบที่ถูกต้อง
15. หลักการพิจารณาการร่างเทศบัญญัติจะต้องแบ่งออกเป็นกี่วาระ
    ก. 2 วาระ ค. 3 วาระ
    ข. 4 วาระ ง. วาระ
16. ผู้ที่มีสิทธิเข้าชื่อเสนอเทศบัญญัติ ต้องมีจำนวนเท่าใด ถึงมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาเทศบาลเพื่อดำเนินการให้สภาเทศบาลพิจารณาออกเทศบัญญัติได้
    ก. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเทศบาลใดมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเทศบาลนั้น
    ข. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเทศบาลใดมีจำนวนมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเทศบาลนั้น
    ค. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเทศบาลใดมีจำนวนน้อยกว่า หรือมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเทศบาลนั้นก็ได้
    ง. ไม่มีคำตอบที่ถูกต้อง
17. การยื่นคำร้องขอคัดค้านต่อประธานสภาเทศบาล เพื่อให้ขีดฆ่าชื่อตนเองออกจากบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อดังกล่าวได้ภายในกี่วัน
    ก. 15 วัน นับตั้งแต่วันปิดประกาศ ข. 20 วัน นับตั้งแต่วันปิดประกาศ
    จ. 25 วัน นับตั้งแต่วันปิดประกาศ ง. 30 วัน นับตั้งแต่วันปิดประกาศ
18. รายฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลต้องมีจำนวนเท่าใด เพื่อการลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น
    ก. ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียง
    ข. ไม่น้อยกว่าสองในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียง
    ค. ไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียง
    ง. ถูกทุกข้อ
19. เมื่อสภาเทศบาลเห็นชอบเทศบัญญัติแล้วจะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ใดเสียก่อน
    ก. ผู้ว่าราชการจังหวัด
    ข. ปลัดจังหวัด
    ค. นายอำเภอ
    ง. ปลัดอำเภอ

20. เมื่อเทศบัญญัติเรื่องใดที่ได้รับความเห็นชอบทุกประการแล้ว เทศบัญญัติเรื่องนั้นจะมีผลใช้บังคับเมื่อใด

ก. เมื่อนายกเทศมนตรีลงนามแล้ว

ข. เมื่อประกาศไว้โดยเปิดเผยที่สำนักงานเทศบาลแล้ว 7 วัน

ค. เมื่อที่ประชุมสภาเทศบาลลงมติเห็นชอบแล้ว

ง. เมื่อคณะเทศมนตรีเห็นชอบแล้ว

ภาคผนวก ข

การทดสอบค่าอำนาจจำแนกจากผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบสอบถามตอนที่ 2

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้ให้คะแนนความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และผลการคำนวณค่า IOC ปรากฏดังนี้

ข้อความ	+1	0	-1	IOC
1. การให้คุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน				
1.1 ท่านคิดว่าการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูนเป็นการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเมืองลำพูน	**3**	**0**	**0**	**1.00**
1.2 ท่านคิดว่าการขยายตัวของอาคารขนาดใหญ่ส่งกระทบต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน	**2**	**1**	**0**	**0.67**
1.3 ท่านคิดว่าการกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้ หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่สมควรดำเนินการโดยเร็ว	**3**	**0**	**0**	**1.00**
1.4 ท่านคิดว่าการส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ และควบคุมอาคารในจังหวัดลำพูนทำให้เมืองมีสภาพแวดล้อมโดดเด่น	**3**	**0**	**0**	**1.00**
1.5 ท่านคิดว่าสมาชิกในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน	**3**	**0**	**0**	**1.00**
2. ขวัญ และกำลังใจของประชาชน	**3**	**0**	**0**	**1.00**
2.1 ท่านคิดว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการออกเทศบัญญัติเป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย	**3**	**0**	**0**	**1.00**
2.2 ท่านคิดว่าประชาชนควรมีส่วนร่วมในการเสนอร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูน	**3**	**0**	**0**	**1.00**
2.3 ท่านคิดว่าเทศบาลเมืองลำพูนเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความเห็นต่อการร่างเทศบัญญัติต่างๆ อย่างดียิ่ง	**3**	**0**	**0**	**1.00**
2.4 ท่านคิดว่าการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาเทศบัญญัติร่วมกับเทศบาลเมืองลำพูนก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม	**3**	**0**	**0**	**1.00**
2.5 ท่านมีความเต็มใจและยินดีเข้าร่วมในการยกร่างเทศบัญญัติเมืองลำพูน	**3**	**0**	**0**	**1.00**

ข้อความ	+1	0	-1	IOC
3. ความรู้สึกหวงแหนผลประโยชน์ท้องถิ่น	**3**	**0**	**0**	**1.00**
3.1 ท่านคิดว่าการพัฒนาเมืองลำพูนต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ	**3**	**0**	**0**	**1.00**
3.2 ท่านคิดว่าการพัฒนาเมืองลำพูนควรเน้นเรื่องการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและโบราณสถานควบคู่ไปด้วยกัน	**3**	**0**	**0**	**1.00**
3.3 ท่านคิดว่าการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและโบราณสถานเมืองลำพูนเป็นสิ่งที่ควรอนุรักษ์ไว้ให้คนรุ่นต่อไป	**3**	**0**	**0**	**1.00**
3.4 ท่านคิดว่าการอนุรักษ์โบราณสถานในเมืองลำพูนช่วยให้เศรษฐกิจการท่องเที่ยวเติบโต	**2**	**1**	**0**	**0.67**
3.5 ท่านคิดว่าเมืองลำพูนควรเติบโตเป็นเมืองอุตสาหกรรมที่ทันสมัยเท่านั้น	**3**	**0**	**0**	**1.00**
4. ความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน	**3**	**0**	**0**	**1.00**
4.1 ผู้นำในชุมชนของท่านมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้า มีการสื่อสารที่ดี รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ทำให้งานประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมาย	3	**0**	**0**	**1.00**
4.2 ผู้นำในชุมชนของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองลำพูน	**3**	**0**	**0**	**1.00**
4.3 ผู้นำในชุมชนของท่านทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจ เชื่อถือ ภาคภูมิใจ มีความหวงแหนทรัพยากรในท้องถิ่น	**3**	**0**	**0**	**1.00**
4.4 ผู้นำในท้องถิ่นของท่านทำให้ประชาชนเข้าร่วมทำงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน	**3**	**0**	**0**	**1.00**
4.5 ผู้นำในชุมชนของท่านสามารถควบคุมการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดี	**3**	**0**	**0**	**1.00**

ข้อความ	+1	0	-1	IOC
5. ความเห็นพร้องในประเด็นข้อกฎหมาย	**3**	**0**	**0**	**1.00**
5.1 ท่านคิดว่าการบัญญัติข้อกฎหมายควบคุมอาคารเป็นการปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่มากกว่าการคุ้มครองผลประโยชน์ส่วนบุคคล	**3**	**0**	**0**	**1.00**
5.2 ท่านคิดว่ากฎหมายควบคุมอาคารเป็นข้อบังคับที่ขัดขวางการเดิบโตทางเศรษฐกิจ	**3**	**0**	**0**	**1.00**
5.3 ท่านคิดว่ากฎหมายควบคุมอาคารทำให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ	**3**	**0**	**0**	**1.00**
5.4 ท่านคิดว่ากฎหมายควบคุมอาคารที่บัญญัติขึ้นจะทำให้เกิดผลดีแก่ประชาชนและสังคม	**3**	**0**	**0**	**1.00**
5.5 ท่านคิดว่ากฎหมายควบคุมอาคารทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัย	**3**	**0**	**0**	**1.00**
6. การยอมรับในตัวแทนที่ร่างกฎหมาย	**3**	**0**	**0**	**1.00**
6.1 ท่านคิดว่าตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านกฎหมายเป็นอย่างดี	**2**	**1**	**0**	**0.67**
6.2 ท่านคิดว่าตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติเป็นผู้ที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพชุมชนเป็นอย่างดี	**3**	**0**	**0**	**1.00**
6.3 ท่านคิดว่าตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติควรจะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน	**2**	**1**	**0**	**0.67**
6.4 ท่านคิดว่าตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติไม่ได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนท้องถิ่น	**3**	**0**	**0**	**1.00**
6.5 ท่านคิดว่าตัวแทนประชาชนเมืองลำพูนในการร่างเทศบัญญัติเป็นผู้ที่มีสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม	**3**	**0**	**0**	**1.00**

แบบสอบถามตอนที่ 3

ความพึงพอใจที่มีต่อร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้ให้คะแนนความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และผลการคำนวณค่า IOC ปรากฏดังนี้

ร่างเทศบัญญัติ	+1	0	-1	IOC
1. ท่านพึงพอใจชื่อ "เทศบัญญัติเมืองลำพูน กำหนดบริเวณ ห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน พ.ศ....."เพียงใด	3	0	0	1.00
2. ท่านพึงพอใจร่าง "เทศบัญญัติเมืองลำพูน กำหนดบริเวณ ห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน พ.ศ....."เพียงใด	2	1	0	0.67
3. ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคารหรือดัดแปลงอาคารใด เว้นแต่เขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทาง ท่อระบายน้ำ พื้นที่จอดรถ กลับรถ และทางเข้าออกของรถในพื้นที่ห่างจากริมคูเมืองลำพูนด้านในเข้ามาเป็นระยะทาง 20 เมตร เพียงใด	3	0	0	1.00
4. ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคารหรือดัดแปลงอาคารใด เว้นแต่เขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทาง ท่อระบายน้ำ พื้นที่จอดรถ กลับรถ และทางเข้าออกของรถในพื้นที่ห่างจากริมคูเมืองลำพูนด้านนอกออกไปเป็นระยะทาง 10 เมตร เพียงใด	3	0	0	1.00
5. ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคารหรือดัดแปลงอาคารใด เว้นแต่เขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทาง ท่อระบายน้ำ พื้นที่จอดรถ กลับรถ และทางเข้าออกของรถในพื้นที่ห่างจากกึ่งกลางเกาะกลางถนนรอบเมืองเข้ามาด้านในเป็นระยะทาง 10 เมตร เพียงใด	3	0	0	1.00

ร่างเทศบัญญัติ	+1	0	-1	IOC
6. ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารที่มีความสูงเกิน 12 เมตรจากระดับถนนถึงยอดฝา หรือยอดของกำแพงของพื้นดาดฟ้า เว้นแต่อาคารที่ใช้เพื่อประกอบศาสนกิจสาธารณะในบริเวณที่ 1 เพียงใด	2	1	0	0.67
7. ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารที่มีรูปลักษณะโครงสร้างหลังคา หรือส่วนของหลังคาเป็นแบบอื่น เว้นแต่ก่อสร้างหรือดัดแปลงให้เป็นอาคารแบบล้านนาไทยหรือแบบพื้นเมืองภาคเหนือหรืออาคารที่ใช้เพื่อการศาสนา ซึ่งมีกฎหมายควบคุมการก่อสร้างไว้แล้วโดยเฉพาะในบริเวณที่ 1 เพียงใด	3	0	0	1.00
8. ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารที่มีพื้นที่ของอาคารชั้นใหญ่ที่สุดเกินร้อยละ 70 ของเนื้อที่แปลงนั้น ในบริเวณที่ 1 เพียงใด	3	0	0	1.00
9. ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงโรงงานหรืออาคารที่ใช้เพื่อการอุตสาหกรรมทุกประเภทที่มีพื้นที่อาคารรวมกันเกิน 100 ตารางเมตร ในบริเวณที่ 1 เพียงใด	3	0	0	1.00
10. ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงสถานที่เก็บสินค้า อาคารหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของอาคารหรืออาคารที่มีลักษณะในทำนองเดียวกันที่ใช้เป็นที่สำหรับเก็บ พัก หรือขนถ่ายสินค้าหรือสิ่งของเพื่อประโยชน์ทางการค้าที่มีพื้นที่อาคารรวมกันเกิน 100 ตารางเมตร ในบริเวณที่ 1 เพียงใด	3	0	0	1.00
11. ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงสถานที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงในบริเวณที่ 1 เพียงใด	3	0	0	1.00

ร่างเทศบัญญัติ	+1	0	-1	IOC
12. ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือเปลี่ยนแปลงสถานที่เก็บวัตถุระเบิดตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืนในบริเวณที่ 1 เพียงใด	2	1	0	0.67
13. ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงโรงมหรสพตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันภยันตรายอันเกิดแก่การเล่นมหรสพในบริเวณที่ 1 เพียงใด	3	0	0	1.00
14. ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการในบริเวณที่ 1 เพียงใด	3	0	0	1.00
15. ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงสถานีขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกในบริเวณที่ 1 เพียงใด	2	1	0	0.67
16. ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือเปลี่ยนแปลงฌาปณสถานตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมสุสานและฌาปณสถานในบริเวณที่ 1 เพียงใด	3	0	0	1.00
17. ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงสถานที่เลี้ยงสัตว์ทุกชนิดที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันเกิน 10 ตารางเมตรในบริเวณที่ 1 เพียงใด	3	0	0	1.00
18. ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงห้างสรรพสินค้า หรืออาคารพาณิชย์ที่มีพื้นที่อาคารทุกชั้นในหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันเกิน 1,000 ตารางเมตรในบริเวณที่ 1 เพียงใด	3	0	0	1.00
19. ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงตลาดที่มีพื้นที่อาคารทุกชั้นในหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันเกิน 300 ตารางเมตรในบริเวณที่ 1ยกเว้นตลาดของเทศบาลเมืองลำพูนเพียงใด	2	1	0	0.67

ร่างเทศบัญญัติ	+1	0	-1	IOC
20. ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือเปลี่ยนแปลงป้ายหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสำหรับติดตั้งป้ายทุกชนิด เว้นแต่ป้ายที่ใช้บอกชื่อของสถานที่ และต้องมีความสูงไม่เกิน 12 เมตร วัดจากระดับพื้นถนนถึงยอดของป้ายในบริเวณที่ 1 เพียงใด	3	0	0	1.00
21. ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงโรงซ่อมยานขี่ขับเคลื่อนเครื่องยนต์ทุกชนิดในบริเวณที่ 1 เพียงใด	3	0	0	1.00
22. ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงหรือก๊าซในบริเวณที่ 1 เพียงใด	3	0	0	1.00
23. ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงสถานพยาบาลที่มีเตียงสำหรับผู้ป่วยค้างคืนเกิน 5 เตียงในบริเวณที่ 1 ยกเว้นตลาดของเทศบาลเมืองลำพูนเพียงใด	3	0	0	1.00
24. ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือเปลี่ยนแปลงอาคารทุกชนิดในระยะ 6 เมตรจากเขตของวัดรวมทั้งโบราณสถานซึ่งได้ประกาศขึ้นทะเบียนไว้แล้วตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ หรือศิลปวัตถุ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติในบริเวณที่ 1 เพียงใด	2	1	0	0.67
25. ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารทุกชนิดในระยะ 2 เมตรจากศูนย์กลางสาธารณะ เว้นแต่เขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทาง หรือท่อระบายน้ำในบริเวณที่ 1 เพียงใด	3	0	0	1.00
26. ท่านพึงพอใจที่ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงการใช้อาคารใด ๆ ให้เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในบริเวณที่ 1 และ 2 เพียงใด	3	0	0	1.00

ร่างเทศบัญญัติ	+1	0	-1	IOC
27. ท่านพึงพอใจที่ห้ามดัดแปลงหรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารที่มีอยู่แล้วให้เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่ลักษณะต้องห้าม และงดเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามเทศบัญญัตินี้ในกรณีที่มีอาคารอยู่แล้วในบริเวณ 1 ยกเว้นตลาดของเทศบาลเมืองลำพูน และพื้นที่ล้อมรอบบริเวณเพียงใด	3	0	0	1.00
28. ท่านพึงพอใจที่อนุญาตให้อาคารที่รับใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งการก่อสร้าง ดัดแปลงหรือเปลี่ยนการใช้ตามกฎหมายควบคุมอาคารหรือกฎหมายเฉพาะว่าด้วยกิจการนั้น และยังก่อสร้าง ดัดแปลงหรือเปลี่ยนการใช้ไม่แล้วเสร็จก่อนวันที่เทศบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่การขอเปลี่ยนแปลงการอนุญาตหรือการแจ้งต้องไม่ให้เป็นการขัดต่อเทศบัญญัตินี้ไม่ได้ เพียงใด	3	0	0	1.00

แบบทดสอบตอนที่ 3

ความพึงพอใจที่มีต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วม

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้ให้คะแนนความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และผลการคำนวณค่า IOC ปรากฏดังนี้

ข้อที่	การเสริมสร้าง	+1	0	-1	IOC
1	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมคิด**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูน โดยการสื่อสารสาธารณะผ่านสื่อต่อไปนี้เพียงใด 1.1 วิทยุ..... 1.2 โทรทัศน์..... 1.3 หนังสือพิมพ์..... 1.4 แผ่นพับ..... 1.5 โปสเตอร์..... 1.6 คัตเอาท์..... 1.7 เว็บไซต์.....	**3**	**0**	**0**	**1.00**
2	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมคิด**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูน โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งในด้านต่อไปนี้เพียงใด 2.1 การสร้างจิตสำนึก..... 2.2 การสร้างความเชื่อมั่น..... 2.3 การสร้างศักยภาพ..... 2.4 การสร้างความไว้วางใจ.....	**2**	**1**	**0**	**0.67**
3	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมคิด**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูน โดยการจัดบริการในด้านต่อไปนี้เพียงใด 3.1 แจกเอกสาร..... 3.2 จัดประชุม..... 3.3 จัดอบรม..... 3.4 จัดสัมมนา..... 3.5 จัดวิพากษ์..... 3.6 จัดประชาพิจารณ์.....	**3**	**0**	**0**	**1.00**

ข้อที่	การเสริมสร้าง	+1	0	-1	IOC
4	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมคิด**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูน โดยการพัฒนาวิชาการด้วยวิธีการต่อไปนี้เพียงใด 4.1 ใช้สื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ โปสเตอร์ คัตเอาท์ เว็บไซต์ ฯลฯ..... 4.2 พบกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้..... 4.3 ประชุม..... 4.4 อบรม..... 4.5 สัมมนา.....	**2**	**1**	**0**	**0.67**
5	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมคิด**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูน โดยการมุ่งสู่ความสำเร็จด้วยวิธีการต่อไปนี้เพียงใด 5.1 การนิเทศ กำกับ ติดตาม..... 5.2 การประเมินผล.....	**3**	**0**	**0**	**1.00**
6	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมตัดสินใจ**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูน โดยการสื่อสารสาธารณะผ่านสื่อต่อไปนี้เพียงใด 6.1 วิทยุ..... 6.2 โทรทัศน์..... 6.3 หนังสือพิมพ์..... 6.4 แผ่นพับ..... 6.5 โปสเตอร์..... 6.6 คัตเอาท์..... 6.7 เว็บไซต์.....	**3**	**0**	**0**	**1.00**
7	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมตัดสินใจ**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูน โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งในด้านต่อไปนี้เพียงใด 7.1 การสร้างจิตสำนึก.....	**2**	**1**	**0**	**0.67**

ข้อที่	การเสริมสร้าง	+1	0	-1	IOC
	7.2 การสร้างความเชื่อมั่น..... 7.3 การสร้างศักยภาพ..... 7.4 การสร้างความไว้วางใจ.....				
8	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมตัดสินใจ**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการจัดบริการในด้านต่อไปนี้เพียงใด 8.1 แจกเอกสาร..... 8.2 จัดประชุม..... 8.3 จัดอบรม..... 8.4 จัดสัมมนา..... 8.5 จัดวิพากษ์..... 8.6 จัดประชาพิจารณ์.....	**3**	**0**	**0**	**1.00**
9	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมตัดสินใจ**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการพัฒนาวิชาการด้วยวิธีการต่อไปนี้เพียงใด 9.1 ใช้สื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ โปสเตอร์ คัตเอาท์ เว็บไซต์ ฯลฯ..... 9.2 พบกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้..... 9.3 ประชุม..... 9.4 อบรม..... 9.5 สัมมนา.....	**3**	**0**	**0**	**1.00**
10	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมตัดสินใจ**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการมุ่งสู่ความสำเร็จด้วยวิธีการต่อไปนี้เพียงใด 10.1 การนิเทศ กำกับ ติดตาม..... 10.2 การประเมินผล.....	**3**	**0**	**0**	**1.00**

ข้อที่	การเสริมสร้าง	+1	0	-1	IOC
11	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมวางแผน**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการสื่อสารสาธารณะผ่านสื่อต่อไปนี้เพียงใด 11.1 วิทยุ..... 11.2 โทรทัศน์..... 11.3 หนังสือพิมพ์..... 11.4 แผ่นพับ..... 11.5 โปสเตอร์..... 11.6 คัตเอาท์..... 11.7 เว็บไซต์.....	**3**	**0**	**0**	**1.00**
12	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมวางแผน**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งในด้านต่อไปนี้เพียงใด 12.1 การสร้างจิตสำนึก..... 12.2 การสร้างความเชื่อมั่น..... 12.3 การสร้างศักยภาพ..... 12.4 การสร้างความไว้วางใจ.....	**3**	**0**	**0**	**1.00**
13	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมวางแผน**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการจัดบริการในด้านต่อไปนี้เพียงใด 13.1 แจกเอกสาร..... 13.2 จัดประชุม..... 13.3 จัดอบรม..... 13.4 จัดสัมมนา..... 13.5 จัดวิพากษ์..... 13.6 จัดประชาพิจารณ์.....	**3**	**0**	**0**	**1.00**

ข้อที่	การเสริมสร้าง	+1	0	-1	IOC
14	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมวางแผน**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการพัฒนาวิชาการด้วยวิธีการต่อไปนี้เพียงใด 14.1 ใช้สื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ โปสเตอร์ คัตเอาท์ เว็บไซต์ ฯลฯ..... 14.2 พบกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้..... 14.3 ประชุม..... 14.4 อบรม..... 14.5 สัมมนา.....	**2**	**1**	**0**	**0.67**
15	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมวางแผน**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการมุ่งสู่ความสำเร็จด้วยวิธีการต่อไปนี้เพียงใด 15.1 การนิเทศ กำกับ ติดตาม..... 15.2 การประเมินผล.....	**3**	**0**	**0**	**1.00**
16	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมดำเนินงาน**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการสื่อสารสาธารณะผ่านสื่อต่อไปนี้เพียงใด 16.1 วิทยุ..... 16.2 โทรทัศน์..... 16.3 หนังสือพิมพ์..... 16.4 แผ่นพับ..... 16.5 โปสเตอร์..... 16.6 คัตเอาท์..... 16.7 เว็บไซต์.....	**3**	**0**	**0**	**1.00**
17	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมดำเนินงาน**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งในด้านต่อไปนี้เพียงใด 12.1 การสร้างจิตสำนึก.....	**3**	**0**	**0**	**1.00**

ข้อที่	การเสริมสร้าง	+1	0	-1	IOC
	12.2 การสร้างความเชื่อมั่น..... 12.3 การสร้างศักยภาพ..... 12.4 การสร้างความไว้วางใจ.....				
18	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมดำเนินงาน**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูน โดยการจัดบริการในด้านต่อไปนี้เพียงใด 18.1 แจกเอกสาร..... 18.2 จัดประชุม..... 18.3 จัดอบรม..... 18.4 จัดสัมมนา..... 18.5 จัดวิพากษ์..... 18.6 จัดประชาพิจารณ์.....	**3**	**0**	**0**	**1.00**
19	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมดำเนินงาน**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูน โดยการพัฒนาวิชาการด้วยวิธีการต่อไปนี้เพียงใด 19.1 ใช้สื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ โปสเตอร์ คัตเอาท์ เว็บไซต์ ฯลฯ..... 19.2 พบกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้..... 19.3 ประชุม..... 19.4 อบรม..... 19.5 สัมมนา.....	**3**	**0**	**0**	**1.00**
20	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมดำเนินงาน**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูน โดยการมุ่งสู่ความสำเร็จด้วยวิธีการต่อไปนี้เพียงใด 20.1 การนิเทศ กำกับ ติดตาม..... 20.2 การประเมินผล.....	**3**	**0**	**0**	**1.00**

ข้อที่	การเสริมสร้าง	+1	0	-1	IOC
21	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมประเมินผล**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการสื่อสารสาธารณะผ่านสื่อต่อไปนี้เพียงใด 21.1 วิทยุ..... 21.2 โทรทัศน์..... 21.3 หนังสือพิมพ์..... 21.4 แผ่นพับ..... 21.5 โปสเตอร์..... 21.6 คัตเอาท์..... 21.7 เว็บไซต์.....	**3**	**0**	**0**	**1.00**
22	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมประเมินผล**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งในด้านต่อไปนี้เพียงใด 22.1 การสร้างจิตสำนึก..... 22.2 การสร้างความเชื่อมั่น..... 22.3 การสร้างศักยภาพ..... 22.4 การสร้างความไว้วางใจ.....	**2**	**1**	**0**	**0.67**
23	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมประเมินผล**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการจัดบริการในด้านต่อไปนี้เพียงใด 23.1 แจกเอกสาร..... 23.2 จัดประชุม..... 23.3 จัดอบรม..... 23.4 จัดสัมมนา..... 23.5 จัดวิพากษ์..... 23.6 จัดประชาพิจารณ์.....	**3**	**0**	**0**	**1.00**

ข้อที่	การเสริมสร้าง	+1	0	-1	IOC
24	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมประเมินผล**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการพัฒนาวิชาการด้วยวิธีการต่อไปนี้เพียงใด 24.1 ใช้สื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ โปสเตอร์ คัตเอาท์ เว็บไซต์ ฯลฯ..... 24.2 พบกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้..... 24.3 ประชุม..... 24.4 อบรม..... 24.5 สัมมนา.....	**3**	**0**	**0**	**1.00**
25	ท่านพึงพอใจที่ได้รับการเสริมสร้างให้**ร่วมประเมินผล**เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบัญญัติลำพูนโดยการมุ่งสู่ความสำเร็จด้วยวิธีการต่อไปนี้เพียงใด 25.1 การนิเทศ กำกับ ติดตาม..... 25.2 การประเมินผล.....	**3**	**0**	**0**	**1.00**

ภาคผนวก ค

ค่าความยาก-ง่าย และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ

RELIABILITY ANALYSIS – SCALE (ALPHA)

ค่าความยาก-ง่าย และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน 30 คน ได้ทำแบบทดสอบ ผู้วิจัยได้นำผลการทำแบบทดสอบมาหาค่าความยาก- ง่าย และค่าอำนาจจำแนก ดังนี้

ข้อที่	จำนวนผู้ตอบถูก		จำนวนผู้ตอบผิด		ค่าความยาก-ง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
	กลุ่มสูง (8คน)	กลุ่มต่ำ (8คน)	กลุ่มสูง (8คน)	กลุ่มต่ำ (8คน)		
1	7	2	1	6	0.56	0.31
2	7	2	1	6	0.56	0.31
3	5	3	3	5	0.50	0.31
4	6	2	2	6	0.50	0.25
5	7	1	1	7	0.50	0.38
6	8	2	0	6	0.63	0.38
7	6	2	2	6	0.50	0.25
8	7	1	1	7	0.50	0.38
9	6	2	2	6	0.50	0.25
10	6	2	2	6	0.50	0.25
11	7	2	1	6	0.56	0.31
12	8	2	0	6	0.63	0.38
13	7	3	1	5	0.63	0.25
14	7	1	1	7	0.50	0.38
15	5	1	3	7	0.38	0.25
16	6	1	2	7	0.44	0.31
17	7	1	1	7	0.50	0.38
18	6	2	2	6	0.50	0.25
19	6	2	2	6	0.50	0.25
20	6	2	2	6	0.50	0.25

RELIABILITY ANALYSIS – SCALE (ALPHA)

1. **แบบทดสอบชุดที่ 1 และชุดที่ 2 พุทธิพิสัยความรู้เกี่ยวกับกฎหมายการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองลำพูน**

   Reliability Coefficients

   N of Cases = 30.0 N of Items = 20

   Alpha = .8906

2. **แบบสอบถาม ชุดที่ 1 ตอนที่ 2 ลักษณะทางจิตพิสัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน**

   Reliability Coefficients

   N of Cases = 30.0 N of Items = 30

   Alpha = .9133

3. **แบบสอบถามชุดที่ 1 ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน**

   Reliability Coefficients

   N of Cases = 30.0 N of Items = 104

   Alpha = .9840

4. **แบบสอบถามชุดที่ 2 ตอนที่ 3 ความพึงพอใจต่อการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน, ความพึงพอใจที่มีส่วนร่วมในการร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน**

   Reliability Coefficients

   N of Cases = 30.0 N of Items = 155

   Alpha = .9910

ภาคผนวก ง

ร่างพระราชบัญญัติ

(ร่างครั้งที่ 1)

เทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

เรื่อง

กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิด ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน พ.ศ. .....

เทศบาลเมืองลำพูน

อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

บันทึกหลักการและเหตุผล
ในการเสนอร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน
เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย
ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน
พ.ศ. .....

หลักการ

เพื่อออกเทศบัญญัติ เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน

เหตุผล

เนื่องจาก มาตรา 60 แห่ง พระราชบัญญัติ พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2510 ประกอบมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 กำหนดเกี่ยวกับเรื่อง การควบคุมอาคาร และในเขตเทศบาลจังหวัดลำพูนมีการรื้อถอนอาคารเก่าแก่ แล้วสร้างอาคารใหม่ๆ ขึ้นมาตามแบบสมัยใหม่ อาคารบ้านเรือนขนาดใหญ่บดบังโบราณสถาน ศาสนสถาน ทำให้เอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมอันทรงคุณค่าแบบดั้งเดิมนั้นเริ่มลดน้อยหายไป บรรยากาศความเก่าแก่ของเมืองลำพูนซึ่งมีแนวโน้มจะได้เป็นมรดกโลก และเป็นเมืองท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ จึงเริ่มเปลี่ยนแปลงสภาพไป ความงามและเอกลักษณ์ดั้งเดิมเริ่มหายไป ก่อให้เกิดทัศนียภาพของเมืองลำพูนอันเก่าแก่ กลายเป็นเมืองที่มีอาคารทันสมัย ไร้ความเป็นเอกลักษณ์และบรรยากาศเก่าแก่ ทำให้สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวหรือสภาพความเป็นเมืองท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ของเมืองลำพูน จึงจำเป็นจะต้องมีการควบคุมอนุรักษ์อาคารเก่าแก่ ป้องกันห้างร้านค้าใหญ่เข้ามาเปิดที่ภายในเขตเทศบาล และการสร้างตึกที่มีขนาดใหญ่มีผลกระทบต่อรูปแบบของเมืองลำพูน และ เทศบาลเมืองลำพูน ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนมีต้องการที่จะมีข้อบังคับตามเทศบัญญัติเพื่ออนุรักษ์และและควบคุมอาคารในจังหวัดลำพูน ตามพระราชบัญญัติข้างต้น ให้คงความเป็นเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมอันทรงคุณค่าแบบดั้งเดิม

ดังนั้น เพื่อเป็นการกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จึงเสนอร่างเทศบัญญัติเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน พ.ศ. ..... เพื่อให้สภาเทศบาลเมืองลำพูนพิจารณา ต่อไป

เทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน
เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย
ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน
พ.ศ. .....

โดยที่เป็นการสมควรให้มี เทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนว่าด้วยกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 60 แห่ง พระราชบัญญัติ พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2510 ประกอบมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 โดยความเห็นชอบของสภาเทศบาล และได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน ลำพูน จึงตราเทศบัญญัติไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. เทศบัญญัตินี้ เรียกว่า

.....

.....

.....

ข้อ 2. เทศบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อได้ประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ สำนักงานเทศบาลเมืองลำพูนแล้ว ..... วัน

ข้อ 3. ในเทศบัญญัตินี้

" อาคารแบบล้านนาไทยหรือแบบพื้นเมืองภาคเหนือ" หมายความว่า

.....

.....

.....

" บริเวณที่ 1" หมายความว่า พื้นที่ในบริเวณที่วัดจากริมคูเมืองลำพูนด้านในเข้ามาเป็นระยะทาง ..... เมตร และพื้นที่ในบริเวณที่วัดจากริมคูเมืองลำพูนด้านนอกออกไปเป็นระยะทาง ..... เมตร รวมทั้งพื้นที่ในบริเวณที่วัดจากกึ่งกลางเกาะกลางถนนรอบเมืองเข้ามาด้านในเป็นระยะทาง ..... เมตร

" บริเวณที่ 2" หมายความว่า พื้นที่ที่ถูกล้อมรอบโดยบริเวณที่ 1

" บริเวณที่ 3" หมายความว่า พื้นที่นอกจากบริเวณที่ 1 และบริเวณที่ 2

ทั้งนี้ ตามแผนที่ท้ายเทศบัญญัตินี้

ข้อ 4. ภายในบริเวณที่ 1 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคารหรือดัดแปลงอาคารอื่นใด เว้นแต่ เขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทาง ท่อระบายน้ำ พื้นที่จอดรถ กลับรถ และทางเข้าออกของรถ

ข้อ 5. ภายในบริเวณที่ 2 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคาร ดังต่อไปนี้

(1) อาคารที่มีความสูงเกิน ..... เมตร วัดจากระดับถนนถึงยอดฝ่า หรือยอดของกำแพงของพื้นดาดฟ้า เว้นแต่อาคารที่ใช้เพื่อประกอบศาสนกิจสาธารณะ

(2) อาคารที่มีรูปลักษณะโครงหลังคา หรือส่วนของหลังคาเป็นแบบอื่น เว้นแต่ก่อสร้างหรือดัดแปลงให้เป็นอาคารแบบล้านนาไทย หรือแบบพื้นเมืองภาคเหนือหรืออาคารที่ใช้เพื่อการศาสนา ซึ่งมีกฎหมายควบคุมการก่อสร้างไว้แล้วโดยเฉพาะ

(3) อาคารที่มีพื้นที่ของอาคารชั้นใหญ่ที่สุดเกินร้อยละ ..... ของเนื้อที่แปลงนั้น

(4) โรงงานหรืออาคารที่ใช้เพื่อการอุตสาหกรรมทุกประเภทที่มีพื้นที่อาคารรวมกันเกิน .....ตารางเมตร

(5) สถานที่เก็บสินค้า อาคาร หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคาร หรืออาคารที่มีลักษณะในทำนองเดียวกันที่ใช้เป็นที่สำหรับเก็บ พัก หรือขนถ่ายสินค้า หรือสิ่งของ เพื่อประโยชน์ทางการค้าที่มีพื้นที่อาคาร รวมกันเกิน ..... ตารางเมตร

(6) สถานที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิง ตามกฎหมายว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง

(7) สถานที่เก็บวัตถุระเบิด ตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนวัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน

(8) โรงมหรสพ ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันภยันตรายอันเกิดแก่การเล่นมหรสพ

(9) สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

(10) สถานีขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

(11) ฌาปณสถาน ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมสุสาน และฌาปณสถาน

(12) สถานที่เลี้ยงสัตว์ทุกชนิดที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันเกิน ..... ตารางเมตร

(13) ห้างสรรพสินค้า หรืออาคารพาณิชย์ที่มีพื้นที่อาคารทุกชั้นของอาคารหลังเดียวหรือหลายหลังรวมกันเกิน ..... ตารางเมตร

(14) ตลาดที่มีพื้นที่อาคารทุกชั้นของอาคารหลังเดียว หรือหลายหลังรวมกันเกิน .....ตารางเมตร ยกเว้นตลาดของเทศบาลเมืองลำพูน

(15) ป้ายหรือสิ่งที่สร้างขึ้นสำหรับติดตั้งป้ายทุกชนิด เว้นแต่ป้ายที่ใช้บอกชื่อของสถานที่ และต้องมีความสูงไม่เกิน ..... เมตร วัดจากระดับถนนถึงยอดของป้าย

(16) โรงซ่อมยานที่ขับเคลื่อนเครื่องยนต์ทุกชนิด

(17) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงหรือก๊าซ

(18) สถานพยาบาลที่มีเตียงสำหรับผู้ป่วยค้างคืนเกิน 5 เตียง

(19) อาคารทุกชนิด

(ก) ในระยะ .....เมตร จากเขตของวัด รวมทั้งโบราณสถานซึ่งได้ประกาศขึ้นทะเบียนไว้แล้วตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ หรือศิลปวัตถุ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

(ข) ในระยะ .....เมตร จากศูนย์กลางของสาธารณะเว้นแต่ เขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทาง หรือท่อระบายน้ำ

ข้อ 6. ภายในบริเวณพื้นที่ที่กำหนดตามข้อ 4 และข้อ 5 ห้ามบุคคลใดดัดแปลงหรือเปลี่ยนการใช้อาคารใด ๆ ให้เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อ 4 และข้อ 5

ข้อ 7. อาคารที่มีอยู่แล้วในพื้นที่ที่กำหนดตามข้อ.4 และ ข้อ.5 ก่อนหรือวันที่เทศบัญญัตินี้ใช้บังคับให้งดเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามเทศบัญญัตินี้ แต่ห้ามดัดแปลงหรือเปลี่ยนการใช้อาคารดังกล่าวให้เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่มีลักษณะต้องห้ามที่กำหนดในข้อ.4 หรือ ข้อ.5

ข้อ 8. ให้นายกเทศมนตรีเมืองลำพูนรักษาการให้เป็นไปตามเทศบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่ง เพื่อให้เป็นไปตามเทศบัญญัตินี้

ประกาศ ณ วันที่.....

(ลงชื่อ) .....

(.....)

นายกเทศมนตรีเมืองลำพูน

อนุมัติ

(ลงชื่อ).....

ผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน

(ร่างครั้งที่ 2)

เทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

เรื่อง

กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย
ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิด ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน
พ.ศ. .....

เทศบาลเมืองลำพูน
อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

บันทึกหลักการและเหตุผล
ในการเสนอร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน
เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย
ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน
พ.ศ. .....

หลักการ

เพื่อออกเทศบัญญัติ เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน

เหตุผล

เนื่องจาก มาตรา 60 แห่ง พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2510 ประกอบมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 กำหนดเกี่ยวกับเรื่อง การควบคุมอาคาร ในเขตเทศบาลจังหวัดลำพูน ให้มีการรื้อถอนอาคารเก่าแก่ แล้วสร้างอาคารใหม่ ๆ ขึ้นมาตามแบบสมัยใหม่ อาคารบ้านเรือนขนาดใหญ่บดบังโบราณสถาน ศาสนสถาน ทำให้เอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมอันทรงคุณค่าแบบดั้งเดิมนั้นเริ่มลดลง บรรยากาศความเก่าแก่ของเมืองลำพูนซึ่งมีแนวโน้มจะได้เป็นมรดกโลก และเป็นเมืองท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เปลี่ยนแปลงไป ความงามและเอกลักษณ์ดั้งเดิมเริ่มทำให้ทัศนียภาพอันเก่าแก่ของเมืองลำพูนเปลี่ยนแปลงไป กลายเป็นเมืองที่มีอาคารทันสมัย ไร้ความเป็นเอกลักษณ์ของเมืองท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ จึงจำเป็นจะต้องมีการควบคุมอนุรักษ์อาคารเก่าแก่ป้องกันการสร้างตึกที่มีขนาดใหญ่มีผลกระทบต่อรูปแบบของเมืองลำพูน และเทศบาลเมืองลำพูน ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน มีความต้องการที่จะมีข้อบังคับตามเทศบัญญัติเพื่ออนุรักษ์และและควบคุมอาคารในจังหวัดลำพูน ตามพระราชบัญญัติข้างต้น ให้คงความเป็นเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมอันทรงคุณค่าแบบดั้งเดิมต่อไป

ดังนั้น เพื่อเป็นการกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จึงเสนอร่างเทศบัญญัติทศบาลเมืองลำพูน เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน พ.ศ. ..... เพื่อให้สภาเทศบาลเมืองลำพูนพิจารณา ต่อไป

เทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน
เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย
ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน
พ.ศ. .....

โดยที่เป็นการสมควรให้มี เทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนว่าด้วยกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 60 แห่ง พระราชบัญญัติ พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2510 ประกอบมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 โดยความเห็นชอบของสภาเทศบาล และได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน จึงตราเทศบัญญัติไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. เทศบัญญัตินี้ เรียกว่า เทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนว่าด้วยกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิด ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน พ.ศ. ....."

ข้อ 2. เทศบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อได้ประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ สำนักงานเทศบาลเมืองลำพูนแล้ว ..... วัน

ข้อ 3. ในเทศบัญญัตินี้

" อาคารแบบล้านนาไทยหรือแบบพื้นเมืองภาคเหนือ" หมายความว่า อาคารที่มีรูปลักษณะโครงหลังคาหรือส่วนของหลังคาเป็นหน้าจั่ว หรือมีสัดส่วนของอาคารส่วนประกอบตกแต่งซึ่งแสดงลักษณะสถาปัตยกรรมล้านนาไทย เป็นต้นว่า สาระไน่ กาแล จ๋อง หรือลวดลายแกะสลักตกแต่งชายคา หน้ามุข หรือลูกกรงเฉลียง

" บริเวณที่ 1" หมายความว่า พื้นที่ในบริเวณที่วัดจากริมคูเมืองลำพูนด้านในเข้ามาเป็นระยะทาง 20.00 เมตร และพื้นที่ในบริเวณที่วัดจากริมคูเมืองลำพูนด้านนอกออกไปเป็นระยะทาง 10.00 เมตร รวมทั้งพื้นที่ในบริเวณที่วัดจากกึ่งกลางเกาะกลางถนนรอบเมืองเข้ามาด้านในเป็นระยะทาง 10.00 เมตร

" บริเวณที่ 2" หมายความว่า พื้นที่ที่ถูกล้อมรอบโดยบริเวณที่ 1

" บริเวณที่ 3" หมายความว่า พื้นที่นอกจากบริเวณที่ 1 และบริเวณที่ 2

ทั้งนี้ ตามแผนที่ท้ายเทศบัญญัตินี้

ข้อ 4. ภายในบริเวณที่ 1 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคารหรือดัดแปลงอาคารอื่นใด เว้นแต่ เขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทาง ท่อระบายน้ำ พื้นที่จอดรถ กลับรถ และทางเข้าออกของรถ

ข้อ 5. ภายในบริเวณที่ 2 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคาร ดังต่อไปนี้

(1) อาคารที่มีความสูงเกิน 12.00 เมตร วัดจากระดับถนนถึงยอดฝา หรือยอดของกำแพงของพื้นดาดฟ้า เว้นแต่อาคารที่ใช้เพื่อประกอบศาสนกิจสาธารณะ

(2) อาคารที่มีรูปลักษณะโครงหลังคา หรือส่วนของหลังคาเป็นแบบอื่น เว้นแต่ก่อสร้างหรือดัดแปลงให้เป็นอาคารแบบล้านนาไทย หรือแบบพื้นเมืองภาคเหนือหรืออาคารที่ใช้เพื่อการศาสนา ซึ่งมีกฎหมายควบคุมการก่อสร้างไว้แล้วโดยเฉพาะ

(3) อาคารที่มีพื้นที่ของอาคารชั้นใหญ่ที่สุดเกินร้อยละ 70 ของเนื้อที่แปลงนั้น

(4) โรงงานหรืออาคารที่ใช้เพื่อการอุตสาหกรรมทุกประเภทที่มีพื้นที่อาคารรวมกันเกิน 100 ตารางเมตร

(5) สถานที่เก็บสินค้า อาคาร หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคาร หรืออาคารที่มีลักษณะในทำนองเดียวกันที่ใช้เป็นที่สำหรับเก็บ พัก หรือขนถ่ายสินค้า หรือสิ่งของ เพื่อประโยชน์ทางการค้าที่มีพื้นที่อาคาร รวมกันเกิน 100 ตารางเมตร

(6) สถานที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิง ตามกฎหมายว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง

(7) สถานที่เก็บวัตถุระเบิด ดามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนวัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน

(8) โรงมหรสพ ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันภยันตรายอันเกิดแก่การเล่นมหรสพ

(9) สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

(10) สถานีขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

(11) ฌาปณสถาน ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมสุสาน และฌาปณสถาน

(12) สถานที่เลี้ยงสัตว์ทุกชนิดที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันเกิน 10 ตารางเมตร

(13) ห้างสรรพสินค้า หรืออาคารพาณิชย์ที่มีพื้นที่อาคารทุกชั้นของอาคารหลังเดียวหรือหลายหลังรวมกันเกิน 1,000 ตารางเมตร

(14) ตลาดที่มีพื้นที่อาคารทุกชั้นของอาคารหลังเดียว หรือหลายหลังรวมกันเกิน 300 ตารางเมตร ยกเว้นตลาดของเทศบาลเมืองลำพูน

(15) ป้ายหรือสิ่งที่สร้างขึ้นสำหรับติดตั้งป้ายทุกชนิด เว้นแต่ป้ายที่ใช้บอกชื่อของสถานที่ และต้องมีความสูงไม่เกิน 12 เมตร วัดจากระดับถนนถึงยอดของป้าย

(16) โรงซ่อมยานที่ขับเคลื่อนเครื่องยนต์ทุกชนิด

(17) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงหรือก๊าซ

(18) สถานพยาบาลที่มีเตียงสำหรับผู้ป่วยค้างคืนเกิน 5 เตียง

(19) อาคารทุกชนิด

(ค) ในระยะ 6 เมตร จากเขตของวัด รวมทั้งโบราณสถานซึ่งได้ประกาศขึ้นทะเบียนไว้แล้วตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ หรือศิลปวัตถุ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

(ง) ในระยะ 2 เมตร จากศูนย์กลางของสาธารณะเว้นแต่ เขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทาง หรือท่อระบายน้ำ

ข้อ 6. ภายในบริเวณพื้นที่ที่กำหนดตามข้อ 4 และข้อ 5 ห้ามบุคคลใดดัดแปลงหรือเปลี่ยนการใช้อาคารใด ๆ ให้เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อ 4 และข้อ 5

ข้อ7. อาคารที่มีอยู่แล้วในพื้นที่ที่กำหนดตามข้อ.4 และ ข้อ.5 ก่อนหรือวันที่เทศบัญญัตินี้ใช้บังคับให้งดเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามเทศบัญญัตินี้ แต่ห้ามดัดแปลงหรือเปลี่ยนการใช้อาคารดังกล่าวให้เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่มีลักษณะต้องห้ามที่กำหนดในข้อ.4 หรือ ข้อ.5

ข้อ 8. ให้นายกเทศมนตรีเมืองลำพูนรักษาการให้เป็นไปตามเทศบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่ง เพื่อให้เป็นไปตามเทศบัญญัตินี้

ประกาศ ณ วันที่.....

(ลงชื่อ) .....

(.....)

นายกเทศมนตรีเมืองลำพูน

อนุมัติ

(ลงชื่อ).....

ผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน

(ร่างครั้งที่ 3)

เทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน

เรื่อง

กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิด ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน พ.ศ. .....

เทศบาลเมืองลำพูน

อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

บันทึกหลักการและเหตุผล
ในการเสนอร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน
เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย
ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน
พ.ศ. .....

หลักการ

เพื่อออกเทศบัญญัติ เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน

เหตุผล

เนื่องจาก มาตรา 60 แห่ง พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2510 ประกอบมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 กำหนดเกี่ยวกับเรื่อง การควบคุมอาคาร ในเขตเทศบาลจังหวัดลำพูนให้มีการรื้อถอนอาคารเก่าแก่ แล้วสร้างอาคารใหม่ ๆ ขึ้นมาตามแบบสมัยใหม่ อาคารบ้านเรือนขนาดใหญ่บดบังโบราณสถาน ศาสนสถาน ทำให้เอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมอันทรงคุณค่าแบบดั้งเดิมนั้นเริ่มลดลง บรรยากาศความเก่าแก่ของเมืองลำพูนซึ่งมีแนวโน้มจะได้เป็นมรดกโลก และเป็นเมืองท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เปลี่ยนแปลงไป ความงามและเอกลักษณ์ดั้งเดิมเริ่มทำให้ทัศนียภาพอันเก่าแก่ของเมืองลำพูนเปลี่ยนแปลงไป กลายเป็นเมืองที่มีอาคารทันสมัย ไร้ความเป็นเอกลักษณ์ของเมืองท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ จึงจำเป็นจะต้องมีการควบคุมอนุรักษ์อาคารเก่าแก่ป้องกันการสร้างตึกที่มีขนาดใหญ่มีผลกระทบต่อรูปแบบของเมืองลำพูน และเทศบาลเมืองลำพูน ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน มีความต้องการที่จะมีข้อบังคับตามเทศบัญญัติเพื่ออนุรักษ์และและควบคุมอาคารในจังหวัดลำพูน ตามพระราชบัญญัติข้างต้น ให้คงความเป็นเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมอันทรงคุณค่าแบบดั้งเดิมต่อไป

ดังนั้น เพื่อเป็นการกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จึงเสนอร่างเทศบัญญัติทศบาลเมืองลำพูน เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน พ.ศ. ..... เพื่อให้สภาเทศบาลเมืองลำพูนพิจารณา ต่อไป

เทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูน กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดในเขตเทศบาลเมืองลำพูน พ.ศ. .....

โดยที่เป็นการสมควรให้มี เทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนว่าด้วยกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 60 แห่ง พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2510 ประกอบมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 โดยความเห็นชอบของสภาเทศบาล และได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน ลำพูน จึงตราเทศบัญญัติไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. เทศบัญญัตินี้ เรียกว่า "เทศบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนว่าด้วยกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิด ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน พ.ศ. ....."

ข้อ 2. เทศบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อได้ประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ สำนักงานเทศบาลเมืองลำพูนแล้ว 7 วัน

ข้อ 3. ในเทศบัญญัตินี้

" อาคารแบบล้านนาไทยหรือแบบพื้นเมืองภาคเหนือ" หมายความว่า อาคารที่มีรูปลักษณะโครงหลังคาหรือส่วนของหลังคาเป็นหน้าจั่ว หรือมีสัดส่วนของอาคารส่วนประกอบตกแต่งซึ่งแสดงลักษณะสถาปัตยกรรมล้านนาไทย เป็นต้นว่า สาระไน่ กาแล จ๋อง หรือลวดลายแกะสลักตกแต่งชายคา หน้ามุข หรือลูกกรงเฉลียง

" บริเวณที่ 1" หมายความว่า พื้นที่ในบริเวณที่วัดจากริมคูเมืองลำพูนด้านในเข้ามาเป็นระยะทาง 20.00 เมตร และพื้นที่ในบริเวณที่วัดจากริมคูเมืองลำพูนด้านนอกออกไปเป็นระยะทาง 10.00 เมตร รวมทั้งพื้นที่ในบริเวณที่วัดจากกึ่งกลางเกาะกลางถนนรอบเมืองเข้ามาด้านในเป็นระยะทาง 10.00 เมตร

" บริเวณที่ 2" หมายความว่า พื้นที่ที่ถูกล้อมรอบโดยบริเวณที่ 1

" บริเวณที่ 3" หมายความว่า พื้นที่นอกจากบริเวณที่ 1 และบริเวณที่ 2

ทั้งนี้ ตามแผนที่ท้ายเทศบัญญัตินี้

ข้อ 4. ภายในบริเวณที่ 1 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคารหรือดัดแปลงอาคารอื่นใดเว้นแต่ เขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทาง ท่อระบายน้ำ พื้นที่จอดรถ กลับรถ และทางเข้าออกของรถ

ข้อ 5. ภายในบริเวณที่ 2 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคาร ดังต่อไปนี้

(1) อาคารที่มีความสูงเกิน 12.00 เมตร วัดจากระดับถนนถึงยอดฝา หรือยอดของกำแพงของพื้นดาดฟ้า เว้นแต่อาคารที่ใช้เพื่อประกอบศาสนกิจสาธารณะ

(2) อาคารที่มีรูปลักษณะโครงหลังคา หรือส่วนของหลังคาเป็นแบบอื่น เว้นแต่ก่อสร้างหรือดัดแปลงให้เป็นอาคารแบบล้านนาไทย หรือแบบพื้นเมืองภาคเหนือหรืออาคารที่ใช้เพื่อการศาสนา ซึ่งมีกฎหมายควบคุมการก่อสร้างไว้แล้วโดยเฉพาะ

(3) อาคารที่มีพื้นที่ของอาคารชั้นใหญ่ที่สุดเกินร้อยละ 70 ของเนื้อที่แปลงนั้น

(4) โรงงานหรืออาคารที่ใช้เพื่อการอุตสาหกรรมทุกประเภทที่มีพื้นที่อาคารรวมกันเกิน 100 ตารางเมตร

(5) สถานที่เก็บสินค้า อาคาร หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคาร หรืออาคารที่มีลักษณะในทำนองเดียวกันที่ใช้เป็นที่สำหรับเก็บ พัก หรือขนถ่ายสินค้า หรือสิ่งของ เพื่อประโยชน์ทางการค้าที่มีพื้นที่อาคาร รวมกันเกิน 100 ตารางเมตร

(6) สถานที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิง ตามกฎหมายว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง

(7) สถานที่เก็บวัตถุระเบิด ตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนวัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน

(8) โรงมหรสพ ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันภยันตรายอันเกิดแก่การเล่นมหรสพ

(9) สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

(10) สถานีขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

(11) ฌาปณสถาน ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมสุสาน และฌาปณสถาน

(12) สถานที่เลี้ยงสัตว์ทุกชนิดที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันเกิน 10 ตารางเมตร

(13) ห้างสรรพสินค้า หรืออาคารพาณิชย์ที่มีพื้นที่อาคารทุกชั้นของอาคารหลังเดียวหรือหลายหลังรวมกันเกิน 1,000 ตารางเมตร

(14) ตลาดที่มีพื้นที่อาคารทุกชั้นของอาคารหลังเดียว หรือหลายหลังรวมกันเกิน 300 ตารางเมตร ยกเว้นตลาดของเทศบาลเมืองลำพูน

(15) ป้ายหรือสิ่งที่สร้างขึ้นสำหรับติดตั้งป้ายทุกชนิด เว้นแต่ป้ายที่ใช้บอกชื่อของสถานที่ และต้องมีความสูงไม่เกิน 12 เมตร วัดจากระดับถนนถึงยอดของป้าย

(16) โรงซ่อมยานที่ขับเคลื่อนเครื่องยนต์ทุกชนิด

(17) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงหรือก๊าซ

(18) สถานพยาบาลที่มีเตียงสำหรับผู้ป่วยค้างคืนเกิน 5 เตียง

(19) อาคารทุกชนิด

(จ) ในระยะ 6 เมตร จากเขตของวัด รวมทั้งโบราณสถานซึ่งได้ประกาศขึ้นทะเบียนไว้แล้วตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ หรือศิลปวัตถุ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

(ฉ) ในระยะ 2 เมตร จากศูนย์กลางของสาธารณะเว้นแต่ เขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทาง หรือท่อระบายน้ำ

ข้อ 6. ภายในบริเวณพื้นที่ที่กำหนดตามข้อ 4 และข้อ 5 ห้ามบุคคลใดดัดแปลงหรือเปลี่ยนการใช้อาคารใด ๆ ให้เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อ 4 และข้อ 5

ข้อ 7. อาคารที่มีอยู่แล้วในพื้นที่ที่กำหนดตามข้อ 4 และ ข้อ 5 ก่อนหรือวันที่เทศบัญญัตินี้ใช้บังคับให้งดเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามเทศบัญญัตินี้ แต่ห้ามดัดแปลงหรือเปลี่ยนการใช้อาคารดังกล่าวให้เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่มีลักษณะต้องห้ามที่กำหนดในข้อ 4 หรือ ข้อ 5

ข้อ 8. อาคารที่ได้รับใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร หรือที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายเฉพาะว่าด้วยกิจการนั้นก่อนวันที่เทศบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังก่อสร้างดัดแปลงหรือเปลี่ยนการใช้ไม่แล้วเสร็จให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามเทศบัญญัตินี้ แต่จะขอเปลี่ยนแปลงการอนุญาตหรือการแจ้งให้เป็นการขัดต่อเทศบัญญัตินี้ไม่ได้

ข้อ 9. ให้นายกเทศมนตรีเมืองลำพูนรักษาการให้เป็นไปตามเทศบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่ง เพื่อให้เป็นไปตามเทศบัญญัตินี้

ประกาศ ณ วันที่.....

(ลงชื่อ) .....

(.....)

นายกเทศมนตรีเมืองลำพูน

อนุมัติ

(ลงชื่อ).....

ผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน

ภาคผนวก จ

ภาพประกอบการวิจัย

ภาพผนวก 1 เข้าพบนายกเทศมนตรีและรองนายกตลอดจนที่ปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาหัวข้อการวิจัย

ภาพผนวก 2 ให้สัมภาษณ์นักข่าวเพื่อประชาสัมพันธ์งานวิจัย

ภาพผนวก 3 ออกพื้นที่เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับการร่างพระราชบัญญัติเทศบาลเมืองลำพูนร่วมกับหัวหน้ากองช่างเทศบาลเมืองลำพูน

ภาคผนวก ฉ
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล ว่าที่พันตรี เกรียงไกร กาญจนคูหา

วัน เดือน ปี เกิด 24 กุมภาพันธ์ 2497

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2512	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจักรคำคณาทร จังหวัดลำพูน
พ.ศ. 2520	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกวิชาบัญชี วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเทคนิคภาคพายัพ จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ. 2527	ปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2540	ปริญญาโท พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2541	ประกาศนียบัตร หลักสูตรผู้บังคับกองพัน กำลังพลสำรอง เหล่าทหารบก โรงเรียนการกำลังสำรอง กรมการกำลังสำรองทหารบก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
พ.ศ. 2554	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาพัฒนาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่

ตำแหน่งงานปัจจุบัน

พ.ศ. 2553 - 2556	ประธานสภาทนายความ จังหวัดลำพูน
	- หัวหน้าสำนักงานเกรียงไกรทนายความ และการบัญชีธุรกิจ จังหวัดลำพูน
	- เป็นทนายความผู้ทำคำรับรองลายมือชื่อและเอกสารตามข้อกำหนดว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเป็นทนายความผู้ทำคำรับรองลายมือชื่อและเอกสาร พ.ศ.2546
	- ทนายความพิทักษ์สิ่งแวดล้อมของสภาทนายความ
	- ทนายความต่อต้านการทรมานของสมาคมเพื่อป้องกันการทรมาน ASSOCIATION FOR PREVENTION OF TORTURE

- นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน สังกัด มณฑลทหารบกเชียงใหม่
- อาจารย์พิเศษ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- อาจารย์พิเศษ คณะบริหารธุรกิจ ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี โรงเรียนเทคโนโลยีหมู่บ้านครูภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

การฝึกอบรม

พ.ศ. 2549 เข้ารับการอบรม Tourism & Development Management Program ที่ School of Business & Leadership, University of Puget Sound, Tacoma, Washington, U.S.A.

พ.ศ. 2550 เข้ารับการอบรม has actively participated in the following training: Practical Workshop: The Role of Lawyers in Preventing Torture ร่วมกับ Mark Thomson Secretary General Association for the Prevention of Torture และ Roger Normand Asia-Pacific Director International Commission of Jurists

พ.ศ. 2552 เข้ารับการอบรม has participated and presented s paper at the International Conference on Sustainable Tourism Management with the theme "Management of Sustainable Tourism in the Next Decade: Prospects and Challenges"

ประวัติงานวิจัย

พ.ศ. 2540 เรื่อง แนวทางในการกำหนดนโยบายการแก้ไขปัญหาการว่างงาน กรณีศึกษาจังหวัดลำพูน วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต ทางรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

พ.ศ. 2549 เรื่อง โครงการจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเฉพาะกลุ่มพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว กลุ่มภาคเหนือ